

CHIP

www.chip.com.tr

Ö Z E L S A Y I

“Wow”

Vista Türkiye’de

Yeni işletim sistemi
hakkında bilmeniz
gereken her şey...

A’dan Z’ye Windows Vista

Kontrol sizde

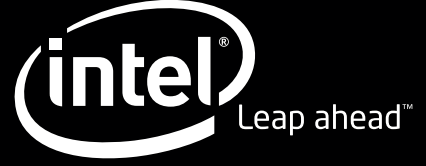
Artık çocuğunuzu rahat bir şekilde
PC başında yalnız bırakabilirsiniz

DirectX 10 hazır

Oyunları daha önce hiç olmadığı
gibi gerçekçi oynamaya hazırlanın

Kilitli kasa: Vista

Hacker ve virüs saldırılarına
karşı en güvenli Windows

HAYATINA KAT KAT HEYECAN KAT!

% 40 Daha Fazla Performans, % 40 Daha Fazla Enerji Tasarrufu

KARŞINIZDA DÜNYANIN EN İYİ İŞLEMCİLERİ!

Intel® Core™2 Duo işlemcilerin neden dünyanın en iyi çift çekirdekli işlemcileri olduğu hakkında daha fazla bilgi için www.intel.com/core2duo adresini ziyaret edin.
Celeron, Celeron Inside, Centrino, Centrino Logo, Core Inside, Intel, Intel Logo, Intel Core, Intel Inside, Intel Inside Logo, Intel Viiv, Intel vPro, Itanium, Itanium Inside, Pentium, Pentium Inside, Xeon, and Xeon Inside 'ın veya Amerika Birleşik Devletleri ve diğer ülkelerdeki yan kuruluşların ticari markaları veya tescilli ticari markalarıdır.

AYIN TAVSİYESİ

64 \$'a Vista terfisi
Vista Home Premium'un akademik yükseltme sürümüne öğrenciler ve öğretmenler uygun bir fiyatla sahip olabilecekler. Yükselte sürümünün akademik sürümünün Microsoft tarafından tavsiye edilen satış fi-

yatı sadece 64\$. Vista ile hemen tanışmak ve eski sistemlerinden terfi etmek isteyenler için kaçırılmayacak bir fırsat bu. Vista sürümleri 30 Ocak'tan itibaren Teknosa, Bimeks, Vatan, Gold, EP, Darty gibi mağazalarda ve Türkiye'nin önde gelen bilgisayar satıcılarında satışa sunulacak.

CHIP FOTO-VIDEO

Dijital fotoğraf makinelerinin yarattığı büyük değişimin tek bir adı olabilir: Dijital devrim. Bugün herkesin elinde bir dijital fotoğraf makinesi görüyorsak, hatta iletişim aracı olarak görülen cep telefonları bile birer dijital fotoğraf makinesine dönüştüyse, artık hiç kimse

dijital fotoğrafçılığı basit bir heves olarak değerlendiremez. CHIP ailesi olarak, bizler de bu büyük devrimin bir parçası olmayı amaçlıyoruz ve yepyeni bir dergi ile karşınıza çıktık. CHIP Foto Video tekrar yeni sayısıyla bayilerde.

Windows Vista ile tanışmaya hazır mısınız?

Ufuk Yamankılıçoğlu,
Genel Yayın Yönetmeni

Windows 98 veya Windows Me'yi hatırlayanınız var mı? Açıkçası ben bu işletim sistemlerini uzun bir süre kullanmış olsam da, unuttum sayılır ve Vista ile çalışırken, eski işletim sistemlerini neden bu kadar çabuk unuttuğumuz kafama takıldı. Windows XP, beş yıldan uzun bir süredir piyasada. Microsoft, Windows Vista'da olduğu kadar uzun bir geliştirme süresini ve masrafını, daha önce hiçbir yazılım için harcamamıştı. Ancak bu uzun bekleme süresinin karşılığını hem Microsoft, hem de bilgisayar kullanıcıları alacak gibi görünüyor. Vista'nın tasarımı ve yeni fonksiyonları oldukça başarılı. Hiç şüphesiz Windows Vista, şimdiye kadarki en güzel ve güvenli Windows işletim sistemi.

Dört yıldan uzun bir süredir kişisel bilgisayarımnda çalışan ve oldukça iyi baktığım, emektar Windows XP işletim sistemini artık emekliye ayırma zamanı giderek yaklaşıyor. Windows XP, her ne kadar güncellemeler sayesinde sorunsuz bir işletim sistemi olsa da, Vista'nın görsel cazibesi, sunduğu yeni araçlar ve özellikler, donanım ve teknoloji desteği, Vista'yı en azından yakın gelecek için vazgeçilmez kılıyor. Yeni donanımlardan ve teknolojilerden tam olarak faydalanmak için Windows Vista en iyi seçenek. Benim için Vista'nın eksiksiz 64bit yazılım, çoklu çekirdek işlemci ve DirectX 10 oyun desteği, Vista'nın geleceğin işletim sistemi olması için yeterli sebepler.

Siz de, Vista için hazırladığımız bu özel sayımızı okuduğunuzda, Vista'ya terfi etmek için en azından bir tane size özel sebep bulacaksınız. Vista, hem giriş seviyesindeki acemi kullanıcılar, hem ileri seviye kullanıcılar ve profesyoneller için, hem de ölçeklenebilirliğe ve veri güvenliğine önem veren şirketler için özenle tasarlanmış bir işletim sistemi. Vista'nın tüm yeni özelliklerini ve araçlarını yakından tanımanızı sağlayacak Vista özel sayımız, aynı zamanda teknolojinin bugünü ve yarını hakkında da size bir fikir verecek. Vista ile tanışmaya hazırsanız, sayfaları çevirmeye başlayabilirsiniz.

Ufuk Yamankılıçoğlu

uyaman@chip.com.tr

İÇİNDEKİLER

VISTA

KAPAK KONUSU

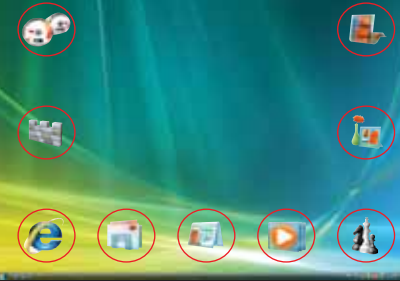
- 26 **Vista'ya merhaba:** Geleceğin işletim sistemi Windows Vista'nın yenilikleri Windows XP'yi emekli edecek kadar zengin. Tüm bu yazıda

GÜNCEL

- 8 **Windows'un tarihi:** Windows 3.1'den Vista'ya tüm sürümler
- 10 **Güncel haberler ve köşe yazıları**
- 18 **Sunucuya ihtiyacınız var mı?:** Karar vermek için bu yazıyı mutlaka okuyun
- 22 **Röportaj:** Microsoft Türkiye Genel Müdürü Çağlayan Arkan sorularımızı yanıtlıyor
- 24 **Cool Tech:** Yeni ve ilginç teknoloji örnekleri

TEST&TEKNOLOJİ

- 40 **Güç yönetimi:** Vista'nın yeni güç yönetim teknolojileri bütçenizi koruyor
- 44 **Multicore:** Çoklu çekirdekte Vista ile gelen performans farkları
- 46 **Ne gerekiyor?:** Elinizdeki sistemler Vista için yeteri kadar güçlü mü?
- 52 **Anakartlar:** Vista uyumlu en yeni 12 anakartı sizin için inceledik
- 58 **Media Center:** PC'ler oturma odasındaki yerini sağlamlaştırıyor.
- 62 **Ekran kartları:** Vista'nın daha iyi görünmesini sağlayacak yeni kartlar
- 66 **Grafik devrimi:** Avivo hakkında bilmek isteyeceğiniz herşey
- 70 **Dizüstüler:** Vista'yı istediğiniz yere taşıyabileceğiniz 12 dizüstü
- 76 **Directx 10:** Oyunları gerçeğe yaklaştıran teknoloji için tam destek
- 84 **Vista'da oyun oynamak:** Oyunların performansında bir değişiklik var mı?
- 86 **Kilitli kasa:** Hacker ve viüs saldırılarına karşı şimdiye kadarki en güvenilir Windows sürümü
- 92 **XBOX 360:** Microsoft'un yeni oyun konsolu eğlence üssüne dönüşüyor
- 94 **Donanım Günlüğü**
- 96 **Yeni ürünler:** Vista uyumlu en yeni ürünler testte

A'dan Z'ye Vista

26 Geleceğin işletim sistemi Windows Vista'nın yenilikleri XP'yi emekli edecek kadar zengin.

Vista'ya ince ayar

106 SuperFetch, Ready Boost ve Ready Drive gibi yeni özelliklerin Vista üzerindeki etkileri

Adım adım kurulum

136 En iyi terfi seçenekleri ve kurulum sırasında dikkat etmeniz gereken ayrıntılar

Çocuğunuzu koruyun

120 Artık çocuğunuzu gönül rahatlığıyla bilgisayar başında tek başına bırakabilirsiniz.

PRATİK

- 104 **ClearType:** Ekrandaki yazıların görünüşü artık her zamankinden daha yumuşak ve okunaklı
- 106 **Vista'ya ince ayar:** SuperFetch, Ready Boost ve Ready Drive ile performans katlanıyor
- 114 **Yedekleme:** Verilerinizin yanlışlıkla silinmesi yeni yedekleme araçları ile sorun olmaktan çıkıyor
- 120 **Ebeveyn denetimleri:** Çocuğunuzu PC başında güven içinde bırakmak için bu yazıya mutlaka göz atın
- 126 **Yönetmen olmaya hazırlanın:** Movie Maker ve DVD Maker ile kendi filmlerinizin yönetmeni olun
- 130 **Engelleri ortadan kaldırın:** Yeni araçlar Windows kullanmayı herkes için kolay hale getiriyor
- 132 **Kablolardan kurtulun:** Masa başında değilken daha konforlu çalışmak için tüm araçlar bir arada
- 136 **Vista'ya kolay terfi:** En iyi terfi seçenekleri ve kurulum sırasında dikkat etmeniz gereken ayrıntılar
- 140 **Yeni PC'ye taşınma:** Verilerinizi kaybetmek istemiyorsanız Vista'nın yeni araçları yardımınıza koşuyor
- 142 **Vista'yı dizginleyin:** PC'nizden daha fazla performans almak için bazı özellikleri kapatabilirsiniz
- 146 **Veriler DVD'ye:** Vista içindeki dahili CD/DVD yazıcı ile yedekleme yapabilmek çok kolay
- 148 **Office 2007:** Ofislerin vazgeçilmez yazılım paketlerinden olan Office hakkında en çarpıcı yenilikler

OYUN

- 151 **Ön bakış:** Gears of War, Call of Duty 3, Age of Conan, Flight Simulator X, Halo2, Hellgate: London, Tom Clancy's Rainbow Six: Vegas, Unreal Tournament 2007

DİĞERLERİ

- 3 **Seyir Defteri**
- 6 **Editör Yorumları ve Künye**

Philips LCD Monitör

Maksimum verimlilik, maksimum rahatlık

PHILIPS

Kullanım kolaylığı sağlayan birçok özelliği, SmartManage uzaktan monitör yönetimi ve Philips Perfect Panel™ garantisini bir araya getiren I90B7, son derece rahat bir ekranı çekici bir toplam sahip olma maliyeti ile birlikte sunuyor.

SmartManage uyumluluğu

Perfect Panel™

Kurşunsuz tasarım

Hem analog VGA hem dijital DVI

sinayalleri için çift giriş

Dahili hoparlörler

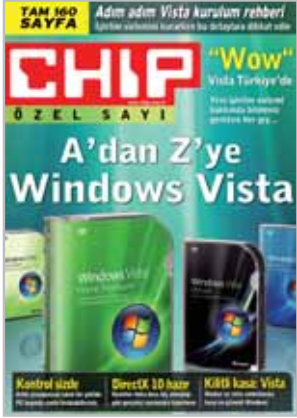

arena
TÜRKİYE'NİN TEKNOLOJİ SAĞLAYICISI
www.arena.com.tr
0212 364 64 64
www.arena.com.tr

boğaziçi
'beklentilerinizi karşılar'
0212 331 10 00
www.bogazici.com.tr

hızlı sistem
Ta-
ze
tek-
no-
loji
0212 454 99 00
www.hizlisistem.com.tr

CHIP editörleri VISTA'yı değerlendirdi

Hayatı kolaylaştırıyor

"Neden Vista'ya terfi ediyim?" diye düşünenlere birkaç küçük ipucu... Şimdiye kadar hiç görmediğiniz kadar güvenli bir işletim sistemine sahip olacaksınız. Dosya ararken dakikalarca beklemek zorunda kalmayacaksınız. Aero sayesinde, bilgisayar kullanmak görsel bir şölene dönüşecek. Gerekli tüm uygulamaları Vista içerisinde bulacaksınız. Kısacası hayatınız kolaylaşacak; yetmez mi?

Cem Sinanoğlu
cemsinanoglu@chip.com.tr

Performansı artırıyor

Vista'nın kolay kullanım haricinde performansı artırıcı teknolojileri de beraberinde getirmesi sevindirici. Çok yakında SuperFetch, ReadyDrive ve ReadyBoost hakkında teknoloji yazılarına ve testlere CHIP sayfalarında sıklıkla raslayacağınızı garanti edebilirim. Özellikle de ReadyDrive ile potansiyelleri gün yüzüne çıkacak olan yeni nesil karma sabit diskler donanım meraklılarının göz bebeği olacak. ReadyBoost ise bir USB bellek satın almadan önce kullanıcılara "ReadyBoost destekler mi?" sorusunu sorduracak. Bu ve benzeri yeniliklerle Vista, donanım dünyasında yeni performans rekorlarını da beraberinde getirecek.

Gökhan Bodur
gokhan@chip.com.tr

Konfor sunuyor

Microsoft, Türkçe final sürümünü iki ay boyunca aralıksız test etme fırsatı bulduğumuz

Vista'yla kullanıcılara özellikle konfor konusunda etkili çözümler sunuyor. Çok sayıda yeni özellik içerisinde günlük kullanımda ilk dikkat çekenlerden biri hemen her pencereden ulaşılabilen arama alanı. XP'ye döndüğünüzde bu yeniliğin eksikliğini anında hissedeceksiniz. Yeni çoklu ortam araçları ve güvenlik özellikleri de düşünüldüğünde Vista gerçekten denemeye değer. Yeter ki, bilgisayarınız Vista'nın hakkını verebilecek özelliklerde olsun.

Ozan Ali Dönmez
ozand@chip.com.tr

Zaman kazandırıyor

Bir tasarımcı ve programcı olarak, çalıştığım ortamın da bana ilham vermesini isterim. Eğer kreatif bir işte çalışıyorsanız, sadece basit fonksiyonlarla diğer uygulamaları çalıştırmaktan öte, size zaman kazandıracak; zaman kazandırırken de, sizi yormayacak bir işletim sistemi gerekiyordu.

Windows Vista, "Keşke şu da olsaydı..." diye içimde geçirdiğim bir çok özelliği barındırmakla kalmıyor, hiç düşünmediğim özelliklerle beni şaşırtmaya devam ediyor.

Selçuk İslamoğlu
sislamoglu@chip.com.tr

Daha eğlenceli

Vista hemen her konuda çok önemli yenilikler getiriyor. Ne tür bir PC kullanıcısı olursanız olun, bu yenilikler kesinlikle sizi de etkileyecektir. Oyuncular da bir istisna değil. Özellikle DirectX 10 ile birlikte PC oyunları Vista sayesinde artık konsol oyunları ile yarışabilir hale geliyor. Kendi üzerinde kurulu P2P desteği sayesinde de çok oyuncu desteği bir üst seviyeye çıkmış durumda. Otomatik ESRB kontrolü ile çocukları zararlı olabilecek oyunlardan uzak tutabilmesi de önemli bir özellik.

Ümit Öncel
umit@chip.com.tr

K Ü N Y E

Yayın Koordinatörü	Mahmut Karslıoğlu, mkars@chip.com.tr
Genel Yayın Yönetmeni	Ufuk Yamankılıçoğlu, uyaman@chip.com.tr
Yazı İşleri Şefi	Şahin Ekşioğlu, esahin@chip.com.tr
Haber Müdürü	Cem Şancı, cemsanci@chip.com.tr
Yazı İşleri	Ozan Ali Dönmez, ozand@chip.com.tr Garı Antikacıoğlu, agaro@chip.com.tr
CHIP Test Merkezi	Şahin Ekşioğlu (Koordinatör), esahin@chip.com.tr Gökhan Bodur, gokhan@chip.com.tr Burak Akmenek, burak@chip.com.tr Ali Koyun, ali@chip.com.tr
CHIP DVD/CD	Ümit Öncel, umit@chip.com.tr
Redaksiyon	Berk Ergin, berk@chip.com.tr
Online Projeler	Selçuk İslamoğlu, sislamoglu@chip.com.tr
Katkıda Bulunanlar	Barış Alkım, Alp Özdemir, Nazan Öztaykutu
Görsel Yönetmen	Fatoş Teymur, fatos@chip.com.tr
Grafik Asistanı	Zeynep Bilmez, zeynep@chip.com.tr
Genel Müdür	Gökhan Sungurtekin
Genel Müdür Yardımcısı	Beste Özderem
Finans Müdürü	Aylin Tuncel
Pazarlama Müdürü	Özlem Cenker
Halkla İlişkiler Müdürü	Ayten Çar
İş Geliştirme Müdürü	Umut Kavurmacı

Abone Satış Müdürü	Asu Bozyayla
Abone Servisi	Ebru Cinek, Ayşe Yılmaz, Fatime Hanlı Şahin
Dağıtım Asistanı	Mehmet Çil
Üretim Koordinatörü	Turgay Tekatan
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü	Ufuk Yamankılıçoğlu (CHIP), uyaman@chip.com.tr Cem Sinanoğlu (CHIP Compact), cemsinanoglu@chip.com.tr
VOGEL BURDA MEDYA YAYIMCILIK ve TİCARET A.Ş. adına sahibi	Gökhan Sungurtekin
VOGEL MEDYA YAYIMCILIK REKLAM GRUBU	
Satış Müdürü	Güler Okumuş, oguler@vogelburda.com.tr
CHIP Reklam Müdürü	Yeliz Koyun, kyeliz@vogelburda.com.tr
Reklam Grubu	Zuhal Söylemez, zuhal@vogelburda.com.tr Özden Aliyagıç, ozdena@vogelburda.com.tr Gonca Arat, goncaarat@vogelburda.com.tr Şule Çeliköz Koç, sulec@vogelburda.com.tr
Reklam Trafikeri	Aynur Kına, aynur@vogelburda.com.tr
Renk Ayırımı, Film ve Baskı	OHAN MATBAACILIK Hadımköy Yolu, Çakmaklı Mah., San Bir Bulvarı, 4.Bölge, 9.Cadde No:143 Çakmaklı-Büyükdere-İstanbul Tel: 0212 886 70 70 (pbx)
Dağıtım	DPP A.Ş.
Yönetim Yeri Adresi	VOGEL BURDA MEDYA YAYIMCILIK ve TİCARET A.Ş.: Vefa Bayırı Sok. Gayrettepe İş Merkezi No:6 B Blok 34349 Gayrettepe/İstanbul Telefon: (212) 217 93 71, Faks: (212) 217 95 32 Abone Faks: (212) 217 94 23 Abone web: http://abone.vogel.com.tr
VOGEL BURDA COMMUNICATIONS	
Yayın Türü	Yaygın, süreli, aylık

OLABİLDİĞİNCE GERÇEK

TEBRİKLER, UÇAGINIZI DOĞRU POZİSYONA GETİRDİNİZ, SİRADA DÜNYANIN EN KISA PİSTİNE İNİŞ VAR.

Sonraki adımda ise Singapur dışında bir yere muson rüzgarları altında bir Jumbo jeti indirmenizi isteyeceğiz. 23 tük ve 50 den fazla gerçek-dünya görevi ile su ana kadar yapılan en iddialı ve gerçekçi sürüm. Ayrıntılar kopyite bulunon cihazlara kadar gerçeğin aynısı. Yüzey grafiklerinin 16 kat daha fazla geliştirilmiş olduğu da düşünülürse "Simülasyon" olarak tanımlamak haksızlık olur.

(GERÇEK EKRAK GÖRÜNTÜSÜ)

Microsoft
game studios

Games
for Windows

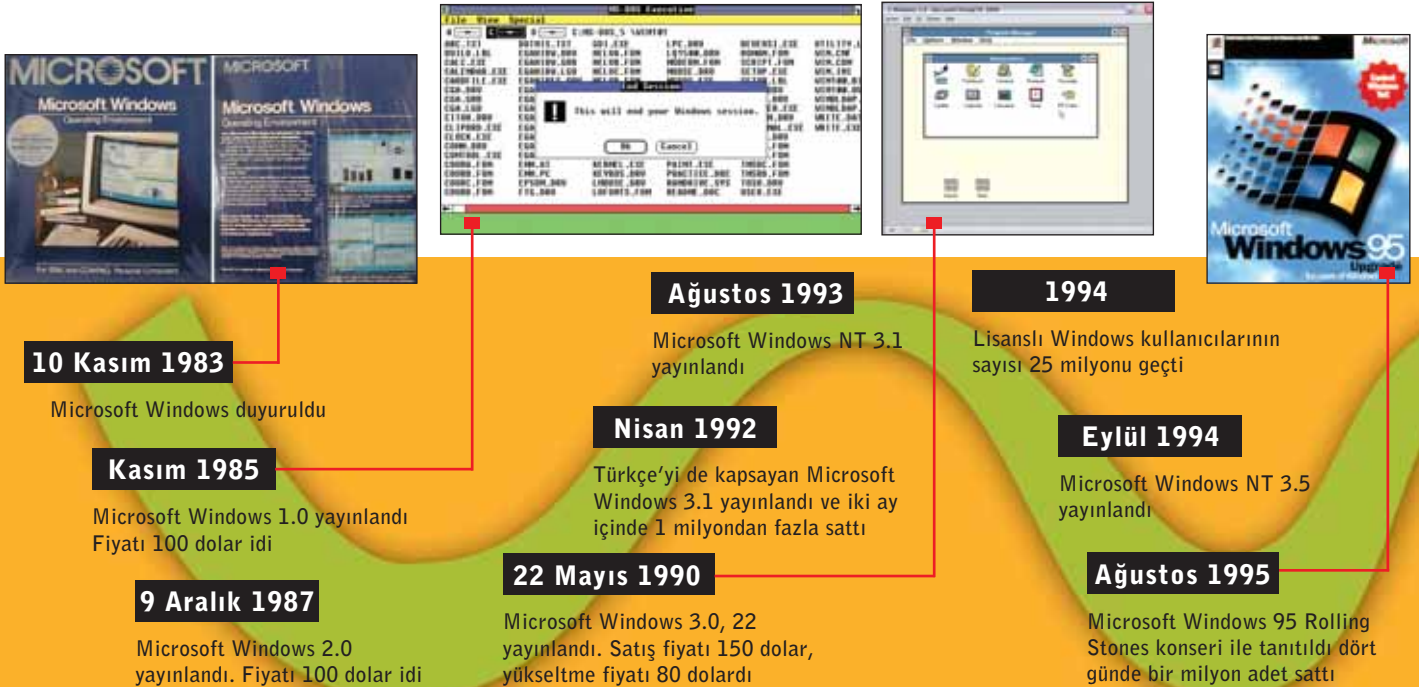

© 2006 Microsoft Corporation. All rights reserved. Microsoft, Windows, and the Microsoft Games Studios logo are either registered trademarks or trademarks of Microsoft Corporation in the U.S. and/or other countries. Intel, the Intel Inside logo, Intel Centrino, and the Intel Centrino logo are trademarks or registered trademarks of Intel Corporation or its subsidiaries in the U.S. and other countries. Take

Microsoft'un eli güçlendi

Windows Vista, Microsoft'un 1983'de duyurduğu ilk "Windows" ürününden bugüne, 24 yıllık yolculuğun en heyecan verici duraklarından birinde.

■ Bilgisayarı Windows'un grafik arayüzü ile tanımış olanlar için siyah MS-DOS ekranları tarih öncesinden kalmış arkeolojik bir bulgu, kitaplarda bahsi geçen bir efsane gibidir ancak siyah komut satırı üzerinden program çalıştırıp dizinlerin arasında dolaşan, dosyalarını düzenlemeye çalışan bir nesil için MS-DOS ne kadar gerçek bir işletim sistemiyse, Microsoft'un Windows işletim sistemi de o kadar önemli bir gelişmedir.

Aslında MS-DOS altında çalışan bir arayüz programı olarak ortaya çıkan Windows'un gerçek anlamda bir işletim sistemi olarak kişiliğini bulduğu tarih 1990 Mayıs ayına denk gelir. Windows 3.0 ile dünya çapında büyük sükse yapan Windows, özel olarak geliştirilen ofis yazılımlarının, oyun ve eğlence programlarının ardından, vazgeçilmez bir ürün haline gelmişti. Bilgisayarı siyah bir komut satırının korkutucu soğukluğundan, üzerinde müzik ve video çalıştırılabilen bir multimedya cihazına çeviren Windows

3.0'ın, dünya dillerine uygun yükseltmesi Windows 3.1 ise daha büyük bir ilgiyle karşılanmıştı. İki ay içinde 1 milyondan fazla satılan yeni Windows artık Microsoft'un, Windows'un geleceğini ve haliyle dünyanın geleceğini de şekillendirmişti.

Artık kullanıcılar daha azına razı olmayacak, konforsuz, kullanıcısıyla iletişim kurmayan, öğrenmesi zor, ancak bilgisayar uzmanlarının hâkim olduğu işletim sistemlerine yüz vermeyecekti. 1993 yılında lisanslı Windows kullanıcılarının sayısı 25 milyonu geçtiğinde Microsoft da müşterilerinin bu taleplerinin farkına varmış ve işletim sistemi kavramını bir adım ileriye taşımak için, Windows 95'in temellerini atmıştı.

Windows 3x ile büyük bir deneyim kazanan Microsoft, yeni sürprizi Windows 95'i o güne kadar kimsenin düşünmeyeceği kadar büyük, sansasyonel bir tanıtım kampanyası çerçevesinde, tüm dünyada aynı anda yayınlanan dev bir Rolling Stones konseri ile duyurdu ki, Rolling Stones'ın Start Me

Up şarkısı, Windows 95'in de sloganı olan "start" kavramı ile çok güzel uyuyordu. Windows 3x'e rağmen, o güne kadar bilgisayarları iş makineleri gibi gören ve eğlence kavramı ile bilgisayarı örtüştüremeyenler, bilgisayar oyunlarından keyif alanları küçümseyenler, teknolojiye ön yargıyla yaklaşanlar bir anda bilgisayarın insan hayatının önemli bir parçası haline geldiğini fark ettiler. Hem Rolling Stones hem de Windows 95'in etkileyici özellikleri, bilgisayarlara karşı duran önyargıya büyük bir yenilgi yaşatmıştı. Windows 95'in ve arkasından gelen Windows 98'in gelişmiş multimedya özellikleri ve kolay kullanımı, Microsoft'un ofis yazılımlarının sağladığı performans artışı ve internetin de hayatın ayrılmaz bir parçası olması, Microsoft'un ürünlerini artık vazgeçilmez bir standart olarak hayatımıza yerleştirdi.

2000 yılında yayınlanan Windows 2000 ve Windows ME, Windows'un gelişiminin olağan bir parçası gibi kullanıcılar tarafından kabul görse de,

Microsoft'un Windows 95'den sonraki en önemli atılımı, Windows XP oldu. Kullanıcıların yıllardır alıştığı arayüzleri ve çalışma biçimlerini, daha etkin bir sistemle değiştiren ve İngilizce deneyim anlamına gelen eXPerience kelimesinden esinlenerek isimlendirilen Windows XP, tüm kullanıcılar kadar, Microsoft için de önemli bir deneyimdi. 16 bit'den 32 bit'e geçişi temsil eden Windows XP, ömrünün sonuna doğru, 64 bit'e de destek vererek Windows'un teknoloji dünyasındaki hızlı gelişmelere de hızla adapte olabildiğini gösterilmiş oldu.

Ve son olarak, uzun süredir "Longhorn" kod ismi ile beklediğimiz yeni Windows, 23 Temmuz 2005 tarihinde resmen Windows Vista olarak duyuruldu. 2006 Kasım ayında ilk sürümü duyurulan Vista bu satırları okuduğunuz sırada, Türkiye'de de Türkçe sürümü ile kullanıcıya sunulmuş olacak. ■

Bilgi için: www.microsoft.com

Cem Şancı, cemsanci@chip.com.tr

Kasım 1996

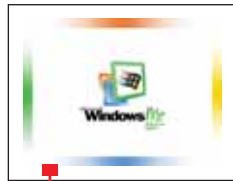
Microsoft Windows CE 1.0 yayınlandı

Haziran 1998

Microsoft Windows 98 yayınlandı

Şubat 2000

Microsoft Windows 2000 yayınlandı

2002

Microsoft Windows XP 64 bit Edition (Version 2002) yayınlandı

25 Kasım 2001

Microsoft Windows XP yayınlandı

19 Haziran 2000

Microsoft Windows ME (Millennium) yayınlandı

28 Mart 2003

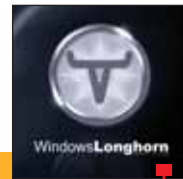
Microsoft Windows Server 2003

24 Nisan 2005

Microsoft Windows XP Professional x64 Edition

23 Temmuz 2005

"Longhorn" kod adlı yeni işletim sisteminin resmi isminin Windows Vista olacağı açıklandı

24 Ocak 2007

Windows Vista Türkçe yayınlandı

Kasım 2006

Windows Vista yayınlandı

Haberler

Cem Şancı

cemsanci@chip.com.tr

CHIP Haber Müdürü

Yeni bir çağ

■ Her Windows lansmanı bizi heyecanlandırmıştır. Zira dünyanın kabullendiği ve "standart" olarak kullandığı bu işletim sisteminin yeni sürümü sadece bir yazılım güncellemesi değildir. İşletim sistemimizle birlikte hayatımız, iş yapış biçimimiz, alışkanlıklarımız, yaşam biçimimiz, eğlence anlayışımız hatta esprilerimiz bile değişir. MS DOS'un siyah ekranından Windows Vista'ya kadar geçen onlarca yıllık bu süreçte, Microsoft'un her hareketi, her açıklaması haber oldu. Çünkü Bill Gates'in dudaklarının arasından çıkan bir kelime ile dünyanın, insanların yaşam biçimleri şekilleniyordu. Teknoloji, bu vizyonerin düşüncelerine göre biçimleniyordu. "Tost makinelerinin borsa haberlerini vereceği, kol saatlerinin internete bağlanıp hava durumunu, yol ve trafik bilgisini aktaracağı günleri hayal ediyordum" diyen Bill Gates'in, açıklamasının ardından bir yıl geçmeden bu ürünleri piyasada gördük. Şimdi yeni bir işletim sistemiyle dünyanın karşısına çıkan Microsoft, Vista ile artık telif haklarının, kullanıcı güvenliğinin, görselliğin, üç boyutun, kullanım kolaylığının vurgulandığı, bilgisayarların soğuk makineler olmaktan çıkıp insan hayatına daha fazla adapte olduğu bir çağ açıyor.

Yeni Microsoft.com

Microsoft'un yeni sitesi huzurlarımızda

■ Microsoft'un daha önceden kısa bir süreliğine preview.microsoft.com'da yayınladığı yeni sitesi dün gerçek yerini buldu. Aylarca süren testlerden sonra Microsoft'un yeni sitesi Web 2.0'ın getirdiklerinden epeyce yararlanmış gibi görünüyor. Sitenin görünümü eski siteye kıyasla çok daha berrak ve şeffaf. Geleştiriciler açısından bakıldığında ise sitenin kodlarında da bir standartlaştırma söz konusu. Microsoft'un, siteyi Windows Vista'nın son kullanıcı için çıkış tarihine

yakın bir zamanda yenilemesi de dikkat çekti.

Bilgi için: www.microsoft.com

Sertifikalı Samsung

Vista'nın yoldaşı Samsung monitörler

■ Samsung Electronics, gelecek ay piyasaya süreceği 19, 20 ve 22 inçlik geniş ekran monitörleriyle Microsoft'un verdiği Windows Vista Premium Sertifikası'nı almaya hak kazandı. Windows Vista sertifikaları, Basic ve

Premium olmak üzere iki kategoride sınıflandırılıyor. Microsoft konfigürasyon gereksinimlerini karşılayan ürünlere verilen sertifikalar, Vista işletim sistemiyle kullanılabilir.

Bilgi için: www.samsung.com.tr

10 milyon Xbox360

Microsoft konsol dünyasında iddialı

■ Microsoft'un 2006'dan beri 10 milyon Xbox360 satmak gibi bir amacı vardı. Bir Microsoft sözcüsü "Bu Noel'de, dünya çapında 10 milyondan fazla konsol satmış olmayı bekliyoruz. "Satmış" derken Microsoft burada, dünya çapında dağıtıcılara ve OEM'lere gönderdiği Xbox360 miktarından bahsediyor. Microsoft zaten şu anda XBOX satışlarıyla kıyaslandığında çok daha fazla miktarda Xbox360 satıyor ve

ayda 1 milyon konsol satabilecek kapasiteye sahip. PS3'den önce piyasaya çıkarak büyük bir avantaj yakalayan Xbox360 hem yaygınlığı hem oyun çeşitliliği ile şu anda yeni nesil oyun konsolları arasında lider konumda.

Bilgi için:
www.microsoft.com

Kingston'dan 2 GB ValueRAM

Windows Vista'ya uyumlu yeni RAM'ler

■ Kingston, yeni 800 MHz ValueRAM SO-DIMM'lerin piyasaya sürülmesiyle eş zamanlı olarak 2 GB 533 MHz ve 667 MHz ValueRAM SO-DIMM'lerin tam üretim lansmanını sunmada ilk olduğunu duyurdu. Daha geniş kapasiteli, yüksek performanslı hafıza modülleri, büyüyen dizüstü bilgisayarlar ve miniPC'lere olan talebi karşılamak üzere tasarlandı.

Kingston Teknoloji müdürü Mark Tekunoff, "Mobil ve ufak biçim faktörlü PC'lerin gelişmesiyle yüksek yoğunluklu SO-DIMM hafızaya olan ihtiyaç artmaktadır. MSI gibi ortaklarla Kingston'un 2 GB SO DIMM hafızasını AOpen miniPC'ler veya dizüstülerle birleştirilmesi, yüksek performans talep eden müşteriler için ideal bir bilgisayar platformu yaratmaktadır." dedi.

Bilgi için:
www.kingston.com.tr

Yeni klavye sistemi

Microsoft Wireless Entertainment Desktop 8000'u tanıttı.

■ Microsoft'un, Windows Vista işletim ile uyumlu yeni klavyesi, Wireless Entertainment Desktop 8000 ile kullanıcılara masaya bağlı çalışmadan bilgisayar kullanma özgürlüğü sunuyor. 2,4 GHz Bluetooth teknolojisi kullanan cihaz, 10 metrelik bir alanda

bilgisayarınıza istediğiniz yerden hakimiyet sağlamayı vaat ediyor. Microsoft'un tüm klavyelerinde olduğu gibi yazım rahatlığı da sağlayan klavye, 2007 başında Türkiye'de olacak
Bilgi için: www.microsoft.com/hardware

Nero'da artık Vista'lı

Vista uyumlu Nero 7 v7.5.9.0

■ Dünyanın en iyi CD/DVD/BD/HD DVD yazma yazılımı Nero, yeni sürümü ile Vista'ya ayak uydurdu. CD/DVD/BD yazma programı Nero, Windows Vista'ya uyum kapsamında v7.5.9.0 sürümüne güncelleştirildi. Böylece yazılımın tüm bileşenleri artık Windows Vista altında sorunsuz çalışacak. Şimdiye kadar yazma paketinin Vista'da kurlumu sırasında bazı engeller oluşuyordu.

Nero'nun yeni sürümünü deneyen CHIP editörleri de yükleme esnasında çıkan bazı uyumsuzluk mesajlarından sonra kurlum tamamlandığında yazılımın sorunsuz çalıştığını deneyimlediler. Windows Vista için özel yazılmış olmasına rağmen Nero'nun belirttiği bazı eksikler ise Showtime'da HD-DVD ve Blu-ray desteği ve Vista Sidebar'da Nero kopyalama aracı.

Bilgi için: www.nero.com

Cenk Tarhan
cenk@chip.com.tr

Windows & Net Magazine
Genel Yayın Yönetmeni

YORUM

Windows Vista'nın vaatleri

Daha fazla güvenlik, daha iyi bir arabirim, daha pratik kullanım ve güncel donanımlar için daha güçlü destek geliyor.

Windows Vista için bilgisayar dünyasında birçok yorum yapılıyor. Konumum dolayısıyla bunları güncel olarak takip etme imkânına sahibim. Yaptığım incelemeler ve bir Windows Vista kullanıcısı olarak deneyimim bu yeni işletim sisteminin bilgisayar kullanıcılarının hayatını hiçbir Windows sürümünde olmadığı kadar kolaylaştıracağı yönünde bir fikir edinmeme neden oldu.

Üzerine eklenen birçok yenilik, yeni ve standart programlar, geliştirilmiş kullanıcı arabirimi, Windows Vista'yı en azından bir kere kullanmanızı öneriyorum. Deneyimsiz bilgisayar kullanıcılarının en çok şikâyet ettiği "Ben bu ekrandan bir şey anlamıyorum!" durumu, Windows Vista hazırlanırken hep akılda tutulmuş. Geniş bir kullanıcı grubu üzerinde yapılan araştırmalar sonucu, işletim sisteminin kullanım stili belirlenmiş.

Bu aşamada da oldukça başarılı kararlar alınmış gördüğüm kadarıyla. Zira, Windows Vista ile çalışırken bir dosyayı aramak, bulmak, çalıştırmak Windows XP'ye göre çok daha kolay. İşletim sisteminin kısıtlamaları ile uğraşmıyor, yapacağınız işe odaklanıyorsunuz. Böylece veriminiz de artıyor. Şimdi kısacık bir özet yapalım ve Windows Vista'nın, bana göre, en ilgi çekici özelliklerine bir göz atalım. Öncelikle "Anında arama" özelliğini ele alalım.

Arama uyumu, Windows Vista'yı kullanımı en ko-

lay işletim sistemleri arasında bir adım öne taşıyor. Tüm pencerelerden aramalar gerçekleştirebiliyorsunuz, arama sonuçlarını kategorik olarak sınıflandırabiliyorsunuz ve istediğiniz aramayı kaydedip tekrar tekrar kullanabiliyorsunuz. Dizilenmiş arama gerçekleştirildiği için işletim sisteminin arama performansı da oldukça artmış.

Yazılımlara da ayrıca ödeme yapmak istemeyen, temel multimedia işlemlerini bilgisayarında ekstra bir uygulamaya ihtiyaç duymadan rahatça gerçekleştirmek isteyen ev kullanıcıları, Windows Vista'daki yeni seçeneklerden oldukça memnun kalacaklar. Güvenlik konusuna da ekstra özen gösterilmiş. Uygulamalar ve servisler, kendi aralarında izole ediliyor, birçok uygulama minimum yetki ile çalışıyor. Her yeni işletim sistemi, üzerine eklenen yeni özellikler sayesinde var olan donanımınızda, eski işletim sisteminize göre daha yavaş çalışır. Ancak

bu kuralı yıkmaya niyetlenen Microsoft, Windows Vista üzerinde ciddi bir performans çalışması gerçekleştirmiş. Birçok uygulama Windows Vista altında Windows XP'ye göre daha çabuk açılıyor.

Sonuç olarak, Windows Vista çağdaş donanımlara sahip bilgisayarları olan ve bu donanımlardan maksimum performansı maksimum pratik kullanımla almak isteyen bilgisayar kullanıcıları için çok şey vaat ediyor. En kısa zamanda sisteminize kurup denemelisiniz. Rahat edeceksiniz, benden söylemesi netekim...

“Güvenlik konusuna da ekstra özen gösterilmiş”

Filmlere dikkat!

Virüslerin hedefi video dosyaları olacak

■ McAfee'nin 2007 yılı güvenlik tahminlerinin yer aldığı rapora göre, video paylaşımının artması ile virüslere ve her türlü kötü amaçlı yazılım artık videoları daha sık kullanmaya başlayacak. McAfee'den David Marcus'un (Güvenlik araştır-

maları ve iletişim müdürü) yaptığı açıklamaya göre artık kötü amaçlı yazılım geliştiricilerinin tek amacı veri hırsızlığı veya reklâm yazılımları sayesinde para kazanmak.

Bu amaçla, son dönemde popülerliği giderek artan vide-

o paylaşımının nimetlerinden faydalanmak da kötü amaçlı yazılımların birinci amacı olacak. Buna göre kullanıcı videoyu izlemek için tıkladığı andan itibaren kötü amaçlı yazılım otomatik olarak bilgisayara indirilip, kurulacak.

Bunun ilk örneği ise geçtiğimiz ay görüldü. İsmi Realor olan ve McAfee tarafından 15 Kasım da düşük risk uyarısı ile duyurulan solucan, Real med-

ya dosyalarını hedef alan bir yazılım.

Özellikle son bir yılda hızla popülerleşen video sitesi YouTube'un artık ceplere de girmiş olması ve diğer taraftan cep telefonlarında giderek standartlaşan tek yazılım olma yolunda ilerleyen Symbian işletim sistemi, video virüsü tehditlerini daha da ciddi hale getiriyor.

Bilgi için: www.mcafee.com

aidata®

“kullanıcı dostu”

Her şeyin
bir ilki var...

Aidata, teknoloji dünyasının
ilk 19" LCD geniş ekran, standart 2 GB bellek ve
3 yıl garantili bilgisayarını sunar.
Üstelik Windows® Vista™ Premium İşletim Sistemi'ne de hazır.

Siz hayatınızdaki ilklere bir yenisini eklemeye hazır mısınız?

BİZE GÖRE
TEKNOLOJİ
HİZMETE
DÖNÜŞÜNCÜ
DEĞERLİDİR

Express
Upgrade
to Windows Vista™

Zune'un önü açıldı

Zune, artık Windows Vista ile uyumlu çalışıyor

■ Microsoft'un iddialı taşınabilir medya aygıtı Zune'un bilindiği gibi Windows Vista ile uyum problemi vardı. Birçok kişi tarafından anlamsız bulunan bu problem sonunda giderildi ve artık Zune, Vista ile uyumlu hale geldi. Microsoft'tan yapılan açıklamaya göre yayınlanan yaklaşık 22 MB'lık güncelleme ile sadece Vista uyumu sağlanmakla kalmıyor, aynı zamanda rapor edilen ve edilmeyen bazı hatalar ile yükleme işlemini geliştirme çalışmaları sağlanıyor. Biz de size bir kaç küçük tavsiyede bulunalım: Öncelikle güncelleştirmeleri mümkün olduğu

kadar denetleyin. Zira güncelleştirmeler Zune'daki hataları da kapattığından istenmeyen kesintilerin önüne geçmiş olursunuz. Bu güncelleştirmeleri Zune'unuza yüklerken pil seviyesinin kritik olmamasına, hatta tamamen dolu olmasına özen gösterin. Güncelleme sırasında bitecek bir pil, Zune'unuzun onarılamayan

hasarlar almasına neden olabilir. Güncelleme sırasında Zune'unuz yeniden başlayabilir, ekranı kararabilir ya da benzeri olaylar olabilir, ki bunlar normaldir. Güncelleme sırasında kesinlikle bağlantı kablosunu çıkarmayın ve Zune'unuzu kullanmayın.

Bilgi için: www.zune.net

Sağlamaya yeni önlem

Windows Vista'nın lisans sağlama sistemi geliştirildi ve güncellendi.

■ Daha çalkılı kısa süre olmasına rağmen kırılan Microsoft'un yeni nesil işletim sistemi Windows Vista'nın aktivasyon ve sağlama aracı güncellendi. 30 Kasım'da İngilizce profesyonel sürümü piyasaya sunulan Windows'un yeni nesli Vista, korsanların kurbanı olmuş, hemen kopyalanmıştı. Aktivasyonu ve seri numarası sağlayıcıyı iki yöntemle geçen korsanlar, kopyanın yayılmasını da çok hızlı sağlamışlardı. İlk yöntem, Vista'nın iki sürümünü karıştırarak elde ediliyor. Microsoft tarafından "frankenbuild" olarak adlandırılan yöntem, Vista'nın bir karmasını çıkarıyor ve sonlandırılmış arabirimle birleştiriyor.

Hibrit kısmı aktivasyon bölümünü oluştururken bu kısım, doğrulama bölümünü doğrudan geçiyor zira zaten üzerinde anahtarları taşıyor. Ama artık kullanılabilir durumda değil çünkü Microsoft bu sürümün izinsiz kullandığı anahtarları engellemiş durumda. İkinci yöntem henüz Microsoft tarafından engellenememişken bu yöntemin de kısa sürede durdurulacağı yetkililerden alınan bilgiler arasında. Son olarak Genuine Windows Programı Müdürü David Lazar iddialı konuştu ve "Windows Vista bugüne kadar yapılan ve kopyalanması en zor olan işletim sistemidir" dedi.

Bilgi için: www.microsoft.com.tr

Vista logolu monitör

BenQ LCD monitörler Windows Vista logosu taşıma hakkı kazandı.

■ BenQ, FP93GX+ ve FP93GS ile güvenilirlik, istikrar, güvenlik ve doğru kurulum konularında aranan bütün özellikleri sağlayan iki LCD monitörünün, bilgisayar endüstrisinde Windows Vista logosunu taşıma hakkı kazanan ilk monitörler olduğunu duyurdu. BenQ Dijital Medya İş Grubu Genel Müdürü Conway Lee: "Windows Vista teknolojisine hazır olduğumuz için, Windows tarafından

sertifika hakkını ilk kazanan monitörlere sahip olduğumuzdan dolayı çok sevinçliyiz. BenQ monitörleri kullanıcılarına en uygun kullanım ve yeterlilik özellikleriyle beraber, en son teknolojiyi sunmaya ve geliştirmeye devam edecektir." dedi.

Bilgi için: www.benq.com.tr

Microsoft ile sürüş keyfi

Ford Windows ile çalışacak

■ Microsoft ve Ford arasında yapılan anlaşmaya göre Windows yazılımı kullanılan ilk arabalar 2007 itibarıyla kullanıcılara sunulacak. Yapılan açıklamaya göre henüz Windows'un bizim için arabayı süremeyeceği söylene de, sistemin kullanıcılara birçok konuda yardımcı olacağı duyurulmuş. Sürekli bilgisayara ihtiyacı olan ve kısıtlı zamanı olan kullanıcılar için iyi bir yardımcı olacağı düşünülen sistemin ayrıntıları hakkında ise henüz bir açıklama yapılmadı. Ancak yine Microsoft tarafından duyurulan habere göre sistem hakkındaki detaylı bilgilerin 7 Ocak'ta Detroit'te yapılacak otomobil fuarında sunulacağı bildirildi. Bu arada 2007 yılı için sadece iki Ford modelinde sunulacak sistemin, her şey yolunda giderse 2008'de bütün

Ford modellerinde kullanıcılara sunulacağı bekleniyor. Öyle görünüyor ki, Bill Gates'in her elektronik alette bir Microsoft yazılımının kullanılması ile ilgili rüyası yavaş yavaş gerçek olacak.

Bill Gates'in daha önce bir basın toplantısında yaptığı açıklama da bunu destekler nitelikte. Öyle ki gelecekte arabaların yüksek çözünürlüklü ekranla-

ra, ses tanıma sistemlerine, elektronik ajandalara, yol ve trafik hakkındaki yönlendirme sistemlerine sahip olacağını iddia eden Bill Gates, "Sync" (synchronization, eşzamanlama) ismi verilen bu projenin amacının bütün bu işlevler için merkezi ve standart bir ortam sağlamak

olduğunu söylemişti. Ford otomobil firmasına ait 2007 modellerinin tümünü web sayfasından inceleyebilirsiniz. **Bilgi için: www.ford.com**

Mahmut Karslıoğlu
mkars@chip.com.tr
Yayın Koordinatörü

READ.ME

Rahata kolay alışılıyor

Artık yaşlandığımdan mıdır bilinmez ama artık bilgisayar başında geçen hayatımda macera istemiyorum...

Bilgisayar ile ilk tanışıklığı DOS dönemlerine denk gelen bir kullanıcı olarak makine karşısında kontrolü elden bırakmayı çok fazla sevmiyorum. Yani açıkçası her hangi bir işlem sırasında olup bitenin arka planda değil de doğrudan gözümün önünde olmasını istiyorum. Sanırım bundan dolayı şimdiye kadarki "pencereler" döneminde, her işletim sistemi güncellemesinde, herkese göre biraz daha tutucu davrandım. Bunu bir itiraf olarak kabul edebilirsiniz. Frontpage dururken, Notepad ile web sayfası tasarlamak gibi bir şey bu. Kimilerine lüzumsuz hamallık gibi gelebilir ama nedense bana bir güven duygusu verirdi hep. Mesela DOS altında işletim sisteminden çok bir program gibi çalışan Windows 3.1'i sırf meraktan kurmuştum. Canım sıkıldıkça girip biraz dolaşır, pencereler ile oynar, oyunlara bir göz atar, ama herhangi bir disk işlemi yapacağım zaman dönüp yine DOS ile çalışırdım. Windows 95, benim pencereli yaşama geçmeye karar verdiğim ilk işletim sistemi oldu. Ama tabi bunun da bir nedeni vardı. Bilgisayarımdaki fiziksel hafıza, çok sevdiğim bir oyun için yeterli değildi ve Windows'un sanal disk belleği bunu mümkün kılıyordu. Windows 98'e geçerken SE sürümüne kadar yine oldukça direndim. Bu sürümde direncimi kıran vazgeçemeyeceğim USB desteği olmuştu. Windows ME'yi ise hiç kullanmadım.

Windows XP dönemimde büyük bir değişiklik oldu. Çünkü sistemi herkesten önce kuranlardandım. Bunun sebebi ise bir bilgisayar dergisinde çalışıyor olmam ve bu sistem hakkında deneyimlerimi siz okuyucularımızla paylaşıyor olma gerekliliğimdi. Ne de olsa kullanmadan, güzel yönlerini ya da varsa hatalarını görmeden bir işletim sistemi hakkında nasıl bilgi verebilirdim ki? Windows XP ile geçirdiğim dönemde geriye dönüp baktığımda Microsoft'un pencereli dünyasının bilgisayar kullanım deneyimimize kattığı konforun nasıl vazgeçilmez bir şey olduğunu anladım. Bu derginin hazırlık aşamasında Windows VISTA'nın Türkçe sürümü ile Microsoft çalışanlarını saymazsak ilk tanışılardan biriyim. Yaklaşık 1.5 aydır da yoğun bir şekilde kullanıyorum. İlk defa işletim sistemi dışında 3. parti bir yazılım kurmaya ihtiyaç duymadım ve ilk defa olarak işletim sisteminin arka planda ne yaptığı umurumda değil. VISTA gerçekten çok güzel görünüyor, bana istediğim her şeyi kolayca ve hızlı bir şekilde veriyor ve en önemlisi de güvende hissettiriyor. Bu yazıyı hazırladığım makine de VISTA deneme sürem bitmek üzere. Artık XP'ye dönmem söz konusu bile olmaz. Sanırım lansmanda ilk işim bir VISTA edinmek olacak. Son olarak da şunu eklemek istiyorum. Eğer satın alma gibi bir planınız yoksa sakın VISTA'yı denemeyin. Bağımlılık yapıyor!

Vista'lı Escort'lar

Hazır kurulu Vista ile gelen masaüstü

■ Microsoft'un yeni işletim sistemi Vista'lı bilgisayarları 42 testten geçen Escort, yeni ürünlerini Ocak ayı sonunda satışa sunacağını açıkladı. 2007 yılını da piyasaya sürülecek olan yeni işletim

sistemi MS Windows Vista logosu kullanmaya hak kazanan Escort, Almanya'da gerçekleştirilen yeterlilik testlerinden geçen ilk Türk markası oldu. Boğaziçi Üniversitesi'nde öğrenciyken kurduğu Escort markasıyla bugüne kadar 700 bin bilgisayar sattıklarını söyleyen yönetim kurulu başkanı İbrahim Özer, "Vista'nın Microsoft tarafından hayata geçirilmesi ile eş zamanlı olarak, işletim sistemi fark ücreti almadan MS Windows Vista'yı satışa sunacağız." dedi.

Bilgi için: www.escort.com.tr

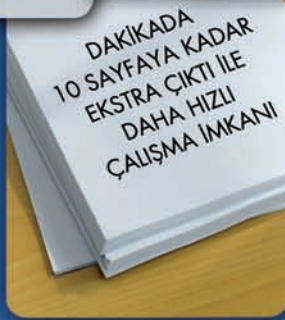
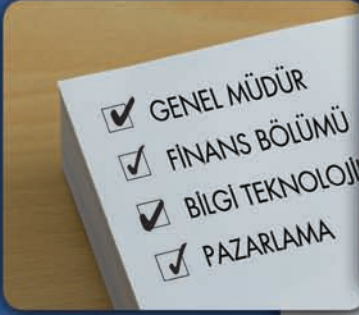
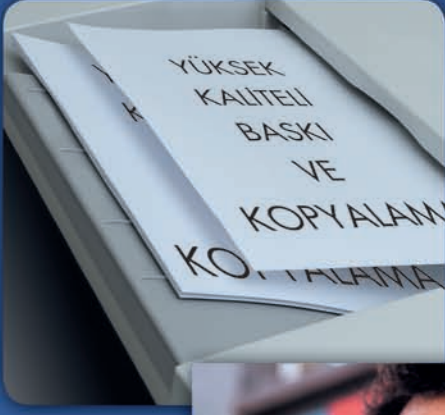

Xbox 360

Yeni yonga ertelendi

■ Microsoft'un oyun konsolu XB0X360 için üretilen yeni yonga gecikiyor. 65 Nanometre teknolojisi ile üretilen yonganın hem daha az maliyetli olacak hem de enerji tasarrufu sağlayacak. XB0X360'ta kullanılan ilk yonga, kasaya sıkıca monte edilmiş 90 nanometre bir yonga idi. Başlangıçta yonganın yılın ilk aylarında çıkarılacağına dair planlar yapılırken şu anda yonganın yazdan önce çıkmayacağı söyleniyor. Yonganın üretimini yapacak olan Chartered Semiconductor da gecikme için herhangi bir neden bildirmedi.

Bilgi için: www.microsoft.com

BİR FOTOKOPİ MAKİNESİNDEN FAZLASINI MI HAYAL EDİYORSUNUZ? AKLINIZI OKUDUĞUMUZU DÜŞÜNECEKSİNİZ!

Bilgi Teknolojileri Yöneticileri düşünüp taşınmaktan yorulmuşlar. İşte bu yüzden yeni HP Çok Fonksiyonlu Yazıcılar ve Fotokopi Makineleri sorunsuz kullanım için tasarlandılar. Çünkü HP Çok Fonksiyonlu Yazıcılar'ın ürün yelpazesi herkesin farklı baskı ve fotokopi ihtiyaçları doğrultusunda her türlü ofis ortamına uygun çözümler sunacak kadar geniş. Bu ürünleri kolayca mevcut ağınıza yerleştirebilir, merkezi olarak yönetebilir, kontrol edebilir ve uzaktan izleyebilirsiniz. Kullanıcı arayüzleri anlaşılır ve kolaydır; çok daha az yardım çağırısı alırsınız. Ayrıca HP'nin kanıtlanmış LaserJet teknolojisiyle üretilmiş bu makineler, verimliliği en yüksek seviyeye çıkarırken en düşük bakım ihtiyacıyla çalışırlar. Her zaman aklınızda bulunan baskı ve kopyalama çözümleri, şimdi yanı başınızda.

YENİ HP ÇOK FONKSİYONLU YAZICILAR.

www.hp.com.tr (0212) 444 79 79

HP LaserJet
M3035xs MFP

HP LaserJet
M4345xm MFP

HP LaserJet
M5035xs MFP

Bir firma neden sunucuya ihtiyaç duyar?

Sağ sayfadaki kutuda yer alan maddelerin ikiden fazlasına "evet" cevabı veriyorsanız bir sunucu satın almanın zamanı gelmiş demektir!

Sunucu, bilgileri ve kaynakları merkezileştirmek için kullanılan tek ve özelikli bir bilgisayardır. Bu bilgisayarda, bireysel bilgisayarlar, mobil cihazlar ve yazıcılar gibi şirket ağının her bir "istemci-si" için dosya paylaşımı, yazdırma işleme ve internet bağlantı-lığı gibi belirli görevleri gerçekleştirmek üzere tasarlanmış sunucu yazılımı yüklenmiştir.

Bir zamanlar, yüksek maliyetleri ve karmaşık yapılarından dolayı, sadece büyük şirketler tarafından kullanılan sunucular, bugün ekonomik ve

uygulanması kolay sunucu sistemlerinin geliştirilmesi ile küçük ölçekli işletmelere de hizmet sunuyor.

Microsoft Windows Small Business Server 2003 R2, işle ilgili ihtiyaçlarınıza göre tasarlanmış olan eksiksiz ve ekonomik bir ağ çözümü. İşletmenize Microsoft SBS 2003 R2 sunucu sistemini eklediğinizde, verilerinizin korunduğundan, para tasarrufu sağlarken çalışan verimliliğini en üst düzeye çıkardığınızdan ve müşteri ilişkilerinizi iyileştirdiğinizden emin olabilirsiniz.

Müşteri taleplerine hızla yanıt verebiliyor musunuz?

Doğru müşteri bilgisini hızla bulamadığınız için veya ofis dışında olduğunuzdan bilgilerinize erişemediğiniz için hiç satış kaçırdınız mı? Ofisteki tek bir bilgisayarda saklanan bilgilere

bir defada tek bir kişinin eriştiği uçtan uca ağ ile böyle bir durum yaşanabilir. Bir sunucu ağı ile müşterilerinizin bilgileri parmak uçlarınızdadır, çünkü müşteri bilgilerini tek bir merkezde konumda birçok kişinin aynı anda erişebileceği şekilde

SUNUCU İHTİYACI Eskiden maliyeti yüzünden sadece büyük firmalar kullanabiliyordu. Artık neredeyse her yerde bir sunucuya rastlamak mümkün.

Detaylı kullanım raporları

saklayabilir, paylaşabilir ve güncelleştirebilirsiniz.

Ofis dışındayken, SBS 2003'ü kullanarak ağ üzerindeki e-posta, kişi bilgileri, müşteri kayıtları, şirket dosyaları ve belgeler gibi işle ilgili önemli bilgilere ulaşabilirsiniz.

Verilerinizi merkezileştirmek ve düzenlemek ister misiniz?

Ofis dışında olan bir çalışanın bilgisayarında bulunan bir dosyaya erişmeniz gerektiğinde, uçtan uca bir ağ üzerindeki farklı bilgisayardaki dosyaları korumanın ne kadar zor bir iş olduğunu bilirsiniz. Oysa Windows Small Business Server (SBS 2003) yazılımına sahip bir sunucu, şirket içi web sitesini veya "intranet" içerir, böylece siz ve çalışanlarınız, işle ilgili tüm önemli bilgilerinizi tek bir merkezi konumda saklayabilir, güncelleştirebilir ve paylaşabilirsiniz. Böylece bir çalışmanız tatilde veya hasta olduğunda ve bu kişiye ait belgelere ihtiyaç duyulduğunda, bu dosyalar için tek bir kaynağa gidirsiniz. Bilgiler daha iyi düzenlendiği ve daha kolay bulunduğu için verimlilik artar.

Müşteriler ve tedarikçilerle iletişim kuruyor musunuz?

Çalışanlarınız aynı e-posta iletilerini tek tek farklı alıcılara göndererek veya faksları tek tek göndermek için faks makinesinin başında bekleyerek zaman harcıyor mu? SBS 2003, çalışanlarınızın faksları e-posta iletileri şeklinde veya yazıcıdan almalarına olanak sağlayan paylaşılan bir faks hizmetini sunuyor. Ofisteki herkes, masaüstünden veya ağ üzerindeki herhangi bir bilgisayardan grup e-posta veya faks gönderebilir. Mevcut ve potansiyel müşterilerinizle iletişimi kolaylaştıran SBS 2003, satışları artırmak için yeni ürünler ve önemli şirket

1 İşletmenizde bağlamanız gereken iki veya daha fazla bilgisayar var.

2 Yazıcılar, faks makineleri ve Internet bağlantırlılığı gibi ekipman ve kaynakları paylaşarak para tasarrufu etmeniz gerekiyor.

3 Yetkisi olmayan kullanıcılara karşı işle ilgili bilgileri ve şirket ağınıza korumanız gerekiyor.

4 Bilgilerinizi yedeklemeniz gerekiyor.

5 Kazara silinen dosyaları veya dosyaların önceki sürümlerini geri almanız gerekiyor.

6 Ofis dışındayken şirket bilgilerine ve kaynaklarına erişmeniz gerekiyor.

7 Bilgileri tek bir merkezi konumda saklamanız, erişmeniz ve paylaşmanız gerekiyor.

8 Dosyaların farklı sürümlerini yönetmeniz gerekiyor.

9 Grup toplantılarını kolayca zamanlamanız ve iş arkadaşlarınızla etkin olarak iletişim kurmanız gerekiyor.

10 İş arkadaşlarınızla fikirlerinizi ve bilgilerinizi paylaşmak için bir araç gerekiyor.

11 Kendi web sitenizi ve e-posta sisteminizi yöneterek profesyonel bir imaj sunmanız gerekiyor.

12 Müşteriler, iş ortakları ve tedarikçilerle daha etkin iletişim kurmanız gerekiyor.

ket haberleri hakkında müşterileri bilgilendirmek amacıyla kullanacağınız bir araç sağlar.

Müşterilerinize profesyonel hizmet sunmak ister misiniz?

İşletmeniz büyüklüğü ne olursa olsun, şirketinize ait bir web sitesi ve e-posta, müşterilerinizle profesyonel olarak iletişim kurmanız için gerekli araçlardır. SBS 2003 ile şirketinize ait web sitenizi yöneterek ve tüm şirketi kapsayan e-posta hizmeti sağlayarak kurumsal imajınızın doğrudan kontrolüne sahip olabilirsiniz.

Şirket web sitesi ile bilgilerinizin daha geniş bir kitle tarafından kolayca erişilebilmesini sağlayabilirsiniz. İnter-

net'e bağlanan herkes şirketinizin sunduklarını görüntüleyebilir. Bu da sürekli hizmet sağlamanın ve yeni müşteri kazanmanın düşük maliyetli yoludur. Şirketinizin diğerlerinden küçük olabilir ancak iyi tasarlanmış bir web sitesi ile büyük şirket imajı oluşturabilirsiniz. SBS 2003 istediğiniz profesyonel imajı oluşturmanıza yardımcı eder.

Ofis dışında e-posta, veri ve dosyalara erişiyor musunuz?

SBS 2003 ile Internet erişimi olan herhangi bir bilgisayardan şirket dosyaları, iş uygulamaları ve hatta kendi masaüstünüz gibi işle ilgili bilgi ve kaynaklara erişebilirsiniz. Size ait

e-posta, takvim, kişi bilgileri ve daha fazlasına bir Windows Mobile tabanlı cihazdan erişip evde veya seyahat halindeyken de verimli kalabilirsiniz.

Çalışanlarınız donanım ve kaynakları paylaşıyor mu?

Bir sunucu ağı, işletmelerin donanım ve kaynakları paylaşmalarını sağlar. Birçok bilgisayarın tek bir yazıcıyı paylaşabilmesi de para tasarrufu sağlar. Benzer bir şekilde, bir sunucu ağı ile Internet için tek bir merkezi erişim noktasına sahip olursunuz, böylece ağ girişi çıkışlarını daha fazla kontrol edebilirsiniz. Ayrıca bilgisayarlar, merkezi bir sunucu tarafından anti virüs yazılımı ile güncelleştirilebilir, böylece zaman ve çabadan tasarruf edersiniz.

Verilerinizin daha iyi korunmasını istiyor musunuz?

Uçtan uca bir ağ üzerindeki bilgisayarınız çökerse, kalıcı veri kaybı riskiyle karşı karşıya kalırsınız. Bir istemci/sunucu sistemindeyse, veriler şirket ağına saklanır, böylece bir veya daha fazla bilgisayar çökse bile ağ üzerindeki herhangi bir bilgisayardan dosyalara erişebilirsiniz. SBS 2003 düzenli bir şekilde verilerinizi otomatik olarak yedekler, böylece şirketinizin kritik verileri kaybetme riskini daha da azaltır.

İşle ilgili bilgiler yetkisi olmayanlara karşı korunuyor mu?

Her şirkette, hassas verileri gizli tutmak için bilgilere erişimi sınırlamak önemlidir.

Bir sunucu ile belirli çalışanlara izin atayarak şirket dosyalarına erişimi kontrol edebilirsiniz. Ağ dışındaki bilgi hırsızlarına karşı SBS 2003, yerleşik bir güvenlik duvarı teknolojisini, güvenli uzaktan erişimi ve korumalı bir ağ ortamını içerir. ■

YEDEKLEME ÖNEMLİ Tüm verilerin bir merkezde toplanması yedeklemenin de önemini artırıyor. Yedekleme çözümleri ihtiyaca göre ölçeklenebiliyor.

Yüz milyon IE7 kuruldu

Dunya yeni gezgini sevdi

■ Microsoft IE grubu Program Yöneticisi Tony Chor, IE Resmi Blog'unda yaptığı duyuruda, 8 Ocak itibariyle 100 milyonuncu IE7 kurulumun gerçekleştiğini belirtti. Ama asıl önemli nokta ise kullanımanın yaygınlaşması.

8 Ocak haftasında Amerika sitelerinin yüzde 25'lik bir kısmını IE7 kullanıcıları oluşturdu ve IE6'dan sonra en çok kullanılan ikinci internet tarayıcı olma özelliğini

kazandı. IE7'nin yaygınlaşmasının ise 30 Ocak 2007'de satışa sunulacak Vista'yla beraber daha da yükseleceği belirtilirken, Vista sürümünün XP sürümüyle aynı özellikleri taşıdığı fakat artı olarak "Korumalı durum" özelliğinin ekli olduğunu hatırlatılıyor.

Çıktığından bu yana 18 dile çevrilen IE7, şimdilik Windows XP'ler için Türkçe olarak bulunmuyor. Türkçe

YENİ EXPLORER İnternet Explorer'ın yeni sürümü internet kullanıcılarından büyük ilgi gördü

sürümünün ise tüm dünya ile aynı anda çıkacak olan Türkçe Windows Vista ile

birlikte indirmeye açılması bekleniyor.

Bilgi için: www.microsoft.com

İlk Vista'lı dizüstü bilgisayar

Toshiba Portégé R400'de Vista Ultimate keyfi

■ Portégé R400 adlı Toshiba modeli Microsoft Windows Vista Ultimate işletim sistemiyle Toshiba ve Microsoft'un iki yılı aşkın süredir ortak eforlarının karşılığı oldu. Toshiba Avrupa Bilgisayar Sistemleri Bölümü Yetkili Başkan Yardımcısı Alan Thompson'a göre: "Tasarımının ilk aşamalarından itibaren, Portégé R400 Windows Vista Ultimate için özel olarak üretilmiştir. Cihaz üzerinde Microsoft ile Toshiba daha önce eş görülmemiş bir dayanışma ile çalışılmıştır". Microsoft Business Division Başkanı Jeff Raikes'a göre de: "Toshiba ile beraber, en yeni mobil bilişimciliği daha da geliştirmek istedik çünkü tüketiciler tasarım, yazılım teknolojisi ve ergonomide yenilik görmek istiyorlar. Bu proje gerçekten her üç alanı da kapsıyor."

Anlamlı Notebook Tasarımı

Yeni Portégé R400 ultra portatif No-

tebook tasarımı için yeni bir standart belirliyor. Siyah beyaz tasarımıyla Notebook bilgisayar, performansın yanında şıklığa da özen gösteriyor. Kendi eksenini etrafında dönebilen 12.1 inç'lik diyagonal geniş ekranı, LCD'nin sağladığı yüksek parlaklık ve geniş açı ile Portégé R400, kullanıcılarına geniş ve net görüntü izleme keyfini sağlıyor. Bu ekran teknolojisi, cam berraklığında sofistike Microsoft Windows Aero arayüzüyle birleşince zengin ve berrak görsel bilişimcilik sağlıyor. Portégé R400 ayrıca veri güvenliği, ileri sistem güvenliği ve birçok erişim olanağı sağlayan Toshiba'ya özgü teknolojik özellikleri de içeriyor. Portégé R400'de bulunan Toshiba'ya özel EasyGuard teknolojisi, izinsiz girişlere, veri hırsızlıklarına ve sanal saldırılara karşı bir dizi önlem almayı sağlıyor. Trusted Platform Module (Güvenilir Platform Modülü) entegre biometrik Parmak-

zi Okuyucu sayesinde, Portégé R400 sahipleri sistemlerinin hem güvenliğinin, hem de eşsiz performanslarının korunduğu konusunda emin olacaklar. Portégé R400 Şubat 2007'den itibaren satışa sunulacak.

Bilgi için: www.toshibatr.com

Siz nereye Outlook'unuz oraya!

Yeni Kingston Data Traveler II Plus – Migo Edition ile şimdi istediğiniz yerde çalışma özgürlüğüne ve güvenliğine sahipsiniz.

Ödüllü Migo yazılımı sayesinde Data Traveler II Plus, Windows tabanlı PC'leri kişiselleştirilmiş iş istasyonlarına çevirir. Artık tüm Microsoft® Office Outlook® email içerikleriniz, Microsoft® Internet Explorer® ayarlarınız, favori sayfalarınız, cookie'ler ve history bilgileriniz, kişisel dosyalarınız, klasörleriniz, uygulamalarınız ve daha pek çok dijital varlık seyahatlerinizde size eşlik edecek, hem de anahtarlığınızın ucunda.

Data Traveler II Plus Migo Edition Özellik ve Spesifikasyonları

256MB, 512 MB, 1 GB, 2 GB Bellek • 67,7 mm x 20,8 mm x 9 mm ebadında • Yüksek veri transfer hızı: 19 MB/sn. okuma ve 13 MB/sn. yazma • Windows tabanlı sistemler için Migo yazılımına sahip • Windows tabanlı sistemler için SecureTraveler güvenlik yazılımına sahip • Migo işletim dilinin sunduğu İspanyolca, basit Çince, Fransızca, İtalyanca ve Almanca dil desteği • Cepte kolayca taşınabilecek büyüklükte • Herhangi bir USB Port'unda kolayca kullanılabilir • 5 yıl garanti • Co-Logo programı mevcut • 10 yıla kadar veri muhafaza

migo
By Forward Solutions

5YEAR
WARRANTY

Yetkili Dağıtıcı:

ARMADA : 0212 230 89 80, www.armada.com.tr

ASNET : 0312 481 60 00, www.asnet.com.tr

INDEX : 0212 331 21 21, www.index.com.tr

© Kingston Technology Company, Inc.
17600 Newbridge Street, Fountain Valley, CA 92708 USA
Tüm hakları saklıdır. Tüm ticari markalar ve tescilli ticari markalar, sahiplerine aittir.

Kingston
TECHNOLOGY

www.kingston.com.tr

Windows Vista Türkiye’de

Microsoft Türkiye’nin Genel Müdürü Çağlayan Arkan ile Windows Vista üzerine bir söyleşi yaptık.

Çağlayan Arkan

Microsoft Türkiye
Genel Müdürü

CHIP Windows Vista ile kullanıcıların kazanacağı avantajlar nelerdir?

Geçtimiz beş sene içerisinde hem bilgisayar dünyasında hem de insanların teknolojiyi kullandığı tarzında önemli değişiklikler oldu. Windows Vista, bu değişiklikleri de göz önünde bulundurarak geliştirilmiş bir ürün. Güvenliği ve performansı ile kullanıcılara daha iyi kişisel verimlilik ve dijital eğlence yetenekleri sunuyor.

Bireysel kullanıma baktığımızda, Windows Vista ile bilgisayarınız oturma odanızın vazgeçilmez bir parçası haline geliyor. Windows Vista, evinizdeki televizyondan bilgisayarınızdaki fotoğraflarınızı izleyebilmenize, internette güvenli bir şekilde gezmenize ve en sevdiğimiz televizyon programlarını anında bir DVD’ye kaydetmenize olanak tanıyor. Oyunlar da Windows Vista’nın güçlü grafik yetenekleri sayesinde artık çok daha etkileyici.

Kurumsal alandaki kullanımda Windows Vista’nın yönetim ve güvenlik alanındaki yenilikleri kurumlara özellikle maliyet ve verimlilik konusunda büyük avantajlar getirecektir. Windows Vista aradığınız bilgiye bir kaç saniye içerisinde ulaşmanıza olanak tanımakta, güvenlik teknolojileri ile bilginin firma dışına çıkmasını engellemektedir. Özet-

le, Windows Vista’nın hem bireysel hem de kurumsal kullanıcılar için kısa sürede fark yaratacak bir işletim sistemi olduğunu düşünüyorum.

CHIP Microsoft Türkiye, lisanslı Vista kullanıcıları için teknik destek verecek mi?

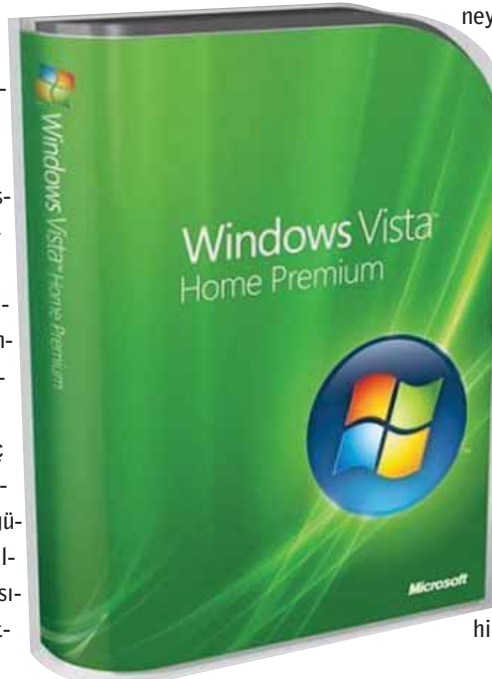
Windows Vista kullanıcıları ücretsiz olarak Microsoft teknik destek ekiplerinden destek alabilecekler. Windows Vista kullanıcılarına 444 MSTR (444 6787) çağrı merkezi numaramızdan telefonla teknik destek imkanı sunmaktayız. Kullanıcılar Online Destek sayfamızdan (www.microsoft.com/turkiye/destek) ürünlerle ilgili her türlü yenilikleri, haberleri, teknik makaleleri inceleyebilirler. Türkçe haber gruplarından da Windows Vista için destek almak mümkün. (www.microsoft.com/turki-

ye/communities) Haber grupları, Türkiye’deki ve dünyadaki Windows Vista kullanıcılarına, Microsoft çalışanları ve sektördeki uzmanlar ile iletişime geçip problemlerine çözüm aramak ve uzmanlıklarını paylaşmak için geniş olanaklar sunmakta. Tüm bu seçenekler ile Windows Vista kullanıcıları problem yaşadıkları anda yanlarında olmayı amaçlıyoruz.

CHIP Vista’da bireysel kullanıcılar ve kurumsal firmalar için farklı sürümler olacak mı?

Windows Vista’da müşterilerimizden aldığımız geri bildirimler doğrultusunda farklı ihtiyaçlar için farklı sürümleri sunuyoruz. Bireysel kullanıcılar için Vista Home Basic ve Vista Home Premium adında iki sürümümüz bulunmakta. Basic sürümde temel bilgisayar deneyimi için ihtiyaç duyulan özellikleri sunuyoruz.

Premium sürüm de ise yeni Aero arayüzü ve Media Center gibi gelişmiş multimedya özellikleri yer alıyor. Her iki sürüm de üst düzey güvenlik özelliklerine sahip. Kurumlar için de yine iki sürümümüz bulunuyor. Vista Business ve Vista Enterprise. Vista Business kurumların ihtiyaç duyduğu gelişmiş bilgi paylaşımı ve yedekleme yeteneklerine sahip. Enterprise sürümüne yal-

nızca Yazılım Güvencesi'ne sahip müşterilerimiz sahip olabiliyor ve bilginin korunmasını en üst düzeye çıkaran Bitlocker teknolojisi gibi kurumlara özel ek faydalar sunuyor. Tüm bunların yanında Windows Vista'nın sunduğu her şeye sahip olmak isterseniz Home Premium ve Enterprise sürümlerini birleştiren Vista Ultimate adında bir üst sürümümüz bulunmaktadır.

CHIP Okurlarımız Türkçe Office 2007'nin ne zaman yayınlanacağını merak ediyor? Yeni Office paketi hakkında çalışmalarınız ne aşamada?

Türkçe sürüm için çalışmaları-
mız sürmekte ve mümkün olan en yakın zamanda Türkçe 2007 Office sistem'i kullanıcılara ulaştırmak için çalışıyoruz. Şu anki planımız Mart ayında kullanıcıları yeni 'Office' ile buluşturmak yönünde. 2007 Office bilgiyi yaratmak, yönetmek, incelemek ve paylaşmak için yeni ve güçlü araçlar sunuyor. 2007 Microsoft Office Sistemi'ndeki yeni kullanıcı arayüzü ile uygulamaları kullanmak ve mükemmel görünen, etkisi yüksek dokümanlar yaratmak çok daha kolay hale geliyor. Yeni doküman formatı ile tümüyle açık standartlara dayalı bir 'Office' deneyimi sunuyoruz.

CHIP Yazılım pazarında Türkiye'nin yerini ve Türk yazılımcıların gelişimini nasıl değerlendiriyorsunuz?

Türkiye Yazılım Sektörü birikim, deneyim ve ekonomik açıdan yüksek potansiyeli olan, Türkiye'nin e-Dönüşümünde kritik öneme haiz bir sektördür. Sektörün önemi ve yazı-

lım ekonomisinin büyümesi gerekliliği, sektörün önündeki fırsatlar devlet, sivil toplum örgütleri gibi paydaşlarca farklı zeminlerde ifade edilmektedir. Son olarak DPT Bilgi Toplumu Dairesi Başkanlığınca hazırlanan Bilgi Toplumu Strateji dokümanı, Dış Ticaret Müsteşarlığı İhracatı Geliştirme Etüd Merkezi'nce hazırlanan raporlar da yazılım ekonomisinin önemi ve potansiyeline değin-

sahiptir. Telco, Sağlık, Finans, e-Devlet, İnsan Kaynakları, Lojistik Yönetimi hemen akla gelebilecek alanlardır. Bu alanlardaki birikimlerin hızla ürünleştirilmesi ve bu ürünlerle iç ve dış pazarlara hedeflenmesi ekonominin büyümesini sağlayacaktır.

İhracat: Yazılım ekonomisi, yerel birikimiyle, insangücü kalitesiyle bugün olduğundan daha üst seviyelerde dış pazar-

lem/üyelik/reklam geliri esasına dayalı bu pazarın iyi bir tahlili gerekmektedir. Bu tahlillerle fırsatlar işaret edilmeli, girişimcilik desteklenmelidir.

KOBİ: KOBİ pazarının ihtiyaç duyduğu Kurumsal Kaynak Planlaması, Müşteri İlişki Yönetimi yazılımlarının geliştirilmesi, mevcut yazılımların masaüstüne entegrasyonu konusunda odaklanılması pazarın gelişimine katkıda bulunmaktadır.

Teknokentlerin etkin kullanımı: Teknokentlerin kuluçka ve küme merkezleri olarak önemi çok büyüktür. Yeni girişimcilerin bu merkezler gelişmeleri ve güçlerini birleştirerek dış pazarları hedeflemeleri sağlanabilir.

Açık Kaynak Kodu: İnternet'in gelişim sürecinde akademik amaca hizmet etmesi planlandığından ve akademide bilginin paylaşımı esas olduğundan bazı yazılımlar bu felsefe ile geliştirilmiştir. Bu altyapının ticari hayata uygulanmasında burada bir kavram kargaşası söz konusu olmuştur. Zira ticari hayatta bilgi, ekonomik değeri olan bir güçtür ve bunun bedava paylaşımı söz konusu değildir. Kaldı ki Açık Kaynak Kodlu yazılımla sadece bir yazılım veya birikim açılmamakta, bu yazılımın geliştirildiği kurumların iş süreçleri de açılmaktadır ki, bu zaten mümkün değildir. Ülkemizde bir yandan toplumda fikri mülkiyet hakları konusunda bilinç oluşturulup ilgili mevzuatın hızla uygulanmasının sağlanması gerekirken, diğer yandan da buna paralel olarak Açık Kaynak Kodu kavramının paydaşlar tarafından doğru anlaşılmasının sağlanması gerekmektedir.

mekte, potansiyelin kinetiğe dönüşmesinde Devletin konunun takipçisi olacağını işaretlerini vermektedir. Bu dönüşümün hızlanabilmesi bir kaç alanda hızlı adımların atılması gerektiği kanaatindeyim.

Dikey ve yatay birikimin ürünleşmesi: Yazılım sektörü gerek ekonominin diğer sektörleri için geliştirdiği çözümler ve gerekse yatay iş fonksiyonları için geliştirdiği çözümlerle çok önemli bir birikime

ları hedefleyebilecek durumdur. Burada hedeflenebilecek dış pazarların yazılım sektörü açısından analiz edildiği, fırsatların işaret edildiği, o pazarlardaki ticaret mevzuat ve alışkanlıklarının detaylı incelendiği raporlar çok faydalı olacaktır. Çevrimiçi Tüketim Ekonomisi: Gelişme sürecini hala sürdürmekte olan yerel çevrimiçi tüketim ekonomisinde yazılım firmaları için büyük fırsatlar bulunmaktadır. İş-

Cool Tech

Gelişen teknolojinin en ilginç örnekleri

Gece hayatı kurbanı robot

Robosapien RS Media

■ Robosapien, teknik özellikleri ve eğlence yönüyle başarılı bir robottur. Geliştiricileri şimdi insanlar gibi duygusal ruh hallerini taklit edebilen akıllı robot Robosapien'in, kendini partilere, gece hayatına vurmuş bir sürümünü geliştirdiler. Diz boyundaki bu "fırlama" robot, MP3 parçalar çalabiliyor, dans edebiliyor, göğsündeki küçük LCD ekran üzerinden video gösterebiliyor ve diğer Robosapien'ler gibi modan moda girebiliyor. Gözlerinde kameralar bulunan robot, çevresindeki sesleri ve görüntüleri kaydedebiliyor, uzaktan kumandası ile yönlendirilebiliyor.

Fiyat: 423 dolar

Bilgi için: www.boysstuff.co.uk

Dijital paşa çayı

Hem ısıtan hem soğutan kahve kabı

■ Tip n' Sip ismindeki bu gelişmiş kahve/içecek saklama bardakları hem ısıtma hem de soğutma özelliklerine sahip. Böylece soğumuş çayınızı ısıtabiliyor, yok eğer çayın ısısı fazlaysa, soğutarak tam ağzınızın tadına uygun hale getirebiliyorsunuz. Böylece sıcak çayları soğuk su ekleyerek soğutma teknolojisine dayanan yüzlerce yıllık "paşa çayı" geleneğimiz de dijital teknoloji ile tarih oluyor.

Fiyat: 20 dolar

Bilgi için: www.thinkgeek.com

USB striptizci

Hoparlör teknolojisinde devrim

■ İnternet üzerinden "USB pole dancer" ismiyle satılan bu küçük hoparlör, bilgisayarınız üzerinden müzik dinlemek istediğinizde, üzerindeki 10 santim boyundaki alımlı ve flörtçü dansçı, müziğin ritmine göre erotik bir dansa başlıyor. Bu da ofiste veya arkadaş toplantılarında dikkati çekmeniz için yeterli oluyor. Ancak evliyseniz, satın almadan önce tekrar düşünmenizi öneririz. Satın almaya karar vererseniz de eşinize CHIP dergisinden bahsetmeyin. Dergi olarak hiçbir sorumluluk üstlenmiyoruz.

Fiyat: 55 dolar

Bilgi için: www.boysstuff.co.uk

Her anın tadına varın

Zaman ufak bir ayrıntı değildir

■ Eğer zamanın su gibi akıp gittiğinden şikâyet ediyorsanız; küçük dijital rakamların hızla ilerlediğinin farkında bile olmadığınızı, geçip giden hayatınızın tadına varamadığınızı dile getirip zamanın ne zaman geçip gittiğini anlamadığınızdan yakınıyorsanız buyurun size sorunun çözümü: Çalışma veya oturma odalarınızın duvarlarına asabileceğiniz kocaman dijital bir saat. 30 santim genişliğindeki, 13 santim yüksekliğindeki dijital duvar saati ile her anın, her dakikanın farkında olarak yaşama garantisi vermiyorlar ama bu boyutlardaki dijital rakamlar ile zamanın siz farkında olmadan akamayacağı da bir gerçek.

Fiyat: 80 Dolar

Bilgi için: www.boysstuff.co.uk

Aynalar ve Işıklar

Khet Lazer masa üstü oyunu

■ Kâğıt paralar ve plâstik piyonlarla oynadığımız masa üstü oyunları yerlerini bilgisayar oyunlarına bırakmış olabilir ama teknoloji hala masa üstü oyunlarını unutmamış görünüyor. Khet Lazer masa üstü oyununda, aynalar ve lazer ışını vasıtası ile kendi kalenizden, rakibin kalesine ulaşmaya çalışıyorsunuz. Tablanın üzerindeki tek yanlı aynalar lazer ışının yönünü değiştirip, hedefinize yöneltirken, aynasız kısımları da lazer ışını ile sizin kalenize sızmaya çalışan rakibinizin önünü kesmeye yarıyor. Zekice.

Fiyat: 63 dolar

Bilgi için: www.thinkgeek.com

Mini programlar: Masaüstü için küçük, faydalı araçlar. 32

Defender: Zararlı programlara karşı güvenlik duvarı. 32

Explorer 7: Vista ile daha güvenli ve konforlu sörf. 34

Windows Mail: E-posta ve haber grupları için istemci. 34

Takvim: Randevu ve iş yönetimi için yeni bir araç. 36

Media Player: Müzik ve film için uzmanlaşmış. 38

Oyunlar: PC'de eğlence için klasik ve yeni oyunlar. 38

Movie Maker: Video düzenleme aracıyla DVD hazırlayın. 39

Fotoğraf galerisi: Dijital fotoğraflarınız için arşiv aracı. 39

Vista'ya merhaba!

Windows XP'nin emekli olma zamanı geldi. Geleceğin işletim sistemi Vista'nın neleri daha iyi yaptığını, hangi yeni işlevlere sahip olduğunu açıklıyoruz.

Microsoft'un yeni işletim sistemi Vista hakkında çok şey yazılıp çizildi; nihai sürümün tamamlanmasıyla artık görücüye çıkmaya hazır. Vista hakkında bilmeniz gereken her şeyi bu yazıda bulacaksınız.

Vista her PC'de çalışır mı?

Vista, her ne kadar minimum sistem ihtiyaçlarını karşılayan (800 MHz işlemci, 512 MB bellek, 15 GB sabit disk alanı) çok eski PC'lerde çalışabilse de, bu sistemlerde "Basic" adında tasarruflu bir moda geçerek kısıtlı özelliklerle çalışıyor. Gerçek gücünü ve grafiksel yeni özelliklerini ancak 2 GHz işlemcili, 1 GB

Vista Türkiye'de

Vista Home Premium yükseltme sürümünün akademik sürümü öğrenciler ve öğretmenler tarafından satın alınabilecek. Özellikle bireysel kullanıcıların mevcut Windows XP'lerini yükseltmek için kullanabilecekleri bu sürümün tavsiye edilen satış fiyatı sadece 64 \$.

Ürünler 30 Ocak 2007 tarihinden itibaren Teknosa, Bimeks, Vatan, Gold, EP Center, Darty gibi mağazalarda ve Türkiye'nin önde gelen bilgisayar satıcılarında satışa sunulacak. Ayrıca 30 Ocak'tan itibaren Windows Vista işletim sistemi yüklü PC'lerin satışına başlanacak.

anabellekli, 40 GB boş sabit disk alanına sahip ve 128 MB belleği olan yeni ekran kartlarıyla (WDDM uyumlu) donatılmış sistemlerde gösteriyor. Ayrıca PC'nizdeki ve PC'nize bağlı tüm aygıtların Vista için yeni sürücülere ihtiyacı var. Vista'ya terfi etmeden önce donanım uyumluluğunuzu kontrol edin. Bunun için 46'deki yazımızdan ve CHIP Ocak 2007 sayısındaki Vista terfi rehberinden faydalanabilirsiniz.

Hangi Vista sürümleri mevcut?

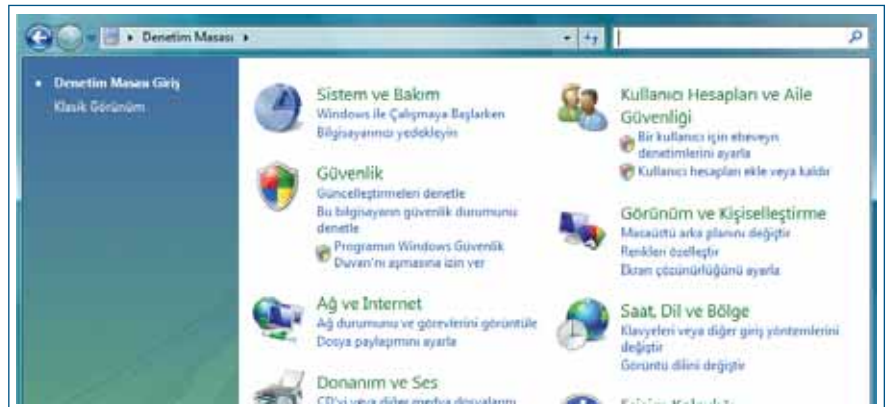
Vista'nın farklı kullanım amaçlarına yönelik olarak tasarlanmış farklı sürümleri mevcut.

► **Vista Starter:** Vista Starter, ilk defa bilgisayar ile tanışacak veya sınırlı deneyimi olan kullanıcılara internet, mesajlaşma, müzik, resim ve diğer işlevlerde makul bir deneyim sunan Türkiye’de de satılacak olan sürümün adı. Sadece PC üreticilerine satılıyor.

► **Vista Home Basic:** En temel Vista sürümü. Bu sürümde yeni kullanıcı arayüzü “Aero” ve bazı ses, video işlevleri eksik. “Home Basic” gelişmiş multimedia ve eğlence özelliklerini aramayan kullanıcılar için güvenli bir bilgisayar deneyimi sunuyor. Terfi sürümünün fiyatı 99, tam sürümü ise 199 dolar.

► **Vista Home Premium:** “Windows XP Home” sürümüyle karşılaştırılabilir. “Aero” arayüzüne, veri yedekleme yazılımına, “Windows DVD Maker” kayıt programına ve “Media Center” yazılımına sahip. Güncelleme için 159, tam sürüm için 239, akademik yükseltme sürüm için 64 dolar ödemeniz gerekiyor.

► **Vista Business:** Home sürümlerinin

ESKİ TANIDIK Denetim Masası, Vista'da da PC'nizin kumanda merkezi konumunda. Görünümü aynı olsa da, bazı yeni işlevleri var.

den farklı olarak daha iyi güvenlik işlevleri ve etki alanlarına bağlanma imkânı sunuyor. Vista Business işyerleri için tavsiye edilen Windows Vista sürümü. Fiyatları ise terfi için 199, tam sürüm için 299 dolar.

► **Vista Ultimate:** “Home” ve “Business” sürümlerini birleştiren üst sürüm. Fiyatı da bu nedenle biraz daha yüksek: Terfi sürümü 259, tam sürüm 399 dolar.

► **Vista Enterprise:** Büyük şirketlere yönelik olarak hazırlanmış. Sadece kurumsal kullanıcılara sunulan, yazılım güvencesi paketiyle gelen bir sürüm. Business sürümünden farklı olarak BitLocker veri koruması, çoklu dil desteği, Virtual PC yazılımı ve Unix tabanlı yazılımların çalışmasını sağlayan SUA yazılımından oluşuyor. Fiyatı kurumsal anlaşma seviyesine göre değişiyor.

Windows Vista'yı tanıyalım

Microsoft programcıları Windows Vista için tam beş yıl boyunca çalıştılar. Elde ettikleri sonuç tüm zamanların en güzel ve güvenli Windows'u olma iddiasında.

Sistemi ilk açtığınız anda Windows Vista'nın yeni kullanıcı arayüzü Aero hemen göze çarpıyor. Bu arayüz şık grafiksel efektlerle süslenmiş, yeniden tasarlanmış bir grafik arayüzü. Aero'nun etkin hale gelmesi için uygun bir ekran kartınızın (veya tümleşik grafik yonganızın) olması gerekiyor. Ekran kartı DirectX 9 uyumlu ve en az 128 MB grafik belleğe sahip olmak zorunda. Ekran kartınız bu desteğe sahipse şeffaf pencere çerçevelerine sahip oluyorsunuz:

Denetim Masası üzerinden bu şeffaflığı istediğinize göre ayarlayabilirsiniz, bunun için bir ayar çubuğu mevcut:

Bununla arka planın ne kadar güçlü yansıyacağını ayarlayabiliyorsunuz. Ayrıca çerçeveyi renklendirebilirsiniz, bu esnada yine şeffaf olarak kalabiliyor:

Aero'nun bir diğer efekti ise pencerelerin açılırken ve kapanırken hoş bir animasyonla canlandırılması. Ayrıca Flip 3D özelliği sayesinde açık pencereler Windows + Tab tuşlarına birlikte basıldığında üç boyutlu bir şekilde masaüstünde gösteriliyor. Bu efektler biraz işlem gücü gerektiriyor ve sadece yeni

ekran kartlarıyla akıcı bir şekilde çalışıyor. Gösterimde takılmalar olursa, Aero'yu kapatma imkânınız var. Daha basit olan arayüzün adı Windows Vista Basic:

Yeni Windows Explorer

Microsoft, dosya yöneticisini iyice elden geçirmiş ve kullanımını kolaylaştırmış. Pencerenin üstündeki bir çubuk o anda nerede bulunduğunuzu gösteriyor, örneğin: →

Vista'daki bir diğer yenilikse, fare tekerini hareket ettirerek, gösterilen simgelerin boyutunu hemen değiştirebilirsiniz. Fotoğraflarla dolu bir dizinde bulunduğunuzda bu oldukça pratik bir özellik, mesela fotoğrafın küçük görüntüsünden bir şey anlamıyorsanız, burada olduğu gibi

tıklamalarla uğraşmayarak, daha büyük görüntüler elde edebilirsiniz:

Fare tekerini ne kadar çok döndürürseniz, önizleme resimleri de o kadar büyük oluyor. Fare tekerini aksi istikamete çevirdiğinizdeyse, önizleme resimleri giderek küçülüyor.

Simge ve yazıların büyütülmesi

Benzer şekilde kullanıcı arayüzünde simgeleri ve daha da önemlisi yazı tiplerini istediğiniz gibi büyütebilirsiniz. Görme sorunları yaşıyorsanız veya çok yüksek çözünürlüklerde büyük monitörlerle çalışıyorsanız bu özellik işinize oldukça yarayacaktır. Windows XP yüksek çözünürlüklerde simgeleri ve yazı tiplerini okunamayacak kadar küçük gösterebiliyor. Buna karşın Vista, ihtiyaç halinde küçük çöp kutusunu devasa bir çöp tenekesine dönüştürebiliyor.

Çok yönlü kenar çubuğu

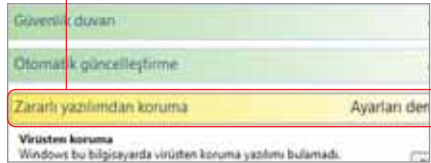
Dikkat çeken diğer bir yenilikse, Vista dilinde "Sidebar" adı verilen kenar çubuğu. Hazır ayarlarda ekranın sağında yer alıyor, ancak isterseniz sol tarafa da

yerleştirebiliyorsunuz. Yan çubuğa mini programlar ("Gadgets") yerleştirebiliyorsunuz, mesela: Hangi mini programların yan çubukta yer alacağına kendiniz karar veriyorsunuz. Bu sayede hava durumu, adresler veya küçük bir oyun her zaman elinizin altında bulunuyor. Ayrıntılar 32'de.

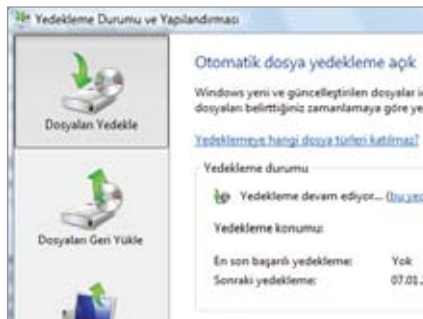
Daha fazla güvenlik

Vista, Windows XP'ye göre daha fazla güvenlik sunuyor. Güvenlik Merkezi gerçi Windows XP ile karşılaştırıldığında fazla değişmemiş, ancak ek bir işlev

mevcut. Önceki Windows sürümlerinde ihmal edilen bu işlev, veri casuslarına karşı koruma sağlıyor (ayrıntılı bilgiler 32'de). Önemli sistem ayarlarındaki tüm değişikliklerde artık bir uyarı mesajı çıkıyor ve bunu Devam düğmesine tıklayarak onaylamanız gerekiyor. Bu onaylama sayesinde istemediğiniz değişikliklerin yapılması zorlaşıyor. Vista'nın bu tarz manipülasyonları ne kadar engelleyebildiğini zaman gösterecek.

Vista onay işlevi dışında bilgisayarı daha güvenli hale getiren başka işlevlere de sahip. Veri yedeklemesi de bunlardan biri. Windows nihayet tam donanımlı ve kolay kullanımlı bir yedekleme programına sahip. Yedekleme hem sabit diske, hem de USB belleklerle ve CD/DVD'ye yapılabilir:

Kullanıcı hesapları

Kullanıcı hesaplarında da bazı yenilikler söz konusu. Microsoft tüm kullanıcılar için kısıtlı "standart hesabın" kullanılmasını öneriyor. Bu hesapla her kullanıcı tüm programları kullanabiliyor. Ancak işletim sistemine müdahale edilmesi gerektiğinde Vista, yönetici parolasını soruyor. Bu da, standart kullanıcıyı engellemekten daha fazla güvenlik sağlıyor. En güvenli yolsa Vista'nın kurulumunda sistem yöneticisi (administrator) için bir kullanıcı hesabı oluşturmak. Daha sonra yönetici haklarına sahip olmayan standart bir kullanıcı hesabı ekleyin. Vista'yı bu standart hesapla kullanın. Tüm bunları Denetim Masası'ndaki "Kullanıcı Hesapları" ile yapabilirsiniz:

Otomatik ağ bağlantıları

Windows Vista var olan bir ağı kendiliğinden algılıyor ve bağlantı için gerekli verileri alıyor. Ağ kurulumu sırasında sadece ağın türünü belirtmeniz gerekiyor, çoğu durumda kişisel ağ seçeneğini seçmelisiniz.

Vista ile internete

Windows Vista, ağda bir yönlendirici (router) bulunması durumunda otomatik olarak internete bağlanmaya çalışıyor. Normalde internet bağlantısı için ek bir işlem gerekmiyor:

Bağlantı için ADSL modem kullanıyorsanız, internet bağlantısının kurulumu Windows XP'de olduğu gibi. Bilgisayar internete otomatik olarak bir test bağlantısı kuruyor ve bağlantı bilgilerini kontrol ediyor. Test başarılı olursa, interneti kullanmaya başlayabilirsiniz. PC herhangi bir sebeple internete bağlanmazsa, Vista bunun nedenini bulup çözümleri sunuyor. →

Yazıcınız işinizin hızına yetişebiliyor mu?

Lexmark T640

Hız: 33 syf/dk

Çözünürlük: 1200x1200 dpi

Arabirim: PCL6, PS3

Bellek std/maks: 64 MB/576 MB

Lexmark T642

Hız: 43 syf/dk

Çözünürlük: 1200x1200 dpi

Arabirim: PCL6, PS3

Bellek std/maks: 64 MB/576 MB

Lexmark T644

Hız: 48 syf/dk

Çözünürlük: 1200x1200 dpi

Arabirim: PCL6, PS3

Bellek std/maks: 128 MB/640 MB

Yazıcıda bir dünya devinden, **Lexmark**'tan;
bir hızlı yazıcı serisi, **T serisi**.
Hayatın hızını işlerinde de yakalamak isteyenler için.

**Lexmark
T640n**

**Lexmark
T640dtn**

**Lexmark
T642n**

**Lexmark
T642dtn**

**Lexmark
T644n**

**Lexmark
T644tn**

**Lexmark
T644dtn**

Ayrıntılı bilgi ve fiyatlar için aşağıdaki telefon numaralarından bize ulaşabilirsiniz.

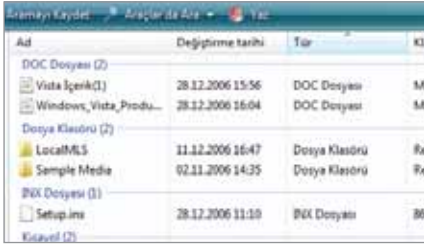
İstanbul: (0212) 220 04 40 Ankara: (0312) 495 90 90 İzmir: (0232) 463 56 56

www.lexmark.com.tr

LEXMARK
TM

Arama işlevinin kullanımı

Vista'daki arama işlevi yeniden tasarlanmış. Windows XP'dekinden farklı olarak hangi tür dosyaları aradığınızı ayrıntılı olarak belirtmeniz gerekmiyor. Sadece anahtar bir sözcük girmeniz yetiyor, Vista bunun üzerine aramaya başlıyor. Bu esnada sadece dosya adları değil, bu sözcüğü içeren programları veya belgeleri de buluyor. Arama kriterine uyan tüm sonuçlar kategorilere ayrılmış olarak gösteriliyor:

Sonuçlar arasında bir program da varsa, [Enter] tuşuna basarak bunu hemen çalıştırabilirsiniz. Vista'daki arama işlevindeki başka bir yenilikse, elektronik postalarda ve metin dosyalarında da arama yapabilmesi. Bulunan ifadeye tıkladığınızda ilgili doküman uygun bir programla birlikte açılıyor. Aynı zamanda arama işlemlerinizi kaydedebiliyorsunuz. Örneğin ileride belirli bir türdeki dosyaları tekrar aramak istediğinizde arama işlemi çok daha hızlı gerçekleşiyor: Kaydedilen arama, "Aramalar" simgesine tıkladığınızda listede görünüyor ve bunu yeniden çağırabiliyorsunuz:

Ad	Değiştirme tarihi	Tür	Boy
media	04.01.2007 15:03	Arama Klasörü	
Paylaşıldıkları	11.12.2006 16:28	Arama Klasörü	
Son Belgeler	11.12.2006 16:28	Arama Klasörü	
Son Değiştirilenler	11.12.2006 16:28	Arama Klasörü	

Vista ile faks ve tarama

Vista uyumlu sürücüsü olan bir modem veya ISDN kartı kullanıyorsanız, bilgisayarınızla faks alıp gönderme imkânınız da var. Vista bunun için kolay kullanımlı bir yazılım sunuyor:

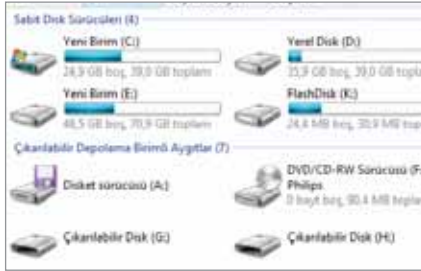

Orijinal bir belge göndereceksiniz, Vista'nın doğrudan kullanabildiği bir tarayıcıya ihtiyacınız var. Eski Windows sürümlerinde tarayıcı desteği için ek bir yazılıma ihtiyaç vardı. Ayrıca taranan belgeleri anında elektronik posta ile gönderebiliyorsunuz:

Bellek genişletmesi

Windows Vista'nın başarımı yüksek, bunun karşılığında da bellek ihtiyacı daha yüksek. Vista'nın pratik bir yeniliğini bellek genişletmesi için kullanabilirsiniz: Çok fazla bellek ve işlem gücü gerektiren bir uygulama, var olan anabellekten daha fazlasına ihtiyaç duyuyorsa, anabelleğinizi artırabilirsiniz. Bunun için PC'nize bir bellek kartı veya USB bellek takın:

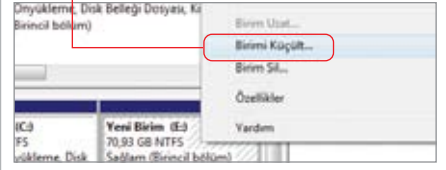
Vista bu belleklerdeki boş alanı kullanacak ve anabellek genişletmesi olarak kullanacaktır. Özellikle dizüstü PC'ler için faydalı bir özellik bu, zira bunlarda bellek terfisi çoğunlukla kolay değil. Anabellek için çıkarılabilir depolama birimli bir aygıt kullanabildiğiniz işlemin adı "Ready Boost":

Sabit disk bölümler

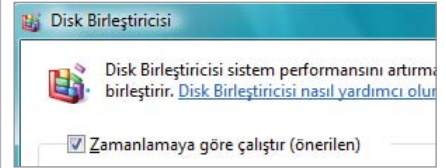
Windows XP'de disk yönetimi vardı ancak bununla pek bir şey yapılamıyordu. Vista'da bu küçük program önemli bir araca dönüşmüş durumda. Artık disk bölümlerini sadece oluşturabilmekle ve silmekle kalmıyorsunuz,

aynı zamanda disk bölümlerinin boyutunu istediğiniz gibi değiştirebiliyorsunuz:

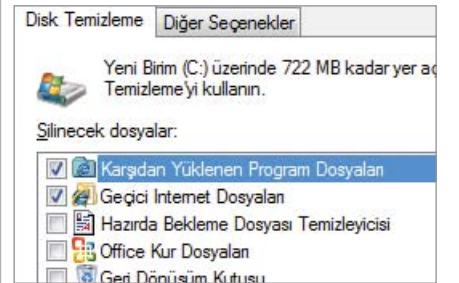
Sabit disk birleştirme

Sabit diskinizin okuma ve yazmada her zaman en yüksek performansla çalışabilmesi için, Vista'da elden geçirilmiş bir disk birleştirme aracı mevcut. Bu araç sayesinde disk üzerindeki veriler optimize edilmiş bir şekilde sıralanıyor. Birleştirme aracı artık otomatik olarak haftada bir defa çalışıyor:

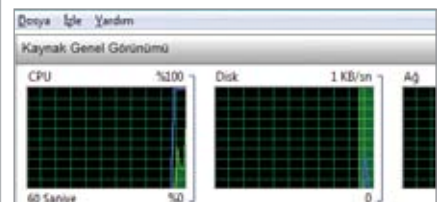
Gereksiz dosyaları silme

Windows XP'de olduğu gibi Vista'da da bilgisayardaki veri çöplüğünü temizleyen bir işlev var. Bu gereksiz dosyalar genelde internet oturumlarından kalan artıklar veya çalışmayan kısayollar:

Kaynak izleyicisi

Bilgisayarınız bazen yavaş çalışıyorsa veya bir program "takılıyorsa", Vista size bunun nedenlerini bulmada yardımcı olabilir. Bunun için "Kaynak İzleyicisi" aracını kullanabilirsiniz: →

Windows® Vista™ NIRVANA'ya ulaştı!

ÜSTÜN GÜVENLİK

GÖRSEL ZENGİNLİK

KULLANIM KOLAYLIĞI

MAKSİMUM HIZ

Casper, orijinal Vista™ Home Premium ürününü önerir.

Windows® Vista™ uyumlu, zengin konfigürasyon seçeneklerine sahip Casper NIRVANA ile standartlarınızı yükseltin. Windows® Vista™'nin bilgileri görüntüleme, bulma ve düzenleme özellikleriyle kendinizi daha güvende hissedin. Son teknoloji ürünü Casper NIRVANA ile şimdi bilgisayar kullanım deneyiminizi geliştirin.

Windows® Vista™ dünya ile aynı anda, Casper güvencesiyle Türkiye'de!

CASPER

Türkiye'nin prestiji_

Mini programlar

Mini programlar, doğrudan masaüstünüze yerleştirebileceğiniz küçük faydalı araçlar. Bu araçlarla örneğin işlemcinin ve anabeliğin ne kadar kullanıldığını görebilirsiniz.

Hava durumu veya borsa kurları için ekstra bir internet sayfası açmak istemiyormusunuz? Önemli tanıdıklarınızın adreslerinin her zaman gözünüzün önünde bulunmasını mı istiyorsunuz? O zaman Vista'nın yeni mini programları tam size göre. Bu programlardan bazıları Vista ile kuruluyor ve kenar çubuğuna eklenmiş olarak geliyor. Yenilerini eklemek için şu düğmeye tıklayın: Şimdi kullanıma sunulan tüm araçlar görünecektir. Bunlardan hangilerinin görüntülenmesine kendiniz karar verebilirsiniz. Toplamda on mini araç mevcut.

Serbest yerleşim

Mini programları masaüstünde istediğiniz yere yerleştirebilirsiniz, yani kenar çubuğu ile sınırlı değilsiniz. Bunun için küçük yardımcı programları çubuktan veya seçim listesinden sürükleyip istediğiniz yere bırakmanız gerekiyor. Bu durumda araç örneğin şöyle görünüyor:

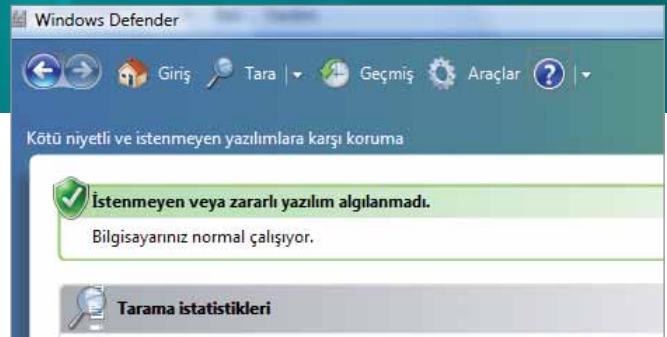
İnternette çevrimiçi araçlar

Vista ile verilen mini programlar size yetmiyorsa, internette şimdiden 200'den fazla ücretsiz çevrimiçi araç bulabilirsiniz. Bu araçlara ulaşmak için *Daha çok çevrimiçi araç al* bağlantısına tıklayın. Açılan siteden istediğiniz mini programları yükleyebilirsiniz.

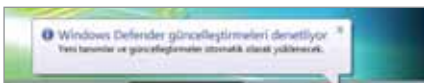
Pratik: Mini programlar sitede kategorilerine göre sıralanmışlar. Bu sayede araçlar arasında kaybolmadan kolayca size hitap edenleri bulabilirsiniz. Ayrıca İstanbul'daki ana arterlerdeki yol/trafik durumunu gösteren bir gadget gibi yerel içerikli mini programlar da kullanıma sunuluyor.

Windows Defender

"Defender", Windows'u kötü niyetli ve istenmeyen programlara karşı koruyor ancak etkili bir koruma için düzenli olarak güncellenmesi şart.

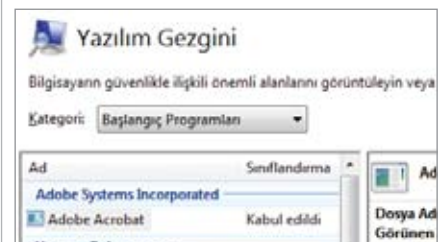
Defender arka planda çalışıyor ve PC'yi sürekli olarak gözetliyor. Gece 2'ye ayarlanmış günlük komple tarama iyi bir tercih değil, neyse ki değiştirebiliyorsunuz. Defender ancak güncel olduğunda güvenilir bir şekilde çalışıyor. Yazılım güncel bilgileri internette alıyor, güncelleme otomatik olarak gerçekleşiyor:

Bir bakışta tüm programlar

Araçlar menüsündeki yeni *Yazılım Gezini* simgesine tıkladığınızda, o an PC'nizde çalışan tüm programlar hakkında bilgi veriliyor. Bu sayede istediğiniz anda şüpheli gördüğünüz yazılımları kapatabilirsiniz. Ayrıca yazılımın üreticisi ve kurulum tarihi hakkında bilgilere ulaşabilirsiniz. Böylece Windows'un açılışında hangi programların otomatik olarak yüklendiğini görebilir

ve hangilerini otomatik olarak çalıştırmak istediğinize kendiniz karar verebilirsiniz: →

Yönetmenin kendi filmini yapmak için tercihi!

Akıllı bir seçim yapın.

AMD Athlon™ 64 FX bilgisayar tutkunları için dünyanın üstün bilgisayar işlemcisidir. Ve filmleri başından sonuna geliştirmek için tercih nedenidir. Aynı anda birden fazla işlem gücü gerektiren uygulamayı mükemmel çalıştırma gücüyle; profesyonel seviyede yüksek çözünürlüklü video işleme, içerik yaratımı, dijital görsel ve ses düzenleme yeteneğine sahiptir. Tüm AMD işlemcileri yakında çıkacak olan Microsoft® Windows® Vista™ işletim sisteminin avantajından yararlanırlar. Peki ya sonra mı? Film festivalleri yönetmenini bekliyor.

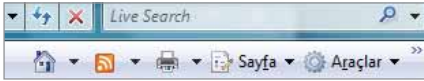

AMD
Smarter Choice

Internet Explorer

Internet Explorer 7 yeni web tarayıcınız. Daha fazla işlev ve güvenlikle donatılan Explorer, daha keyifli ve güvenli bir sörf tahtası sunuyor.

Microsoft, Internet Explorer'ın da kullanıcı arayüzünü elden geçirmiş. Eski sürümlerden aşına olduğumuz menü çubuğu artık yok. Bunun yerine arayüz daha derli toplu bir görünüme kavuşmuş. Giriş sayfasının açılması, yazdırma ve ileri-geri gitme gibi önemli işlemlere simgeler üzerinden anında ulaşmaya devam edebiliyorsunuz. Arama çubuğuysa Explorer'daki yeniliklerden biri:

Bununla, sayfa açmadan internette doğrudan arama yapabilirsiniz. Önararlar da Microsoft'un kendi arama işlevi etkin halde ancak bunu başka bir arama

motoruyla değiştirebiliyorsunuz:

Yeni bookmark yönetimi

Vista'da gösterilen "Sık Kullanılanlar" listesi, XP'dekinden daha farklı işliyor: Sol tarafa yerleşen liste, istenen site açıldığında otomatik olarak kayboluyor.

Güvenli internet

Vista'daki bir başka yenilikse, Internet Explorer'ın korumalı modda çalışması. İnternet sayfalarında zararlı kodlar veya yazılımlar olsa da, PC'nize bulaşmıyorlar, zira Vista bunların kurulmasına izin vermiyor. Buna rağmen ek bir anti virüs programına ihtiyacınız var. Phishing filtresi de bir başka yenilik, bu filtre şüpheli internet sayfaları açıldığında sizi

uyarıyor ve dolandırılmanızı önliyor.

Çoklu sekme

Internet Explorer 7 "tab browsing" adı verilen sekmeli tarama özelliğine sahip. Bu sayede aynı anda birden fazla internet sayfasını sekmeler halinde açabiliyor ve bunlar arasında kolayca geçiş yapabiliyorsunuz:

Gelişmiş sayfa yazdırma

Yeni yazdırma işleviyle nihayet internet sayfalarını komple yazdırabiliyorsunuz. Önizleme penceresinde baskıdan önce çıktının kâğıtta nasıl görüneceğini görebilirsiniz:

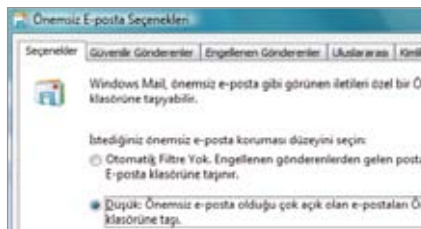

Windows Mail

Windows Mail Vista'da elektronik posta trafiğinin merkezi ve Outlook Express'in takipçisi. Programda bazı önemli yenilikler söz konusu.

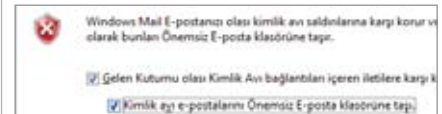
Windows Vista'da nihayet istenmeyen reklâm içerikli elektronik postalara karşı önlem sağlayan standart bir işlev yer almış. Microsoft, bu yüzden yığın posta koruması için ek bir programı gereksiz görüyor. Reklâm filtresinin ne kadar güvenli çalıştığını bir testle görmek mümkün. Filtreye ilk bakışta, Outlook 2003'tekine benzer bir çalışma prensibi kullandığını görebilirsiniz. Filtre ayrıntılı bir şekilde ayarlanabiliyor.

Dolandırıcılık koruması

Çoğu yığın posta sinir bozucudur ancak bazıları da tehlikeli boyutlara ulaşabilir.

Phishing postalarla dolandırıcılar, PC'nizdeki gizli bilgileri ele geçirmeye çalışır. Suçluların banka hesabınızı boşaltmaması için, Windows Mail uygun bir güvenlik işlevine sahip: Kimlik avı (phishing) filtresi bu tip elektronik postaları hemen özel bir dizine aktarıyor:

GOZCÜ

A woman is pointing at a computer monitor, likely explaining something to a young girl who is looking at the screen. The scene is set in a classroom or computer lab with other monitors visible in the background.

[illegible][illegible]

10 bin öğrenciye bedava e

Geleceğinizin Kariyer Fırsatı

Networker Factory

Hedef: Binlerce kişi bilgisayar ağıları konusunda uzmanlaşacak ve ardından işe yönlendirilecek!

ArmaAdA IBM KeySystem KODAK

LOGICOR Probil SERCOM Data Access

Gerçekleştirdiği yatırımların, ülkemizin çimento sektörünün kuruluşu Akçansa ile büyüme hedeflerini destekleyebileceği düşünüldükçe yeniledi. Genel olarak 25'e yakın işletme ve konumlanma alanları NT 4.0 demir çimento 5.5 mesafeli 2.0 üzeri ve de Netraz 4.0'ın yeti-

[illegible]

| www.netron.com.tr | 4440 638 | 4440 NET |

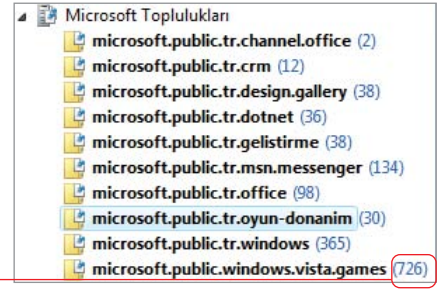
GELECEĞİNİZE IŞIK TUTUYOR

Daha düzenli posta kutusu

Windows Mail'de önemli mesajları değişik renklerle işaretleyebiliyorsunuz, böylece aradan günler geçse de bunları unutmuyorsunuz. Mesajlarınıza bu şekilde öncelik atayarak gelen postalarınızı önem derecesine göre sıralayabiliyorsunuz.

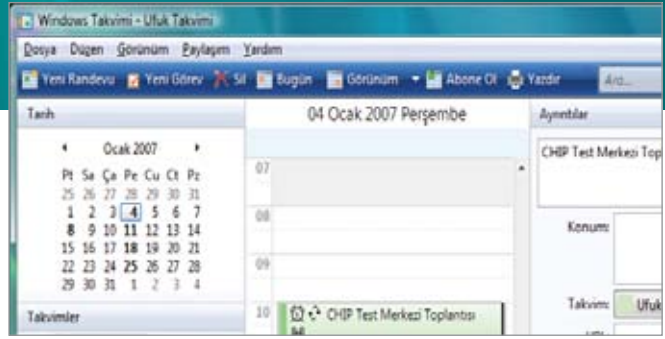
Tartışmalara katılın

İnternetteki tartışma forumlarında Windows Vista kullanıcıları bilgilerini paylaşıyorlar. Bu topluluklar Windows Mail'in sabit parçalarından biri. Microsoft topluluklarının yanlarındaki mavi renkli sayılar konuyla ilgili kaç tane mesajın olduğunu gösteriyor:

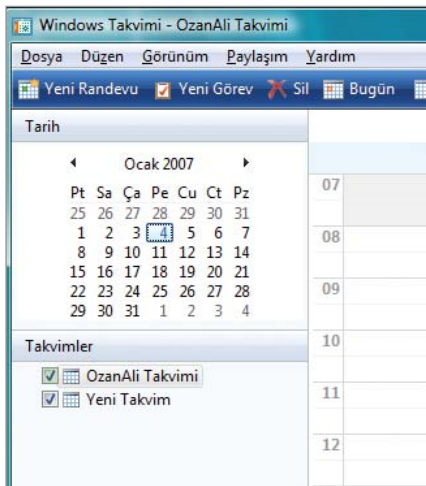

Windows Takvimi

Windows'ta eksikliği uzun zamandır hissedilen takvim işlevi Vista'da mevcut. Windows Takvimi ile önemli randevularınızı ve işlerinizi yönetebilirsiniz.

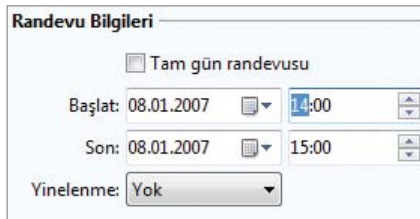
Windows XP'de takvimi açmak için saate çift tıklamak zorundaydınız. Ancak bu takvimle pek bir şey yapamıyordunuz, ne randevularınızı ne de işlerinizi takvime ekleyemiyordunuz. Vista ile artık tam teşekküllü bir randevu planlayıcısı sayesinde daha fazla imkâna sahipsiniz. Takvimin sol penceresinde ayın görünümü gösteriliyor, örneğin:

Kayıtlı randevular pencerenin ortasında görünüyor, mesela böyle:

Bir randevunun ayrıntılarını görmek için ilgili kayda tıklamanız yeterli. Bu durumda randevu şöyle görünüyor:

Elbette randevularınızın size hatırlatılmasını da isteyebilirsiniz.

Özel takvim görünümü

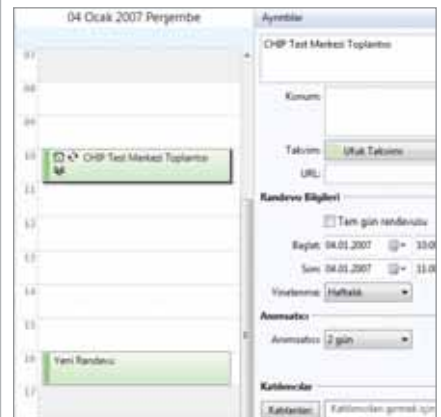
Birkaç tıklamayla günlük, haftalık ve aylık görünüm arasında kolayca geçiş yapabilirsiniz. Tüm bir ay için randevular bu durumda şöyle görünecektir:

Takvimin daha derli toplu görünmesi için bir görev listesi oluşturabilirsiniz. Böylece o gün neler yapmanız gerektiğini her zaman bilebilirsiniz.

Kolay randevu ayarlama

Takvimin sadece Outlook Express'le uyumlu olmaması ve takviminizi başkalarıyla paylaşabilmeniz oldukça pratik bir özellik. Mesela şirketinizdeki çalışma arkadaşlarınızla kolayca ortak randevu belirleyebilirsiniz, bu şekilde belirlenmiş tarihler farklı bir renkle takvimde işaretleniyor:

E-postayla da randevu belirleyebilirsiniz.

**Western
Digital®**

en büyük **veri** **deposu!**

1 terabyte
kapasite

Western Digital My Book Pro Edition yüksek kapasiteli çözümler sunar. Her türlü depolama ihtiyacını fazlasıyla karşılayarak üçlü bağlantı imkanıyla da küçük ve orta ölçekli işletmeler için mükemmel bir veri deposudur.

WD MY Book serisi Pro Edition II

1 TB (Terabyte) Kapasite

3,5" taşınabilir sabit sürücü

7200 RPM devir hızı

Fireware 800/400, USB 2.0

Raid 1.0

PC & Mac uyumlu

Windows Media Player

Windows Vista'nın eğlence merkezi Windows Media Player. Bu programla sabit diskinizden, DVD'den veya internetten film izleyebilirsiniz.

Windows XP, DVD'den film izlemek istediğinizde ek bir programa ihtiyaç duyabiliyordu. Vista'da ise en azından "Home Premium" ve "Ultimate" sürümlerinde ek bir oynatıcı yazılıma gerek kalmıyor:

Orjinal kalitede CD müziği

Media Player nihayet sıkıştırılmadan CD'den PC'ye müzik kopyalama imkânı sağlıyor. Parça, orijinal CD kalitesinde WAV dosyası olarak kaydediliyor. Bir başka yenilikse müzik parçalarının kalite kaybı olmaksızın ve daha az yer kaplayarak WMA-Pro biçiminde kaydedilebilmesi:

Windows Oyunları

Vista, canınız sıkıldığında eğlenceli oyunlar oynamanıza izin veriyor. Yeni işletim sisteminde tam dokuz eğlenceli oyun mevcut.

Solitaire ve Mayın Tarlası gibi eski tanıdık ve klasik oyunların binlerce fanatığı var ve Vista'da bu oyunlar da yenilenmiş grafiklerle karşımıza çıkıyor. Beş yıl aradan sonra yeni Windows oyunlarının zamanı gelmişti: Microsoft, özellikle Mahjong ("Mahjong Titans") ve satranç ("Chess Titans") oyunlarını başarılı bir şekilde uyarlamış: ●

Microsoft küçük Windows kullanıcılarını da ihmal etmemiş: "Purble Place" karikatür ve pedagojik öğelere sahip renkli ve eğlenceli bir çocuk oyunu.

Oyun gezgini

Vista'nın klasik ve yeni oyunlarına *Başlat* menüsündeki *Oyunlar* bağlantısına tıklayarak ulaşabilirsiniz. Açılan oyun gezgini sadece Vista oyunlarını listelemekle kalmıyor, aynı zamanda oyunla ilgili istatistiksel bilgiler de veriyor; örneğin en son ne zaman oynadığınızı gösteriyor:

Windows Fotoğraf Galerisi

Sabit diskinde birçok fotoğraf ve video bulunduranlar, bu dosyaları yönetmek için bir programa ihtiyaç duyarlar. Tam da "Windows Fotoğraf Galerisi"ne göre bir iş bu.

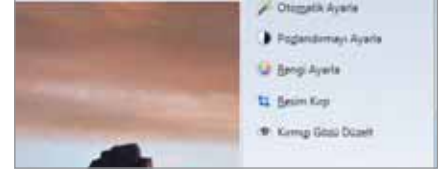
Windows XP kullanıcıları bilgisayarlarındaki dijital fotoğrafları ve filmleri yönetmek için ek bir yazılıma ihtiyaç duyuyorlardı. Yeni Vista ise gerekli araca sahip: Windows Fotoğraf Galerisi ile film ve fotoğraf arşivinizi her zaman gözünüzün önünde tutabiliyorsunuz. Program dosyaları otomatik olarak kayıt tarihlerine göre sıralıyor. Ayrıca fotoğraflara ve videolara yorumlar ekleyebiliyorsunuz. Böylelikle örneğin yılbaşı eğlencesi kayıtlarını bulmak çok daha kolay oluyor. Ayrıca dosyaları kolayca puanlayabilmeniz de oldukça pratik bir özellik. Bu sayede arkadaşlarınıza favori fotoğraflarınızı hemen gösterebilirsiniz.

Büyütme ve düzenleme

Windows XP'de ayrıntıları yakından görmek için fotoğrafları hep çift tıklayarak açmak zorundaydınız. Fotoğraf galerisi bu işi kolaylaştırıyor: Fare işaretçisini kısa bir süre fotoğraf üzerinde tuttuğunuzda, otomatik olarak daha büyük bir şekilde görünüyor:

Bir fotoğrafın bazı yerlerini düzeltmek istiyorsanız, temel işlemlere sahip bir düzenleme aracını da programda bulabilirsiniz. Böylece meselâ birkaç tıklamayla sinir bozucu kırmızı göz efektini düzeltebilir veya fazla karanlık çıkmış bir fotoğrafı aydınlatabilirsiniz:

Elbette ki iyi bir fotoğraf düzenleme yazılımı çok daha fazlasını yapabiliyor.

Kayıt, yazdırma ve gönderme

Vista'da ekstra bir CD/DVD kayıt yazılımıyla uğraşmak zorunda değilsiniz. Slayt gösterilerini doğrudan Fotoğraf Galerisi'nden CD veya DVD'ye kaydedebilirsiniz. Videoları da bu şekilde kolayca kaydedebilirsiniz. Fotoğrafları, Fotoğraf Galerisi'nden anında yazdırma veya e-posta ile gönderme imkânınız da elbette var.

Windows Movie Maker

Windows Movie Maker da elden geçirilmiş. Basit montaj işlevlerinin yanı sıra, video klipleri mükemmel bir filme dönüştürebileceğiniz sayısız efekt ve geçişler mevcut.

Windows Movie Maker, yeni sürümünde profesyonel video montaj programlarıyla yarışacak bir işlev kapsamına sahip. En önemli yenilikse filmlerin artık video kameradan doğrudan bilgisayara aktarılabilmesi. Program hatta HD, kameralarla bile çalışabiliyor.

Filmlerinize daha fazla efekt

Yeni Movie Maker birçok efektle donatılmış: Sadece bir sahneden diğerine geçiş yapmak için tam 63 farklı geçiş efekti mevcut. Ayrıca her bir sahneye farklı efektler uygulayabiliyorsunuz. Filminizi

istediğiniz şekilde süsleyecek 50'ye yakın efekt var:

Movie Maker, profesyonel sonuçların elde edilebilmesi için bir başlık yaratıcısına (title generator) da sahip. Filminiz bu sayede Hollywood kalitesinde bir je-

neriğe sahip olabilir:

Filmlerinizi sonradan seslendirmeyi tercih ediyorsanız, yeni Movie Maker'da da aradığınızı maalesef bulamayabilirsiniz. Gerçi sahneleri müzikle veya kendi yorumlarınızla donatabiliyorsunuz ancak bu esnada filmin orijinal sesi kayboluyor.

Filminizi DVD'ye yazın

Eski sürümünden farklı olarak yeni Movie Maker, filmlerinizi standart DVD biçiminde de kaydedebiliyor. Böylece DVD çalarınız da montajladığınız filmi sorunsuzca oynatabilir. Eserinizi en yüksek kalitede arşivlemek istiyorsanız, video kameraya geri yükleyebilirsiniz. Kısa filmlerinizi arkadaşlarınıza göndermek için, Movie Maker'da bir filmi on beşte birine kadar küçültürebilirsiniz. Burada ince ayarlarla uğraşmanıza gerek yok, yazılım size yeterince seçim imkânı sunuyor. ■

Ufuk Yamank | ço lu, uyaman@chip.com.tr

Vista ile güç tasarrufu

Vista sahip olduğu güç yönetim teknolojileri ile hem bütçenizi koruyor hem de ekolojik dengenin korunmasına katkıda bulunuyor.

Yakın zamana kadar bilgisayar denildiğinde, çalışma odanızda ya da şirketinizde masa başında e-posta'larınıza ulaşmak, günlük yazışmalarınızı yapmak ve internette gezinmek için kullanılan cihazlar akla geliyordu. Ancak bilgisayarın vazgeçilmez bileşenlerinden olan geleneksel klavye ve farenin yerini uzaktan kumanda çoktan aldı. Dolayısıyla bilgisayarlar da çalışma odasından kurtulup salonların başköşesinde duran birer eğlence cihazı haline dönüştü.

Windows XP piyasaya sürüldüğünde tarihin güç yönetimine en çok önem veren işletim sistemi olarak karşımıza çıktı. Buna karşın XP'nin bazı zaafları da bulunuyordu. Kapağını kapattıktan

3 saat sonra hala çalışan bir dizüstünün veya film izlerken ekrana gelen bir ekran koruyucusunun hikayesini duymuş veya yaşamışsınızdır. Vista ile artık bu senaryolar tarihe karışıyor.

BÜTÇEYE KATKI

Uyumanın cüzdana faydaları

Güç tüketiminin önemli olduğu dizüstü bilgisayarlarda bile çoğu kullanıcı güç yönetim özelliklerindeki ayarları nasıl kullanacağı konusunda yeterli bilgiye sahip değildi. Bunun en önemli sebebi güç yönetimi özelliklerini açtığınızda karşınıza çıkan nispeten karışık arabirim ve seçeneklerdi diyebiliriz. Hal böyle olunca kullanıcı ya bilgisaya-

rı tamamen kapatma yoluna gidiyor, ya da 1-2 saatlik aralarda veya firmalarda bakım/uzaktan erişim için gece boyunca açık bırakıyordu.

Gelin isterseniz iyi kullanılmayan güç yönetiminin kaç malolduğunu bir hesaplayalım. Aşağıdaki tabloda standart bir bilgisayarın ve CRT/LCD monitörün watt cinsinden saat başına ortalama güç tüketimi belirtiliyor.

Genel olarak bir iş yerinde toplam 10 saat bilgisayarın aktif olarak çalıştığını geri kalan sürelerde ise bakım ve uzaktan erişim amacıyla açık bırakıldığını düşünelim. Kaba bir hesaplama bilgisayarın senede 6160 saat açık kalarak yaklaşık 780 kW saatlik güç tükettiğini bulabiliriz. Vergilerle birlikte kilowatt saat başına yaklaşık 0.160 YTL ödediğimiz düşünürsek bunun elektrik etkisi 125 YTL civarında oluyor. Eğer bu bilgisayar boş zamanlarda uyku moduna geçseydi senelik güç tüketimi 35 kilowattsaatte kalacak, dolayısıyla da yaklaşık 120 YTL tasarruf edilecekti. Tek bir bilgisayar için bile önemli sayılabilecek bu meblağ 100 bilgisayarlı büyük bir firma için bilançonun giderler kısmında çok önemli bir kalem demek.

Sanırım iyi bir güç yönetiminin önemini yukarıda çizdiğimiz tablo net olarak anlatıyor. Vista'nın bu tabloya katkısı ise kullanımı kolaylaştırarak kullanıcının farkında bile olmadan güç tasarrufuna gitmesini sağlaması. Başlat menüsüne girip bilgisayarı kapat dediginizde Vista elektriği tamamen kes-

Güç yönetimi

Güç yönetimi özelliklerinden tam anlamıyla faydalanmak için Vista'ya sahip olmak yetmiyor. Sahip olduğunuz donanım ve bunlara ait sürücülerin de uyumlu bir şekilde tasarlanması şart. Hali hazırda birçok donanım üreticisi konu hakkında çalışıyor, bazıları ise çoktan hazır. ATI yeni Catalyst sürücülerini ile güç yönetimi konusunda Vista ile tam bir senkron içinde. Yeni nesil ATI kartlarının desteklediği PowerPlay! Teknolojisi grafik çekirdeğinin voltajı ve frekansını ihtiyaca göre ayarlayarak güç tasarrufu sağlıyor. Vista kurulu bir bilgisayarda ise güç yönetimi özelliklerine girip hangi planda ekran kartınızın nasıl davranacağını belirleyebilirsiniz.

Karma uyku modu

Windows XP'de uyku modu ve hibernate olmak üzere iki farklı güç koruma modu vardı. "Uyku" modunda RAM'e giden elektrik kesilmeyerek sistemdeki içerik RAM'de saklanıyor, böylece bilgisayar çok hızlı bir şekilde uyku modundan uyanabiliyordu. Hibernate modu ise RAM'deki tüm bilgileri sabitdiske yazarak bir sonraki açılışta tam olarak kaldığınız yerden devam etmenize imkan tanıyordu.

Aslına bakılırsa her iki modun da avantajları ve dezavantajları bulunuyor. Uyku modundaki tehlike elektriğin anşızın kesilmesi. Her ne kadar dizüstülerde bu tür bir tehlike olmasa da şehir şebekesinde oluşan bir sorun uyku modundaki masaüstü bilgisayarınızın içindeki verilerin kaybolmasına neden olabilir.

Hibernate modunun problemi ise uyku moduna nazaran açılışın çok daha yavaş olması. Zira her uyanış aşamasında bilgisayar sabitdiskten verileri okumak zorunda ki bu daha birkaç saniyeden çok daha uzun sürüyor.

Vista çözümü ise basit. Yeni işletim sisteminde her iki mod birleştirilerek bir "Karma uyku modu" geliştirilmiş. Bilgisayar karma uyku moduna geçtiğinde veriler hem RAM'e, hem de sabitdiske yazılıyor. Böylece açılış esnasında veriler RAM'den okunduğu için bilgisayar çok daha çabuk hazır hale geliyor. Dahası istenmeyen bir şekilde RAM'e giden elektrik kesilse bile sabitdiskteki yedekten veriler sorunsuz olarak kurtarılabilir.

kullanılan, örneğin salondaki televizyona video aktaran bir bilgisayarın işine devam edebilmesi için Away, uzakta modu geliştirilmiş. Bu moddaki bir bilgisayar güç korumasına geçtiğinde bile gerekli parçaları aktif tutarak ana görevlerini sorunsuz gerçekleştiriyor. ■

Gökhan Bodur, gokhan@chip.com.tr

Donanımların ortalama güç tüketimleri (Watt)

	Sistem boşta	Uyku modu	Tasarruf
Pentium 4 bilgisayar	67.3	3.3	64.0
17 inç CRT monitor	61.2	1.8	59.4
17 inç LCD monitor	35.3	2.3	33.0

mek yerine bilgisayarı uyku moduna geçiriyor. Böylece hem ciddi bir güç tasarrufu yapıyor hem de sistem yöneticileri istedikleri zaman bilgisayara ulaşarak bakım onarım işlemlerini gerçekleştirebiliyor. Dahası kullanıcı bilgisayarın başına döndüğünde işletim sisteminin açılması ve kaldığı yerden devam etmek için uzun uzun beklemiyor.

KOLAY KULLANIM

Vista güç planları

Güç yönetimindeki kolaylık bununla da bitmiyor. Vista'nın denetim masasındaki yeni güç seçenekleri çok daha kolay anlaşılır. Güç seçeneklerine tıkladığınızda karşınıza üç farklı güç planı geliyor. Bu planlar sırasıyla, "Dengeli", "Güç tasarrufu" ve "Yüksek performans". Her bir planın ne kadar performans sunacağı ve bu performansta pil ömrünün ne seviyede olacağı basit bir şekilde gösterilmiş. Böylece kullanıcı ekranın kaç dakika sonra kapatılacağı gibi ayrıntılarla uğraşmadan amacına göre seçimini yapabiliyor. Tabii istendiğinde her planı kendi ihtiyaçlarınıza göre ayrıntılı bir şekilde özelleştirmeniz mümkün. Kablosuz bağdaştırıcının tüketeceği güçten dizüstü bilgisayarınızın kapağı kapandığında hangi eylemin

gerçekleştirileceğine kadar tüm kararları kendiniz verebiliyorsunuz.

Bu ayarları yapmasanız bile Vista kurulduğu anda gelen varsayılan güç ayarları enerji tasarrufu sağlıyor. Öncelikle en çok güç tüketen donanımlardan biri olan ekran için bir kapanma sayacı bulunuyor. Aynısı uyku moduna geçiş için de geçerli. Vista ayrıca yeni nesil işlemcilerde bulunan ve çekirdeğin çalışma frekansını performansına göre düzenleyen teknolojilerden de son damlasına kadar faydalıyor.

Yazımızın başında belirttiğimiz gibi Vista güç yönetimi konusunda XP'den daha güvenilir. Öncelikle uyku moduna geçişin çeşitli uygulamalar veya sürücüler tarafından yersiz bir şekilde durdurulması engellenmiş. Yani dizüstü bilgisayarınızın kapağını kapatıp 5 saat sonra tekrar açtığınızda sizi bir evet / hayır diyalog kutusuyla 60 derecede sıcaklık karşılayan bir ekranla karşılaşmıyorsunuz. Vista uyku moduna geçiş emrini aldığı anda uygulama, servis ve sürücülere 2 saniyelik bir süre tanıyor ve geçişi yapıyor. Vista'nın güç yönetimini daha güvenli hale getiren bir başka yenilik ise karma uyku modu. Bu mod elektrik kesildiğinde bile verilerinizin kaybolmamasını garantiliyor. Ayrıca çoklu ortam uygulamaları için

VISTA GÜÇ PLANLARI Güç planları performans veya güç tasarrufu yaparken seçim yapmayı kolaylaştırıyor.

ATI POWERPLAY! ATI'nin yeni sürücülerini ile Windows VISTA güç yönetimi daha kolay hale gelmiş.

VISTA VE CATALYST PowerPlay seçeneklerini Vista'nın güç planlarından değiştirebilirsiniz.

7. neden:

**Çünkü
zamanı
dondurabilirsiniz.**

Günlük olayları unutulmaz anılara dönüştürün.
Vista'ya geçmek için tam 100 nedeniniz var.

"Wow" demeye buradan başlayın.

10:10 AM

Karşınızda

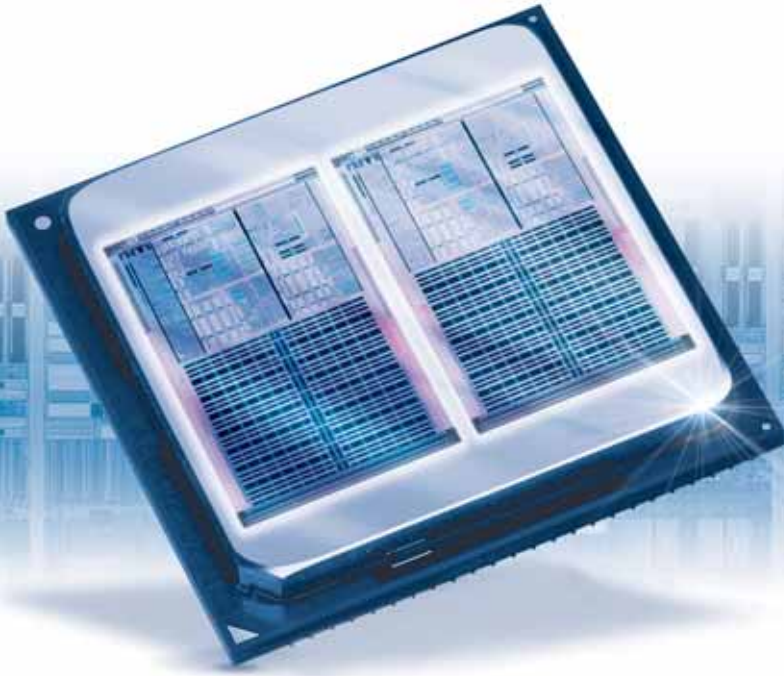

Windows Vista™

Microsoft®

©2007 Microsoft Corporation. Her hakkı saklıdır.

www.microsoft.com/turkiye/windowsvista

Vista ne kadar hızlı?

Vista'nın performansı için çeşitli şehir efsaneleri almış yürümüş durumda. Gelin, ayrıntılı testlerle bu konuyu masaya yatıralım.

Windows Vista'nın beta sürümlerini kuran çoğu kullanıcı ciddi bir hayal kırıklığı yaşamıştı. Beta sürümlerdeki performans problemleri, final sürümde ciddi revizyonlar so-

nucunda ortadan kalktı. Windows Vista'nın (özellikle) bellek ihtiyacı, Windows XP'ye göre bariz ölçüde fazla. Fakat "yeterince" RAM ile beslediğinizde, bu at yarışını önde bitirecek gibi görü-

nüyor. Windows XP SP2 ile Windows Vista Ultimate arasında, çeşitli yazılımlardan oluşan bir test platformu üzerinde karşılaştırmalı bir test yaptık.

TEST PLATFORMU

Güçlü ve güncel bir test sistemi

Testte kullandığımız işlemci olan Intel Core 2 Duo Extreme 6800, 2,93 GHz saat hızında çalışan, çift çekirdekli bir işlemci. En güzel tarafıysa test platformundaki Intel 975BX anakartın BIOS'undan işlemci çekirdeklerinden birini kapma olanağına sahip olmamız. Aslında kullanıcı açısından bu özellik önemli sayılmaz. Fakat gerçekleştirdiğimiz testte kullandığımız metodoloji için, çekirdeklerden birini BIOS üzerinden devre dışı bırakabilmek faydalı bir özellikti.

Testlerde, 2 x 1 GB'lık Kingston HyperX DDR2 6400 bellek kullandık. Bellekler, 800 MHz'de çalışabilse de BIOS tarafından algılanan SPD değerlerine bağlı olarak testleri 667 MHz'de gerçekleştirdik. Ekran kartı olarak kullandığımız Sapphire ATI Radeon X1950 Pro 256 MB Ultimate, sadece performanslı değil, aynı zamanda sessiz de bir test ortamı yaratmamızı sağladı.

TEST YAZILIMLARI

Sentetik ya da gerçek: İşte mesele bu

Donanım testlerinde 2 farklı kategoride test yazılımı vardır. Sentetik test yazı-

PERFORMANS TESTLERİNE AİT SONUÇLAR

	COD2	F.E.A.R.	3D Mark03 / CPU	3D Mark05 / CPU	3D Mark06 / CPU	PC Mark05 / CPU	Sandra Inter-Core B.width / Latency	Sandra Multi-Media Int. x8 ISSSE3	
WinXP SP2 (Çift çekirdek)	68	111	17.509 / 1.732	10.468 / 9.446	6.080 / 2.480	7.039 / 7.270	8.546 MB/sn / 99 ns	150.975 it/sn	
WinXP SP2 (Tek çekirdek)	68	98	17.037 / 1.529	10.179 / 6.605	4.539 / 1.231	5.176 / 5.043	-	76.696 it/sn	
Windows Vista (Çift çekirdek)	70	110	16.993 / 1.797	10.611 / 11.227	5.961 / 2.506	6.107 / 7.462	9.208 MB/sn / 112 ns	162.599 it/sn	
Windows Vista (Tek çekirdek)	66	95	16.450 / 1.480	9.945 / 7.513	5.194 / 1.329	4.395 / 5.226	-	81.423 it/sn	

lımları ve gerçek dünya uygulamaları. Sentetik yazılımlar, ilgili donanımın, performans özelliklerini maksimum derecede ortaya çıkaracak şekilde tasarlanmıştır ve ilgili donanıma doğrudan destek varsa etkileyici sonuçlar ortaya çıkar. Fakat genelde bu sonuçlar ve performans farkları, günlük hayatta kullandığımız yazılımlarda pek hissedilmez. Bu yüzden da yeni donanımların sağladığı performans farklarının ölçümünde, gerçek hayatta kullanılan yazılımlar da kullanılır.

Yeni çok çekirdekli işlemci mimarisi (HyperThreading'den beri) ile yapılan testlerde yeni bir yaklaşımla çok görevlilik testleri de gündeme gelmiştir. Böylece aynı anda çalıştırılan gerçek dünya yazılımları, sistemi mümkün mertebe zorlar ve bu şekilde performans ölçümü yapılır. Bu yazıda her üç yaklaşımı da destekleyerek geniş bir yelpazede testler yaptık ve "eski dost" XP ile "yakışıklı" Vista'yı karşılaştırdık.

Testlerde tüm yazılımlar için en son yamalar ve güncellemeler kullanıldı. Fakat ATT'nin Vista sürücüsü (8.31.100.3.2.1) Beta aşamasındaydı ve bunun başta OpenGL olmak üzere bazı götürüleri oldu. Testte OpenGL oyun kullanamayışımızın sebebi de bu. Zira Doom3 ve Prey gibi OpenGL oyunlarında yaşadığımız sorunlar, bizde şu an için ATT'nin ödevinin "yarısını" yaptığı yönünde bir intiba uyandırdı. Bu bir yana zaman gerek ekran kartı gerekse diğer donanım sürücülerinin lehine işliyor. Vista, bu noktada gittikçe olgunlaşıp kendini iyileştirecektir.

ÇALSIN SAVAŞ DAVULLARI

Windows Vista, Windows XP'ye karşı

Vista ile ilgili en büyük çekince, özellikle oyunlarda performans konusunda XP'nin gerisinde kalmasıydı. Testlerimizde (test platformumuz itibarıyla) böyle bir durumla karşılaşmadık. Fakat daha düşük konfigürasyonlarda, daha azla yetinen XP'nin bir miktar avantaj sağlayacağı aşikar.

Burada üzerinde durulması gereken, Vista'nın donanım ihtiyacını tam anlamıyla doymak ve iki işletim sistemini bu şartlar altında karşılaştırmak.

İki DX 9.0 oyunu olan Call of Duty 2 ve F.E.A.R. ile yaptığımız testlerde birbirine yakın değerlerle karşılaştık. Sentetik grafik test yazılımlarına baktığımızdaysa 3D Mark serisi yazılımlarda grafik performansı olarak Windows

XP'nin çok çok az bir farkla önde olduğunu görüyoruz ki, bunda ATI sürücülerinin rolü büyük. Zira aynı yazılımlardaki CPU performansı kategorisine baktığımızda Vista'nın denk, hatta daha iyi bir tablo çizdiğini söylemek mümkün. Bu durum PC Mark05 için de geçerli.

SiSoft Sandra, sentetik benchmark tanımına tamamen uyarcasına Vista için açık farkla üstün bir tablo çiziyor. Ayrıca Cinebench, QuickTime ve Adobe Photoshop Elements gibi gerçek dünya uygulamalarında Vista'nın üstünlüğü ortadayken, çok görevlilik testlerinde bu üstünlük, az farkla da olsa devam ediyor. Tek çekirdekli testler ise test sistemlerinin işlemci kaynaklarını nasıl kullandığını göstermeyi amaçlıyor. Bazı çok görevli testler, tek çekirdekle gerçekleştirilemedi.

SONUÇ İTİBARIYLA

Vista, performans açısından XP'yi aratmayacak

Microsoft, Vista'nın donanım ihtiyaçlarının XP'den daha fazla olduğunu belirtiyor zaten. Siz de eğer bu yeni ve güçlü işletim sistemini, uygun bir donanım üzerine kurarak ona yeterince hareket alanı sağlarsanız, güvenlik ve arayüz gibi konulardaki gelişmeler bir yana, performans açısından da Windows XP'yi aramayacaksınız.

Hatta bir süre Vista ile çalıştıktan sonra XP size oldukça ilkel gelecek, dersek yanlış olmaz. ■

Şahin Ekşiöğlu, esahin@chip.com.tr

	Sandra Multi-Media Floating P. x4 ISSE2	CineBench 9.5 1 CPU / x CPU	QuickTime 7.1 Pro	Adobe Elements	Fear + Elements	Cinebench x CPU + Elements	Quicktime + Cinebench x CPU	QuickTime + Elements
	81.357 it/sn	48 sn / 25 sn	5 dk 37 sn	2 dk 22 sn	100 FPS + 2 dk 21 sn	47 sn+ 2 dk 24 sn	5 dk 42 sn + 1 dk 35 sn	6 dk 16 sn + 2 dk 59 sn
	41205 it/sn	50 sn / -	8 dk 24 sn	2 dk 34 sn	84 FPS + 3 dk 44 sn	-	-	-
	87.615 it/sn	45 sn / 24 sn	5 dk 26 sn	2 dk 15 sn	98 FPS + 2 dk 30 sn	47 sn + 2 dk 15 sn	5 dk 40 sn + 54 sn	5 dk 43 sn + 3 dk 14 sn
	43.756 it/sn	53 sn / -	7 dk 47 sn	2 sk 18 sn	75 FPS + 3 dk 29 sn	-	-	-

PC'niz Vista'ya hazır mı?

En inatçı Windows kullanıcılarının bile kısa sürede Vista'nın cazibesine kapılacakları ortada. Peki, elimizdeki sistemler Vista'yı destekleyecek mi?

Her yeni işletim sistemi, beraberinde yeni teknoloji ve özellikler getiriyor, dolayısıyla da bir öncekine göre daha yüksek sistem gereksinimleriyle geliyor. Windows Vista konusunda da kafalardaki soru bu. Her kullanıcı, şu anda sahip olduğu sisteme Vista kurup kuramayacağını, eğer kurarsa ne kadar verim alacağını merak ediyor. Vista'ya terfi etmenin aynı zamanda bilgisayar terfisi de gerektireceğini düşünmek can sıkıcı doğrusu.

Aslına bakarsanız, durum o kadar da iç karartıcı değil. Vista'nın sistem

gereksinimleri hem kağıt üstünde, hem de uygulamada Windows XP'den yüksek, ama şu anda Windows XP ile rahat bir şekilde çalışan bir sistem, Vista'da da çok zorlanmıyor.

PC'NİZ YETERLİ Mİ?

En temel gereksinimler

Microsoft, Windows Vista'yı çalıştıracak en temel gereksinimleri "Windows Vista'ya Uygun" ya da orijinal haliyle "Windows Vista Capable" başlığında topluyor. Eğer satın aldığınız

donanımın ya da bilgisayarın kutusunda bu ibare varsa, bu, cihazın Windows Vista'yı en temel haliyle çalıştırabileceği anlamına geliyor. Yalnız burada kritik nokta "en temel haliyle" ifadesi. Satın aldığınız donanım, Vista'yı çalıştırabilir ama Vista'nın tüm görsel ihtişamını sunamayabilir. Örneğin oldukça yaşlı bir ATI Radeon 9250'de, güncel bir Radeon X1950'de "Vista Capable" durumdadır, ama X1950'de etkinleştirilebileceğiniz görsel efektlere karşılık, 9250 size sadece en temel masaüstünü sunacaktır.

yeniliği olan Aero arayüzünü, özel Aero Glass efektlerini kullanarak çalıştırabiliyor.

“Windows Vista Premium’a Hazır” denebilecek bir PC için aşağıdaki özellikler gerekiyor:

- En az 1 GHz hızında işlemci
- En az 1 GB bellek
- DirectX 9 destekli, en az 128 MB bellekli, Pixel Shader 2.0 kullanan bir ekran kartı
- En az 40 GB sabit disk ve 12 GB boş disk alanı
- DVD-ROM sürücüsü
- Ses kartı
- İnternet bağlantısı

Bu özelliklerin yanında, Vista’nın bazı sürümlerinde bulunabilen TV izleme, disk şifreleme gibi ek özellikler için bunları destekleyecek donanımlar gerekiyor. Tabii bu ek donanımlar, ana şartlar arasında sayılmıyor.

64 BİT İÇİN BEKLEYİN

İşlemci çok sorun değil

Vista, çalışırken bilgisayarınızın işlemcisine Windows XP’den daha fazla yük bindiriyor ama bu yük size sorun yaratacak boyutta değil. Pentium 4 ya da AMD Athlon XP serisi herhangi bir iş-

İŞLEMÇİLER Çift çekirdek değil de çift işlemci varsa, Vista Basic sürümünden fazlası gerekiyor.

RAM'ER Vista çalıştıran bir sistem için en ideal bellek konfigürasyonunu, iki adet 1 GB bellek modülü.

Microsoft’a göre “Windows Vista’ya Uygun” ifadesi taşıyacak bir PC’de aşağıdaki bileşenlerin bulunması şart:

- En az 800 MHz hızında işlemci
- En az 512 MB bellek
- DirectX 9 destekli bir ekran kartı

Bu nitelikleri sağlayan bir PC, “Vista Capable” etiketini taşımaya hak kazanıyor ama elde edeceğiniz performansın tatmin edici olacağını söylemek zor. Güncel bir bilgisayara yakışır keyifli bir çalışma ortamı için, üzerinde “Vista Premium Ready” etiketi taşıyan bir bilgisayar gerekiyor.

HERKESİN İSTEĞİ

Vista Premium

Vista’yı tüm özellikleri ve tüm görsel zenginliğiyle kullanmak için, “Windows Vista Premium Ready” etiketli bir PC gerekiyor. Böyle bir bilgisayar, Vista’nın görsellik açısından en büyük

Vista’nın en hafifi: Vista Starter

Windows Vista ile ilgili bilgileri incelerken, bir görülüp bir kaybolan bir “Vista Starter” sürümü dikkatinizi çekebilir. Bu sürümün özelliği, en düşük sistem gereksinimlerine sahip olacak Vista sürümü olması. Tabii bununla birlikte, yetenekleri en kısıtlı Vista sürümü de bu olacak. Sadece 32 bit sürümü olan Vista Starter’ın aynı anda sadece üç uygulama çalıştırabilmek gibi ciddi kısıtlamaları da var. Vista Starter için sistem gereksinimleri halen duyurulmuş değil ama bu sürümün sadece 512 MB bellekle çalışacağı biliniyor. Vista Starter sürümü diğer sürümler gibi perakende satılmayacak. Bu sürüm sadece PC’ler üzerine ön yüklü OEM paketi halinde satılacak. Düşük sistem gereksinimlerinin özellikle gelişmekte olan ülkelere cazip görüneceği tahmin ediliyor.

lemci, Windows Vista’lı bilgisayarınıza yetecektir. Tabii burada en alt sınırları konuşuyoruz, yoksa Vista’nın sisteminizde güncel çift çekirdekli işlemcilerden birini bulmaktan hayli hoşnut kalacağını söylememize gerek bile yok. Vista çift ve dört çekirdekli işlemcileri destekliyor, hatta daha doğrusu, Vista’da işlemci çekirdek sayısı konusunda sınırlama yok.

Eğer ileride 16 çekirdekli bir işlemci çıkarsa, elinizdeki Vista lisansı ile bunu da sorunsuz kullanabileceksiniz. Yalnız, fiziksel işlemciler konusunda bir sınırlama var.

Vista Basic sürümü tek bir işlemci destekliyor, diğer tüm sürümlerde bu sınır iki işlemci düzeyinde. Yani AMD’nin yeni duyurduğu QuadFX platformu gibi, üzerinde iki işlemci soketi ve iki işlemci bulunan bir sisteminiz varsa, Vista Basic sürümünü kuramıyorsunuz.

Windows Vista, 32 ve 64 bit sürümleri halinde sunuluyor. Eğer 32 bit bir işlemciniz varsa 64 bit Vista kurma şansınız maalesef bulunmuyor ama 64 bit destekli bir işlemciniz varsa, Vista kurulumunuzu 32 ya da 64 bit →

sürümlerden biri olarak seçme şansınız var. Şimdilik 32 bit sürümü kurup, 64 bit uygulamalar biraz daha yaygınlaşınca sisteminizi 64 bit Vista'ya geçirmeniz akılcıca bir yaklaşım olabilir.

BÜYÜK SORU İŞARETİ

Ekran kartı

Windows Vista'dan önce hiçbir Windows sürümü, ekran kartı konusunu sistem gereksinimleri arasında bu kadar öne çıkartmamıştı. Vista, ekran kartının gücünü masaüstüne taşıyor ve bu yüzden de bazı grafik özellikleri artık sistem gereksinimleri arasında yer alıyor.

Öncelikle bir konu sizi yanıltmasın: Her ne kadar "Windows Vista'ya Uygun" etiketi kazanmak için DirectX 9 destekli bir ekran kartı şart olsa da, Vista'yı kurmak için böyle bir gereklilik yok. Vista'yı SVGA

standartında, 800 x 600 piksel çözünürlük sağlayan her ekran kartıyla kullanabilirsiniz.

Örneğin elinizdeki DirectX 8 destekli GeForce 4 kartınız, Vista ile sorunsuz çalışacaktır. Biz yaptığımız denemelerde, neredeyse 10 yaşındaki, 4 MB bellekli bir PCI kartla bile Vista'yı sorunsuz kurup kullanabildik. Kullanabildik ama tüm görsel efektleri kay-

betmemiz gerekti.

Biz inat edip 10 yıllık kartlarla bile temel düzeyde bir Vista deneyimi yaşadık ama Vista'yı Vista yapan Aero Glass arayüzünü kullanabilmek için ekran kartınızın güncel bir model olması gerekiyor.

Microsoft'un belirttiği özellikler arasında öncelikle DirectX 9 ve Shader Model 2.0 desteği var. Bu da eğer nVidia işlemcili ekran kartlarını kullanıyorsanız en az GeForce FX, ATI işlemcili ekran kartlarını kullanıyorsanız en az Radeon 9500 düzeyi bir ekran kartı demek. Son üç yıl içinde satın aldığınız orta düzey bir kart, bu şartları sağlayacaktır.

Gereksinimler bunlarla bitmiyor, bir de ekran kartının grafik belleği konusu var. Aero Glass efektleri için 128 MB ekran kartı belleği şart. Eğer sisteminizde yonga setine tümleşik bir grafik işlemcisi varsa, ayrıca ekran kartı belleği aranmıyor, ama bu sefer de çift kanal bellek erişimi olması şart koşuluyor. Bu tür sistemlerde tek kanal bellek erişimi performansı çok düşüren bir durum, dolayısıyla böyle bir sınır getirilmiş.

SORUN OLABİLİR

Entegre kartlara dikkat

Eğer sisteminizde ayrı bir ekran kartı yok, yonga setine tümleşik bir grafik işlemcisi kullanıyorsanız, Vista biraz nazlanacak demektir. Az önce bahsettiğimiz çift kanal bellek erişimi şartını yerine getirseniz bile Aero Glass efektlerine kavuşamayabilirsiniz çünkü dahili grafik işlemcilerinin desteklediği teknolojiler pek güncel sayılmaz.

Örneğin Intel'in çok yaygın kullanılan 865G ve 915G yonga setleri, Vista'nın Aero arayüzünü destekleyemiyor. Intel, Aero Glass düzeyine 945G ve üzeri yonga setlerinde erişebilecek. Bu özellikle dizüstü kullanıcılarını çok ilgilendiren bir durum.

nVidia cephesinde, nForce 6100 serisi yonga setlerine sahip anakartların Vista ile sorunsuz çalışacakları kesin, ama aynı yonga setlerinin mobil sürümleri Vista Premium düzeyini desteklemiyor. ATI ise Radeon Xpress

PC'niz Vista'ya ne kadar hazır?

1100 yonga setinin masaüstü sürümüyle de, mobil sürümüyle de Vista Premium desteklediği iddiasında.

OPTİK SÜRÜCÜLER

DVD sürücü şart

Her ne kadar en düşük sistemleri arasında görünmese de, sisteminize Vista kurabilmek için bir DVD sürücünüzün olması şart. Tüm Vista sürümleri DVD üzerinde geliyor, Vista'nın özel bir CD sürümü planlanmıyor.

PC üreticilerinin seri üretim yoluyla bilgisayar üretirken, işletim sistemini farklı yollardan yükleyebilecekleri göz önüne alınarak bu detay minimum özellikler arasına eklenmemiş ama bilgisayarına Vista'yı kendi kuracak her kullanıcıya bir DVD-ROM ya da DVD-RW optik sürücü gerekli olacak.

RAM KAPASİTESİ

Vista'ya gereken bellek

Microsoft'un Vista için belirttiği en düşük bellek miktarı 512 MB. Şu anda da birçok kullanıcının sistemi bu miktarda bellekle donatılmış durumda. Peki, 512 MB Vista'yı ne kadar tatmin edecek ve keyifli bir Vista sistemi için ne kadar bellek gerekli?

Çeşitli bellek büyüklükleriyle Vista'yı test ettiğimizde, sistemin bellek konusunda Windows XP'ye göre çok daha açgözlü olduğunu farkettik. Deneyimlerimizin ışığında, Vista'da 512 MB bellekle çalışmayı Windows XP'de 256 MB bellekle çalışmaya benzetebiliriz.

Aero Glass için gerekli RAM

Tek monitörlü sistemlerde	
1.280 x 1.024'den aşağısı	64 MB
1.920 x 1.200'e kadar	128 MB
1.920 x 1.200'den yukarısı	256 MB
Çift monitörlü sistemlerde	
1.280 x 1.024 x 2 monitöre kadar	128 MB
Daha yüksek tüm konfigürasyonlar için	256 MB

Kullanıcıların, şu anda kullandıkları sisteme Vista yükleyip yükleyemeyecekleri konusundaki sorularına yanıt vermek isteyen firmalar, bu amaçla bazı özel uygulamalar hazırladılar. Bu araçlardan ilki, Microsoft'un kendi hazırladığı "Windows Vista Yükseltme Danışmanı". Windows XP altında çalışan bu ufak araç, sisteminizi gözden geçirerek Vista'ya hazır donanımlarınızla, Vista ile sorun çıkarabilecek donanımlarınızı raporluyor. Vista'nın sürücülerini kendi kuracağı donanımların yanında, sürücüsünü üreticisinden temin etmeniz gerekecek donanımlar ayrı kategoriler halinde listeleniyor. Sisteminize eklemeniz uygun olabilecek donanımlar konusunda basit öneriler sunuluyor. Uygulamanın donanım tanıma gücü oldukça tatmin edici. Ayrıca sisteminizde yüklü programları da inceleyen uygulama, Vista ile uyumsuz olanlarını belirleyip, listeliyor. Bu aracı <http://go.microsoft.com/fwlink/?linkid=65926> adresinden indirebilirsiniz.

DANIŞMAN Vista ile sorun çıkarabilecek donanımlarınız ilk etapta raporlanıyor.

Kullanabileceğiniz bir diğer araçsa, ATI tarafından hazırlanmış olan "Vista'ya Hazırlık Değerlendirmesi" aracı. Çalışmak için sisteminizde Java kütüphanesinin kurulu olmasını gerektiren bu araç, Windows 98 ve üstü tüm Windows sürümlerinde çalışıyor. ATI'nın hazırladığı aracın Microsoft'un kendi aracına göre bir avantajı, donanım konfigürasyonunuz üzerinde mantıklı terfi önerileri de yapabilmesi. Uygulama, sisteminizin "iyi" ve "çok iyi" bir Vista deneyiminden ne kadar uzak olduğu konusunda da basit yorumlar yapıyor. Yaptığımız denemelerde ATI'nın uygulamasını başarılı, ama sistemdeki işlemcileri algılama konusunda sorunlu bulduk. Microsoft'un uygulamasının aksine, ATI'nın uygulaması sistemde yüklü yazılımlar konusunda bir araştırma yapmıyor.

Bilgi için: <http://ati.amd.com/technology/windowsvista/AreYouVistaReady.html>

ALTERNATİF ATI'nın aracı da Microsoft'ununkine benziyor. Ek olarak terfi önerileri de yapıyor.

riz. Tamam, sistem çalışıyor ama var olan belleğin neredeyse tamamı işletim sisteminin kendine gittiği için, uygulamalara pek yer kalmıyor. Bu durumda da sistem her türlü işlem için disk üzerindeki takas dosyasını kullanıyor, yapmak istediğiniz her işlem sizi bekletiyor. Çok iyi bir gerekçeniz olmadıkça, 512 MB bellekle Vista kullanmanızı önermiyoruz. Hele oyun meraklıları, 512 MB bellekli sistemlerine Vista yüklemeyi düşünmesinler bizce.

Vista, 1 GB bellekli bir sistemde gerçekten güzel çalışıyor. Sistem akıcı, yetersiz bellekten kaynaklanan takılmalar yok. Hem oyunlar, hem de diğer uygulamalar için yeterli bellek alanı olduğu için, kullanım sırasında bir aksa-

ma yaşanmıyor. Bizce 1 GB, kullanıcıyı üzmeyecek bir Vista sistemi için minimum bellek değeri.

Yaptığımız denemelerde Vista'nın 1 GB bellekle gayet güzel bir çalışma ortamı sağladığını gözledik ama eğer 2 GB bellek sunarsanız sisteminiz çok daha konforlu hale geliyor. Vista, içerdiği Windows XP'den daha gelişmiş önbellekleme sistemleriyle boş bellek miktarını daha etkin kullanıyor ve disk erişimini azaltıyor. Üstelik 2 GB bellekli bir sistemde, kendi başlarına neredeyse 1 GB bellek kullanmak isteyen günümüz oyunlarına da hazırlıklı oluyorsunuz. Bellek fiyatlarının çok yüksek olmadığı bugünlerde, Vista'ya geçmeyi planlıyorsanız 2 GB belleğe de

SÜRÜCÜLER 64bit Vista kurmak isteyenler analog TV kartlarında sürücü problemi çekebilirler.

terfi etmenizi öneririz. Vista, bu bellek terfisiinden, yapacağınız bir işlemci terfisine göre daha memnun olacaktır.

1 ve 2 GB kapasiteli bellek modülleri piyasada rahat bulunuyor, hani sistem belleğini yapmışken 4 GB yapmak işten bile değil. Eğer böyle bir düşünce-niz varsa, bizce çok acele etmeyin. 4 GB şu an için gereksiz bir yatırım olacaktır, üstelik 32 bit Vista kurarsanız bu belleğin ancak 3,5 GB kadarını kullanabileceksiniz. 64 bit Vista sürümlerinde böyle bir kısıtlama yok ama bu sefer de başka uyumsuzluklar canınızı sıkabilir. Dolayısıyla, eğer acilen bu kadar çok belleğe gerek duymuyorsanız, 4 GB bellek için bütçenizi zorlamayın.

SÜRÜCÜLER

Uyumluluk mümkün mü?

Windows Vista, şu anda var olan Windows XP sürücülerini kullanmıyor, kendine özel yazılmış sürücüler gerektiriyor. Şanslıysanız, bazı donanımların Windows XP sürücülerini Vista'da da ça-

lışabiliyor ama bu konuda ne kadar başarı elde edeceğinizi biraz belirsiz ve ekran kartı gibi kritik donanımlar için özel Vista sürücüsü şart. Sürücü gereksinimi, bazı kullanıcılar için baş ağrısı yaratabilir. Örneğin çok yaygın olarak kullanılan nForce2 yonga seti için nVidia özel bir Vista sürücü yazmayacağını açıkladı. Vista'nın kendi içinden çıkan sürücülerle nForce2 anakartlar şimdilik sorunsuz çalışıyor ama bunun ne zamana kadar böyle gideceği belirsiz. İleride olası bir Vista güncellemesinin, yeni sürücüler gerektirebilmesi her zaman söz konusu bir olasılık. Microsoft, donanım sürücülerini güncellemekle sorumlu değil, donanımın ana üreticisi de desteğini kesince, kullanıcının durumu belirsizleşiyor.

Vista'da sürücü konusunda en çok sorun yaratacak ürünlerin televizyon kartları olacağını tahmin ediyoruz. Özellikle 64 bit Vista kurmak isteyenler, televizyon kartları konusunda sorun yaşaya-ça benziyorlar. Bu güncel ve popüler donanım türünün, sürücü bakımından en zayıf donanım türü olması ilginç bir durum. Sorun yaratması olası bir diğer parçaysa SCSI kontrol kartları. Geçtiğimiz yıllarda SCSI pazarında ciddi küçülmeler oldu ve bazı kart üreticileri pazardan çekildi. İşte bu üreticilerin kartlarından birine sahipseniz, Vista konusunda sıkıntı yaşayacaksınız.

DONANIM TEMİZLİĞİ

Eski donanımlara veda

Vista'nın sistem gereksinimleri yüksek. Bazı eski donanımlar da sürücülerini çıkarmayacağı için desteklenmeyecek ama

Microsoft'un Windows Vista için belirlediği sistem gereksinimleri ne kadar gerçekçi? Bilişim sektörünün önde gelen analiz firmalarından iSuppli, geçtiğimiz haftalarda bu konuda yaptığı bir araştırmayla Microsoft'u topa tuttu. Firmanın hazırladığı rapora göre, Microsoft'un belirlediği en düşük sistem gereksinimleri olan 800 MHz hızında işlemci, 512 MB bellek ve 35 GB sabit disk aslında Vista ile çalışmak için hiç de uygun değil. Firma, bu düzeyde bir PC'de Vista'yı kullanarak bir şeyler yapmanın olanaksız olduğunu iddia ederek, Microsoft'u sistem gereksinimlerini düşük göstermekle suçluyor. iSuppli'nin hazırladığı rapora göre, gerçekçi bir Vista senaryosu için 3 GHz hızında tek çekirdekli ya da 2 GHz hızında çift çekirdekli bir işlemci şart. Dizüstü bilgisayarlar içinse 1,5 GHz hızında bir işlemci gerekiyor.

konunun bir de ilk bakışta görünmeyen yanı var. Vista sayesinde üreticilerin hâlâ ısrarla üretilip sattıkları bazı eski donanımlar piyasadan kalkacak. Örneğin, Vista Premium desteği veremeyen ATI Radeon 9250 ve nVidia GeForce MX4000 gibi ürünler, Vista sayesinde sonunda tarih olacaklar. Bu ürünler her ne kadar Vista Basic düzeyini destekleseler de, tüketicilerin sadece Vista Premium logolu ürünlerle ilgilenecekleri tahmin ediliyor. Dolayısıyla da aslında çoktan piyasadan kalkmış olması gereken bu eski modeller, 2007 yılı içinde ölecek. Böylece kullanıcıların elindeki minimum donanımın güncel bir düzeye yükselmesi, özellikle oyun yapımcılarını daha iyi grafikler geliştirme yönünde cesaretlendirebilir. ■

Levent Pekcan, levent@chip.com.tr

	Minimum gereksinim	Vista'ya hazır	Vista Premium orta düzey	CHIP'in Önerdiği düzeyi	CHIP'in Önerdiği ideal sistem
İşlemci	800 MHz	800 MHz	1 GHz	2 GHz	2 GHz üstü, çift çekirdek
Bellek	256 MB	512 MB	1 GB	1 GB	2 GB
Ekran kartı	SVGA 800x600	DirectX 9 destekli	DirectX 9 destekli	ATI Radeon X1000 serisi	ATI Radeon X1900 serisi
			128 MB bellek	nVidia GeForce 7 serisi	nVidia GeForce 7 / 8 serisi
Monitör çözünürlüğü	800 x 600	1.024 x 768	1.024 x 768	1.280 x 1.024	1.680 x 1.050 geniş ekran
Sabit disk	20 GB	40 GB	40 GB	120 GB	300 GB
Ses	-	-	Stereo	Stereo	5.1 kanal
Optik sürücü	-	-	DVD-ROM	DVD-RW	DVD-RW
Ek donanımlar	-	-	-	-	TV kartı

Windows®
Small Business Server 2003 R2

Microsoft

İşyerlerine **kusursuz servis.**

Orijinal Windows Small Business Server 2003 R2 fırsatları şimdi gümüş tepside!

- İşletmeler için eksiksiz ve ekonomik bir BT altyapı çözümü.
- Şimdi çok avantajlı fiyatlarla.

Siz de yazılımınızı güncelleyin, başarıya terfi edin!

Bilgi için: 0212 33 66 999

<http://www.microsoft.com/turkiye/kampanya>

Microsoft®

Vista için anakartlar

Vista ile mutlu bir ortaklık için iyi bir PC'nin gerektiğini hepimiz biliyoruz. Peki iyi bir PC için ne gerekiyor? Tabii ki iyi bir anakart!

Intel D975XBX

Ofis kullanımı için yeterli özellikler

Şimdiye kadar Intel'in kendi üretimi anakartların hiçbiri, performans meraklılarının ilgisini D975XBX kadar çekmemişti. Meraklıları arasında "Bad Axe" kod adıyla tanınan D975XBX, ufak birkaç modifikasyonla overclock rekorları kıran anakart durumuna geliyor. Tabii bu güçlü anakartı kullanmak için mutlaka overclock tutkunu olmak gerekmiyor. 975X yonga setiyle şu andaki tüm Pentium D ve Core 2 işlemcilerine destek sunan anakart, 8 GB'a kadar DDR2 bellek desteğiyle 64 bit Vista sis-

temine ideal temeli oluşturabilir. Grafik performansı isteyenler içinse, ATI'nın çift PCI Express ekran kartlı Crossfire sistemi desteklenmekte. Çift ekran kartı kullanacaklar, anakart üzerindeki ek güç bağlantısıyla sistemin akım gereksinimini daha iyi dengeleyebiliyorlar. Multimedya meraklılarını HD Audio ses sistemiyle tatmin eden anakart, yonga seti ve voltaj regülatörlerinin pasif soğutucularıyla sessiz bir sistem vaat ediyor. Cihaz, modeline göre 4 ya da 8 SATA bağlantı noktası sunuyor.

TEKNİK VERİLER

İşlemci desteği: Pentium 4, Pentium D, Core 2 Duo / Quad

Yonga seti: Intel 975X Express

Slotlar: 3x PCIe x16, 2x PCI (PCIe x16 slotların biri x8, biri x4 destekli)

Bağlantı noktaları: 8x SATA, 1x IDE, 4x USB 2.0, 1x Gigabit ağ, 1x Firewire, ses bağlantıları, PS/2 bağlantıları, paralel port

Beraberinde gelenler: Sürücüler, Intel Desktop anakart kontrol yazılımı

Diğer: 7.1 kanal HD Audio ses, Intel ViiV standartına destek, ATI Crossfire desteği

Firma: Datagate, Hızlı Sistem

Tel: 212 332 15 00 - 454 99 00

Fiyat: 258 \$ + KDV

MSI K9NGM2

Ev sinema sistemi için ideal

MSI, bir süredir çok başarılı "all-in-one" yani her şeyi içinde anakartlara imza atmakta. Firmanın AM2 soketine uygun AMD Athlon işlemciler için tasarladığı K9NGM2 de bu anakartlardan biri. MicroATX yapıdaki anakart, ses, ağ bağlantısı gibi özelliklerin yanında dâhili olarak grafik işlemcisi de içeriyor. Anakartın kullandığı GeForce 6150 yonga seti, şu anda satın alabileceğiniz en yüksek grafik özelliklerine sahip yonga setleri arasında, bu sayede de kart Vista'nın yüksek grafik gereksinimlerini karşılıyor. PCI ve PCI Express genişleme yuvaları ve 7.1 kanal

ses desteği de içeren bu anakartın en önemli özelliklerinden biri, anakarta entegre DVI görüntü çıkışının bulunması. Bu sayede isterseniz LCD monitörünüze, isterseniz DVI destekli plazma ya da LCD televizyonunuza hem kolaylıkla, hem de yüksek görüntü kalitesiyle dijital görüntü aktarabiliyorsunuz. Bu yönüyle anakart, özellikle Vista'nın medya merkezi özelliklerini kullanıp oturma odası için bir "Ev Sineması PC" kurmak isteyenlere ideal çözümü sunuyor. Şık bir MicroATX kasa ile MSI K9NGM2 sessiz ve yetenekli bir eğlence merkezi olabilir.

TEKNİK VERİLER

İşlemci desteği: Athlon 64, Athlon 64 X2, Athlon 64 FX (940 pin)

Yonga seti: NVIDIA GeForce 6150

Slotlar: 1x PCIe x16, 1x PCIe x1, 2x PCI

Bağlantı noktaları: 4x SATA, 2x IDE, 4x USB 2.0, 1x Gigabit ağ, DVI, Ses bağlantıları, PS/2 bağlantıları, Paralel port

Beraberinde gelenler: Sürücüler, MSI'nin destek ve donanım izleme yazılımları

Diğer: 7.1 kanal HD Audio ses, MicroATX yapı

Firma: Datagate, Multimedya, Koyuncu

Tel: 212 332 15 00 - 479 46 46 - 216 528 88 88

Fiyat: 94 \$ + KDV

Windows Vista'nın tadı, çift çekirdekli bir işlemci ve bol miktarda bellekle donatılmış, güncel bir anakartla çıkıyor. Özenle seçilmiş bir anakartla oluşturduğunuz iyi bir konfigürasyon, sizi uzun süre idare edebilir. Burada dikkat etmeniz gereken en önemli nokta, anakart gibi temel bir bileşeni satın alırken ucuza

kaçmamak ve mümkün mertebe optimum bir yaklaşım göstermek. Aşırıya kaçmaya tabii ki gerek yok fakat anakartın daha sonra ortaya çıkabilecek pek çok problemin arkasındaki etmen olabileceğini de unutmayın. Peki piyasada hangi anakart modelleri var? Alternatifler ve anakart modellerinin özellikleri ya da birbirine göre üstün-

lükleri neler? Kısaca anakart deyince soru çok. Fakat merak etmeyin. Eğer Vista hatırına sisteminizde sağlam bir terfi operasyonuna giriştiyseniz, biraz çarşı pazar araştırması yaparak, her ihtiyaca, her bütçeye uygun farklı ve güncel anakartlardan bazılarını sizler için derledik.

Levent Pekcan, levent@chip.com.tr

Intel D946GZISSL

Ofis kullanımı için yeterli özellikler

Intel, 945 yonga setinde Core 2 Duo işlemciler için gerekli değişiklikleri yapıp, bu yonga setini 946 ismiyle tekrar kullanıma sundu. Intel'in kendi markasıyla satışa sunduğu D946GZISSL, bu serinin 946GZ modelini içeriyor. Dâhili olarak grafik çekirdeği de içeren bu yonga seti, ekonomik bir bilgisayar kurmak isteyenler için cazip. 946GZ'nin sahip olduğu grafik çekirdeği, Vista'nın tüm görsel özelliklerini etkinleştirdiğinizde sizi tatmin edecek yetenekte değil ama hızlı kullanım için zaten Aero etkilerini ka-

patacaksanız, 946 yonga seti işinizi görecektir. Anakart oldukça sade tasarlanmış. Sadece iki bellek yuvası bulunan anakartın bellek miktarı 4 GB ile sınırlı ve anakart 4 çekirdekli işlemcileri desteklemiyor. 100 Mbit hızında ağ bağlantısı ve 5.1 kanal sesle donatılmış olan anakart, düşük bütçeyle oluşturulacak bir ofis bilgisayarı ya da giriş düzeyi bir ev sistemi için ideal. Sistemin grafik gücünü yetersiz bulur da ileride terfi yapmak isterseniz, anakart üzerindeki PCI Express x16 yuvası bu konuda size esneklik sağlayacaktır.

TEKNİK VERİLER

İşlemci desteği: Pentium 4, Pentium D, Celeron D, Core 2 Duo
Yonga seti: Intel 946GZ
Slotlar: 1x PCIe x16, 1x PCIe x1, 2x PCI
Bağlantı noktaları: 4x SATA, 1x IDE, 4x USB 2.0, 1x 100Mbit ağ, ses bağlantıları, PS/2 bağlantıları, seri port, paralel port
Beraberinde gelenler: Sürücüler
Diğer: 5.1 kanal HD Audio ses, MicroATX yapı
Firma: Datagate, Hızlı Sistem
Tel: 212 332 15 00 - 454 99 00
Fiyat: 98 \$ + KDV

TEKNİK VERİLER

İşlemci desteği: Pentium 4, Pentium D, Celeron D, Core 2 Duo / Quad
Yonga seti: Intel P965
Slotlar: 1x PCIe x16, 2x PCIe x1, 2x PCI
Bağlantı noktaları: 9x SATA, 1x IDE, 4x USB 2.0, 1x eSATA, 2x Gigabit ağ, ses bağlantıları, PS/2 bağlantıları, Paralel port
Beraberinde gelenler: Sürücüler, Abit µGuru yazılım paketi
Diğer: 7.1 kanal HD Audio ses, Dolby Live ses çıkışı olanağı, Abit SoftOtes teknolojisi
Firma: Koyuncu
Tel: 216 528 88 88
Fiyat: 179 \$ + KDV

Abit AB9 Pro

Ses kalitesi tutkunlarına Dolby Live olanağı

Kısa bir durgunluk döneminin ardından tekrar anakart pazarına dönen Abit, Intel'in güncel yonga setlerini hemen ürünlerine entegre etti. Abit'in güncel ve yetenekli anakartlarından AB9 Pro, PCI yuvalarının olmasına alıştığımız yerdeki IDE ve SATA bağlantılarıyla oldukça kendine özgü bir tasarıma sahip. ABIT bu anakartında depolama konusuna oldukça önem vermiş olmalı ki anakartın üzerinde dokuz adet dahili, bir adet de harici SATA bağlantı noktası var. Anakart, Dolby Digital Live sistemiyle ses çıkışını Dolby biçiminde verebiliyor. Bu özellikle evinde yüksek dü-

zey bir ses sistemi bulunan kullanıcıların ilgisini çekecek bir olanak. AB9 Pro'da anakartın soğutulması ısı iletici borucuklardan oluşan, fansız bir sistemle yapılıyor. Anakartın sağlık durumunun kontrolüyse Abit'in geliştirdiği µGuru donanım izleme sistemine emanet edilmiş. Üretici firma Abit olunca, anakartın overclock yeteneklerinin oldukça gelişmiş olduğunu mutlaka tahmin edersiniz. Anakartın bütünüyle BIOS ve Windows içinden kontrol edilen overclock yetenekleri, deneyimsiz kullanıcıların bile ilk overclock denemelerini yapabilmelerini sağlıyor. →

ASUS Striker Extreme

nVidia'nın en son yonga seti burada

TEKNİK VERİLER

İşlemci desteği: Pentium 4, Pentium D, Celeron D, Core 2 Duo / Quad
Yonga seti: nVidia nForce 680i SLI
Slotlar: 3x PCIe x16, 1x PCIe x1, 2x PCI (PCIe x16 slotların biri x8)
Bağlantı noktaları: 6x SATA, 1x IDE, 4x USB 2.0, 1x eSATA, 2x Gigabit ağ, 1x Firewire, ses bağlantıları, PS/2 bağlantıları, paralel port
Beraberinde gelenler: 3DMark06, Ghost Recon, SLI için köprü, LCD hata gösterme paneli, özel mikrofon
Diğer: 7.1 kanal HD Audio ses, SLI desteği, bağlantı noktalarına özel aydınlatma, çok sayıda aksesuar
Firma: Boğaziçi, Çizgi Elektronik
Fiyat: 212 331 10 00 - 444 29 44
Fiyat: 356 \$ + KDV

ASUS, en gelişmiş özelliklere sahip anakartlarını "Oyuncular Cumhuriyeti" sloganlı bir seri haline getirdi. Firmanın Striker Extreme ürünü de bu seriden bir anakart ve nVidia'nın en yeni yonga seti nForce 680i'yi kullanıyor. Daha piyasaya çıkmamış olan 1.333 MHz veriyoluna sahip işlemcileri şimdiden destekleme özelliğinde olan anakart, soğutucuları ve özel tasarlanmış güç devreleriye overclock konusunda iddialı. Çok yüksek performanslı bir Vista oyun sistemi kurmak isteyenler için biçilmiş kaftan durumundaki anakart, karanlık kasanın içinde yolunuzu bulmayı sağlaya-

cak özel led aydınlatma ve sistem durumunu gösteren ufak led gösterge paneli gibi kendine özgü birçok ilginç detaya sahip. Performans meraklıları için 3DMark06 test programının en son sürümü anakartla birlikte lisanslı olarak sunuluyor. Üzerinde üç adet PCI Express x16 yuvası bulunduran anakart, iki adet PCI yuvasıyla da eski donanımlarınızı destekliyor. Anakart ile sunulan sayısız aksesuar arasında DTS destekli ASUS SupremeFX ses kartı ve çok hassas bir mikrofon da yer almakta. Striker Extreme, muhteşem bir PC oluşturmak için para harcamaktan çekinmeyenlere sesleniyor.

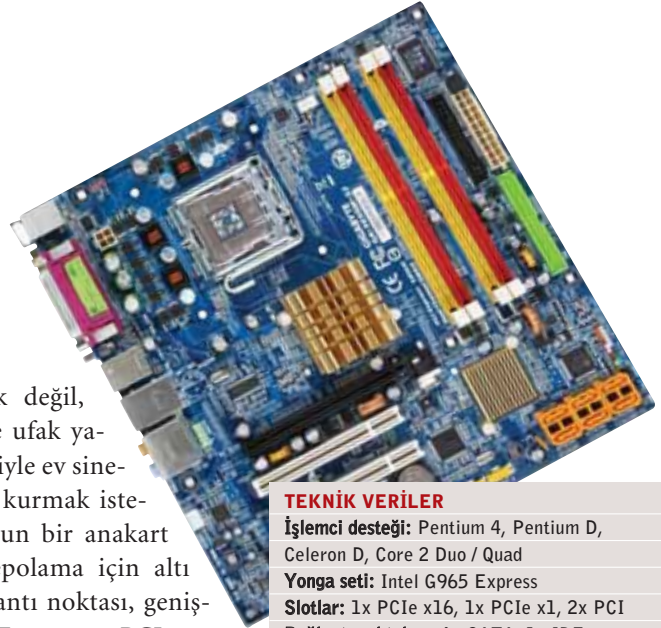
Gigabyte GA-965GM-S2

Herşeyi üstünde bir Intel anakartı isteyenlere

Intel'in dahili grafik işlemcili yeni yonga seti G965, sonunda anakartlarda boy göstermeye başladı. Intel'in bu yeni yonga setini kullanan Gigabyte GA-965GM, üzerinde tüm özellikleri barındıran becerikli bir MicroATX anakart. Ürün, güncel çift ve dört çekirdekli Core 2 işlemcilerin yanı sıra, Pentium D serisini de destekliyor. Anakartın Intel GMA X3000 adındaki dahili grafik işlemcisi Vista Premium onay etiketini taşıyor.

Eğer dahili grafik yeteneğini yeter-
 siz bulursanız, kart üzerine PCI Express tipi herhangi bir ekran kartını da takabilirsiniz. Anakartın öncelikli

amacı overclock değil, bununla birlikte ufak yapısı ve özellikleriyle ev sineması bilgisayarı kurmak isteyenlere çok uygun bir anakart GA-965GM. Depolama için altı adet SATA bağlantı noktası, genişleme içinse PCI Express ve PCI yuvaları içeren anakartın ses sistemi HD Audio standartında ve 7.1 kanal. DDR2 800 hızına kadar DDR2 bellekleri destekleyebilen anakartın yanında, Gigabyte tarafından geliştirilen BIOS güncelleme ve sistem sağlığı izleme amaçlı bir dizi yazılım da sunuluyor.

TEKNİK VERİLER

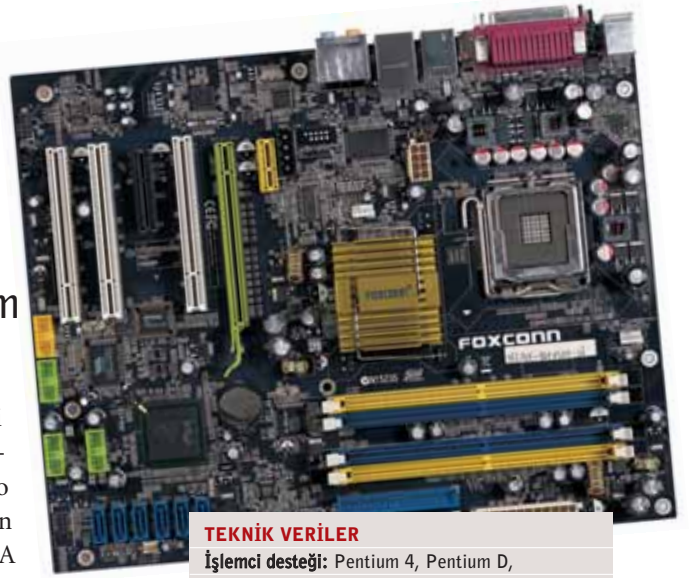
İşlemci desteği: Pentium 4, Pentium D, Celeron D, Core 2 Duo / Quad
Yonga seti: Intel G965 Express
Slotlar: 1x PCIe x16, 1x PCIe x1, 2x PCI
Bağlantı noktaları: 6x SATA, 1x IDE, 4x USB 2.0, 1x VGA, 1x Gigabit ağ, 1x Firewire, ses bağlantıları, PS/2 bağlantıları, seri port, paralel port
Beraberinde gelenler: Sürücüler, Gigabyte'ın özel donanım izleme ve güncelleme yazılımları
Diğer: 7.1 kanal HD Audio ses, BIOS bozulmasına karşı Virtual Dual BIOS sistemi
Firma: Kont, Hızlı Sistem
Fiyat: 216 528 54 00 - 212 454 99 00
Fiyat: 155 \$ + KDV

Foxconn P9657AA-8KS2H

Deneyimli üreticiden güvenilir bir platform

Üretim kapasitesi bakımından dünyanın en büyük anakart üreticilerinden olan Foxconn, kendi markasıyla piyasaya sunduğu anakartları hep en güncel yonga setleriyle donatıyor. Firmanın yeni anakartları, Intel'in P965 yonga setine sahip. Güncel ve geleceğe açık bir Vista sistemi için ideal yonga seti olan P965'i kullanan Foxconn P9657AA-8KS2H, firmanın orta düzey ürünleri arasında yer alıyor. Üretici, 8 GB'a kadar DDR2-800 bellek desteği veren anakartın tasarımında maceraya girmemiş ve iki değil, tek PCI Express x16 yuvasına yer vermiş. Bununla birlikte, anakartta üç adet PCI yuvası bulunması özellikle elindeki es-

ki donanımları değerlendirmek isteyenleri sevindirecektir. Üzerinde 7.1 kanal HD Audio ses sistemi bulunduran anakart, harici SATA diskler için eSATA bağlantı noktası da içeriyor. Overclock konusuna da ufak ufak ısınmaya başlayan Foxconn, FoxOne adını verdiği, hem BIOS ayarlarına hem de Windows altında çalışan bir uygulamaya dayanan bir overclock sistemi anakart ile sunmakta. Özetle, anakart 2007 yılının gereksinimlerini karşılayan bir sistemin belkemiği olmak için gerekli tüm özelliklere sahip.

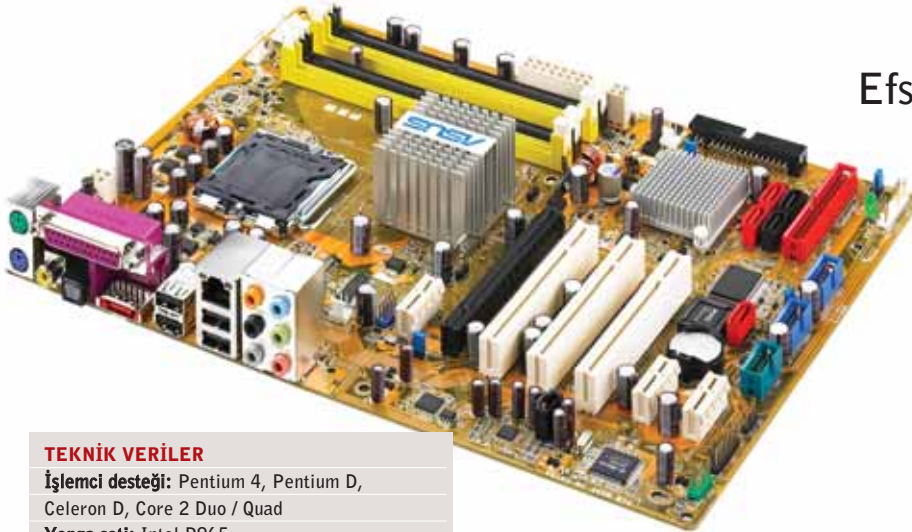

TEKNİK VERİLER

İşlemci desteği: Pentium 4, Pentium D, Celeron D, Core 2 Duo / Quad
Yonga seti: Intel P965
Slotlar: 1x PCIe x16, 1x PCIe x4, 1x PCIe x1, 3x PCI
Bağlantı noktaları: 6x SATA, 1x IDE, 4x USB 2.0, 1x eSATA, 1x Gigabit ağ, ses bağlantıları, PS/2 bağlantıları, seri port, paralel port
Beraberinde gelenler: Sürücüler, Norton Internet Security
Diğer: 7.1 kanal HD Audio ses, overclock, güncelleme ve sistem koruma için ek özellikler (SuperRecovery, Fox One, Fox Live)
Firma: Çözüm, Kont, Logosoft
Fiyat: 216 540 64 74 - 528 54 00 - 212 217 55 85
Fiyat: 119 \$ + KDV

ASUS P5B

Efsane anakart serisi sürüyor

TEKNİK VERİLER

İşlemci desteği: Pentium 4, Pentium D, Celeron D, Core 2 Duo / Quad
Yonga seti: Intel P965
Slotlar: 1x PCIe x16, 3x PCIe x1, 3x PCI
Bağlantı noktaları: 5x SATA, 1x IDE, 4x USB 2.0, 1x eSATA, 1x Gigabit ağ, ses bağlantıları, PS/2 bağlantıları, paralel port
Beraberinde gelenler: Sürücüler, ASUS özel yönetim yazılımları
Diğer: 7.1 kanal HD Audio ses, ASUS AI serisi güç yönetimi ve fan kontrol teknolojileri
Firma: Boğaziçi, Çizgi Elektronik
Fiyat: 212 331 10 00 - 444 29 44
Fiyat: 128 \$ + KDV

Donanım konusuna meraklı kullanıcılar, Pentium II döneminin muhteşem anakartı ASUS P2B'yi mutlaka anımsayacaklardır. Overclock olanakları ve esnekliğiyle tam bir efsane olan P2B, günümüzde ASUS P5B ile tekrar hayat buluyor. P965 yonga setine sahip bu yeni anakart, bütçesi sarsılmadan kendine güçlü bir Vista sistemi kurmak is-

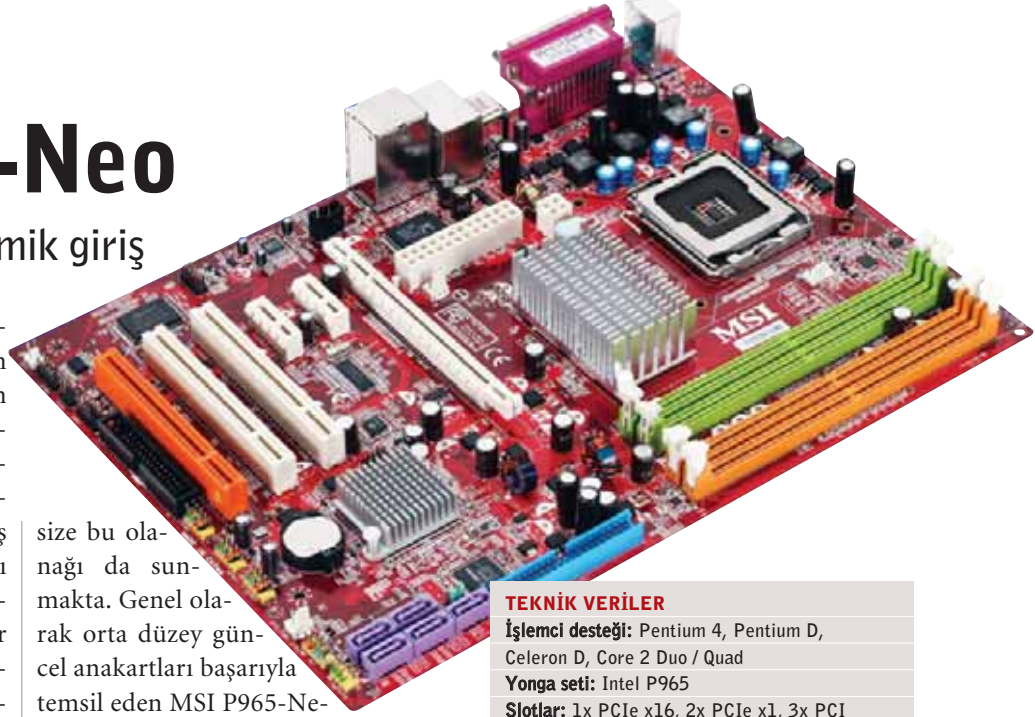
teyenlere uygun bir ürün. İlk bakışta alçakgönüllü bir profil çizmesine rağmen, ASUS anakartı oldukça güçlü özelliklerle donatmış. Örneğin, BIOS terfisi sırasında bir sorun yaşarsanız anakart, USB bellek üzerinden BIOS'unu tamir edebiliyor. Firmasının "Noise Filter" adını verdiği bir diğer özellik, anakartınızla ses kaydı yaparken fan ve havalandırma gibi cihazların ürettiği uğultuyu sestem temizleyebiliyor. Anakart overclock konusunda da meraklıların gerek duyacağı tüm özellikleri üzerinde barındırmakta. P5B'nin sahip olduğu overclock özellikleri, fiyat kategorisi olarak bir üst düzeydeki anakartlarla başabaş yarışır düzeyde. Unutmadan belirtelim, ASUS P5B'nin ek özellikleri artırılmış bir de Deluxe sürümü bulunuyor. →

MSI P965-Neo

Core 2 dünyasına ekonomik giriş

P965-Neo, her kategoride ürünler veren MSI'nin orta düzey anakartlarından biri. Fiyatı cazip, özellikleriyse tatmin edici olan bu anakart, makul bir bütçeyle güncel bir sistem kurmak isteyenler arasında oldukça yaygın durumda. P965 yonga setiyle donatılmış olarak gelen ve MSI'nin simgesi kırmızı renge sahip olan anakart, Intel'in Pentium 4'den Core 2 Quad'a kadar birçok işlemcisini destekliyor. Anakartın BIOS'unda fazla zahmete girmeden overclock yapmak isteyenlere yönelik bazı hazır ayarlar bulunmakta; dilerseniz ince ayarlar da elinizin altında. MSI P965-Neo'da birçok güncel anakartta bulunmayan seri portun da bulunduğunu belirtelim. Eğer hala bu bağlantıya ihtiyacınız varsa, anakart

size bu olanak da sunmakta. Genel olarak orta düzey güncel anakartları başarıyla temsil eden MSI P965-Neo'yu kullanarak sistem kurarlara önemli bir tavsiyemiz, anakartın orta noktasına doğru konumlanmış güç bağlantısına dikkat etmeleri. İşlemci soğutucusunun üzerinden geçecek güç kablusunun fana takılmadığından emin olmanızı öneririz.

TEKNİK VERİLER

İşlemci desteği:	Pentium 4, Pentium D, Celeron D, Core 2 Duo / Quad
Yonga seti:	Intel P965
Slotlar:	1x PCIe x16, 2x PCIe x1, 3x PCI
Bağlantı noktaları:	5x SATA, 1x IDE, 4x USB 2.0, 1x Gigabit ağ, ses bağlantıları, PS/2 bağlantıları, seri port, paralel port
Beraberinde gelenler:	Sürücüler, MSI CoreCell serisi yönetim yazılımları
Diğer:	7.1 kanal HD Audio ses, BIOS'da hazır overclock profilleri
Firma:	Datagate, Multimedya, Koyuncu
Tel:	212 332 15 00 - 479 46 46 - 216 528 88 88
Fiyat:	117\$ + KDV

ASRock ConRoe945G-DVI

Olmaz denileni başarıyor

TEKNİK VERİLER

İşlemci desteği:	Pentium 4, Pentium D, Celeron D, Core 2 Duo
Yonga seti:	Intel 945G
Slotlar:	1x PCIe x16, 1x PCIe x1, 2x PCI
Bağlantı noktaları:	4x SATA, 1x IDE, 4x USB 2.0, 1x Gigabit ağ, ses bağlantıları, PS/2 bağlantıları, seri port, paralel port
Beraberinde gelenler:	Sürücüler, DVI çıkışı için ek kart
Diğer:	7.1 kanal HD Audio ses, MicroATX yapı, BIOS'dan overclock olanakları
Firma:	Kont
Tel:	216 528 54 00
Fiyat:	87 \$ + KDV

Anakart üreticisi Asrock, son aylarda bilgisayar pazarının yaramaz çocuğu haline geldi. Firma, olmayacak işler başarıyor ve eski yonga setlerine, en son işlemciler için destek ekliyor. O kadar ilginç ki, ASRock emektar

865PR yonga setine bile dört çekirdekli Core 2 Quad desteği eklemeyi başardığı iddiasında. Bizim ele aldığımız ConRoe945G-DVI modeli anakartta ise Intel'in 945G yonga seti kullanılmış. Birkaç tasarım sihirbazlığıyla bu anakarta Core 2 Duo işlemci desteği ekleyen ASRock, ana-

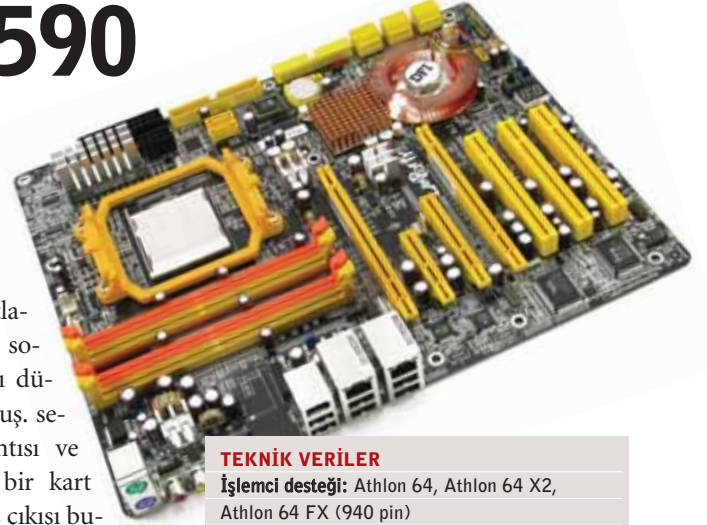
kartla sunduğu ufak bir ek kart sayesinde karta DVI görüntü çıkışı desteği de sağlamış. Kartın üzerindeki analog VGA çıkışı ile bu ek DVI çıkışı aynı anda, çift monitör destekli olarak kullanılabilenekte. "Dünyanın ilk Vista Premium onaylı entegre anakartı" olarak sunulan ConRoe945G-DVI, en son teknolojilere sahip olmak isteyen kullanıcıları çok tatmin etmeyecektir ama en düşük maliyetle bir Core 2 Duo sistemi kurmak istiyorsanız, bu anakarta da göz atmanızda fayda var. Entegre grafik işlemcili anakartlarda hala çok az rastlanan DVI çıkışına sahip olması, özellikle ev sineması sistemleri için ASRock ConRoe945G-DVI modeline avantaj kazandırmakta.

DFI LanParty NF590 SLI-M2R/G

AMD overclock için en iddialı anakart

Overclock alanında en iddialı anakartları üreten firmalardan DFI, LanParty serisi ürünlerini sürdürüyor. Firmanın geçtiğimiz aylarda piyasaya sürdüğü LanParty NF590 SLI-M2R anakartı, birçok testte kendini "AMD için en iyi overclock anakartı" olarak tanıtmış durumda. nForce 590 SLI yonga setine sahip olan ve AM2 soketine uygun AMD işlemcileri destekleyen ürün, fiziksel yapısı, kullanılan elektronik parçaları ve BIOS ayarlarıyla bütünüyle overclock için tasarlanmış. SLI sistemiyle çift ekran kartı kullanmak isteyenler için üzerinde iki adet PCI Express x16 slotu bulunduran anakart, belki yuvalarının değişik konumuyla ilgi

çekici. PCI Express slotlarının arası, büyük boy soğutuculu ekran kartları düşünülerek geniş tutulmuş. sekiz adet SATA bağlantısı ve anakarta takılan özel bir kart üzerinde sekiz kanal ses çıkışı bulunduran DFI NF590 iki adet Gigabit ethernet bağlantısına sahip. Üzerindeki hata belirleme led göstergesi ve mikro anahtarları, anakartı kasaya monte etmeden üzerinde testler yürütmek isteyen donanımlara uygun. Fiyat olarak çok cazip olmasa da, özellikleri ve BIOS esnekliği nedeniyle overclock meraklıları bu anakarta bayılacaktır.

TEKNİK VERİLER

İşlemci desteği: Athlon 64, Athlon 64 X2, Athlon 64 FX (940 pin)
Yonga seti: nVidia nForce 590 SLI
Slotlar: 2x PCIe x16, 1x PCIe x2, 1x PCIe x4, 3x PCI
Bağlantı noktaları: 8x SATA, 1x IDE, 6x USB 2.0, 2x Gigabit ağ, firewire, ses bağlantıları, PS/2 bağlantıları.
Beraberinde gelenler: Sürücüler, ses çıkışı için Karajan Audio modülü, SLI köprüsü
Diğer: 7.1 kanal HD Audio ses, çok gelişkin overclock ayarları
Firma: Entegre
Tel: 216 332 70 00
Fiyat: 272 \$ + KDV

Sapphire Pure Crossfire 3200

Ekran kartı ustasından performans anakartı

ATI'nin RD580 yonga seti, AMD işlemcilerle birlikte kullanılacak en iyi yonga setlerinden biri durumunda. Bu yonga setine sahip cazip anakartların bir çoğunu da Sapphire sunuyor. Firmanın PC-AM2RD580Adv kodlu anakartı AMD işlemcili ve iki adet ATI ekran kartlı bir sistem kurmak isteyenler için oldukça iyi bir seçenek oluşturuyor. Kart üzerindeki iki PCI Express x16 yuvasının da 16 veri aktarım hattı içermesi, çift ekran kartlı kurulumlarda yüksek performansı garanti etmekte. Anakart, AM2 soketine uygun tüm Athlon 64 ve X2 işlemcileri destekli-

yor. Bellek olaraksa, 800 MHz'e varan hızlarda DDR2 bellek modülleri kullanılabilen. Anakartın güney köprüsünde, yine ATI üretimi SB600 yongası kullanılmış, böylece anakart saniyede 3 Gbit aktarım yapabilen SATA portlarına kavuşmuş. Kullanılan yonga seti overclock odaklı tasarlandığı için, Sapphire anakartın BIOS'una da ciddi düzeyde overclock denemeleri yapmak için gerekli tüm ayarları koymuş. ATI'nin geçtiğimiz aylarda AMD tarafından satın alındığını düşünecek olursak, bu anakartı alıp ATI ekran kartlı bir sistem kurarak işlemci, yonga seti ve ekran kartı olarak tümü AMD damgalı bir bilgisayar oluşturmak mümkün. ■

TEKNİK VERİLER

İşlemci desteği: Athlon 64, Athlon 64 X2, Athlon 64 FX (940 pin)
Yonga seti: ATI Radeon Xpress 3200 (RD580)
Slotlar: 2x PCIe x16, 2x PCIe x1, 2x PCI
Bağlantı noktaları: 4x SATA, 1x IDE, 4x USB 2.0, 1x Gigabit ağ, 1x 100 Mbit ağ, ses bağlantıları, PS/2 bağlantıları, paralel port
Beraberinde gelenler: Sürücüler, Stompssoft PC Backup
Diğer: 7.1 kanal HD Audio ses, ATI Crossfire desteği
Firma: Arena, Arçelik, Penta
Tel: 216 528 00 00 - 212 364 64 64 - 444 08 88
Fiyat: 140 \$ + KDV

İş, eğlence ve oyun artık tek bir pakette

Vista, eskiden başlı başına bir sistem olan Media Center Edition'ın özelliklerini artık standart olarak içinde barındırıyor.

Yakın zamana kadar bilgisayar denildiğinde, çalışma odanızda ya da şirketinizde masa başında e-posta'larınıza ulaşmak, günlük yazışmalarınızı yapmak ve internette gezinmek için kullanılan cihazlar akla geliyordu. Ancak bilgisayarın vazgeçilmez bileşenlerinden olan geleneksel klavye ve farenin yerini uzaktan kumanda çoktan aldı. Dolayısıyla bilgisayarlar da çalışma odasından kurtulup salonların başköşesinde duran birer eğlence cihazı haline dönüştü.

Kullanımı kolaylaştırmak için Microsoft, XP sürümlerine Media Center'ı zaten eklemişti. Artık bu sürümün tüm

özellikleri Vista içinde hazır olarak geliyor. Bu şekilde bir Windows Media Center PC, tek bir cihazdan canlı veya kaydedilmiş TV programlarının, müziğin, fotoğrafların, videoların ve diğer çevrimiçi eğlence türlerinin keyfini rahat koltuğunuzdan hiç kalkmadan çıkarabilmenizi sağlıyor.

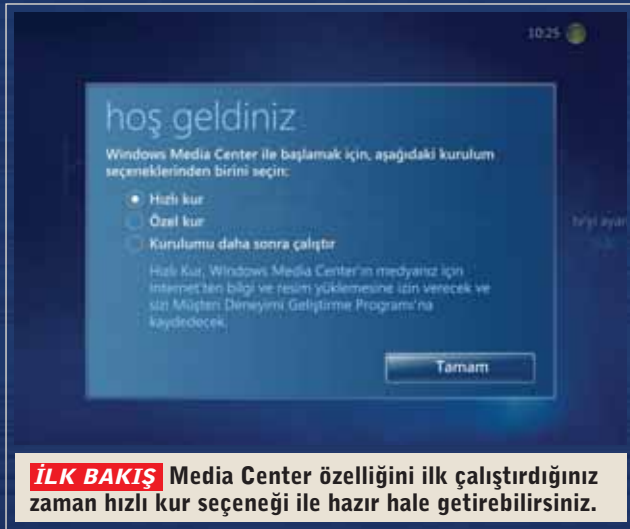
Hatta artık PC'nizin bile oturma odasında olması gerekmiyor. Yakında Türkiye'de de satışa sunulacak olan Microsoft'un oyun konsolu Xbox 360 gibi Windows Media Center Extender cihazları ile Media Center deneyiminin keyfine evinizin her odasından ulaşabileceksiniz.

HANGİ SÜRÜMÜ ALMALI?

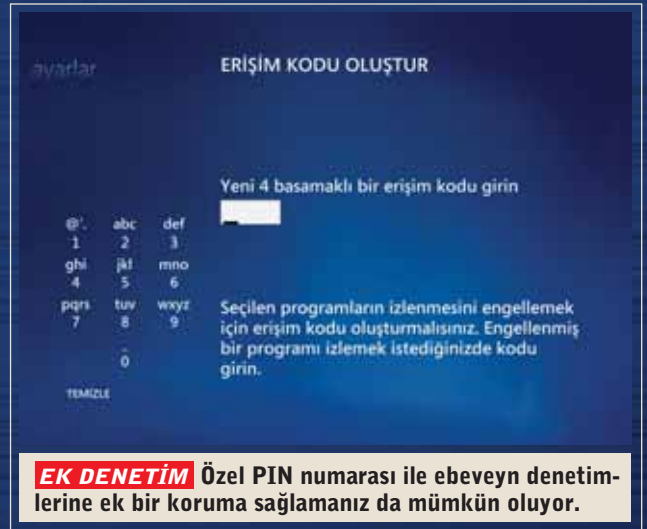
Eğlence üssü için Home Premium sürümü yeterli

Daha önce de belirttiğimiz gibi eskiden Media Center'ın olanaklarından yararlanmak için üzerinde XP Media Center sürümü olan bir PC satın almanız gerekiyordu ve bu ürün sürümü sadece belirli ülkelerde sunuluyordu. Ancak artık Windows Vista'nın ayrılmaz bir parçası olan bu özelliğe Vista'nın Home Premium ya da Ultimate sürümlerini satın alarak ücretsiz ulaşabiliyorsunuz.

Kolay gezinti özelliklerine sahip gö-

İLK BAKIŞ Media Center özelliğini ilk çalıştırdığınız zaman hızlı kur seçeneği ile hazır hale getirebilirsiniz.

EK DENETİM Özel PIN numarası ile ebeveyn denetimlerine ek bir koruma sağlamanız da mümkün oluyor.

rüntü, TV ekranına aktarılmış olsa bile rahatlıkla kullanılabilen arabirimiyle Media Center fotoğraflar ve müzik gibi her ekranda daha fazla içeriği görme ve bunlara erişme olanağı gibi birçok yeniliği de beraberinde getiriyor. Aynı zamanda artık TV programlarının DVD'ye arşivlenmesini de mümkün oluyor.

Çok geniş medya kütüphaneleri ile çalışırken daha yüksek performans sağlayan bu özellik, kullanıcılara yönelik üçüncü parti uygulamalar geliştiren firmalar için de artık daha gelişmiş bir platform sunuyor.

EĞLENCE ZAMANI

Plazma ve LCD'nizi tam performans kullanabilirsiniz

Aynı Movie Maker yazılımında olduğu gibi Media Center da artık geniş ve yüksek çözünürlüklü (HD) ekranlar için destek sunuyor. Dolayısıyla geniş ekranda bir önceki sürüme kıyasla üç kat daha fazla içerik görüntülenebilmesi de mümkün hale gelmiş oluyor.

Windows Aero masaüstü arabirimi ile uyum içinde çalışan program, uzaktan kumanda, fare ve klavye ile olduğu kadar dokunmatik ekran ve hatta Tablet PC ile de rahatlıkla kullanılabilir.

Normal sürümlerden farklı olarak tam ortada konumlandırılmış bir nevi Başlat Menüsü olarak nitelendirilebilecek menü sistemi, dikey ve yatay olarak kolaylıkla gezinmenize olanak tanıyor ve tüm fotoğraflarınızı sırayla göstermek veya tüm müziklerinizi sırayla çalmak gibi sık kullanılan seçenekleri daha kolay kullanım için ön plana getiriyor.

MÜZİĞİN KEYFİNİ ÇIKARTIN

En sevdiğiniz parçalardan kendi hit CD'nizi hazırlayın

Media Center içinde yer alan Müzik bölümünün arabirimine bakmanın, kitaplığınıza dizdiğiniz CD koleksiyonuna bakmaya benzediğini söylesek herhâlde yanlış olmayız. Kod seviyesinde gerçekleştirilen performans artışı sayesinde artık büyük müzik koleksiyonlarıyla da performanslı bir şekilde çalışan Media Center, listeleri hızlıca ekrana getirebiliyor. Geniş ekran desteği sayesinde daha önce de söylediğimiz gibi tek ekranda artık çok daha fazla bilgi görüntülenebiliyor.

Sanatçı, şarkı, albüm ismi, tür, besteci ya da yıla göre şarkılar arasında, uzaktan kumandanıza birkaç kez tıklayarak hızlı arama yapabilirsiniz. İnternet bağlantısının olması durumunda ise Media Center albüm kapak resimlerini otomatik olarak indirerek dinlemek istediğiniz albümleri çok daha görsel bir şekilde sunuyor. Bu noktada müzik parçalarını karışık olarak ya da tekrar tekrar dinleyebileceğiniz gibi, şarkı listeleri oluşturup sadece bir düğmeye tıklayarak bunları CD ya da DVD'ye de yazdırabiliyorsunuz.

Media Center'da sadece bilgisayarınızda depolanmış şarkıları değil, eğer gerekli donanımınız varsa, FM

radyonuzu ya da internet radyo kanallarını dinleyebileniz de mümkün. Ek olarak evinizdeki başka bir Windows yüklü bilgisayarda yer alan şarkıları da aratıp ekleyebiliyorsunuz. Bilgisayarınızın müzik ve video sistemleriyle aynı odada bulunamayacağı durumlarda ise, tüm arşivi Xbox 360 ya da benzeri bir Media Center Extender aygıtına yönlendirerek müzik keyfini evinizdeki diğer odalara da dağıtabiliyorsunuz.

SAYISAL ANILAR

Fotoğraflarınızı tozlu albümlerde kalmasin

Fotoğraflarınız ve kişisel videolarınız dâhil sabit diskinizdeki tüm medya içeriğine kolayca erişmenizi sağlayan Vista, içindeki Media Center özellikleri ile kullanım alışkanlıklarını değiştiriyor. Eskiden bilgisayara aktarılan fotoğraflar genelde içeriklerine göre farklı farklı klasörler altında toplandığından →

EĞLENCE AĞI Uyumlu aygıtlar ile media center özelliklerini evinizin tüm odalarına dağıtabilirsiniz.

RESİM KÜTÜPHANESİ Aradığınız resimlere ulaşmanı-
zı kolaylaştırmak için her tür detaya dikkat edilmiş.

KESİNTİSİZ YAYIN Yayın yürütülürken ara vermeden
menü ile diğer dosyalar arasında gezinebilirsiniz.

bunları izlemek istediğimizde ya tek tek klasörleri dolaşmamız ya da bir resim izleme yazılımı kullanmamız gerekiyordu. Şimdi ise artık Media Center sayesinde fotoğraf koleksiyonunuzu sinematografik bir slayt gösterisine dönüştürüp oturma odanızdaki rahat koltuğunuzdan TV'den izleyebilirsiniz.

Media Center'ın kendine has Başlat menüsündeki *Tümünü Oynat* seçeneği, tek bir tıklamayla fotoğraflarınızdan oluşan bir slayt gösterisi başlatabiliyor. Ek olarak isterseniz bu slayt gösterisine bilgisayarınızda, şarkı arşivinizde bulunan şarkıların eşlik etmesini de sağlayabiliyorsunuz. Üstelik bu muhteşem görsel şöleni sevdikleriniz ile paylaşmak için içinde fotoğraflarınız ve mü-

ziklerinizden oluşan bir oynatma listesi oluşturup DVD'ye yazdırabilme imkânınız da bulunuyor.

GEÇEN YAZ NERDEYDİN?

Media Center ile anılarınız tarih sırasına diziliyor

Klasörlerine ya da çekildikleri tarihlere göre fotoğraflarınız içinde kolayca gezinebilmenize imkân tanıyan Media Center resim kütüphanesi, küçük resimleri ve içerik bilgileri yardımıyla görmek istediğiniz fotoğrafları ve klasörleri kolayca belirlemenize yardımcı oluyor.

Ek olarak fotoğrafları döndürmek ve rötuş yapmak gibi temel fotoğraf işlemleri de sunuluyor. Bu düzenleme iş-

lemlerine hem resim kütüphanesinde hem de slayt gösterisi sırasında erişmek de mümkün.

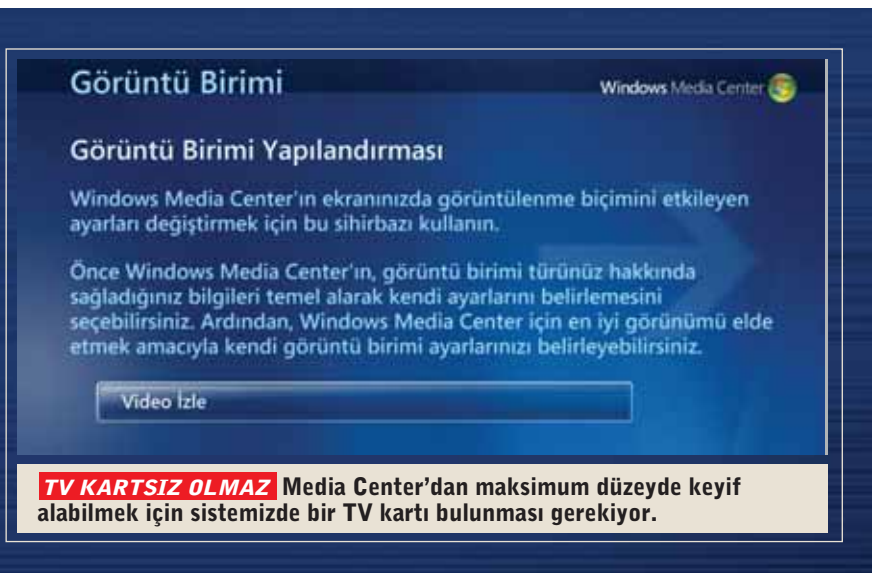
Media Center'daki sayısal anılarının önemli bir kısmını oluşturduğunu tahmin ettiğimiz kişisel videolara ise video kütüphanesi yardımıyla ulaşabiliyorsunuz ve video kameranızdan aktardığınız videoları kolaylıkla oynatabiliyorsunuz. Media Center'ın HD videoları da desteklemesi, yüksek çözünürlüklü video kameraların giderek yaygınlaştığı düşünüldüğünde gerçekten bir avantaj.

Media Center, aynı fotoğraflardan hazırlanan slayt CD/DVD'leri gibi, videolarınızı da CD/DVD'lere yazdırabiliyor. Üstelik bunun için sadece uzaktan kumandanız yeterli oluyor. Media Center'ın şu anda özellikle profesyonel fotoğraf makinelerin kullandığı RAW biçimindeki fotoğrafları desteklemediğini de unutmamak gerekiyor.

TV VE SİNEMA DENEYİMİ

PC'niz kişisel bir video kaydediciye dönüşüyor

Bilgisayarınıza bağlı bir TV kartı yoksa, Media Center'dan yeteri kadar keyif alamayacağınızı söylersek herhalde yanlışmış olmayız. Media Center'ın olmazsa olmaz donanımlarından TV kartı sayesinde, TV yayınlarını seyredip, duraklatabilir ve hatta en beğendiğiniz programların bir bölümünü ya da tüm sezon bölümlerini otomatik ola-

TV KARTSIZ OLMAZ Media Center'dan maksimum düzeyde keyif
alabilmek için sistemizde bir TV kartı bulunması gerekiyor.

Ebeveyn denetimleri

rak kaydedebilirsiniz. Birden fazla TV kartına sunulan destekle, farklı kanallardaki TV yayınlarını eş zamanlı olarak kaydetmenize ya da seyretmenize olanak tanıyan Media Center, beş adede kadar Media Center Extender aygıtını destekliyor.

Media Center'ın Başlat menüsünü kullanmanız gerektiği durumlarda bile yayınları kaçırmazı önlemek için menü, o an oynayan programın üzerine şeffaf bir biçimde yerleştiriliyor ve böylece hiçbir anı kaçırmıyorsunuz. Benzer şekilde mini TV rehberi de, seyrettiğiniz programa ara vermeden kanallar arasında gezinebilmenizi sağlıyor. Bu esnada kanallar ekranın altında görüntüleniyor. Daha önce kaydettiğiniz TV programları arasında gezinirken ise Media Center size yardımcı olmak için her TV programının logosunu veya önemli bir özelliğini göstererek izlemek istediğiniz programa daha hızlı bir şekilde erişmenizi sağlıyor. Kaydettiğiniz TV programlarının sabit diskinizde alan kaplamasını engellemek için ise DVD'ye yazdırabilmeniz de mümkün oluyor.

TELEVİZYONDA NE VAR?

Elektronik program rehberi size yardımcı olabilir mi?

Vista içinde yer alan Media Center, Türkiye'de sadece özel bir dijital yayın platformunda bulunan ancak birçok ülkede izleyicilerin o an kanallarda ne-

Media Center, imalı diyaloglar, kaba bir dil, cinsel içerik gibi TV içeriğini engellenmesini sağlayan ebeveyn denetimlerini de bünyesinde barındırıyor. Media Center'a sadece özel bir PIN numarası yardımıyla erişilebiliyor. Ebeveyn denetimlerine çocuğunuz bilgisayara yönetici yetkileriyle giriş yapmış olsa bile erişemiyor. Bunun nedeni ise iki ebeveyn denetimi ayarlarının entegre bir biçimde çalışmaması. İlk bakışta bu bir sorun gibi gözükse de iki katmanlı bir koruma sağlaması bir anlamda avantaja dönüşüyor. PIN numarasını girmeden Media Center'ın ebeveyn denetimleri değiştirilemiyor. Benzer şekilde, filmlerde ve DVD'lerde, sınıflandırılmamış tüm filmleri engellemek ya da PG-13 gibi minimum bir sınıflandırma seçebilmek de mümkün oluyor.

ler olduğunu görmek ve gelecekte hangi programları kaydedeceklerine karar vermek için kullandıkları elektronik program rehberine erişimi de mümkün kılıyor.

Bu şekilde izleyiciler uzun bir süre evde olmasalar bile bilgisayarlarını açık bırakmak kaydı ile beğendikleri bir televizyon programının ya da dizinin o sezonki tüm bölümlerini kaydetme şansına kavuşuyorlar.

Ancak şu anda ülkemizde de kullanılmakta olan PAL TV yayın standardının olduğu ülkelerde, yayın akışlarının sık sık değişmesinden dolayı elektronik program rehberi gerçek yayın saatleriyle uyuşmayacağı için etkin kullanmanın mümkün olmayacağını da unutmamak gerekiyor. Ancak yine de Media Center, PAL TV standardının kul-

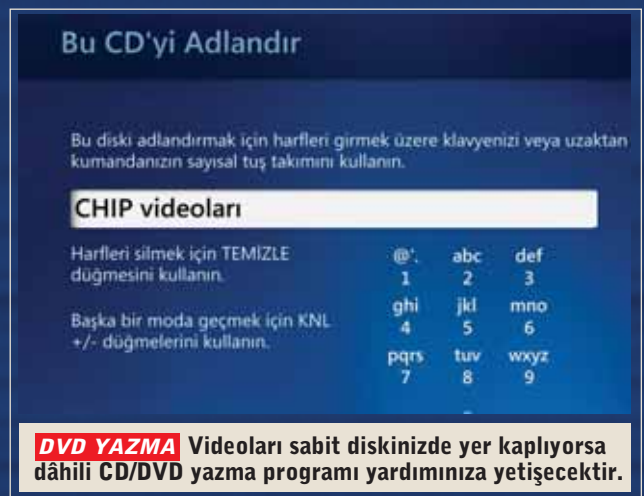
lanıldığı ülkelerde mevcut kanalların elektronik program rehberi ile doğru şekilde eşleşebilmesi için bazı gelişmeler içeriyor. Sadece televizyonda yayınlanan filmler ile ilgilenenler ise TV'de o an oynayan veya gelecekte oynayacak filmleri takip edebileceğiniz film rehberini kullanabilirler.

DVD filmler için ise sistemle gelen DVD çözücü desteği ile Media Center her zamankinden çok daha kolay bir deneyim sunuyor. Bu noktada DVD'yi takip *Oynat* düğmesine basmaktan başka bir şey düşünmeniz gerekmiyor. Hatta geniş bir DVD arşivine sahipseniz, desteklenen bir harici DVD değiştirici cihaz yardımıyla tüm DVD arşivinize Media Center arabiri sayesinde Film Kitaplığından erişmeniz de mümkün olabiliyor.

Media Center extension aygıtlar burada da kullanılabiliyor. Ancak Xbox 360 hariç, önceki sürüme ait Windows Media Extender aygıtların Vista ile uyumlu olmadığını da unutmamak gerekiyor. Bunun yerine Vista ile piyasaya çıkacak yeni cihazların alması gerekiyor.

Ek olarak www.windowmarketplace.com/mediacenter adresinde Media Center için çeşitli ek uygulamalar da bulunuyor. İndirilebilir olanlara ek olarak çevrimiçi içeriklere erişebilmenize de imkân tanıyan Media Center'ı isterseniz Vista ile yüklü gelen oyunlara erişmek için de kullanabiliyorsunuz. ■

Mahmut Karslıoğlu, mkars@chip.com.tr

%100 Vista uyumlu ekran kartları

Vista'nın sunduğu yeni grafik olanaklarını en iyi şekilde değerlendiren ekran kartlarından öne çıkan modelleri sizler için mercek altına aldık.

Vista o kadar hızlı yaygınlaşıyor ki, işletim sistemini destekleyen anakartlar, ses kartları hatta Vista destekli klavye/fare setleri bile bulmanız mümkün. Kısacası artık Vista'ya hazırız. Belki klavye ve fare ikiliniz Vista destekli olmasa da olur ama Vista ile ekran kartı seçimi için oldukça önemli diyebiliriz. Çünkü Microsoft, Vista ile özellikle grafik kullanıcı arabiriminde köklü değişikliklere gitti. Artık geçmişi 20 yıla dayanan eski iki boyutlu masa-

üstleri yerine, modern "Microsoft Vista Aero 3D" gibi üç boyutlu geçişler sunabilen grafiksel kullanıcı arabirimleri ile karşı karşıyayız.

HANGİ EKRAN KARTI

Aero'yu çalıştırabilmek için ihtiyacınız olan GPU

Vista'nın yeni grafik arabirimi Aero 3D'yi hayata geçirmek için ekran kartınızın grafik işlemcisinden faydalani-

yor. Böylelikle şeffaf pencere başlıkları, gölgelendirme ve ışıklandırma etkileri, görevler arasında üç boyutlu geçişler, gerçek zamanlı görev çubuğu gibi verimliliği arttırmaya yönelik özellikler, yüksek kalite ve hızda çalışabiliyor. Bu yüzden Vista için ekran kartı seçimi artık oldukça önemli. Vista'nın sorunsuz çalışabilmesi için ekran kartınızın bazı temel özellikleri sunabilmesi gerekiyor. Örneğin minimum 32 MB hafızası olan, donanımsal 3B hızlandırma özel-

Aero 3D destekli grafik yongaları	
Dizüstü	ATI
ATI	Dizüstü
ATI Radeon Xpress 200M	GeForce Go 7950
ATI Mobility Radeon X1800	GeForce Go 7900
ATI Mobility Radeon X1700	GeForce Go 7800
ATI Mobility Radeon X1600	GeForce Go 7700
ATI Mobility Radeon X1450	GeForce Go 7600
ATI Mobility Radeon X1400	GeForce Go 7400
ATI Mobility Radeon X1350	GeForce Go 7300
ATI Mobility Radeon X1300	GeForce Go 7200
ATI Mobility Radeon X800	GeForce Go 6800
ATI Mobility Radeon X700	GeForce Go 6600
ATI Mobility Radeon X600	GeForce Go 6400
ATI Mobility Radeon X300	GeForce Go 6200
ATI Mobility Radeon 9800	GeForce Go 6100
ATI Mobility Radeon 9700	GeForce FX Go5700
ATI Mobility Radeon 9600	GeForce FX Go5650
ATI Mobility Radeon 9500	GeForce FX Go5600
ATI Mobility FireGL V5200	GeForce FX Go5200
ATI Mobility FireGL V5000	GeForce FX Go5100
ATI Mobility FireGL V3200	nVidia Quadro NVS 300M
ATI Mobility FireGL V3100	nVidia Quadro NVS 120M

liğine sahip ve Pixel Shader 2.0 desteği sunabilen bir ekran kartı asgari ekran kartı kistasını oluşturuyor. Bu özellikler gözünüzü korkutmasın çünkü son birkaç yıl içinde satılan ekran kartlarının neredeyse hepsi bu özellikleri sunabiliyor. Aero 3D 'nin yeteneklerini gösterebilmesi içinse 128 MB ekran kartı hafızası, donanımsal T&L(Transform&Lighting) birimi ve Pixel / Vertex Shader 2.0 desteği sunabilen bir ekran kartına ihtiyaç var. Ancak tam anlamıyla görsel bir şölen ve Aero 3D'nin tüm yeteneklerini sergilemesini istiyorsanız, 256 MB ekran kartı hafızası olan ve Pixel / Vertex Shader 3.0 desteği sunabilen güçlü bir ekran kartı şart.

Sonuç olarak Vista destekli ekran kartı seçimi konusunda çok fazla endişe duymanıza gerek yok. Eğer ATI ve nVidia'nın Vista destekli yonga setlerinin bulunduğu tabloyu inceler ve bu yonga setlerinden herhangi birini kullanan bir

Aero 3D destekli grafik yongaları ?	
PC	nVidia
ATI	
ATI Radeon X1950	GeForce 8800
ATI Radeon X1900	GeForce 7950
ATI Radeon X1800	GeForce 7900
ATI Radeon X1650	GeForce 7800
ATI Radeon X1600	GeForce 7600
ATI Radeon X1300	GeForce 7300
ATI Radeon X850	GeForce 7100
ATI Radeon X800	GeForce 6800
ATI Radeon X700	GeForce 6600
ATI Radeon X600	GeForce 6500
ATI Radeon X550	GeForce 6200
ATI Radeon X300	GeForce 6100/6150
ATI Radeon 9800	GeForce FX 5900
ATI Radeon 9700	GeForce FX 5700
ATI Radeon 9600	GeForce FX 5600
ATI Radeon 9550	GeForce FX 5500
ATI Radeon 9500	GeForce FX 5200

ekran kartı seçerseniz olası sorunların önüne geçebilirsiniz. ■

Alp Özdemir, alp@chip.com.tr

SAPPHIRE Radeon X1650XT

Fiyat performansta lider

SAPPHIRE Radeon X1650XT 700 MHz(1.400 MHz efektif) hızında çalışan 256 MB DDR3 hafızaya ve 600 MHz hızında çalışan bir grafik işlemcisine sahip. Donanımsal DirectX 9 Shader Model 3.0 desteği Microsoft VISTA Aero 3D'nin ihtiyaçlarını bu modelde de tam anlamı ile karşılayacak düzeyde. Çünkü fiyat/performans oranı makul bir ürün olmasına rağmen 24 adet Pixel Shader ve 8 adet Vertex Shader'ı ve Crossfire desteği ile aslında oldukça güçlü bir kart. Çift DVI çıkışı ile 2.560 x 1.600 gibi yüksek çözünürlüklere des-

tek veriyor. Tabii ki bir HDTV çıkışı da unutulmamış. Kutuda iki adet DVI-VGA çevirici adaptör, HDTV çıkış kablolu, Cross-Fire ara bağlantısı bulunuyor. Ayrıca sürücü CD'si yanında "DaVinci Code" oyununun tam sürümü pakete dahil edilmiş. →

TEKNİK VERİLER

Yonga seti: X1650XT (RV560)
Hafıza: 256 MB
GPU hızı: 600 MHz
Hafıza hızı: 1.4 GHz. (700 MHz DDR3)
Giriş/Çıkış: 2 x DVI, 2 x VGA (DVI-VGA), HDTV
Arabirim: PCI-Express
Firma: Penta, Arena, Datagate, Beko ICT
Tel: 216 528 00 00 - 212 364 64 64 - 212 332 1500
Fiyat: 159 \$ + KDV

Sapphire ultimate x1950pro

ATI'nın son bombası

Sapphire Ultimate X1950PRO 800 MHz (1.600 MHz efektif) hızında çalışan 256 MB DDR3 hafızaya ve 580 MHz hızında çalışan bir grafik işlemcisine sahip. Donanımsal DirectX 9 Shader Model 3.0 desteği Microsoft VISTA Aero 3D'nin ihtiyaçlarını tam anla-

mı ile karşılayacak düzeyde. ULTIMATE X1950PRO özel üretim bir kart ve üzerinde Zalman VF900-Cu soğutucu ile geliyor. Tek başına 50 dolara yakın bir fiyat etiketine sahip olan Zalman VF900-Cu soğutucusu sayesinde ULTIMATE X1950PRO'nun 580 MHz hızında çalışan RV570 grafik işlemcisi yük altında bile 50 derece civarlarında kalabiliyor. Çift DVI çıkışı ile 2.560 x 1.600 gibi yüksek çözünürlüklere destek veriyor. Tabii ki bir HDTV çıkışıda unutulmamış. Kutuda

iki adet DVI-VGA çevirici adaptör, güç kablosu (6pin-molex), HDTV çıkış kablosu, Cross-Fire ara bağlantısı ile SVideo ve kompozit bağlantı kabloları çıkıyor. Ayrıca sürücü CD'si yanında "Just Cause" oyununun tam sürümü pakete dahil edilmiş.

TEKNİK VERİLER

Yonga seti: X1950 Pro (RV570)
Hafıza: 256 MB
GPU hızı: 580 MHz
Hafıza hızı: 1.6GHz. (800 MHz DDR3)
Giriş/Çıkış: 2 x DVI, 2 x VGA (DVI-VGA), HDTV
Arabirim: PCI-Express
Firma: Penta, Arena, Datagate, Beko ICT
Tel: 216 528 00 00 - 212 364 64 64
212 332 1500
Fiyat: 249 \$ + KDV

MSI NX8800GTX-T2D768E-HD

MSI'nın amiral gemisi

MSI NX8800GTX-T2D768E-HD, 900 MHz (1.800 MHz efektif) hızında çalışan 768 MB DDR3 hafızaya ve 575 MHz hızında çalışan bir grafik işlemcisine sahip. 128 adet olan Stream işlemcileri de 1.35 GHz'de çalış-

ıyor. Donanımsal DirectX 10 Shader Model 4.0 desteği Microsoft VISTA Aero 3D'nin ihtiyaçlarını fazlası ile karşılıyor. Çift DVI çıkışı ile 2.560 x 1.600 gibi yüksek çözünürlüklere destek veriyor. Tabii ki bir HDTV çıkışıda unutulmamış. MSI NX8800GTX-T2D768E-HD, nVidia SLI, nVidia Lumenex Engine, nVidia Quantum Effects, nVidia PureVideo HD gibi tüm güncel nVidia teknolojilerini bünyesinde barındırıyor. Kutuda iki adet DVI-VGA çevirici adaptör, iki adet güç kablosu (6 pin-molex) ve HDTV çıkış kablosu yer alıyor. Ayrıca sürücü CD'si yanında Serious

Sam II oyununun tam sürümü pakete dahil edilmiş. Lokal dağıtıcının anlaşmasına göre oyun opsiyonel olarak Heroes V ile değişebiliyor. NX8800GTX tek başına 125 W'lık bir elektrik gücüne ihtiyacı duyuyor. Bu yüzden minimum 450-500 W'lık bir güç kaynağınız olmasına dikkat etmeniz gerekiyor.

TEKNİK VERİLER

Yonga seti: GeForce 8800 GTX (G80)
Hafıza: 768 MB
GPU hızı: 575 MHz
Hafıza hızı: 1.8 GHz. (900 MHz DDR3)
Giriş/Çıkış: 2 x DVI, 2 x VGA (DVI-VGA), HDTV
Arabirim: PCI-Express
Firma: Datagate, Koyuncu, Multimedia
Tel: 212 332 15 00 - 216 528 88 88
212 479 4646
Fiyat: 740 \$ + KDV

HIS X1950 Pro IceQ3 Turbo AGP

Soğuk, sessiz ve hızlı

HIS X1950 Pro IceQ3 Turbo, AGP öldü diyenlere tam bir yanıt niteliğinde. X1950 Pro IceQ3 Turbo HIS'e has etkili soğutma sistemi ile geliyor. 740 MHz(1.480 MHz efektif) hızında çalışan 256MB DDR3 hafızaya ve 620 MHz hızında çalışan bir RV570 grafik işlemcisine sahip. Donanımsal DirectX 9 Shader Model 3.0 desteği, 32 adet Pixel Shader birimi ve sekiz Vertex Shader'ı ile Microsoft VISTA Aero 3D 'nin ihtiyaçlarını fazlasıyla karşılayabilir. Çift DVI çıkışı ile 2.560 x 1.600 gibi yüksek çözünürlüklere destek veriyor. Tabii ki bir HDTV çıkışıda unutulmamış. Kutudan bir adet DVI-VGA çevirici adaptör, güç kablosu (6pin-molex), HDTV çıkış

kablosu çıkıyor.

Ayrıca sürücü CD'si yanında "Microsoft Dungeon Siege" intam sürümü CyberLink PowerDirector 5 SE Plus, CyberLink Power2Go, CyberLink MediaShow 3, GameShadow ve ATI'nin bonus içeriklerinin dahil olduğu CD'ler kutu içeriğine dâhil edilmiş.

TEKNİK VERİLER

Yonga seti:	X1950 Pro (RV570)
Hafıza:	256 MB
GPU hızı:	620 MHz
Hafıza hızı:	1.48 GHz. (740 MHz DDR3)
Giriş/Çıkış:	2 x DVI, 2 x VGA (DVI-VGA), HDTV
Arabirim:	AGP
Firma:	xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
Tel:	xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
Fiyat:	xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

ASUS EN8800GTX/HTDP

DirectX 10 desteği burada

Asus EN8800GTX 1.8 GHz hızında çalışan 768 MB DDR3 hafızası ve 575 MHz hızındaki grafik işlemcisi ile dünyanın en hızlı ekran kartlarından biri. Aynı zamanda donanımsal DirectX 10 Shader Model 4.0 desteği ürünü Microsoft VISTA Aero 3D için biçilmiş kaftan yapıyor. Çift DVI çıkışı ile 2.560 x 1.600 gibi yüksek çözünürlüklere destek veriyor.

Tabii ki bir HDTV çıkışı da unutulmamış. Asus EN8800 GTX nVidia SLI, nVidia Lumenex Engine, nVidia Quantum Effects, nVidia PureVideo HD tüm güncel nVidia teknolojilerini bünyesinde barındırıyor. Kutuda iki adet DVI-VGA çevirici adaptör,

2 adet güç kablosu(6pin-molex) ve HDTV çıkış kablosu yer alıyor. Ayrıca sürücü CD'si yanında Ghost Recon, GTI Racing oyununun tam sürümü ile FutureMark'ın 3DMark 06'sı da pakete dahil edilmiş. Son olarak 26.5x12.5 x 3,6 cm boyutlarında olan EN8800GTX aynı zamanda iki adet altı pin'lik 12v harici güç girişine sahip ve minimum 450-500 W'lık bir güç kaynağına ihtiyaç duyuyor. Bu yüzden Asus EN8800GTX'i tercih etmeyi düşünenler önce güç kaynaklarının kapasitesini ve kasa içi yerleşimi gözden geçirmeliler.

TEKNİK VERİLER

Yonga seti:	GeForce 8800GTX (G80)
Hafıza:	768 MB
GPU hızı:	575 MHz
Hafıza hızı:	1.8 GHz. (900 MHz DDR3)
Giriş/Çıkış:	2 x DVI, 2 x VGA (DVI-VGA), HDTV
Arabirim:	PCI-Express
Firma:	Boğaziçi-Çizg Elektronik
Tel:	0212 332 15 00 - 212 444 29 44
Fiyat:	649 \$ + KDV

Vista grafik devrimi

ATI AVIVO ve yeni nesil grafik sürücülerindeki Vista yeniliklerini sizler için mercek altına aldık. Yepyeni bir grafik deneyimine hazır olun!

VISTA ile, popüler iki grafik işlemcisi üreticisi ATI ile nVidia, ekran kartı sürücülerini tamamen yenilemek zorunda kaldılar. Çünkü artık Microsoft, işletim sisteminde grafiksel kullanıcı arabirimini oluşturmak için, ekran kartının grafik işlemcisini de kullanmaya karar verdi. Bu, işletim sistemi dünyası açısından yerinde alınmış bir karar ve aslında oldukça da büyük bir gelişme.

Artık hiçbir şey eskisi gibi değil. İşletim sistemi kullanıcı ile haberleşirken kullandığı grafik arabirimde ekran kartınızın grafik işlemcisini de kullanacak. Bu da şu anlama geliyor: Öncelikle artık çok daha şık gözüken masaüstlerine sahip olacağız. Şeffaf pencereler, okumayı kolaylaştırmak için kenarları yu-

muşatılmış fontlar, ekrandaki öğeler için gerçek zamanlı ışıklandırma ve gölgelendirme, çalışan programlar arasında üç boyutlu ve görerek geçişler... Kısacası görsellik ve işlevsellik adına aklınıza gelebilecek her şey grafiksel kullanıcı arabiriminde Microsoft Vista ile bize sunuluyor. Vista'nın tüm hünerlerini gösterdiği bu kullanıcı arabirimi "Aero" olarak adlandırılıyor. 2007 yılında Aero kelimesini sık sık duymaya hazır olmalısınız.

Vista'dan önceki en gelişmiş işletim sistemi olan Windows XP'de bile kullanılan grafiksel kullanıcı arabirimi için yaklaşık 20 yaşında demek yanlış olmaz. Ve artık atıl sayılan, çok eski bir teknolojinin mirasından başka bir şey değil. Windows XP'nin grafiksel arabi-

rimi, grafik işlemcisinin sadece bazı 2B işlevlerini dolaylı yoldan kullanabiliyordu. Grafik işlemcisinden donanımsal anlamada sadece bazı iki boyutlu işlevleri kullanmak için faydalanılıyordu. Windows XP, çalışan uygulama ile muhatap olur onunla haberleşirdi, uygulamada Windows'un grafik arayüzünü kullanarak ekran kartınızın hafızasına ulaşırdı.

VISTA'da her şey yeni: Yeni sürücü standardı

Vista ile Microsoft ekran kartı sürücü modelini değiştirdi. WDDM (Windows Display Driver Model) adı verilen yeni modele artık ATI ve nVidia, Vista destekli sürücülerıyla uymak zorundalar. WDDM ile gelen en büyük değişiklik,

artık grafik sürücülerinin çekirdek seviyesinden kullanıcı seviyesine taşınmış olması. Ayrıca yeni sürücü modeli ile işletim sistemi grafik işlemcinizi sonuna kadar kullanabiliyor.

Bunun en büyük avantajı ise işletim sisteminden klavye ve fareniz ile verdiğiniz komutlara çok daha çabuk tepki alınabilmesi ve işlemcinizin grafiksel arabiriminiz için artık çok daha az kaynağa ihtiyacı olması. Tabii ki daha işlevsel ve daha şık gözükün masaüstleri bu sayede mümkün oluyor ve olanakların önü sonuna kadar açılıyor.

WDDM stratejileri: Yeni nesil teknolojiye hazır

Kuşkusuz şu anda ATI ve nVidia'nın WDDM destekli sürücülerini hazır. Ancak şu sıralar üzerinde durdukları ayrıntılar biraz farklılaşıyor.

ATI güvenlik üzerine eğiliyor. HD-DVD, Blue-ray disklerde içeriğin kopyalanmaya karşı korunması üzerine çalışılıyor. Ayrıca ATI, grafik işlemcisi ve WDDM sürücülerinde paralel veri işleme üzerine odaklanmış durumda. Bu özellikle yine HD Video'lar ya da Crossfire gibi uygulamalarda ATI'nın grafik işlemcilerine avantaj sağlayacak bir özellik. Ayrıca hafıza yönetimini mükemmelleştirmek için de çalışılıyor.

AERO İHTİYAÇLARI

	Giriş seviyesi	Normal seviye	Maksimum seviye
Örnek ekran kartları	Radeon 9500 ve üstü	Radeon X 700 ve üstü	Radeon X1800 ve üstü
	GeForce 5200 ve üstü	GeForce 6600 ve üstü	GeForce 7800 ve üstü
Donanımsal 3B hızlandırma	Şart	Şart	Şart
Ekran kartı hafızası (min.)	32 MB	128 MB	256 MB
Donanımsal T&L birimi	Şart değil	Şart	Şart
Pixel shader sürümü	2.0	2.0	3.0
Vertex shader sürümü	Şart değil	2.0	3.0

ATI'nın Catalyst sürücülerinde Vista destekli sürüm bu yazı hazırlandığı sırada 8.31.100.3.2.1 sürüm numarasına ulaşmıştı ve sürekli geliyor.

nVidia da şu sıralar tüm gücünü Vista destekli sürücülerini için harcıyor. nVidia, Windows Presentation Foundation (WPF) isimli tamamen yeni olan bir programlama biçimi üzerinde yoğunlaşmış durumda. WPF sayesinde Vista, ekran kartına doğrudan ulaşabiliyor. Ayrıca yük dağılımı üzerine çalışılıyor. Sistem kaynaklarının, grafiksel arabirim kullanıldığında en verimli şekilde değerlendirilmesi hedefleniyor. Yük dağılımı dinamik olarak değiştirilerek maksimum verim hedefleniyor. Tabii ki ATI'nın üzerinde durduğu diğer konular da nVidia'nın WDDM sürücülerinde çalıştığı konular. nVidia

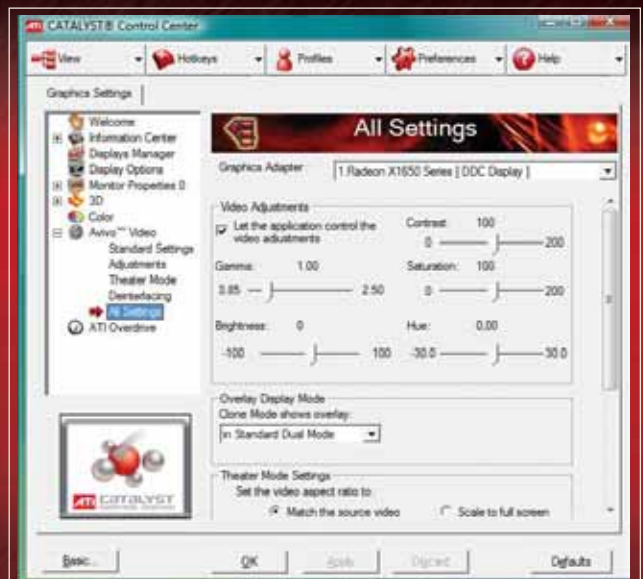
daha çok Aero üzerine yoğunlaşmış gibi. Firma, Vista destekli Forceware sürücülerinde sürüm 96.85'e kadar geldi.

64 bit vs 32 bit: DirectX 10 şu an arka planda

Her iki firmanın da Vista ile sürücülerini bir de 64 bit sürümünü uyarlama zorunluluğu doğdu. Şu sıralar 32 ve 64 bit'lik sürümler paralel olarak ilerliyor fakat ilerde kullanıcıların daha büyük oranda Vista'nın 64 bit sürümüne talep göstereceği düşünülüyor. Sürücülerin gelişmesi Vista ile ivme kazandı ve aslına bakarsanız iki firmanın da tek hedefi Aero ile maksimum performans ve maksimum görüntü kalitesine ulaşmak. Şimdilik işin diğer yönü olan DirectX 10 desteği, arka planda kalıyor. Firmalar Aero ile yeterli görüntü kalite-

AVIVO VIDEO CONVERTER Yeni araç sayesinde tek bir adımda farklı sıkıştırma algoritmalarına geçiliyor.

ALL SETTINGS Tüm ayarların derli toplu sunulması kullanıcılara büyük kolaylık sağlıyor.

si ve performansı yakaladıklarına inandıkları anda tüm enerjilerini DirectX 10 performansı üzerine yoğunlaştıracaklar. DirectX 10 destekli uygulama ve 3B oyunların sayısı henüz bir elin parmaklarından az olsa bile bu uygulamalardan alınan ekran örnekleri kullanıcıların beğenisini kazanmaya daha şimdiden başladı.

ATI-VIVO: Video işlemek artık çok daha hızlı

AVIVO için, ATI'nın görüntü yakalama ve video görüntüleme teknolojisinde geldiği son noktayı temsil ediyor diyebiliriz. AVIVO, ekran kartınızın monitörünüze verdiği görüntünün kalitesi ya da Vista ile sunulan görüntü düzenleme yazılımı Movie Maker 6'da şaheserler yaratacak bir donanım. AVIVO az sonra anlatacağımız gibi aslında komple bir çözüm. Ayrıca H.264 gibi yoğun işlemci gücüne ihtiyaç duyan modern görüntü sıkıştırma biçimlerine donanımsal olarak destek vermesi onu gerçekten vazgeçilmez yapıyor. AVIVO, ATI VideoIN/VideoOut kelimelelerinin kısaltması ve isminden de anlaşılacağı gibi tüm video giriş/çıkışlarından sorumlu. AVIVO'ya gelen sinyal analog ise önce doğal olarak görüntü yakalama sürecine tabi tutuluyor. İlk olarak dev-

H.264 GÖSTERİMİ ARTIK DAHA HIZLI

İşlemci yükü (Athlon64 3200+)	Minimum	Ortalama	Maksimum
Yazılımsal H.264(QuickTime7)	%20,70	%55,20	%80,10
Donanımsal H.264(Cyberlink H.264-AVIVO)	%10,30	%35,00	%56,00

reye ATI otomatik kazanç denetimi (Automatic gain control) giriyor. Sonra 3D Comb filtrelemesi gelen resmi inceleyip, sinyalde ilerde sorun yaratabilecek anormallikler eleniyor ve resimler parlaklık (luminans) ve renk bilgileri olarak ayrıştırılıyor. Daha sonra 12 bit çözünürlüğünde analog-sayısal dönüştürme (12-bit analog-to-digital conversion) işlemi gerçekleştiriliyor.

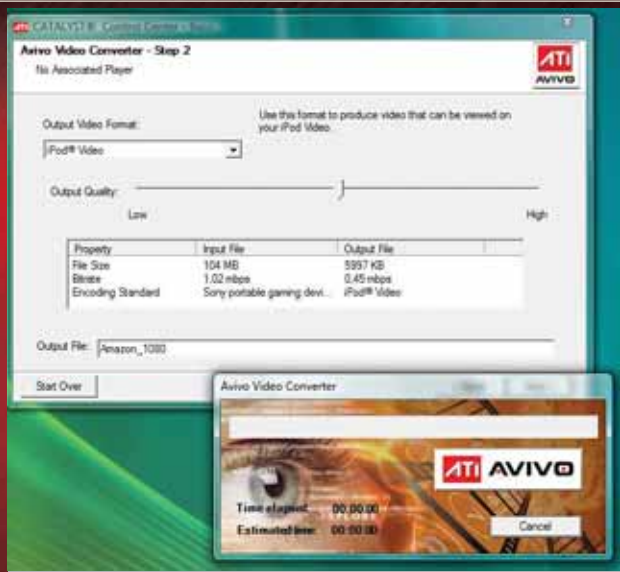
Görüntü kalitesi: En iyisi için en yeni teknolojiler

Donanımsal olarak görüntü içindeki gürültüler (hardware noise reduction) temizleniyor. Veriye sayısal demodülasyon (digital demodulation- Encoding) uygulanıyor ve görüntü sabit diskinize yazılacak hale geliyor. Tüm bu aşamalar görüntünün ilk haline en yakın şekilde sayısallaştırılması ve maksimum görüntü kalitesi elde etmek için tasarlanmış.

Ancak eğer AVIVO'ya gelen veri zaten sayısal ise az önce anlattığımız

adımlar atlanıyor. Gelen verinin sıkıştırma algoritmasına göre çözme (decode) birimi gelen veriyi açıyor. Bundan sonra veri son işleme birimine giriyor (post process) ve en sonunda monitörünüze giden görüntünün oluşturulduğu nihai görüntüleme motoruna ulaşıyor. Burada gama ve renk düzeltmesi, kontrast ve parlaklık gibi ayarlar yapılıyor. Daha sonra örneğin çıkış bir VGA monitörse veri bir sayısal-analog çevirciden (DAC) geçiyor ve monitöre ulaşıyor. Eğer DVI üzerinden bir LCD monitöre bağlarsa bu defa DAC yerine yüksek hızlı seri veriyi sayısal olarak LCD monitörünüze yönlendiren TMDS birimlerinde geçerek LCD monitörünüze ulaşıyor. Sonuçta görüntüyü izleyeceğimiz kaynağa göre yine maksimum kalite nasıl elde edilecekse operasyon otomatik olarak bu yönde yürüyor.

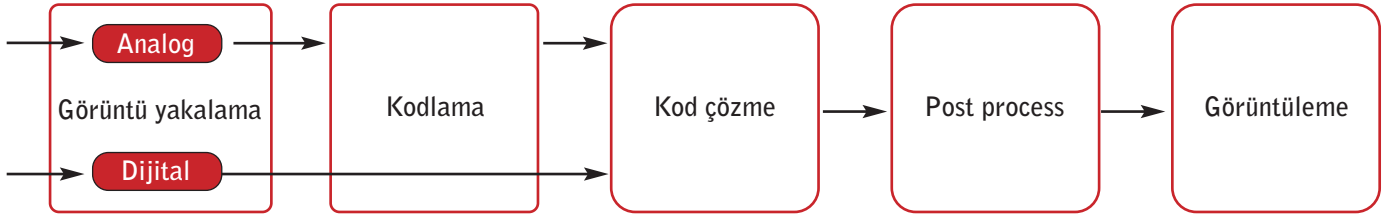
AVIVO'nun becerileri sadece görüntü yakalama ya da maksimum görüntü kalitesini monitörünüze yansıtma çabaları ile bitmiyor. Daha önce bahsettiği-

VIDEO CONVERTER Video sıkıştırırken sadece arkanıza yaslanıp bekliyorsanız, gerisini AVIVO hallediyor.

DE-INTERLACING Eğer görüntüde "field" hatası varsa AVIVO yine harikalar yaratabiliyor.

miz gibi AVIVO yüksek işlemci gücüne ihtiyaç duyan H.264 gibi modern görüntü sıkıştırma tekniklerine de donanımsal olarak destek veriyor.

İşlemci: Grafik işlemcisi yükü azaltıyor

Bu desteği sınamak için hemen Athlon64 3200+ ile bir test düzeneği oluşturduk. Apple'ın HD video galerisinden 1.280 x 720 çözünürlüğe sahip bir videoyu önce standart Apple Quicktime 7 ile izledik ve işlemci meşguliyetini gözlemledik.

Daha sonra bir defa da AVIVO'un donanımsal H.264 hızlandırıcılarını destekleyen Cyberlink PowerDVD ile aynı HD videoyu izledik ve sonuçları kaydettik. AVIVO desteği olmadan yüksek çözünürlüklü HD bir videoyu izlerken Athlon64 3200+ gibi bir işlemci bile ortalama %55 civarlarında meşgul olurken, donanımsal olarak H.264 hızlandırması devreye girdiğinden orta-

lama işlemci yükü otomatikman %35'lere kadar gerileyebiliyor. Arada yaklaşık %60'lara varan bir hız farkı gözlemlemek gerçekten etkileyici.

Video sıkıştırma: Donanımsal destek ile kalite ve hız

"AVIVO ile ATI sadece görüntü oynatma değil, görüntü yakalamanıza ya da görüntü biçimleri arasında dönüşümler yapmanıza da izin veriyor" demiştik. ATI Avivo Video çeviricisi bu iş için tasarlanmış kullanımı çok kolay bir yazılım. MPEG-1, MPEG-2, VCD, SVCD, DVD, MPEG-4/DivX, WMV9, Portable Media Center, H.264/avi, MPEG-4/PSP ve H.264/iPod biçimlerinde çıkış verebiliyor.

Örneğin HD bir filmi alıp bunu bana MPEG4'e çevir ve çözünürlüğü düşür, diyebiliyorsunuz. Bu işlemler donanımsal olarak desteklendikleri için, normalde olması gerekenden daha kısa sürelerde bitirilebiliyor. Ayrıca AVIVO şuan

için pratikte bir kullanım alanı olmayan, ancak ileride monitör teknolojisi geliştiğinde çok şey vaat eden, kanal başına 16 bitlik görüntü çıkışı desteği sunuyor. Günümüzde CRT monitörler 10 bit, LCD monitörlerin %90'ı ise kanal başına 8 bit renk gösterebiliyor.

Ancak ileride piyasada olması beklenen HDR LCD monitörler kanal başına 16 bit renk gösterebilecek ve görüntü kalitesinde büyük bir sıçrama yaşanacak. Ancak bugün için bu monitörlerin ilk örnekleri 1.920 x 1.080 çözünürlük sunan ve yaklaşık 35 bin dolarlık fiyat etiketine sahip ürünler. (HDR LCD monitörleri merak edenler <http://www.brightsidetech.com/> adresini ziyaret edebilirler.)

Sonuç olarak, neresinden bakarsanız bakın, AVIVO, görüntü kalitesi konusuna atılmış en önemli adımlardan biri ve aynı amacı paylaşan Microsoft Vista için de çok iyi bir yol arkadaşı. ■

Alp Özdemir, alp@chip.com.tr

RENK DENGESİ VE GAMA DÜZELTME AVIVO ana renk dengeleri ve gama ile gayet başarılı çalışarak görüntü kalitesinde büyük iyileştirmeler yapmanıza izin veriyor.

Vista hep yanınızda

Yeni performans ve güç koruma teknolojileri Windows Vista'yı dizüstü bilgisayarınız için de en doğru seçim haline getiriyor.

Acer Ferrari 5005WLHi_HD

Pistlerin kırmızı canavarı dizüstünde

Kırmızı temalı Ferrari modeli ile büyük sükse yapan Acer'ın Ferrari 5005WLHi_HD modeli AMD'nin çift çekirdekli

64 bit işlemcisi TL-60'ı kullanıyor. 2 GHz'lık bu işlemci, ATI Radeon XPress 1150 yonga setine sahip. 15,4 inç'lik ekran 1.680 x 1.050 çözünürlüğü desteklerken, 256 MB GDDR3 hafızadan yararlanıyor. ATI Mobility Radeon X1600 ekran kartı ve 2 GB'lık hafızası ile bu dizüstü için Vista'ya çoktan hazır demek yerinde. 160 GB sabit diski ve HD DVD-ROM'u da bunlara kattığınızda

Acer'in tam bir Ferrari olduğunu söyleyebiliriz. Bütünleşik web kamerası ve HDMI girişi de dikkat çeken özellikleri arasında.

TEKNİK VERİLER

İşlemci:	AMD Turion X2 TL-60
Hafıza:	2 GB
Ekran kartı:	ATI Mobility Radeon X1600
Sabit disk:	160 GB
Optik:	HD DVD-ROM
Boyut:	364 x 271 x 38 mm
Ağırlık:	3 kg
Firma:	Infronic
Tel:	0216 544 12 44
Fiyat:	2.999 \$ + KDV

Asus Lamborghini vx1

Lamborghini'niz ne renk olsun?

Hız tutkunları için ASUS ise Lamborghini imajını siyah ve sarı renk temaları

ile sunuyor. Core 2 Duo T7400 işlemcili bu dizüstü gerçekten de hız için ideal. Intel 945PM yonga setli anakartına ek olarak, 2 GB DDR2 hafıza, 160 GB sabit disk ve GeForce GO 7400 ekran kartı her türlü uygulama için mükemmel performansı sağlıyor. 15,4 inç'lik ekranı 1.400 x 1.050 çözünürlüğe sahip. Super multi DVD yazıcısına ek olarak Bluetooth, Firewire ve kızılötesi de her dizüstünde kolay kolay bir arada göremeyeceğiniz donanımlar arasında.

TEKNİK VERİLER

İşlemci:	Intel Core 2 Duo T7400
Hafıza:	2 GB
Ekran kartı:	nVidia GeForce Go 7400
Sabit disk:	160 GB 5.400 rpm
Optik:	Super Multi
Boyut:	331 x 272 x 25,4 mm
Ağırlık:	2,43 kg
Firma:	Bogaziçi - Hızlı Sistem
Tel:	0212 331 10 00 - 0212 454 99 00
Fiyat:	3.499 \$ + KDV

Vista sadece masaüstü bilgisayarlar için değil, aynı zamanda taşınabilir bilgisayarlar için de büyük avantajlar getiren bir işletim sistemi. SuperFetch, ReadyDrive gibi teknolojiler karma sabitdisk gibi yeni donanımlarla da birleşince, pil süresi bir hayli uzayacak. Yeni bir dizüstü alacaklar için öncelikle mutlaka çift çekirdekli bir işlemci tavsiye ediyoruz. Bu işlemciler düşük güç tüketimini garantiliyor. İkinci

önemli parça ise hafıza. Vista Aero için mutlaka 1 GB hafıza öneriliyor. Üçüncü önemli nokta ise elbette ekran kartı. Mobil grafik işlemci konsepti daha çok son zamanlarda yaygınlaştığından çoğu GPU DirectX 9 ve Pixel Shader 2.0 desteğine sahip. Dâhili grafikte işler biraz daha karışık. Centrino platformlarında 852/855GM'den itibaren tüm mobil yonga setleri sınırlı da olsa Vista desteği veriyor. Fakat Aero kullanmak istiyorsa-

nız yonga setinizin Intel 945GM/GZ/GML/GMS Express yonga setlerinden biri olması gerekli. Yeni dizüstünün Vista'ya uygun olup olmadığını üzerindeki Windows Capable/Premium Ready logolarına bakarak kolayca öğrenebilirsiniz. O zamana kadar ise genelde XP ile gelen, buna karşın ileride Vista yükleyebileceğiniz dikkat çeken dizüstü bilgisayarları sizler için mercek altına aldık.

Gökhan Bodur, gokhan.bodur@chip.com.tr

BENQ Joybook P52

Eğlence düşkünlerine eğlence platformu

Joybook P52, işlemci olarak AMD Turion 64 X2 TL-52'yi tercih ediyor. ATI Mobility Radeon X1600 ile üstün grafik performansı da sunan dizüstü, 1 GB DDR2 hafızaya sahip. 5.400 rpm hızında dönen sabit diske optik sürücü olarak 8x hızında çift katman DVD yazıcı eşlik etmekte. Opsiyonel olarak dâhil edilen dijital TV (DVB-T) kartı ile 15,4 inç'lik ekrandan sayısal

yayınları da izleyebilmeniz güzel bir özellik. 360 x 258 x 29,6 boyutlarındaki ürün 2,8 kg ağırlığa sahip.

TEKNİK VERİLER

İşlemci: AMD Turion 64 X2 TL-52

Hafıza: 1 GB

Ekran kartı: ATI Mobility Radeon X1600

Sabit disk: 100 GB

Optik: DVD-DL RW

Boyut: 360 x 258 x 29,6 mm

Ağırlık: 2,8 kg

Firma: Penta

Tel: 0212 528 00 00

Fiyat: 1.199 \$ + KDV

CBOX Despina D700

Dijital ve analog TV yayınları LCD ekranınızda

Eğer dizüstü bilgisayarınızda yüksek miktarda veri saklamak zorundaysanız

TEKNİK VERİLER

İşlemci: Intel Core 2 Duo T7200

Hafıza: 1 GB

Ekran kartı: nVidia GeForce 7600 Go

Sabit disk: 160 GB

Optik: DVD-DL RW

Boyut: 354 x 264 x 28 mm

Ağırlık: 2,8 kg

Firma: Çözüm

Tel: 0216 540 64 74

Fiyat: 1.699 \$ + KDV

Despina D700 tam size göre. 160 GB sabit disk kapasitesi ve çift katman DVD yazıcısıyla bu dizüstü, veri depolamak için uygun çözümleri bir araya getiriyor. Intel Core 2 Duo T7200 işlemcisi, 1 GB hafızası ve GeForce 7600 Go ekran kartıyla performans da üst noktada. Dâhili analog/dijital TV kartı, Bluetooth ve kızılötesi desteği ve 1,3 megapikselli dâhili web kamerası da ilgi çekici özellikleri arasında.

Fujitsu Siemens Amilo SI 1848

Bazıları gümüş sever!

Amilo S serisinin bu ince tasarımlı ve parlak gümüş renkli şık modeli, Intel Core 2 Duo T5600 işlemcisini kullanıyor. 15,4 inç ekrana sahip üründe görüntüden ATI Mobility Radeon X1300 grafik işlemcisi sormulu. Bu grafik işlemcisi her ne kadar son nesil mobil grafik kartları kadar iyi olmasa da dâ-

hili grafiğe sahip dizüstülerden kat kat daha iyi bir performansa sahip. 1 GB hafıza yeterli performansı ve Aero desteğini sunuyor. 120 GB sabit disk yüksek miktarda veri depolamak için uygunken dakikada 5.400 devir ile performans açısından da fena değil. Ayrıca verilerinizi depolamak için çift katman DVD yazıcıdan yararlanabilirsiniz. Ürünün iddialı olduğu alanlardan biri de pil ömrü. Amilio SI 1848, dokuz hücreli pili ile çalışma süresinde diğer dizüstüler ile yarışıyor. Bluetooth desteği

de önemli özellikler arasında. Fujitsu Siemens Amilo SI 1848'in toplam ağırlığı 2,75 kg'ı buluyor. Boyutlar ise 358 x 258 x 28 mm civarında.

TEKNİK VERİLER

İşlemci: Intel Core 2 Duo T5600
Hafıza: 1 GB
Ekran kartı: ATI Mobility Radeon X1300
Sabit disk: 120 GB
Optik: DVD-RW /DL
Boyut: 358 x 258 x 28 mm
Ağırlık: 2,75 kg
Firma: Albim - Aptec - Arena - Index
Tel: 0216 469 2300 - 0212 259 0064 0212 364 6672 - 0212 312 0505
Fiyat: 1.479 \$ + KDV

Dell Inspiron 6400 TR11

Hediyesi Digimax S500 fotoğraf makinesi

Dell'in Core 2 Duo platformu olarak sunduğu popüler ürünlerden biri de Inspiron 6400 TR11. Core 2 Duo T7200 işlemcisi ile 2 GHz'e kadar çıkabilen bu dizüstü, 1 GB DDR2 hafızaya sahip. 256 MB ATI Mobility Radeon X1400 ekran kartı 3B uygulamalar için de gayet yeterli. Ayrıca Shader 2.0 desteği sayesinde Aero arabirimini de destekliyor. Depolama çözümleri olarak ise 120 GB sabit disk ve DVD-RW optik sürücü sunulmuş. Inspiron 6400 TR11 ayrıca 802.11 b/g ve Bluetooth desteğine de sahip. Bu arada ürün şu sıralar kampanyada ve Samsung Digimax

S500 dijital fotoğraf makinesi hediyesi ile geliyor. Özellikler açısından hiç de fena sayılmayan bu fotoğraf makinesi 5.1 megaPiksel CCD görüntü görüntü algılayıcısıyla 2.592 x 1.944 çözünürlükte resim çekebiliyor ve 3x optik zuma sahip. Hediyesini de göz önünde bulundurduğunuzda Dell Inspiron 6400 TR11 için uygun fiyatlı çözümlerden biri demek pek de yanlış olmaz.

TEKNİK VERİLER

İşlemci: Intel Core 2 Duo T7200
Hafıza: 1 GB
Ekran kartı: ATI Mobility Radeon X1400
Sabit disk: 120 GB
Optik: DVD-RW
Boyut: 356 x 265 x 36 mm
Ağırlık: 2,8 kg
Firma: Kont - Infronic
Tel: 0216 528 55 00 - 0216 544 12 44
Fiyat: 1.599 \$ + KDV

HP COMPAQ NX9420

Hem oyunlar hem de filmler için ideal çözüm

Başka bir Intel 945GM yonga setli dizüstü ise HP'nin popüler NX9420 modeli. T7200 işlemci ve 1 GB hafızaya sahip ürün, ATI Mobility Radeon X1600 ekran kartıyla oyunlar için de gönül rahatlığıyla alabileceğiniz bir dizüstü. Zira bu grafik işlemcisiyle genelde masaüstü bilgisayarlarda oynayabileceğiniz

çoğu oyunu HP Compaq NX9420'de hiç zorlanmadan oynayabiliyorsunuz. Depolama içinse 100 GB sabit disk ve çift katman destekli DVD yazıcı çözümleri mevcut. Bu bölümde incelediğimiz çoğu dizüstü 15,4 inç ekrana sahipken HP Compaq NX9420 17 inçlik LCD ekranla geliyor. Bu ekran 1.680 x 1.050 çözünürlüğü ile film izlemek için de iyi bir seçim olarak karşımıza çıkıyor. 393 x 275 x 33 mm boyutlarındaki ürün 3,35 kg ağırlığında.

TEKNİK VERİLER

İşlemci:	Intel Core 2 Duo T7200
Hafıza:	1 GB
Ekran kartı:	ATI Mobility Radeon X1600
Sabit disk:	100 GB
Optik:	DVD DL RW
Boyut:	393 x 275 x 33
Ağırlık:	3,35 kg
Firma:	Penta - İndeks - Arena - Akora
Tel:	0216 528 0000 - 0212 3312121 0212 364 6464 - 0212 315 4900
Fiyat:	2.199 \$ + KDV

Datron TWA20M86WA5X

Yüksek performans, cezbeden fiyat

Yüksek performansa karşın uygun fiyatıyla dikkat çeken Datron'un yeni modeli Intel Core 2 Duo T7200 işlemciye ve 1 GB DDR2 belleğe sahip. 15,4 inç

ekranının çözünürlüğü 1.280 x 800. Bu ekrana 256 MB'lık GeForce Go 7400 ekran kartı yüksek kalitede görüntü aktarırken üç boyutlu uygulamalar için yeterli desteği sunuyor. Tabii aynı zamanda Aero için de uygun bir seçim.

100 GB sabit disk ile ortalamanın üstünde bir kapasiteye sahip Datron TWA20M86WA5X modeli, çift katman DVD yazıcıyla verilerinizi kaydedebilmeniz için de ihtiyaçlarınızı

karşılayabilecek bir çözüm. Bluetooth, Firewire ve S-Video çıkışıyla dikkat çeken ürünü ister Windows XP ister seniz de FreeDos işletim sistemi ile satın alabiliyorsunuz.

Çarçabuk Vista'ya geçecekler için FreeDos'lu model uygun seçim olabilir. Böylece daha sonradan alacağınız Microsoft Windows Vista için tasarruf edebilirsiniz. →

TEKNİK VERİLER

İşlemci:	Intel Core 2 Duo T7200
Hafıza:	1 GB
Ekran kartı:	nVidia GeForce Go 7400
Sabit disk:	100 GB
Optik:	DVD-RW /DL
Boyut:	355 x 255 x 26 mm
Ağırlık:	2,7 kg
Firma:	Ufotek
Tel:	0216 418 5842
Fiyatı:	1.369 \$ + KDV

LG P1-JSUVT

Parmak izi teknolojisi ile daha güvenli

Başka bir Core 2 Duo işlemcili dizüstü ise LG'den geliyor. Core 2 Duo T5600 işlemcili P1- P1-JSUVT modeli 1 GB DDR2 667 MHz hafızaya sahip. Ekran kartı olarak ise ATI Mobility Radeon X1400 kullanılmış. Bu ekran kartı da Vista'nın yeni grafik arabirimi Aero için uygun bir çözüm. Üründe 100 GB sabit disk kapasitesine Süper Multi DVD RW

optik sürücü eşlik ediyor. 15,4 inçlik LCD ekrana sahip ürünün en çok göze çarpan özelliği ise üzerinde bulunan parmak izi tanıma teknolojisi. Bu teknoloji sayesinde taşınabilir bilgisayarınıza ve içindeki bilgilere erişimi yüksek güvenli parmak izi teknolojisi ile koruma altına alabiliyorsunuz. Ürün yaklaşık 2.8 kg ağırlığında.

TEKNİK VERİLER

İşlemci: Intel Core 2 DUO T5600
Hafıza: 1 GB
Ekran kartı: ATI Mobility Radeon X1400
Sabitdisk: 100 GB
Optik: Super Multi DVD± RW
Boyut: 355.2 x 261.2 x 31.7 mm
Ağırlık: 2,78 Kg.
Firma: Boğaziçi
Tel: 0212 331 1000
Fiyat: 1.499 \$ + KDV

MSI S262

Küçük, hafif ve çalışkan dizüstü

S262, MSI'nin son teknoloji donanımları kullanan en hafif dizüstülerden. Core 2 Duo T7200 işlemciye sahip üründe 1 GB DDR2 bellek bulunuyor. Intel 945GM yonga setine entegre Intel GMA 950 grafik çekirdeği oyun performansı için çok yeterli olmasa da, Vista için yeterli güçte. 12,1 inçlik ekran 1.280 x 800 çözünürlüğü desteklerken, sabit disk kapasitesi 100 GB olarak sunulmuş. Üstündeki Super Multi DVD sürücüsü de okuma ve yazma işlemlerini gerçekleştirebiliyor. MSI S262'nin en büyük özelliği ise hafifliği.

1,9 kg ağırlığı ve küçük boyutları ile her yere kolayca taşıyabileceğiniz MSI S262 bolca seyahat eden ve dizüstünü yanından ayıramayanlar için tavsiye edebileceğimiz bir ürün. Küçük ekran boyutları da düşük güç tüketimi, dolayısıyla uzun çalışma süresi anlamına geliyor. Son olarak S262'in taşıma çantası ve fare hediyesi olduğunu belirtelim.

TEKNİK VERİLER

İşlemci: Intel Core 2 Duo T7200
Hafıza: 1 GB
Ekran kartı: Intel GMA 950
Sabit disk: 100 GB
Optik: Super Multi
Boyut: 303 x 225 x 28 mm
Ağırlık: 1,9 kg
Firma: Datagate - Multimedya
Tel: 0212 321 4141 - 0212 479 4646
Fiyat: 1.449 \$ + KDV

Packard Bell Easy Note MX66-003

Web kamerası üstünde

Intel Core 2 Duo T5600 işlemcili Packard Bell'in yeni modeli 15.4" ekrana sahip. 1 GB hafızalı ürünün en büyük özelliği Geforce Go 7300 ekran kartı. Sistem hafızasından faydalanarak toplam hafızasını 512 MB'a kadar çıkabilen bu ekran kartı, haliyle Aero için de yeterli performansı sunabiliyor. 100 GB sabit diske sahip ürün, aynı zamanda

çift katman DVD yazıcısıyla veri depolama için de uygun.

EASY NOTE MX66-003, ekranın üstüne yerleştirilmiş dâhili web kamerası ile MSN gibi anında mesajlaşma programlarında görüntülü görüşme yapmanıza da imkan tanıyor. 1399 dolar fiyatı ile uygun fiyatlı ürünler arasındaki yerini alan Packard Bell MX66-003 iki yıllık uluslararası garantiye sahip.

TEKNİK VERİLER

İşlemci: Intel Core 2 Duo T5600

Hafıza: 1 GB

Ekran kartı: nVidia Geforce Go 7300

Sabit disk: 100 GB

Optik: DVD-RW +/- R9

Boyut: 26 x 36 x 3,5 cm

Ağırlık: 2,8 kg

Firma: Koyuncu

Tel: 0216 528 8888

Fiyat: 1.399 \$ + KDV

Sony Vaio VGN-FE31M

2 GB hafıza sayesinde her dediğiniz aklında

Popüler Vaio serisinin bu modeli, 2 GB DDR2 bellek ile en yüksek hafızalı dizüstüler arasındaki yerini almış bulunuyor. Çoğu dizüstünde 1 GB'ı yeni yeni görmeye başlarken, 2 GB elbette insana çekici geliyor. Fakat Vaio bununla kalmıyor sabit disk kapasitesiyle de bizleri şaşırtıyor. 200 GB sabit disk kapasitesi birçok rakibinin iki katından fazla. nVidia GeForce Go 7600 ekran kartı ise grafik için

olabilecek en yüksek performanslardan birini vaat ediyor. Çift katman DVD yazıcıya da sahip dizüstünde entegre mikروفon ve web kamerasını kullanarak görüntülü görüşme yapmak da mümkün. Intel Core 2 Duo T5600 işlemcili Sony Vaio VGN-FE31M, oldukça zengin bir yazılım yelpazesini de ürün paketine dâhil etmiş.

TEKNİK VERİLER

İşlemci: Intel Core 2 Duo T5600

Hafıza: 2 GB

Ekran kartı: nVidia GeForce Go 7600

Sabit disk: 200 GB

Optik: SuperMulti

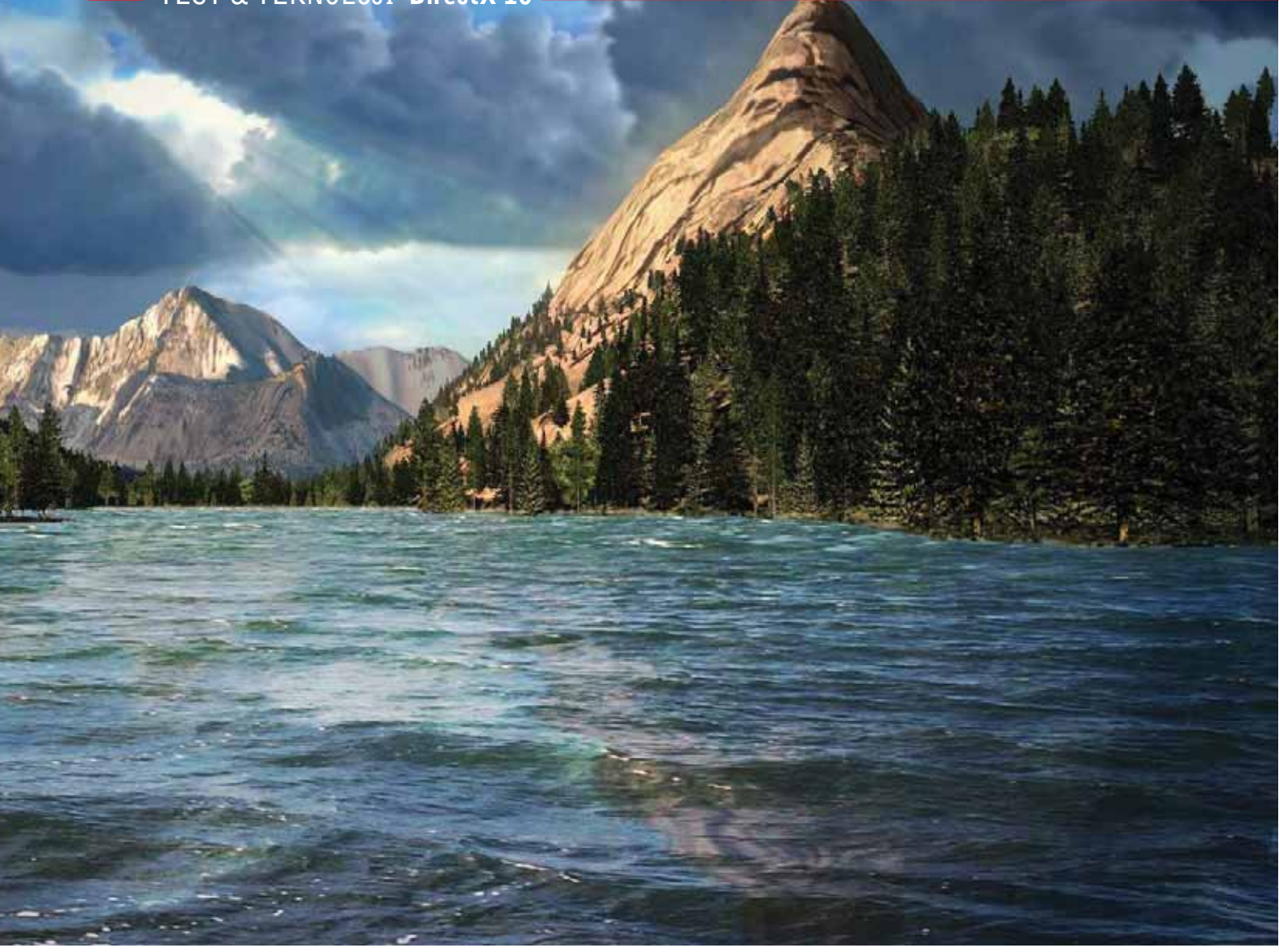
Boyut: 366 x 275 x 26 mm

Ağırlık: 2,8 kg

Firma: Sony Türkiye

Tel: 0216-531 9850

Fiyat: 1.749 Euro + KDV

Gerçeğe doğru: DirectX 10

Windows Vista ile oyunlar için altyapı sağlayan DirectX sistemi de güncelleniyor ve uzun süredir beklenen DirectX 10 hayatımıza giriyor.

Windows işletim sisteminde, oyunların kullandığı ses, grafik, kontrol, ağ iletişimi gibi özelliklerin tümü, Microsoft tarafından geliştirilen DirectX yazılım kütüphanesi tarafından yönetiliyor. Windows 95 ile hayatımıza giren ve birkaç yılda bir yeni sürümüne güncellenen DirectX'ler içinde en uzun ömürlüsü DirectX 9 oldu. 2002 yılının son aylarında yaşantımıza giren DirectX 9, Windows platformunun gördüğü en görkemli oyunlara ev sahipliği yaptı. Şimdi, Windows Vis-

ta'nın gelişiyle birlikte DirectX 9 emekli oluyor ve yerini oldukça gelişmiş yapıdaki DirectX 10'a bırakıyor. DirectX paketinde grafikleri yöneten bölümün ismi Direct3D. İşte yeni DirectX'de de en büyük değişiklikler bu bölümde yapılmakta. Yapılan değişiklikler oldukça teknik alanda ve daha çok programcıları ilgilendiriyor ama bu yeniliklerin meyvelerini elbette biz kullanıcılar toplayacağız. Gelin DirectX 10 ile yaşantımıza girecek yeniliklerin en önemlilerini birer birer gözden geçirelim.

DIRECTX MASAÜSTÜNDE

Direct3D artık masaüstünde

Windows Vista ve DirectX 10 ile gelen en büyük yeniliklerden biri, DirectX'in artık oyunlarla ilgili bir teknoloji olmaktan çıkıp, Windows masaüstüne yerleşmesi. Windows Vista artık masaüstündeki pencereleri çizmek için de Direct3D kullanıyor.

Eski kartlarla maksimum uyum sağlanması için, masaüstü işlemlerinde kullanılan sürüm DirectX 9 olarak be-

lirlenmiş. İleride, tüm masaüstü işlemlerinin DirectX 10'a aktarılacağı belirtiliyor.

PERFORMANS KATLANACAK

Shader Model 4.0

Direct3D bölümünün, ekran kartının işlemcisine erişerek bu işlemci üzerinde çalışan özel programlar hazırlama yeteneği Shader Model ifadesiyle özetleniyor. Her yeni ekran kartı nesli ve DirectX sürümüyle geliştirilen Shader Model teknolojisi, oyunların kullandığı bazı efekt ve özelliklerin doğrudan ekran kartının işlemcisince yürütülmesini sağlamakta.

Kullanabileceğiniz Shader Model düzeyi, ekran kartınızın donanımsal yeteneklerine belirlenmekte. Yani eğer ekran kartınız Shader Model 2.0 sürümünü destekliyorsa, siz sisteminize Shader

Model 3.0 destekli DirectX 9 kursanız da en fazla Shader Model 2.0 kullanabiliyorsunuz.

Shader Model terimiyle ilk önemli karşılaşmamız GeForce 4 ve ATI Radeon 8500 serisi ekran kartlarıyla olmuştur

ama açıkçası bu kartların desteklediği ilk nesil efektler çok bir şey ifade etmedi. ATI Radeon 9700 ile yaşantımıza giren Shader Model 2.0 kavramıysa, gerçekten etkileyici görsel efektler yaratarak ciddiye alınması gereken bir teknoloji olduğunu gösterdi. GeForce 6 serisi ekran kartları sayesinde Shader Model 3.0'a eriştik, şu anda da en gösterişli oyunların çoğu bu teknolojiyi kullanıyor.

DirectX 10 ile Shader Model 4.0 standardı yaşantımıza giriyor ama tabii bunun için Shader Model 4.0 destekli ekran kartlarının gerekeceğini de tekrar hatırlatmamız lâzım. Yeni sistemin en büyük özelliği, eski geleneksel yapıdaki grafik işlemcilerinin geometri işleme birimi ve piksel işleme birimi kavramlarını birleştirmesi.

Yeni kartlarda her iki işlevi de göre-

Creative'in özel EAX çözümü

Windows Vista'da DirectSound 3D ve EAX efektlerinin donanım destekli olarak çalışmayacağından bahsetmiştik. Son günlerde konuşulmaya başlanan bir haber, bu konuya değişik bir açılım sağlıyor. Ses kartı üreticisi Creative'den gelen haberlere bakılırsa, firma yazdığı özel bir sürücüyle bu soruna biraz da olsa çö-

züm getirecek. Creative'in özel sürücüsü, oyunlardaki DirectSound 3D ve EAX komutlarını algılayıp bunları OpenAL işlemleri haline getirecek. OpenAL sistemiyse Vista'da sorunsuz çalıştığı için kullanıcı eski oyunlarında bile sorunsuz ses elde edebilecek. Tek can sıkıcı nokta, bu özel sürücünün Creative'in en son ses kartı serisi X-Fi için üretilecek olması. Firma, geliştirdiği bu güzel çözümü Live ve Audigy serisi eski kartlarına aktarmayı planlamıyor.

FARK ORTADA Microsoft, Flight Simulator X için çıkacak DirectX 10 yamasıyla görüntü kalitesini artırmayı planlıyor.

NEREDEN NEREYE Flight Simulator 2004'ün DirectX 8 temelli grafiklerini kısa bir süre sonra, belleğinizden tamamen sileceksiniz.

bilen genel işlem birimleri bulunacak. Bu durum, performans açısından çok ciddi artışlar sağlayabiliyor.

YÜK AZALIYOR

Shader Model 4.0 nasıl çalışacak?

Konuyu daha iyi anlayabilmek için basit örnekler geliştirelim. Birçok doku işleme birimine sahip, dolayısıyla da doku

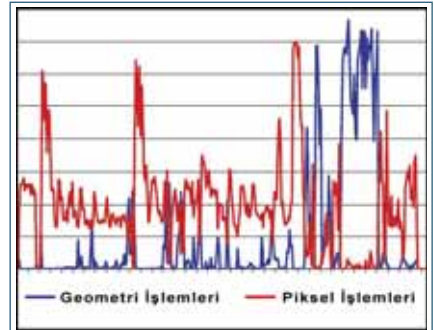
zengini oyunlarda performans kralı olan bir ekran kartı, doku değil de karmaşık geometri içeren bir uygulamada tıkanıp kalabilir. Oysa bu durumda, ekran kartının geometri işleme birimleri iş yetiştiremezken, doku işleme birimleri boş boş oturmaktadırlar.

Tabii bu durumun tersi de geçerli, doku birimleri deliler gibi çalışırken geometri birimlerinin tatil yaptığı da

olabilir. İşte DirectX 10 ve beraberinde gelen unified shader, yani birleştirilmiş kaplama birimi kavramı, bu duruma son veriyor.

Artık birbirinden ayrı geometri işleme, doku işleme birimleri yok. Sadece genel amaçlı kaplama birimleri var. Grafik işlemcinin içindeki bir iş yöneticisi, işlemciye o anda yüklenen işin durumuna göre birimlere görev atıyor. Örneğin, elimizde 16 kaplama birimi var diyelim.

Çok basit geometrik şekillerle ama bir sürü renkli doku ve efektle dolu bir oyun sahnesinin işlenmesi gerektiğinde, iş yöneticisi tek bir birime geometri işleme görevi verip, kalan 15 birime doku işlemleriyle uğraşmalarını emredebiliyor. Benzer şekilde, bir 3B modelleme

PROGRAMLANABİLİRLİK DirectX 10 ile gelen gelişkin programlanabilirlik, oyundaki karakterlere yansıyacak.

DETAYLAR DirectX 10 ile gelen daha gelişkin programlanabilirlik, özellikle oyunlardaki karakterlere yansıyacak. Artan işlem kapasitesiyle ciltteki çil, kırışıklık gibi gerçekçiliği artıran detaylar görüntülenebilecek

DirectX Nedir?

uygulamasında hiç doku kullanmadan milyonlarca poligondan oluşan bir obje tasarlıyorsanız, o zaman da kartın 16 birimi de geometri işlemleri yürütmeye atanabiliyor.

Kurduğumuz basit senaryolarda gördüğünüz gibi, yeni mimari sayesinde kartın işlem birimleri hiç boş kalmıyor, verimlilik her zaman %100'e yakın düzeyde. Tabii bu da performans açısından ciddi bir artış demek. Kartların artan işlem gücü, oyun geliştiricilerin daha karmaşık ve gelişmiş grafiklere yönelebileceklerinin müjdecisi.

3B DEVRİMİ

Nesnelere hükmetme zamanı

Bugüne kadar grafik işlemcilerinin nesneler üzerindeki işlem güçleri hep kısıtlı kalmıştı. İşlemcilerin, nesneleri kaplayan dokular üzerindeki işlem güçleri alabildiğine artsa da, bu objeleri oluşturan poligonlar üzerinde işlem yapma olanakları arka planda kaldı ve bu işlemlere yönelik birçok teknik standartlaşmadı. DirectX 10, bu konuda iletir adımlar atıyor.

Bilindiği gibi, ekranda görüntülenen 3 boyutlu grafikler aslında üçgenlerden oluşuyor. Bu zamana kadar grafik işlemcileri sadece bu üçgenlerin "vertex" denen köşe noktaları üzerinde işlem yapabiliyordu.

Geliştirilen yeni teknolojiyle oyun

DirectX, Windows ortamında uygulama geliştirenlerin kullanabileceği bir programlama arayüzü. Bu arayüz, örneğin oyun geliştiren bir programcının ekran kartı, ses kartı, joystick, ağ bağlantısı gibi kaynaklara kolayca erişimi için bir standart sağlıyor. Normalde Windows işletim sistemleriyle birlikte yüklenen DirectX, güncelleme amacıyla sisteme sonradan da eklenebiliyor. İlk olarak sadece oyunlardaki grafikleri yönetmekle görevlendirilen DirectX, zamanla joystick, klavye gibi oyun kontrol araçlarının ve oyunların internet bağlantısının da yönetimini üstlenmiş durumda.

En son olarak video görüntülemeyi hızlandırma özellikleriyle donatılan DirectX, Windows Vista ile işletim sisteminin yardımcı bir parçası olmaktan çıkıp, işletim sisteminin ana parçalarından biri haline geliyor. DirectX son yıllarda sadece oyunlar değil, profesyonel 3 boyutlu tasarım uygulamalarında da kullanılıyor.

geliştiricilere sadece bu köşeler değil, nesneyi oluşturan tüm geometri üzerinde işlem yapma gücü sağlıyor. Dolayısıyla, cisimlerin şekil değiştirmesini de

içeren, daha önce görülmemiş efektlerin önü açılıyor.

Karakterlerin konuşmaları sırasındaki yüz hareketleri artık eskisinden daha gerçekçi canlandırılabilir. Displacement Mapping gibi, çok basit objelere müthiş derece detay katabilen ve yıllardır bir kenarda sırasını bekleyen efektler sonunda hayata geçebiliyor.

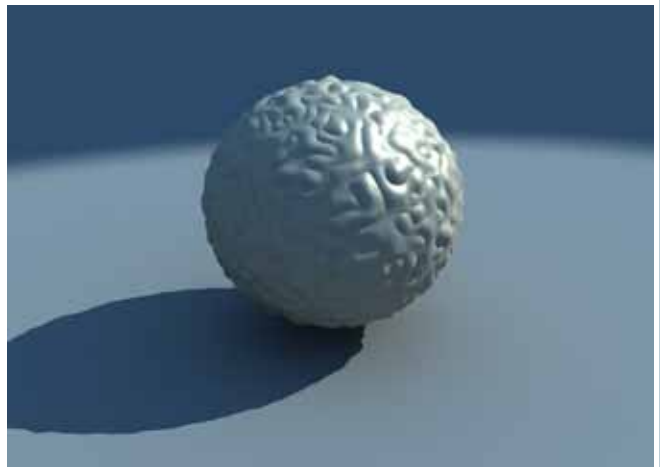
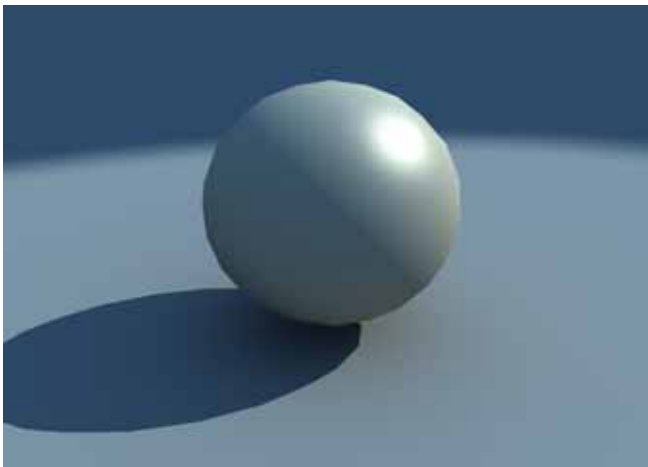
ZAMAN KAYBI VAR MI?

Gecikmeler ortadan kalkıyor

ATI ve nVidia'nın DirectX 10 konusunda sunduğu dokümanlar, daha önceki DirectX sürümlerindeki ciddi bir kusurun altını çiziyor. Bu sürümlerde, ekran kartına gönderilen her iş paketiyle, DirectX sisteminin kendi işlevleri için gereken belli bir zaman kaybı (overhead) yaşanıyor.

Her paketten sonra aynı kayıp süreci tekrarlandığından, toplamda ciddi oranda performans bu görünmeyen işlevlerde kaybolup gidiyor. Bu sorunun, en güçlü ekran kartlarını bile bir sahne de 500 civarı nesne görüntülemekle sınırlandırdığı belirtilmekte.

Yeni DirectX'teyse bu zaman kayıpları en aza indirilmiş ve görüntüleme süreci ana işlemciye bağlı kalmadan, çok daha hızlı işliyor. Sonuç, oyunların her ekranında daha çok nesne, daha çok düşman, havada uçan daha çok mermi ve boşa çıkan işlemci gücü sayesinde daha iyi yapay zekâ, daha iyi ses ve fizik efektleri anlamına geliyor. →

DETAY ZENGİNLİĞİ Displace Mapping gibi, çok basit bir yöntemle her objeye bol miktarda detay ekleyen teknikler, DirectX 10 sayesinde artık oyunlarda kullanılabilir.

KART STANDARTI

Görsel hayal kırıklığına son

Aslında Microsoft'un verdiği kararların oyun geliştiricilere yönelik birçok getirisi var, biz oyuncular da uzun vadede bunların yararını göreceğiz. Örneğin, yeni DirectX'te Direct3D 10 destekli tüm donanımların, gerekli tüm temel özellikleri desteklediği varsayılıyor.

risiyle, nVidia 6600 serisini düşünebilirsiniz. Bu durumda oyunun çalıştığı zaman ekran kartına "sende şu özellik var mı, bu işlev var mı?" diye sorular sorması ve aldığı yanıtlara göre bazı özelliklerini açıp, bazılarını kapayarak kendini ayarlaması gerekiyordu.

DirectX 10 ile kartların özelliklerine bir standart getirilmekte. Bunun özellikle programcılar açısından müthiş bir

DirectX 10 destekli bir ekran kartınız varsa, satın aldığınız DirectX 10 kullanan oyunun tüm görsel ihtişamını yaşayabileceğinizden emin olabileceksiniz.

SINIRSIZ KAYNAK

Profesyonellere özel iyileştirmeler

DirectX 10 teknolojisinin getirdiği bazı yenilikler, kullanıcıların doğrudan ya-

DISPLACE MAPPING Basit bir yöntemle her objeye bol detay ekleyen teknikler DirectX 10 ile artık oyunlarda kullanılabilir.

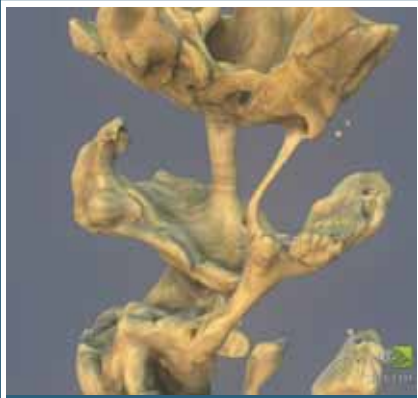
Eskiden, bir ekran kartı Direct3D 9.0 destekli olsa bile başka kartlardaki tüm özellikleri destekliyor olması gerekmiyordu ya da kendine özgü özellikleri olabiliyordu. En bilinen örnek olarak, her ikisi de DirectX 9 desteklediği halde birisi Shader Model 2.0, diğeryse Shader Model 3.0 destekleyen ATI X800 se-

rahatlama sağlayacağı belirtiliyor. Çünkü programcı oyunu yazarken birçok farklı kartın özelliklerini düşünmek zorunda kalmayacak.

Kullanıcılarsa, satın alacakları oyunun ellerindeki ekran kartıyla sunacağı görüntü kalitesi ve efektler konusunda daha kesin bilgilere sahip olabilecekler.

rarlanmayacağı ama uygulama geliştiricilere çok şey katacak özellikler içeriyor. Tabii uygulama geliştirenlerin hayatlarının kolaylaşması, sonuçta yine biz kullanıcıların yararına olacak.

Yeniliklerden biri, oyunlardaki görsel efektleri oluşturan programları derleyen uygulamada gizli. Yeni efekt der-

GEOMETRİ Sadece dokuları değil, objelerin geometrisini de etkileyen programcılar yazılabiliyor.

leyicisi, hem eskisinden daha kısa ve hızlı efekt rutinleri oluşturuyor, hem de efektlerin birbirleriyle iletişim kurabilmesi ve birbirlerini tetikleyebilmesi gibi çok ilginç açılımları olacak özellikler sağlıyor.

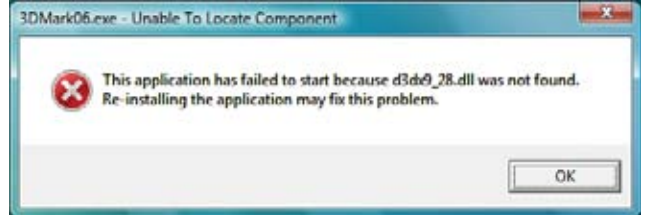
Bu özelliğin programcılar tarafından en çok talep edilen özelliklerden biri olduğu belirtiliyor. Birbirleriyle iletişim kurabilen efektler sayesinde örneğin bir odaya el bombası atıldığında ortaya çıkan yangın, duman, savrulan parçacıklar birbirleriyle etkileşimli olarak çalışabilecek. DirectX 10'da programcıların en çok işine yarayacak yeniliklerden biri, ekran kartının belleğiyle ilgili. Yeni DirectX, ekran kartı belleğinin prog-

ramcı tarafından aynı sistem belleği gibi, düz bir adresleme yöntemiyle kullanılmasına izin veriyor. Eskiden ekran kartının bellek büyüklüğü, tampon bellekler, AGP üzerinden erişilen sistem belleği miktarı gibi parametreler arasında bunalan programcı, artık bunların hiç birine kafa yormak zorunda değil. Bunlar ekran kartı sürücüsünün uğraşacağı şeyler. Tabii bu durumda programcı zamanını yaratmak istediği görüntü ve efektleri geliştirmeye yönlendirebiliyor. Ayrıca bu yöntem, oyunların sistem belleğini de daha etkin kullanmasını sağlıyor. Oyunun kullandığı dokuları ve objeleri sistemin ana belleğinde tutmak artık eskisi kadar çok performans düşüşü yaratmıyor. İşte bu yüzden, Microsoft'un DirectX 10'u tanıtırken kullandığı sloganlardan biri "Sınırsız Kaynak".

SESTE AZALMA

Ses meraklılarına kötü haber

Vista ile gelen DirectX 10, grafik konusunda alabildiğine esnek ama "oyunlarda güçlü ses efektleri olmadan olmaz" diyenler için bazı keyifsiz haberlerimiz var. Windows Vista'da değişen cihaz

Windows Vista, içinde DirectX 10 yüklü olarak geliyor ama merak etmeyin, ekran kartınızın sürücüsünü yükledikten sonra tüm eski oyunlarınızı Vista'da sorunsuzca oynayabilirsiniz. Dikkat etmeniz gereken tek şey, DirectX 9 paketindeki bazı dosyaların Vista'da bulunmaması sonucu hata mesajı alabileceğiniz. Eğer ekran görüntümüzdeki gibi bir hata mesajıyla karşılaşırsanız, sisteminize en son tarihli bir DirectX 9 paketini kurun. Merak etmeyin, DirectX 10 üzerine DirectX 9 kurulması sistemde yüklü olan DirectX 10'u bozmuyor, sadece eksik olan DirectX 9 dosyalarını tamamlıyor. Bu kurulumu yaptıktan sonra tüm DirectX 9 oyunlarınız hata mesajı vermeden çalışacaktır.

sürücü mimarisi sonucu, ses kartları için bir donanım arayüzü yok. Yani donanımdan ses işlemleri yapabilen, seslere efekt uygulayıp 3 boyutlu uzayda konumlandırabilen gelişmiş kartların bu güçlerini oyunlarda kullanabilmeleri olanaksız. Bu tür efektlerin artık yazılım üstünden, işlemciye hesaplatılması gerekiyor.

Bunun sonucunda da, DirectSound 3D sistemini donanım destekli kullanan ya da Creative'in özel EAX ses efektlerini kullanan oyunlarda artık sadece yazılım destekli ses seçeneklerini kullanabiliyoruz. Birçok oyun, çevresel ses efektlerini kaybediyor, EAX ile sağlanan yankı efektleri tümünden yok oluyor. Bunun tek istisnası, hızla gelişen OpenAL sistemini kullanan oyunlar.

OpenGL grafik kütüphanesine benzer ama sadece ses üzerine bir programlama kütüphanesi olan OpenAL, Vista'da sorunsuz çalışıyor. Quake 4, Battlefield 2, Prey gibi güncel ve gelişmiş oyunlar OpenAL kullandıkları için Vista altında bu oyunları oynarken kullanıcılar bir eksiklik hissetmeyecekler.

Anakarta entegre ses çözümlerini kullananlar için de pek bir şey değişmeyecek, çünkü bu çözümlerin zaten EAX ve donanımsal DirectSound 3D →

YENİ GÖRSEL EFEKTLER DirectX 9 yanında 10 sürümünü de destekleyecek olan Crysis, DirectX 10 üzerinde çalıştırıldığında çok zengin bir bitki örtüsü ve eski sürümde mümkün olmayan görsel efektler vaat ediyor.

YÜKSEK DETAY Unreal Tournament 2007, DirectX 10 teknolojilerini daha detaylı karakterler ve daha çok obje içeren oyun alanları için kullanacak.

destekleri olabilecek en düşük düzeydeydiler. En zararlı çıkacak olanlar, Creative Audigy ve X-Fi serisi kartlara sahip kullanıcılar gibi gözüküyor. DirectSound3D, DirectX 10 ile oldukça büyük bir hasar olsa da, oyunlarda pek fazla kullanılmayan DirectMusic sisteminde hiçbir değişiklik yok.

DirectX 10 ile gelen değişikliklerin en büyük kısmı 3 boyutlu grafikleri yaratan Direct3D bölümü üzerinde ama aslında sistemin diğer bölümlerinde de ufak değişiklikler var. Örneğin, joystick türü oyun kontrol araçlarını denetleyen DirectInput bölümü, Xbox360'dan aktarılmış Xinput bölümüyle değiştirilmiş. Sonuç, Xbox360 için üretilmiş bütün oyun kontrol araçlarının PC'de de kullanılabilecek olması.

Böylece oyun meraklıları, Xbox başında otururken alıştıkları ve ustalaş-

tıkları oyun kontroLCülerini aynen PC'lerinde de kullanabilecekler.

XP'YE VEDA

Windows XP ne olacak?

Kafalardaki en büyük sorulardan birisi, Windows XP için DirectX 10 çıkıp çıkmayacağı. Windows XP ile daha yıllarca devam etmeyi umanlara kötü habirimiz var, çünkü DirectX 10 Windows Vista'dan önceki işletim sistemlerine aktarılmayacak. Vista, DirectX 10 ile temiz bir başlangıç yapacak ve Windows XP, DirectX 9 düzeyinde sabitlenecek. Tabii bu kısa vadede kullanıcılar için büyük bir sorun değil, çünkü sadece DirectX 10 ile çalışan, DirectX 10'a özel oyunlar hemen çıkmayacak. Çoğu oyun aslen DirectX 9 için yazılacak, DirectX 10 ile kullanıldığında birkaç

özel efekt daha sunacak. Elbette ilerleyen yıllarda bu durum değişecek ve DirectX 10 öne geçecek.

DAHA FAZLASI DA VAR

DirectX 10'un sonrasındakiler

DirectX 10, Windows platformu için önemli bir adım olacak ve oyunların hazırlanma, kurulum ve oynanış şekillerini etkileyecek. Tabii ki teknoloji bir an olsun yerinde durmuyor; biz DirectX 10'a merhaba derken daha yeni sürümler konuşulmaya başlandı bile. Grafik teknolojilerindeki yenilikler, DirectX serisine ufak güncellemelerle eklenecek.

Seri DirectX 10.1, 10.2 gibi ufak adımlarla ilerleyecek. DirectX 10'un hemen ardından 10.1 sürümünün geleceği biliniyor. Bu yeni sürüm özellikle çift çekirdek desteğini geliştirecek. Oyun içindeki cisimlerin gölgelerinin daha kaliteli görüntülenmesini sağlayacak ve görüntülenen sahneye özel kırık giderme (antialiasing) yöntemlerine izin verecek bazı iyileştirmeler ve görüntü hesaplama artan matematik hassaslık da DirectX 10.1'in kapsamına giriyor.

DirectX 1.0 destekli grafik işlemcilerinin en az 4X olarak ifade edilen kırık giderme yöntemini desteklemeleri şart olacak. Yeni DirectX sürümü için henüz belirtilmiş kesin bir tarih yok ama Windows Vista'nın ardından, fazla gecikmeden kullanıma sunulacağı bilinmekte. ■

Levent Pekcan, levent@chip.com.tr

DirectX 10 kullanan ilk oyunlar

Oyun	DirectX 10 desteği	DirectX 10 ile sağlananlar
Age of Conan	Yamayla eklenecek	Daha çok nesne, daha yüksek görüş mesafesi, daha zengin bitki örtüsü
Alan Wake	DirectX10 destekli çıkacak	Atmosfer efektleri, zengin bitki örtüsü
Crysis	DirectX10 destekli çıkacak	Daha zengin efektler ve bitki örtüsü
EVE Online	Yamayla eklenecek	Uzay gemilerinde detay artışı
Flight Simulator X	Yamayla eklenecek	Görsel efekt ve nesne sayısı artışı
Halo 2 for Vista	DirectX10 destekli çıkacak	Karakterlerde detay artışı
Hellgate: London	DirectX10 destekli çıkacak	Görüntülenen düşman ve nesne sayısı artışı
Unreal Tournament 2007	Yamayla eklenecek	Tüm mekan ve karakterlerde detay artışı

Microsoft®

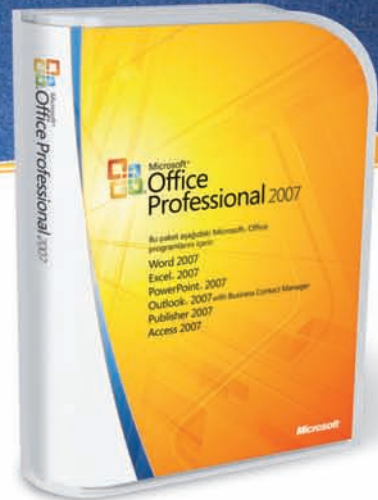
Yeni "Office"inizde

yapabileceklerinize

inanamayacaksınız.

Yeni 2007 Microsoft Office sistemi, işinizi daha verimli hale getirmek için yepyeni özelliklerle donatıldı. Bir masaüstü çözümü olmaktan çıkarak, birlikte çalışma ortamı sağlayan sistem, **içerik yönetimi, etkinleştirilmiş iş akışları, kurumsal zeka, portal ve arama** özellikleriyle iş hayatını kolaylaştırıyor. **Gelişmiş grafik özellikleriyle** sunumları mükemmelleştirmeye olanak veren 2007 Microsoft Office sistemi, işteki verimliliği ve başarı oranını artıran en mükemmel çözümleri sunuyor.

www.microsoft.com/turkiye

444 67 87

Vista'da oyun keyfi

Yeni işletim sisteminin oyunlar konusunda Windows XP kadar başarılı olup olmadığını ve oyuncular için ne gibi yenilikler getirdiğini açıklıyoruz.

Vista her şeyi daha iyi yapmayı vaat ediyor: Daha yüksek, daha hızlı, daha geniş. Peki, artan donanım ihtiyaçları güncel sistemleri ne kadar frenliyor ve en önemli oyun donanımları için sürücü desteğinde durum nedir? Tüm soruları bu yazımızda yanıtlayacağız.

32 VE 64 BİT FARKI

Daha fazla bellek için 64 bit sürümü beklenmeli

64 bit Vista sürümünün en büyük avantajı 2 GB ve üzeri sistem belleğini, 32 bit sürüme göre daha verimli kullanabilmesi. 64 bitlik Vista için donanım sürücülerinin eksikliği şu an için hissedilse de, donanım ve yazılım üreticileri, ürünleri için 64 bit'lik sürücüler ve yazılımlar geliştiriyorlar. Yazı-

lım ve sürücü desteği sayesinde 2007'nin ikinci çeyreğinden itibaren 64 bit'lik Vista sürümünün gerçek gücü ve başarısı ortaya çıkacak. Ancak şu an için 32 bit'lik Vista'nın oyunlarla daha uyumlu olduğu bir gerçek. Masaüstü sistemler için 8 GB RAM desteği sağlayan 64 bit'lik Vista'nın ise geleceği daha parlak.

VISTA'YA TERFİ

Önce kurulum sihirbazına danışmak şart

Windows XP'den komple Vista'ya terfi etmek isteyenler, elbette ki alışkın olduğu ayarlarını, favori sitelerini, oyunun kayıt dosyalarını ve özel klavye ve fare kısayol tuşlarını yeni sistemlerinde de kullanmak isteyeceklerdir. Bunun için teorik olarak en iyi seçe-

nek doğrudan güncelleme, zira tüm ayarlar bu yükleme seçeneğinde yeni sisteme aktarılıyor. Sürücü uyumluluğu sorusu da bu şekilde kolayca cevaplanabiliyor. "Eski" sisteminizde bilinmeyen bir cihaz yoksa Vista'ya terfi ettiğinizde mevcut aygıtlarınızın akıbeti hakkında Vista kurulum yardımcısı size bilgi verecektir.

Sihirbaz, kurulum sırasında hangi donanımlarla ve yazılımlarla ilgili bir sıkıntı olabileceğini söylüyor. Gerekirse terfi için bu uygulamaları veya sürücülerini önceden sisteminizden kaldırın. Kurulum için sistem sürücünüzde yeterince boş yer olması gerektiğini unutmayın (en az 15 GB tavsiye ediliyor).

Güncellemeden sonra test sistemimizde masaüstü çözünürlüğü ve tazeleme hızı (100 Hz, CRT), oyun ayarla-

OYUN KEYFİ Ekran kartı sürücülerinin Vista için ince ayara ihtiyacı var.

rı, ağ şifreleri ve hatta Paint programının değiştirilmiş hazır ayarları bile yeni sisteme aktarıldı. Sadece Creative Audigy 2 ZS ses kartının düzgün çalışması için web sitesinden yeni bir sürücü indirip kurmamız gerekti.

YENİ DONANIMLAR

Yeni donanımlar için sürücü desteği sınırlı

Başarılı bir kurulumunun ardından hemen internette bazı güncellemeler karşımıza çıktı. Windows Update sitesinde, HT-Transport köprüsü ve nForce4 PCI-Express yuvası için yeni sürücüler mevcut.

GeForce 7800 GT ekran kartımız için Vista, 96.86 sürüm numarasına sahip bir sürücü yükledi. Joystick bağladığımız oyun portu tüm uğraşlarımıza rağmen çalışmadı; eski oyun denetleyicilerine sahip kullanıcıların burada başı ağrıyabilir. Oldukça yeni sayılabilecek Radeon X1950 Pro için de Vista henüz bir sürücü sunmuyor, bu yüzden AMD'nin web sayfasından (ati.amd.com) yeni bir sürücü temin etmeniz gerekiyor. ATI'nın sürücülerini sorunsuz çalışıyor ve FSAA veya AF gibi ayarlar da testimizde hiçbir problem çıkarmadı. Catalyst Control Center da otomatik olarak Türkçe diliyle yükleniyor.

Önceden Windows XP altında kurulu olan bazı DirectX 9 oyunları Vista altından önce çalışmadılar, zira bazı D3D9-DLL güncellemeleri eksikti. Bunun için Windows Update ile 13,8

MB büyüklüğünde bir güncelleme gerekiyor. Age of Empires 3 için gereken Microsoft XML 4.0 Parser'ın da sonradan kurulması gerekiyor. Gothic 3 ve Age of Empires 3: The Warchiefs oyunları, XP ve Vista'yı paralel olarak kullandığınızda yeni bir kurulum gerektiriyorlar. Ancak yeni kurulumdan sonra da her zaman sorunsuz çalışmıyorlar. Gothic 3, Geforce 7800 GT ekran kartı ve en yeni nVidia sürücüsüyle oyun yüklenirken bir koruma hatası verip kilitleniyor. ATI X1950 Pro'da ise hızlı bir şekilde çalışsa da grafik hataları karşımıza çıktı.

OYUN PERFORMANSI

Zamana bırakmak gerek

Vista, oyun performansı konusunda XP ile kıyaslandığında en fazla %10 daha yavaş olsa da, bu gözle kolayca fark edilemeyecek bir yavaşlık.

Grafik yongası üreticileri AMD ATI ve nVidia da, Vista için daha iyi sürücüler yazmakla meşguller. Ekran kartlarının en azından Windows XP performansına ulaşmasına kesin gözüyle bakılıyor.

Windows XP de ilk çıktığında oyuncular tarafından eleştirilen en önemli noktası, Windows 9x ve 2000 ile kıyaslandığında daha yavaş olmasıydı. Sürücülerin geliştirilmesi ve oyunların yamalarla Vista uyumlu hale getirilmesiyle, fark hızla kapanacaktır. ■

Ufuk Yamankılıçoğlu, uyaman@chip.com.tr

Oyun gezgini ve yaş sınırlaması

"Games for Windows" etiketine sahip oyunlar, mesela Company of Heroes, Age of Empires 3: The Warchiefs veya Zoo Tycoon 2, Oyun Gezgini'ne (Başlat düğmesi / Oyunlar ile ulaşılabilir) kendiliğinden kaydoluyorlar. Vista'ya terfi öncesinde kurulan oyunlar da burada yerini alıyor. Gezginde kayıtlı oyunları, dizine sağ tuşla tıklayıp doğrudan kayıtlı oyun durumuyla (save game) yükleyebilirsiniz. Ayrıca oyunun ana sayfasına ve önemli community ve fan sitelerine de doğrudan bağlantılar eklenmiş. "Games for Windows" etiketine sahip olmayan bazı oyunlarda da bu hizmetlerden faydalanabiliyorsunuz. Ayrıca tavsiye edilen (ancak genelde oldukça düşük tutulan) performans endeksi ve PC'nin güncel puanı da gösteriliyor. PC'nizin puanı tavsiye edilenin üzerindeyse oyunu sorunsuz olarak oynayabilirsiniz.

Bu bağlamda "Games for Windows" etiketli oyunlarda doğrudan görülebilen yaş sınırlamasını da devreye sokabiliyorsunuz. Bu sayede kendi kullanıcı hesabına sahip olan, ancak yönetici hakkı olmayan çocuğunuzun belirli bir yaş seviyesine hitap eden oyunları oynamasına engel olabilirsiniz.

DIRECTX 10 DESTEĞİ Nvidia, Vista için GeForce 8800 sürücülerini Vista'nın çıkışıyla birlikte yayınlıyor.

Vista ve GeForce 8800

nVidia maalesef henüz (bu yazı hazırlandığı sırada) Vista için GeForce 8800 sürücülerini yayınlamadı. Bu yüzden DirectX 10 destekli GeForce 8800 ekran kartlarının Vista altındaki 3B performansını test etmek mümkün olmadı. Siz bu yazıyı okuduğunuz sırada Vista lansmanıyla birlikte GeForce 8800 Vista sürücülerini de yayınlanmış olacak. DirectX 10 destekli kartların Vista altında, eski oyunlarda DirectX 9 modellerine göre daha başarılı olup olmadıklarını da ancak o zaman test edebileceğiz.

OYUNLAR "Games for Windows" etiketli oyunlar için Vista'da özel bir klasör ve seçenekler mevcut.

Kilitli kasa Vista

Vista'da güvenliğe büyük önem verilmiş. Güvenlik geliştirmeleriyle Windows Vista, hacker ve virüs saldırılarına karşı en güvenli işletim sistemi haline geldi.

Virüsler, solucanlar, casus yazılımlar ve Truva atları gibi internetten gelen tehlikeler daha çok Windows kullanıcılarını hedef alıyor. Bu da oldukça doğal, zira çok sayıda bilgisayarı ele geçirmek isteyen bir korsan için daha yaygın bir işletim sistemini hedef almak daha mantıklı bir seçim. Microsoft, bu tehdidin bilincinde olarak yeni işletim sisteminde en büyük önceliği sistem güvenliğine vermiş. Windows Vista'daki sayısız güvenlik mekanizması, tüm zamanların en güvenli işletim sistemini vaat ediyor.

En önemli yeniliklerden biri "User Account Control" (UAC). Microsoft

gerçi Vista'da da kurulum sırasında oluşturulan kullanıcı hesabının yönetici (administrator) haklarına sahip olması konseptinden vazgeçmiş değil, ancak kurulum sonrasında sisteme ilk girildiğinde arayüz, sadece standart kullanıcı haklarına sahip olarak çalışıyor. Bir uygulama veya sistem bileşeni gerçekten de yönetici haklarına ihtiyaç duyduğunda, Vista kullanıcıya buna izin verilip verilmeyeceğini soruyor ve onay veren bir tıklamayı bekliyor. Kısıtlı kullanıcı hesaplarında bunun için bir yönetici şifresinin girilmesi gerekiyor.

UAC uyumlu uygulamalar, "Manifest"lerinde gerekli hakları veren bir ka-

yıt içeriyorlar. Vista, eski uygulamaların da çalışması için bilinen yazılımlara yönelik gerekli ayarların bulunduğu bir veritabanı kullanıyor. Sezgisel (heuristic) bir algoritma sayesinde bilinmeyen kurulum programları tanınabiliyor: Mesela dosya adında "setup" veya "install" ifadeleri bulunuyorsa, Vista güvenlik amaçlı olarak programın yönetici haklarına sahip olarak çalıştırılıp çalıştırılmayacağını soruyor.

Eski yazılımları kısıtlı haklarla çalıştırmak için bir başka destek ise dosya ve Kayıt Defteri sanallaştırması. Çoğu program, ait oldukları kullanıcı profili yerine program dizininde ve hatta bazı-

ları da bir sistem dizininde yapılandırma dosyaları ve benzeri dosyalar kaydediyor. Ancak kısıtlı haklarla buna izinleri olmadığı için, Vista sistem dizinlerine veya sisteme özgü Kayıt Defteri anahartlarına geçici, sanal bir erişim ve yazma hakkı tanıyor.

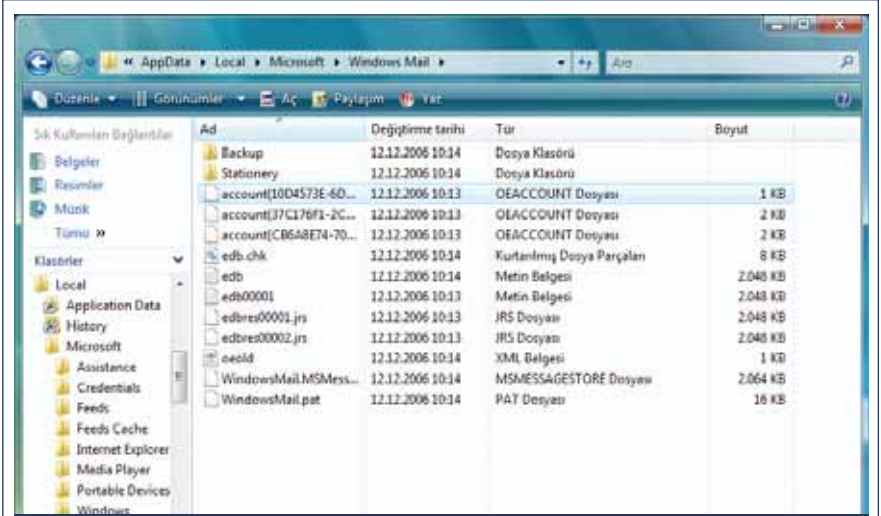
Mesela bir program Windows dizininde bir dosya oluşturduğunda, Vista bunu aslında ilgili kullanıcının profilinin AppData\Local\VirtualStore\Windows dizininde kaydediyor. Ancak program bunu Windows dizinindeymiş gibi “görüyor” ve normal bir şekilde dosyayla çalışıyor. Benzer şekilde Kayıt Defterinde HKEY_LOCAL_MACHINE\Software altında yapılan değişiklikler de kullanıcıya ait bir dala aktarılıyor: HKEY_USERS\Security-ID_Classes\VirtualStore\Machine\Software.

Sistem, manifest’lerinde UAC uyumlu olduğunu bildiren programları sanallaştırıyor. Notepad ile Windows dizininde bir dosya oluşturmaya çalıştığınızda bir hata mesajıyla karşılaşıyorsunuz. Görev Yöneticisi’nde işlemler listesinden sanallaştırma durumunu görebilir ve gerekirse bazı işlemler için bunu etkinleştirebilir veya iptal edebilirsiniz.

BATMAYAN SÖRF TAHTASI

Daha güvenli Explorer

Internet Explorer 7, standart ayarlarında korumalı bir kip olan “güvenli kip”te çalışıyor ve sadece ilgili kullanıcının çerezleri, geçici internet dosyaları ve sörf

SANAL DİZİNLER Uygulamalar program dizininde yapılandırma dosyaları kaydetmek istediğinde, Vista bunları ilgili kullanıcının sanal dizinine kaydediyor.

geçmiş gibi ek dizinler altına yazma hakkına sahip. Güvenli kip tüm bölgeler için geçerli, istisnalar ise güvenilen siteler ve yerel ağ; bu iki bölge de alt dizinlerdeki dosyaları göremiyor.

Özel bir sandbox (broker process) ile Vista, tarayıcı eklentilerinin ve ActiveX denetimlerinin, sınırlı haklarla da olsa IE 7’de çalıştırılmasına izin veriyor. Dosya sanallaştırması yanında başka filtreler de CreateProcess() ve CoCreateInstance() işlevlerinde devreye giriyor, böylece eklentiler ancak kullanıcının onayını aldıktan sonra başka eklentileri çalıştırabiliyor.

Vista, sistem hizmetlerine de mümkün olan en az hakkı (least privileges) veriyor. Böylece Vista altında sadece

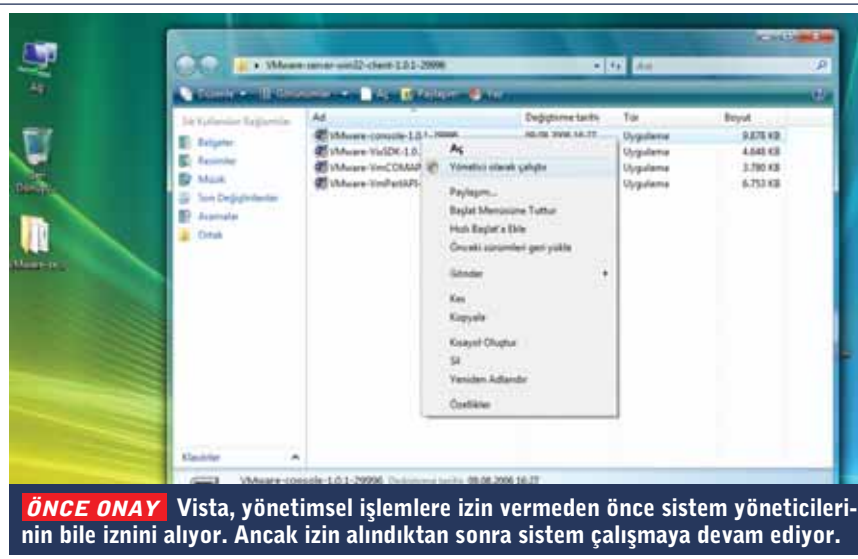
birkaç araç hemen her hakka sahip LocalSystem hesabıyla çalışıyor. Diğer çoğu hizmetse LocalService ve NetworkService gibi hesapların bağlamında çalışıyor ve bu yüzden sistemin geri kalanı üzerinde sınırlı erişim haklarına sahipler. Yani sistem güvenliğini tehlikeye atan bir hizmet, artık eski Windows sürümlerinde olduğu kadar kötü niyetle kullanılamıyor.

Her hizmet kendine ait bir güvenlik kimliğine (security ID) sahip oluyor, böylece her hizmet için nesnelere erişim ayrı ayrı düzenlenebiliyor. Mesela güvenlik duvarı (firewall), ağ trafiğini güvenlik kimliğine göre filtreliyor. Belli bir port’u kullanması gereken bir ağ hizmeti bu şekilde sadece bu port’u kullanabiliyor. Bir bot yazılımı bir açıktan faydalanarak hizmetin içine sızdığında, dışarıdan komutların çalıştırılmasına veya sistemdeki bilgileri internetten istenmeyen kişilere göndermeye olanak tanıyan başka ek portlar açamıyor. Hesap aidiyeti Denetim Masası’ndaki hizmet yönetimiyle ayarlanabiliyor. Komut satırı aracı sc.exe ise hizmetlerin güvenlik ayarlarını daha ayrıntılı bir şekilde yapmanızı sağlıyor.

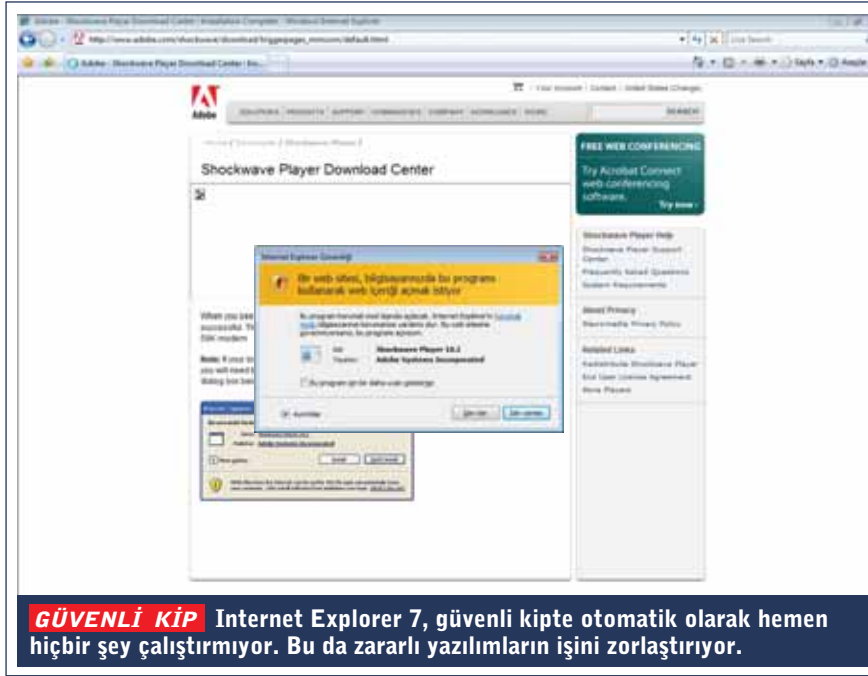
İZOLASYON

Erişim kısıtlamaları

Microsoft’un önerisine rağmen masaüstünde pencere açan sistem hizmetleri de güvenliği tehlikeye atıyordu. Shatter-

ÖNCE ONAY Vista, yönetimsel işlemlere izin vermeden önce sistem yöneticilerinin bile iznini alıyor. Ancak izin alındıktan sonra sistem çalışmaya devam ediyor.

attack adı verilen saldırılarla, istenen herhangi bir programın yüksek imtiyazlı hizmet pencereleriyle iletişim kurması sağlanıyor ve program kodlarına müdahale edilerek daha yüksek haklarla çalıştırılması sağlanabiliyordu.

Microsoft, bunu önlemek için farklı haklara sahip programlar veya hizmetler arasındaki Windows mesaj iletişimi için bir filtre devreye sokmuş: Daha yüksek haklara sahip bir uygulama, daha az imtiyaza sahip bir programa mesaj gönderebilirken, tersi istikametteki bir iletişimi filtre engelliyor.

Bu sayede kısıtlı haklara sahip programları sistem yöneticisi hesabında çalıştırmak bir güvenlik riski taşıyor. Windows XP altında mesela Internet Explorer'ı düşük haklarla çalıştırmak çok riskli olarak görülüyordu, zira zararlı bir yazılımın bulaşması durumunda daha fazla hakla sahip işlemlere mesaj gönderilip istenen herhangi bir komutun çalıştırılması sağlanıyordu.

Bir sistem hizmeti kullanıcıyla iletişim kurmak istediğinde, Vista otomatik olarak özel bir masaüstüne (Secure Desktop) geçiş yapıyor. Burada güncel masaüstü içeriğinin ekran görüntüsü saydam bir efektle arka planda duruyor. Masaüstlerinin mesaj kuyrukları birbirlerinden tamamen ayrı; kullanıcı uygulamaları güvenli masaüstüne erişim hakkına sahip değiller.

KAYNAK KORUMASI

Kernel koruması

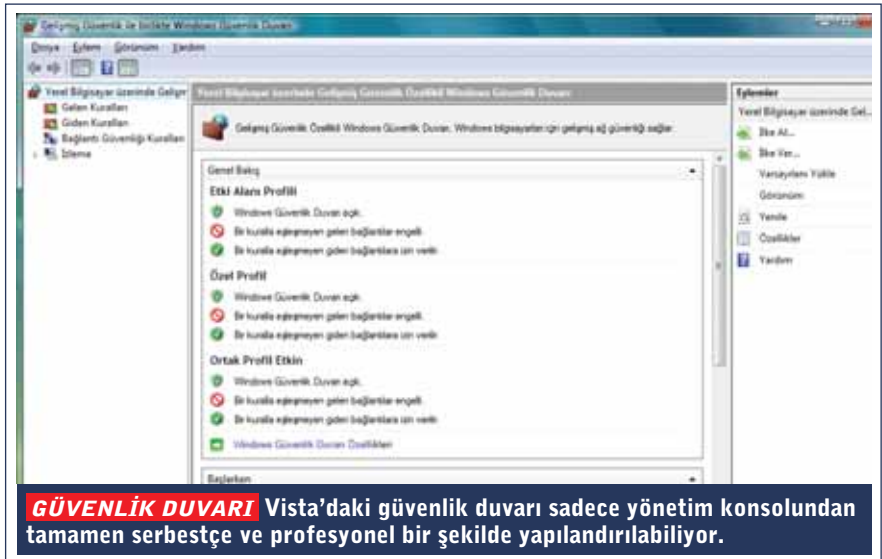
Microsoft, Windows Resource Protection (WRP) ile önemli kayıt anahtarlarını ve dosyaları bozulmalardan ve manipülasyondan korumayı amaçlıyor. XP'deki sistem dosyası korumasından farklı olarak Vista, bozuk sistem dosyalarını güvenlik kopyalarıyla değiştirerek tamir etmeye çalışmıyor. Bunun yerine neredeyse tüm sistemin önemli verileri ve anahtarlara yazma hakkını elinden alıyor. LocalSystem ve sistem yöneticisi bile bu verilerde sadece okuma hakkına sahip. Sadece TrustedInstaller hizmeti

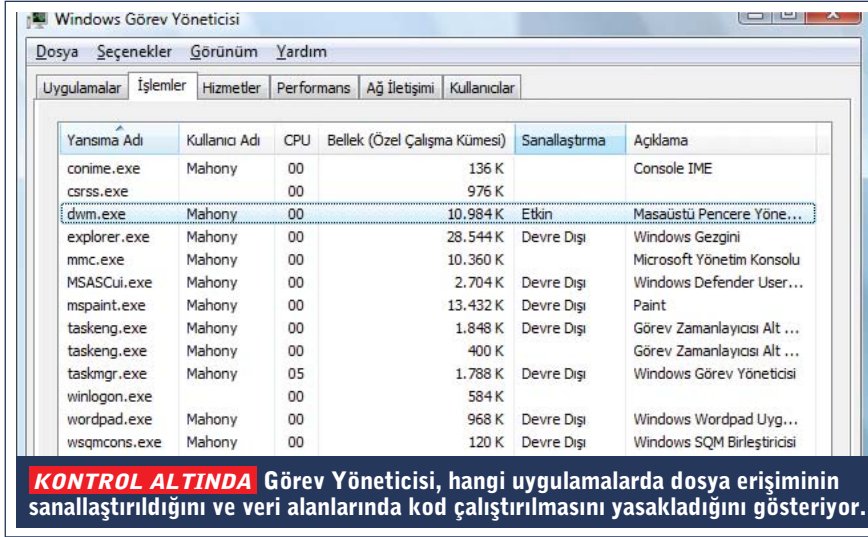
dosyaları bir kurulumdan sonra güncellemeler için değiştirebiliyor veya silebiliyor.

Bunların dışında Microsoft, Vista'da yeni bir hizmet türü ortaya çıkarmış: Protected Services (korunmalı hizmetler). Bunların sistem güvenliğiyle bir ilgisi olmasa da, Digital Rights Management (DRM, dijital haklar yönetimi) ile korunmuş içeriklere erişilmesini engelliyorlar. Böylece bu tip hizmetler, izni olmayan yazılımlar arabirimlerine erişmek istediklerinde veya manipülasyonlar tespit ettiklerinde veri akışını kesiyorlar.

64 bitlik Vista sürümünün Kernel koruması rootkit'lere karşı güçlü bir koruma sağlıyor. Bunlar kernel manipülasyonlarıyla virüs tarayıcılardan ve diğer programlardan gizlenmeye çalışıyorlar. Vista'nın 32 bitlik sürümlerinde bu kernel koruması mevcut değil.

64 bit kernel korumasının bileşenlerinden biri olan PatchGuard'ın (Kernel Patch Protection) görevi, kernel üzerindeki manipülasyonları önceden tespit etmek ve işletim sistemini ciddi durumlarda kapatmak. Çekirdek bunun için beş ile on dakika arasında değişen süreler aralığında, kernel hizmetleri işlevleri için adres listeleri (SSDT), Interrupt Descriptor Table (IDT) ve Global Descriptor Table (GDT) gibi korunmuş kernel yapılarını kontrol ediyor. Hatta AMD işlemcili 64 bit sistemlerde çekirdeğin tüm adres alanlarında modifikasyon yasak. PatchGuard bir tutarsızlık

tespit ettiğinde, sistemi korumak için acil bir şekilde sistemi kapatıyor. Bu esnada sistemde kaydedilmemiş veriler maalesef kayboluyor.

Ne var ki, güvenlik duvarları ve anti virüs programları gibi iyi niyetli yazılımlar da adresleri, fonksiyon çağrılarını filtrelemek ve mesela bir davranışsal engelleyici (behavioristic blocker) ile analiz etmek için kendi rutinlerine yönlendiriyorlar. Bu tip güvenlik yazılımlarına buna rağmen gözetleme işlevi sağlamak için, resmi uygulama arabirimleri tasarlanmış, bunlar başka filtrelerin eklenmesine izin veriyorlar. Bunun için bir dijital imzaya sahip olmaları gerekiyor.

Bu gözetleme arabirimlerinin içerisinde bir dosya sistemi ve kayıt defteri mini filtresi bulunuyor. Güvenlik duvarları, Windows Filtering Platform (WFP) ile gelen ve giden veri paketlerini analiz edip gerektiğinde alarm veriyorlar. Microsoft, kendisi için çalışan bir kernel'in "hotpatching"ine izin veriyor; özel bir dijital imzaya sahip güvenlik güncelleştirmeleri, sistemin yeniden başlatılması gerekmeksizin etkin hale geliyor. Microsoft, Avrupa Birliği Rekabet Komisyonu'nun baskıları doğrultusunda diğer yazılım üreticilerine de Vista'da kapsamlı bir API sunacak, ancak bu tahminen 2008'de yayınlanacak Service Pack 1'le gerçekleştirilecek.

Kernel modifikasyonlarına karşı koruma için ikinci önlemse, 64 bit Vista sürümünün artık sadece imzalı sürücüler (Kernel Mode Code Signing) kabul etmesi. Eski 32 bitlik sürücüler 64 bit

modunda çalışmıyor. Üreticiler sürücülerini 64 bitlik mod için uyarlamak zorundalar.

AĞ GÜVENLİĞİ

Firewall ve karantina ağı

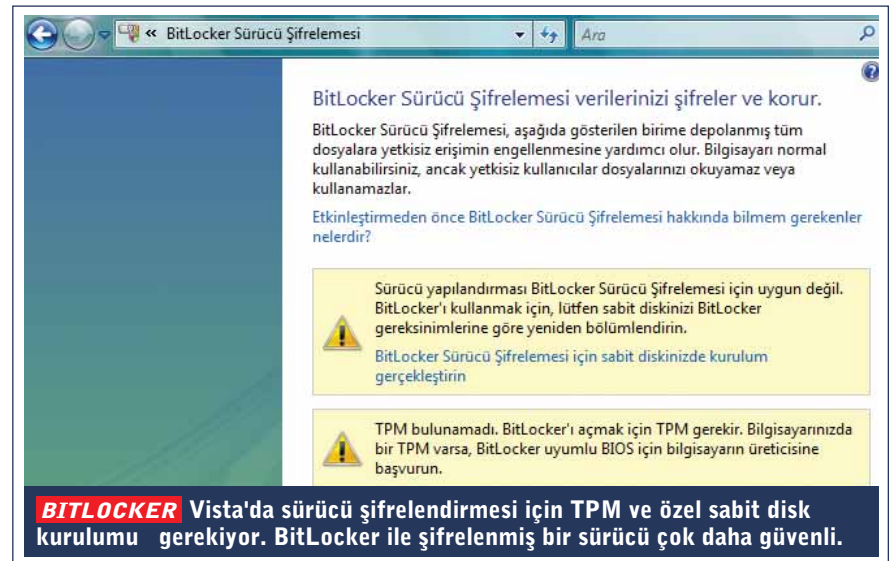
Vista'ya entegre güvenlik duvarı oldukça komplike bir filtre haline getirilmiş. Ancak kullanıcı ilk bakışta bunun pek farkına varmıyor: Kullanıcı arayüzü XP altındakiyle aynı. Microsoft Management Console (MMC) ve buna ait olan snap-in ile bakıldığında ek işlevler görülebiliyor. Bu bağlamda giden trafik de filtreleniyor ve hatta tamamen kapatılabiliyor. İstemci uygulamalar böyle bir durumda ancak elle giden bağlantılar listesine kaydedilmeleri durumunda ağ bağlantıları kurabiliyorlar. Bu kişisel

güvenlik duvarı yazılımlarının özelliklerini andırsa da, Vista konforlu bir öğrenme modu sunmuyor ve standart ayarlarda güvenlik duvarı giden tüm trafiğe izin veriyor. Güvenlik duvarının MMC ile yapılandırılması acemi kullanıcıların kolayca üstesinden gelemeyecekleri bir iş, burada büyük ihtimalle üçüncü parti yazılım üreticileri devreye girecekler. Microsoft, uzun zamandır duyurulan Network Access Protection (NAP) için bir istemci de sunuyor, bununla bir sistem ağı bağlanmadan önce güvenlik taramasından geçiriliyor. Kontrol olumsuz sonuçlanırsa, NAP özellikli Longhorn sunucusu ağı bağlantı izni vermiyor. Bunun yerine ağı bağlanmak isteyen bilgisayar bir karantina ağına alınıyor, buradan gerekli güncellemeleri alabiliyor.

OVERFLOW KORUMASI

Bellek taşmasına son

Çeşitli önlemlerle zararlı kodların buffer-overflow (tampon bellek taşması) gibi yöntemlerle sisteme bulaştırılması engellenmek istenmiş. Bu saldırı yönteminde yaygın bir programlama hatasından faydalanılıyor: Programın geliştiricisi programında sabit boyuta sahip bir tampon belleği karşıdan alınacak veriler için hazır tutuyor. Saldırgan, programın beklediğinden daha fazlasını göndererek tampon belleğin taşmasına ve program için ayrılan belleğin dışına yazılmasına neden oluyor. Bu şekilde tampon →

Özetle

Vista, hiç şüphesiz teorik olarak tüm zamanların en güvenli Windows işletim sistemi. Zararlı yazılımlar ve saldırırganlar başarılı bir saldırı veya sızma için şimdiye kadar hiç olmadığı kadar çok sayıda savunma duvarını aşmak zorundalar. Mesela birkaç sene önce Sasser'ın yaptığı gibi bir hizmetteki güvenlik açığından faydalanarak sisteme girmek isteyen zararlı bir yazılım önce güvenlik duvarını atlatmak zorunda. Bunu başardıktan sonra kendi kodunu çalıştırmalı, sistem işlevlerinin rastgele adreslerini tahmin etmeli ve ayrıca bu işlevlerle sistemde kalıcı hale gelebilmek için gerekli erişim haklarını ele geçirmeli. Tüm bunlar içinse daha önce belirttiğimiz gibi bir sürü engel söz konusu.

Vista güvenlik duvarındaki en oynak tuğla her zaman olduğu gibi yine kullanıcının kendisi. Güvenlik uyarılarını ve işlevlerini dikkate almayarak her talebe olumlu yanıt veren bilinçsiz bir kullanıcı zararlı yazılımların sisteme bulaşmasına neden olabilir. Microsoft'un, pratik günlük kullanımda kullanıcının onayı alınmaksızın onay verilen ve verilmeyen işlemlerle, kullanıcının onayı beklenen işlemler arasında nasıl bir denge kurduğunu yeni işletim sistemini kullandıkça göreceğiz.

belleğin dışındaki değişkenler veya bir işlevin dönüş adresi değiştirilip, zararlı kodlar çalıştırılabilir.

Microsoft, Vista'nın büyük bölümünde kodun tampon bellek taşmasına karşı daha sağlam bir hale gelmesini sağlayan compiler (derleme) seçenekleri kullanmış. Mesela compiler, kritik işlevleri bir stack-cookie ile donatıyor, bu çerez dönüşlerden önce karşı taraftaki adresin güvenli olup olmadığını kontrol ediyor.

Vista ayrıca sadece veri içeren bellek alanlarında kod çalıştırılmasını yasaklayarak ek bir koruma sağlıyor. Bunun için yeni işlemcilerin donanım desteğinden (NX-Bit) faydalanıyor. Microsoft, bu "veri çalıştırma engelleyicisi"ni Service Pack 2 ile Windows XP altında da sunmuştu. Dolayısıyla çoğu işletim sistemi bileşeni bunun koruması altında. Ancak 32 bitlik Vista'da uyumluluk nedenlerinden ötürü uygulamalar standart olarak bu koruma altında değil. Vista,

sadece uygulamalar özel olarak bunu talep ettiklerinde veri çalıştırma engelleyicisini devreye sokuyor. Görev Yöneticisi'nde bunu kontrol etmek mümkün. 64 bit programlar standart olarak veri alanlarında kod çalıştıramıyor.

Tüm bu önlemlere rağmen bir sisteme zararlı kodlar bulaşırsa, sistem kodun ayaklarına bir başka çelme daha takıyor: Address Space Layout Randomization (ASLR). Eski Windows sürümlerinde bazı sistem işlevleri bellekte her zaman aynı adreste bulunuyordu, böylece zararlı kodlar bunlara kolayca ulaşılıyordu. Vista, açılıştan sonra her kütüphaneyi rasgele bir adrese atıyor, saldırırgan bu yüzden doğru giriş adreslerini tahmin etmek zorunda.

HER ŞEY GÜVENLİK İÇİN

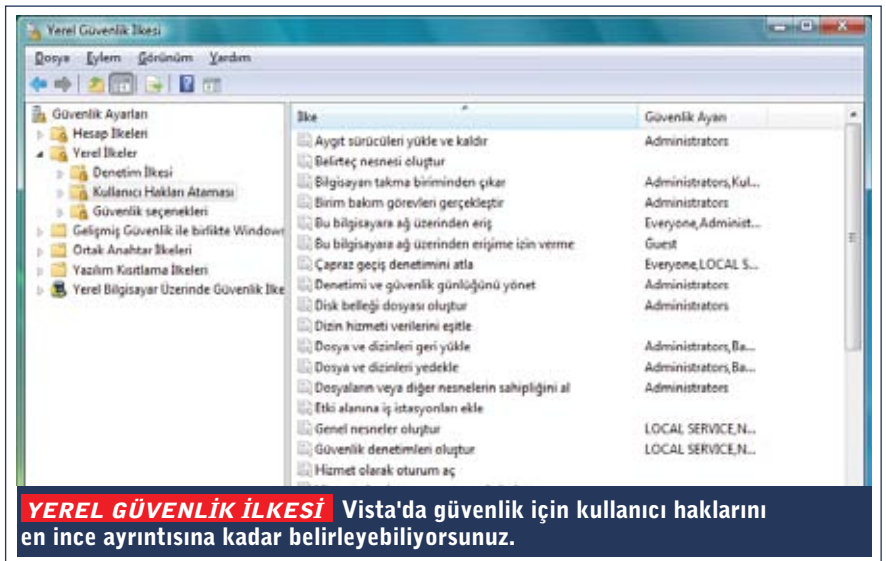
BitLocker ile şifreleme

Firma ağlarındaki sistem yöneticileri, MP3 çalar veya USB stick gibi USB bellek medyalarını genellikle bir güvenlik tehdidi olarak görüyor. Vista, grup yetkileri vererek USB donanımların istemcilerde algılanmasını yasaklayabiliyor. Sistem yöneticisi gerektiğinde istediği bir USB aygıtının tanınmasını ve sisteme eklenmesini sağlayabiliyor. Eski Windows sürümlerindeki bir başka sorunsa, bir saldırırganın bilgisayara fiziksel erişim imkânına sahip olduğunda, mesela bilgisayarı CD gibi bir medyadan açabilmesi ve işletim sisteminin güvenlik önlemlerini aşarak sabit diske istedi-

ği gibi ulaşabilmesiydi. Saldırırgan bu şekilde takas veya hazırda bekletme dosyasında gizli bilgilere ulaşabiliyor veya özel araçlarla şifreleri sıfırlayıp sistemi açabiliyordu. Vista bu tip saldırılara karşı özel bir önlem almış. Enterprise ve Ultimate sürümleriyle yakında çıkacak olan Longhorn Server, BitLocker adında sistem diskini komple şifreleyen bir güvenlik mekanizması sunuyor. Sistem bunun için küçük bir ek başlangıç disk bölümünü kullanıma sunuyor. Vista anahtar bellek olarak da anakart üzerindeki özel bir güvenlik yongasını kullanıyor: Trusted Platform Module (TPM). Bu yonga, anahtarı güncel sistem konfigürasyonunun kontrol koduyla kaydediyor ve bunu ancak, sistem konfigürasyonu değişmediğinde veriyor. Bu da sistemin güvenliğini sağlıyor.

TPM, anahtarı vermediğinde kullanıcı için tek yol USB bellekten okuttuğu veya kendi girdiği bir geri yükleme anahtarını kullanmak. Kullanıcı her hâlükarda geri yükleme şifresini mutlaka birkaç güvenli yerde saklamalı. Zira sadece bu anahtarla bir donanım arızalandığında şifrelenmiş disk bölümüne ulaşabiliyor. Vista, istendiğinde acil durum şifresini bir Active Directory'de (etkin dizin) de kaydediyor. Gelişmiş başlangıç seçenekleri etkin olduğunda, BitLocker ile korunmuş bir bilgisayar açılıştan ek bir onaylama talep edebiliyor, mesela özel bir USB bellek veya PIN kodu. ■

Ufuk Yamankılıçoğlu, uyaman@chip.com.tr

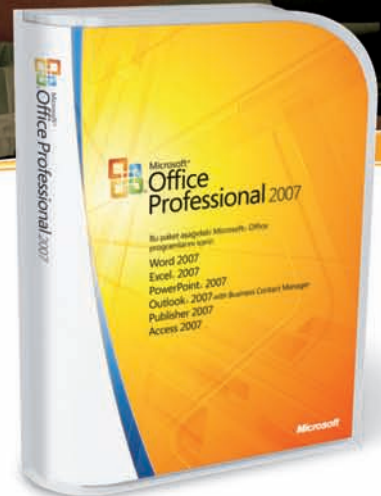
YEREL GÜVENLİK İLKESİ Vista'da güvenlik için kullanıcı haklarını en ince ayrıntısına kadar belirleyebilirsiniz.

Microsoft®

Yeni "Office"inizde

yapabileceklerinize

inanamayacaksınız.

Şimdi işyerleri, **Microsoft Office Professional Plus 2007** ile ihtiyaç duydukları hız ve verime kavuşuyor. 2007 Microsoft Office sistemindeki yeniden tasarlanmış kullanıcı arayüzü ile uygulamaları kullanmak çok daha kolay. Ayrıca yeni grafik araçları, sunumları mükemmelleştirmek için her türlü olanağı sağlıyor. Microsoft Office Professional Plus 2007, etkin ve kolay kullanım için ihtiyacınız olan her şeyi bir arada sunuyor.

www.microsoft.com/turkiye
444 67 87

360 derece oyun keyfi

Xbox 360 sürprizlerle dolu bir cihaz! Dışarıdan ayrı, içini kurcaladığınızda apayrı güzellikte.

Kısaca Xbox 360'ı anlatalım ki bu eğlence yumağı cihazı tanıyanlar da bir an önce tanışsınlar. Öncelikli olarak oyun oynamaya yarayan Xbox 360, bir yılı aşkın süredir piyasada. Bu süre içerisinde birbirinden kaliteli oyunlara ev sahipliği yaptı ve yapmaya da devam ediyor. Xbox ile Uzak Doğu'da istediği başarıyı yakalayamayan Microsoft, Xbox 360 için birçok Japon oyun firmasıyla da özel anlaşmalar imzaladı. Xbox 360'a özel RPG oyunları, Blue Dragon ve Lost Odyssey büyük ses getireceği benziyor. Şu sıralar ise oyuncuların gözdesi Gears of War tek başına Xbox 360 almak için bi-

le başlı başına bir neden. 2007'nin ortalarında çıkması beklenen Halo 3'ün ise gerçek anlamda bir şaheser olması bek-

leniyor. Kuşkusuz ki Xbox 360'ın en ilgi çekici yönlerinden biri de geniş bant internet olanağıyla, Xbox Live! adlı hizmetten faydalanabilinmesi. Xbox Live! ile diğer Xbox kullanıcılarıyla tanışabilir, Marketplace'den oyunlara birçok eklenti indirebilir ve elbette çevrimiçi olarak birçok oyunu oynayabilirsiniz. Bu özelliği küçümsemek lâzım, zira onlarca dolara aldığınız bir oyunun ömrünü uzatmak için bundan daha iyi bir fırsat bulunamaz.

Çevrimiçi hizmetin yanında Xbox 360'ın grafik kalitesi de göz kamaştırıcı. Bir HDTV'ye sahipseniz, Xbox 360'ın grafik kalitesi karşısında büyülenebilirsiniz. HDTV'niz yoksa da dert etmeyin, yarı yolda kalmazsınız fakat Microsoft'un hedeflediği grafik kalitesinin çok altında bir performans sizi bekliyor olacak.

EĞLENCE MERKEZİ

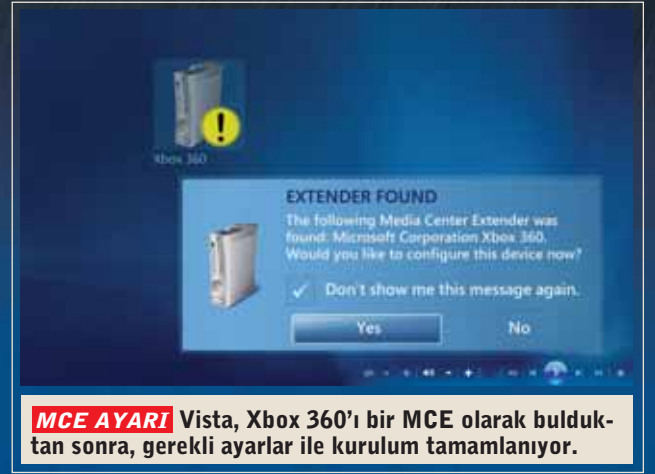
Xbox 360, eğlence merkezine dönüşünce

Sıra geldi asıl konumuza. Bildiğiniz gibi Windows XP ile, bu işletim sisteminin Media Center sürümü de piyasaya sürülmüştü. Media Center'ın asıl amacı bilgisayarınızın, evdeki çeşitli elektronik aletlere veri sağlayabilmesiydi. Diyelim ki, Media Center işletim sistemli bir bilgisayarınız var. Salonda da LCD televizyonunuz tüm ihtişamıyla harekete geçmek için bekliyor.

Bilgisayarı kaldırıp televizyonun yanına götürmeyi mi tercih edersiniz, yoksa bir şekilde bilgisayarınızda yer alan videoları, resimleri ve müzikleri bilgisayarınızı kımıldatmadan salona aktarmayı mı? İşte bunu sağlamak için

XBOX 360 TEKNİK ÖZELLİKLER

İşlemci	IBM PowerPC tabanlı özel yapım işlemci. Her biri 3.2 GHz hızında çalışan üç simetrik çekirdek
Grafik işlemci	500 MHz hızında çalışan özel yapım ATI grafik birimi 720p, 1080i çözünürlük
Bellek	700 MHz hızında, 512 MB GDDR3 RAM
Veri depolama	Yükseltilebilir 20 GB HD ünitesi 12X çift katman DVD-ROM. En düşüğü 64 MB olan kayıt kartları
Girişler ve çıkışlar	3 adet USB 2.0, 1 adet Ethernet, 802.11 a/b/g Wi-Fi
Dijital medya	DVD-Video, DVD-ROM, DVD-R/RW, DVD+R/RW, CD-DA, CD-ROM, CD-R, CD-RW, WMA CD, MP3 CD, JPEG Photo CD desteği

Media Center Extender (MCE) adında cihazlar piyasaya sürüldü.

Çeşitli firmaların ürettiği MCE'ler, görünüşte birer kutudan farklı değil. Çoğunda birkaç USB girişi, Wi-Fi desteği ve çeşitli televizyon ve ses çıkışları bulunuyor. Bu aleti televizyonunuza ve ses sisteminize bağlayarak metrelerce uzaktaki bilgisayarınızla iletişime geçmiş oluyorsunuz. Bağlantı gerçekleşikten sonra da bilgisayardaki işletim sisteminin izin verdiği verileri televizyonunuzda görüntüleyebiliyorsunuz.

UYUMLULUK

Microsoft Vista ile Xbox 360'ın uyumu

Microsoft'un en iddialı ürünlerinden biri olan Xbox 360'ın da bir MCE olarak kullanılması kaçınılmazdı. Microsoft, Windows Vista'da, Windows XP'de olduğu gibi Media Center Edition diye ayrı bir sürüm uygulaması yapmadığı için, Windows Vista tüm Media Center olanaklarını içeriyor.

Bu da demek oluyor ki, birkaç tıkla mayla kısa sürede evinize Media Center istasyonu kurabilirsiniz. Xbox 360 ve Windows Vista, muhtemelen birbirini en kolay tanıyan ikili olacak. Aslında gelecek zaman kullanmak yanlış, çünkü bu yazı hazırlanırken daha beta aşamasında olan Vista, beta olmasına rağmen Xbox 360'ı tanıyabiliyordu.

Peki, bu platformu nasıl kuruyoruz? Önce Xbox 360'la bilgisayarın bağlantı yöntemini seçiyoruz. Dilerseniz Ethernet bağlantısıyla, dilerseniz de Wi-Fi (IEEE802.11 a/b/g) ile bu bağlantıyı gerçekleştirebilirsiniz (ortalıkta bir kablo cümbüşü yaşamak istemiyorsanız, Wi-Fi bağlantısını tercih etmeniz

öneririz). Bağlantıyı yaptıktan sonra, Xbox 360'ın menüsünden Media Center'ı seçiyor ve Vista'dan da çevredeki MCE'leri bulmasını istiyoruz.

HER ŞEY İÇİNDE

Tam teşekküllü bir Media Center

Vista'nın kurulum sihirbazıyla birkaç adımda kurulum gerçekleşiyor ve artık Xbox 360'ınızı tam teşekküllü bir Media Center olarak kullanabiliyorsunuz.

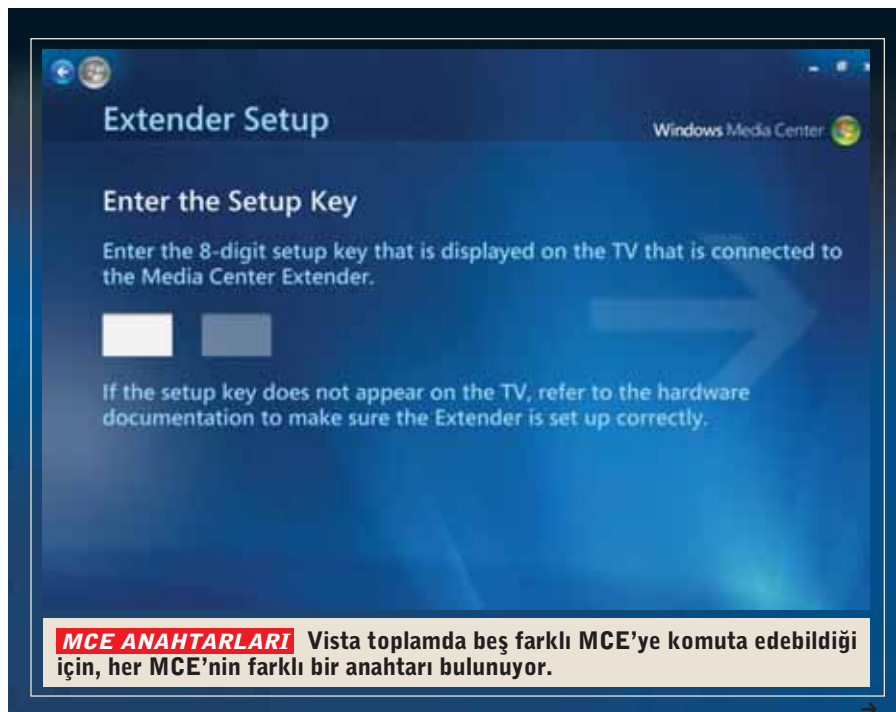
Diğer MCE'lar ve Xbox 360'ın Media Center bölümü arasında bir takım farklar bulunuyor. Bu farklılıkların başında HDTV, AC3 Audio (5.1), WMA Professional 5.1 desteği göze çarpıyor.

Bunun yanında Vista'nın yeni Media Center arayüzü de birebir kullanılabiliyor. Bir güzellik de Xbox 360'ın,

Media Center moduna geçtiğinde fanlarının sessizleşmesi. Ancak DivX/XviD codec'leri desteklenmiyor. Buna ek olarak, bilgisayarınızda takılı olan DVD'yi de izleme olanağınız bulunmuyor. Xbox 360'ın DVD sürücüsü olduğu için belki çok önemli sayılmaz, ama yine de bu özelliğin bulunması fena olmazdı.

Eğer oyunlarla ilginiz yoksa, sadece bir MCE'ye sahip olma adına Xbox 360 almak çok anlamlı sayılmaz. Ama Xbox 360'ın diğer olanaklarını ve bir Microsoft ürünü olduğu için Vista'yla sorunsuzca çalışacağını göz önünde bulundurursanız, iyi bir tercih olabilir. Evinizde birkaç televizyon varsa ve biraz da eğlenceye, teknolojiye düşkünseniz, Vista ve Xbox 360 iş birliğiyle evinize yepyeni bir heyecan getirebilirsiniz. ■

Ümit Öncel, umit@chip.com.tr

CHIP Test Merkezi Koordinatörü Şahin Ekşioğlu, donanım dünyasında dikkatini çeken gelişmeleri, her ay günlüğünde sizlerle paylaşıyor.

Vista ile yeni bir dönem

Ha geldi ha gelecek derken, bekleyiş nihayet sona eriyor. Pek çok yeni özelliği beraberinde getiren Vista, farklı bir deneyim. Neyse ki alışmak için zamanımız bol.

28 Aralık: Xbox360 V2 geliyor

Bizim binadaki Level dergisinde yurtdışından alınma bir XBOX360 var epeydir. Cihazı merak ediyorum ama Level dergisinin kendi imkânlarıyla aldığı bir ürün olduğu için doğru dürüst inceleme fırsatı bulamadım. Microsoft Türkiye ile yaptığım görüşmelere bakılırsa XBOX 360'ın 2007'de ülkemizde resmi olarak satışa sunulması için çalışmalar sürüyor. Gönül isterdi ki XBOX 360 gibi hoş bir cihaz, dünya ile aynı anda ülkemizde de satışa sunulsun lâkin bu gerçekleşmedi.

Öte yandan bu gecikmenin bazı avantajları da olacak. Her şeyden önce ülkemizde satışa sunulacak olan XBOX 360'ın, geliştirilmiş sürüm olması söz konusu. Kod adı Zephyr olan (ilk XBOX 360'ın kod adı Xenon'du) bu 2. sürüm XBOX 360'taki en büyük gelişme, 65 nm'lik bir işlemci kullanıyor olması. Böylece

termal sorunlar sona erecek ve güç tüketimi konusunda daha verimli bir tablo ortaya çıkacak. Ek olarak 1080p destekli bir HDMI çıkışı ve 120 GB kapasiteli sabit disk de Zephyr ile gelen özellikler arasında. Bunların "sızan haberler" olduğunu ve resmi haberler olmadığını vurgulamakta fayda var. Tahmin edebileceğiniz gibi Zephyr, Xenon'un yerini alacağı için fiyat farkı da olmayacak.

Sony PlayStation 3, kâğıt üzerinde muhteşem görünüyor fakat pratikte rakiplerine üstünlük sağlamaktan (en azından şimdilik) çok uzak. Tıpkı PSP'nin Nintendo DS karşısında geride kalması gibi. Kişisel fikrim, Sony'nin Nintendo ve Microsoft karşısında kısa ve orta vadede başarılı olamayacağı yönünde. Ülkemiz itibarıyla baktığımızdaysa ürünlerin fiyat politikaları henüz belli olmadığı için kestirim yapmak zor. Fakat asıl savaşın nispeten uygun fiyatlı Wii ile orta seviyedeki XBOX360 arasında geçeceğini tahmin etmek zor değil.

8 Ocak: Vista ile yeni bir sürücü modeli

İşletim sistemi ne kadar stabil olursa olsun donanımla ya da donanım sürücüsüyle ilgili pek çok neden kilitlenmeye yol açabilir. Vista, kilitlenmeleri azaltmak adına XP'den çok daha üstün bir tablo çiziyor. Özellikle ekran kartı sürücüsü cephesinde önemli gelişmeler var. Vista için yaptığım araştırmalarda ATI tarafında önemli bilgilere ulaştım. nVidia DX10 açışından elini çabuk tutup GeForce 8800'ü piyasaya sürdüyse de sürücü tarafında ATI daha iyi çalışıyor sanki. Gelelim ATI'dan edindiğim bilgilere:

2007'DE TÜRKİYE'DE? XBOX 360'ın 2007'de ülkemizde resmi olarak satılması için çalışmalar sürerken, yurt dışında XBOX kullanıcıları modifikasyonlara çoktan başladı bile.

Vista öncesi ekran kartı sürücülerine baktığımızda iki önemli kısım karşımıza çıkıyor. Çekirdek alanı (ya da katmanı) ve kullanıcı alanı. Çekirdek alanı, doğrudan GPU ve ekran kartı belleğine erişerek, bu donanım bileşenlerine işletim sisteminin bir parçasıymış gibi davranıyor. Bu durum, işletim sistemi ve ekran kartı donanımı arasında yakın bir ilişki olmasını sağlıyor. Fakat bu yakın ilişki yüzünden ekran kartı donanımında ortaya çıkabilecek en küçük problem bile işletim sistemine çabucak yansıyor ve bu da çoğunlukla kilitlenmeye sebebiyet veriyor. İşin kötüsü tüm sürücü yapısı içinde en fazla alan çekirdeğe ayrılmış.

Sürücüdeki kullanıcı alanı ise uygulamalar ve kullanıcıyı kapsayan bir katman. Dolayısıyla donanıma doğrudan erişimi söz konusu değil ve bu yüzden çekirdek alanına göre çok daha kararlı ve güvenilir bir yapı arz ediyor.

Vista sürücü modelinde daha önce çekirdek alanından bulunan Direct 3D ve GDI (2D) gibi bileşenlerin kullanıcı alanına kaydırıldığını görüyoruz. Küçük bir ek bilgi olarak belirtirim, OpenGL daha önce de kullanıcı alanındaki bir bileşendi.

Asıl önemli noktaya geliyoruz

Vista sürücü modelinde UMD (User Mode Driver) ve KMD (Kernel Mode Driver) olmak üzere iki temel bileşen görüyoruz ki, bunlar işlevleri değişse de eski kullanıcı ve çekirdek alanı bileşenlerine denk geliyor. Vista her bir uygulama için ayrı bir UMD alanı kullanıyor. KMD'den ve dolayısıyla donanımdan tamamen izole edilmiş olan bu uygulama başına yük-

2 Ocak: Flaş bellek satın alırken

Kapasiteleri gittikçe yükselen USB flaş bellekler giriş seviyesinde o kadar ciddi fiyat düşüşleri yaşadı ki, bazı firmalar toplantılarda hazırladıkları sunumları, kâğıt masrafından kaçmak amacıyla 256 hatta 512 MB USB flaş bellek içinde dağıtmaya başladı. Fakat bedava da olsa her flaş bellek "flaş" bir ürün değil. Vista'daki Ready Boost özelliğini desteklemesi, artık USB flaş bellekler için ciddi bir kriter. Eğer son zamanlarda flaş bellek satın almayı düşünüyorsanız Ready Boost desteği sunduğundan emin olun.

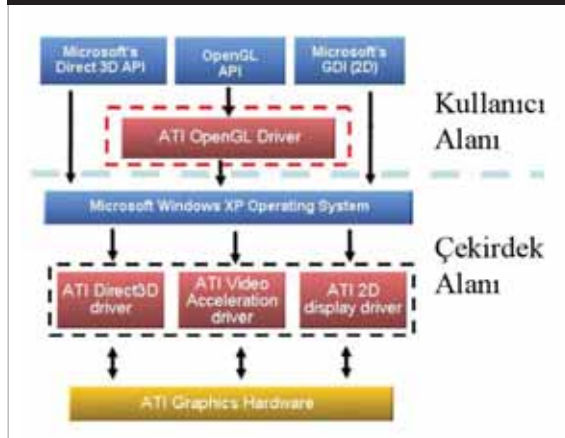
PC'LERİN ELİ AYAĞI Disket sürücülerin kapasite yetersizlikleri ve CD/DVD yazmanın görece külfetli olması yüzünden flaş bellekler oldukça popüler.

nen bağımsız UMD'lerin birinde sorun çıktığında, Vista ilgili uygulamayı kapatarak sistemi ve diğer uygulamaları koruyor. Yani sorunlu uygulamanın "şalteri kapatılıyor" ve sistem çalışmaya devam ediyor.

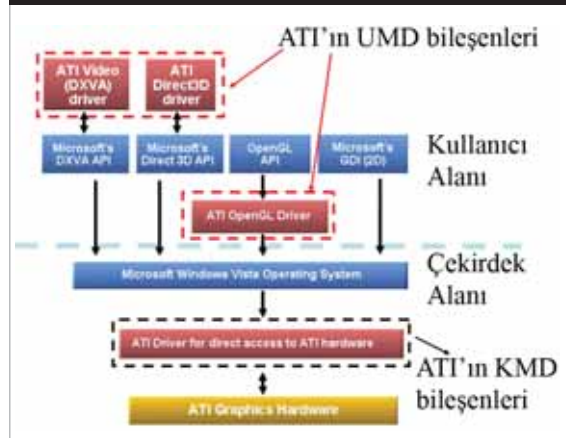
ATI'nın Vista olanaklarıyla ortaya koyduğu sürücü yenilikleri sadece bu kadar değil. GPU'da sorun çıktığında GPU'nun resetlenmesi (GPU Recover) ya da ekran kartı üzerindeki belleğin yönetim sorumluluğunun sürücüden alınarak işletim sistemine aktarılması gibi daha pek çok yenilik söz konusu.

Bu değerli bilgileri detaylı bir şekilde paylaştığı için ATI teşekkürü hak ediyor doğrusu. Windows Aero, geliştirilmiş güvenlik ve performans özellikleri vs. derken Vista, XP ile karşılaştırılınca gerçekten yeni bir dünya gibi. İşin ilginç tarafı teknik detaylara indikçe, aslında çoğunlukla buzdağının görünen kısmıyla karşı karşıya olduğumuzu ve arka plandaki yeniliklerin görünenden çok daha fazla olduğunu fark ediyoruz.

WINDOWS XP SÜRÜCÜ MODELİ

WINDOWS VISTA SÜRÜCÜ MODELİ

VISTA FARKI Ekran kartı sürücülerinde ATI'nın Vista olanaklarıyla yaptığı değişiklikler takdire şayan. Kararlı ve güvenli çalışma için sürücü katmanı yapılandırılması tamamen değiştirilmiş.

En yeni donanım bileşenleri

CHIP Test Merkezi olarak piyasaya yeni giren donanım bileşenlerini sizin için test ederek bu sayfalarda tanıtıyoruz.

■ Test Merkezi'mize bu ay da birbirinden ilginç ürünler konuk oldu. Bunlar arasında en dikkat çeken, Microsoft Türkiye tarafından özel olarak getirtilen ve uçaktan geldiği gibi Test Merkezi'mize yollanan Zune'du. Zune, şu anda değilse bile büyük ihtimalle 2007 içinde ülkemizde satışa çıkacak. İncelediğimiz diğer bir ürün HP Compaq NC 2400, özellikle küçük ve hafif bir dizüstü bilgisayar arıyorsanız göz atmanız gereken bir seçenek. Kapasite-leri sürekli artsa da dâhili disk-lere sığmaz olduk diyorsanız Philips SPE3050CC, 500 GB kapasitesi ve USB 2.0

arabirimiyle etkileyici bir harici disk.

Ürünler arasındaki Logitech Z-10 ise, seçici bir müzik kulağına sahipseniz hoşunuza gidecektir. Şıklığına ek olarak Z-10'un alışılmadık özellikleri de var.

Cep telefonunuz MP3 çalabiliyor ve video gösterebiliyorsa büyük ihtimalle bellek yetersizliği çekiyorsunuz. ADATA'nın 1 GB'lık MicroSD kartı, beraberinde SD kart adaptörü gelmesine ek olarak uygun fiyatıyla da dikkat çekiyor. Yine ADATA'nın USB flaş bellek çözümü olan PD7 200x, Vista'nın Ready Boost özelliğini destekle-

97	Web kamerası: Creative Live! Vista Cam
97	Cep telefonu: Samsung SGH-Z400
97	Dizüstü bilgisayar: Casper Nirvana
98	Dizüstü bilgisayar: HP Compaq NC 2400
98	Harici sabit disk: Philips SPE3050CC
98	SD flaş bellek: Verbatim 2GB SD kart
99	LCD Monitör: Philips 190CW7cs/00
99	Klavye ve fare seti: Microsoft Wireless Laser Desktop 6000 V2
99	Dijital Fotoğraf Makinesi: Casio Exilim EX-Z1000
100	Multimedya oynatıcı: Microsoft Zune
101	USB flaş bellek: ADATA MyFlash PD7 200x
101	Dijital video kamera: Sony DCR-SR90E
101	Dizüstü PC adaptörü: Trust PW1350P
102	Masaüstü Hoparlör: Logitech Z-10
102	Flaş Bellek: ADATA 1 GB MicroSD kart
102	Sabit Disk Soğutucusu: Thermaltake Hardcano

mesi ve 4 GB'lık kapasitesiyle öne çıkıyor. Dijital video kameraların fiyatları epey düştü. Eğer kalite çıtanız yüksekse üç adet algılayıcıya sahip olan Sony DCR-SR90E ilginizi çekebilir. Kameranın kayıt medyası olarak 30 GB kapasiteli sabit disk kullandığını da belirtelim. 16:9 biçimindeki monitörler gittikçe yaygınlaşıyor. Özellikle Vista, bu monitörleri çok seviyor. Philips 190CW7CS/00, başarılı bir geniş ekran LCD monitör olarak inceleme sayfamızda.

3. nesil telefonlar, her ne kadar henüz GSM operatörlerimiz bu konuda ağır kalmış olsa da çoktan piyasaya çıktı. Samsung SGH-Z400, başta ekranı olmak üzere başarılı özelliklerle donatılmış 3. nesil cep telefonu.

Windows Vista ile gelen yeni özelliklere çabucak uyum sağlamak istiyorsanız, iyi bir klavye ve fare setine ihtiyacınız olacak. Bu noktada Vista'nın üreticisi Microsoft'un bu konuda başarılı bir çözüm üretmesi çok da şaşırtıcı değil. Microsoft Wireless Laser Desktop 6000 V2, Vista için özelleştirilmiş kısa yol tuşları ve ergonomik tasarımıyla Vista deneyiminize rahatlık ve keyif katacak bir ürün.

Şahin Ekşioğlu, esahin@chip.com.tr

DEĞERLENDİRME

Test & Teknoloji sayfalarında, ürünler hakkında detaylı bilgi ve ürünleri puanlandıran bir not sistemi bulabilirsiniz. Puanlama sisteminin karmaşık olmaması için iki kategori oluşturduk. Bunlar "Toplam CHIP Puanı" ve satın almada önemli bir rol oynayan "Fiyat/Performans Oranı". Tüm ürünleri daha önce belirlediğimiz test platformu ve test kriterlerine uygun olarak inceleyip değerlendiriyoruz. Böylece önceki aylarda yer alan benzer

ürünleri de birbirleri ile karşılaştırma fırsatını yakalayabilirsiniz. Kullandığımız bu puan sistemini ürünleri daha kolay değerlendirip sıralandırmak için uygun gördük. Diğer taraftan, ürünlerin teknik verilerini ayrı bir kutu halinde vermemizin sebebi ise, ürünler arasında karşılaştırma yapmayı daha kolay hale getirmek. Burada test edilen donanım ürünleri, yeterli puanı alırlarsa CHIP TOP 10 bölümünde ilgili listede de yer alıyorlar.

TOPLAM CHIP PUANI

çok iyi	■ ■ ■ ■ ■	(100-90 Puan)
iyi	■ ■ ■ ■ ■	(89-75 Puan)
orta	■ ■ ■ ■ ■	(74-60 Puan)
vasat	■ ■ ■ ■ ■	(59-45 Puan)
kötü	■ ■ ■ ■ ■	(44-20 Puan)
çok kötü	■ ■ ■ ■ ■	(19-0 Puan)

FİYAT/PERFORMANS

çok iyi	■ ■ ■ ■ ■	(100-90 Puan)
iyi	■ ■ ■ ■ ■	(89-75 Puan)
orta	■ ■ ■ ■ ■	(74-60 Puan)
vasat	■ ■ ■ ■ ■	(59-45 Puan)
kötü	■ ■ ■ ■ ■	(44-20 Puan)
çok kötü	■ ■ ■ ■ ■	(19-0 Puan)

Web kamerası	Cep telefonu	Dizüstü bilgisayar
CREATIVE LIVE! VISTA CAM	SAMSUNG SGH-Z400	CASPER NIRVANA
		
CHIP PUANI 	CHIP PUANI 	CHIP PUANI
FİYAT/PERFORMANS 	FİYAT/PERFORMANS 	FİYAT/PERFORMANS
FİRMA Kont, Koyuncu, Multimedia BİLGİ İÇİN (216) 528 55 00, (216) 528 88 88, (212) 479 46 46 FİYAT 45 \$ + KDV	FİRMA Başarı, Telpa BİLGİ İÇİN (212) 340 39 99 WEB www.samsung.com/tr FİYAT 800 YTL + KDV	FİRMA Casper Bilgisayar Sistemleri BİLGİ İÇİN (216) 528 66 66 WEB www.casper.com.tr FİYAT 1.266 \$ + KDV
TEKNİK ÖZELLİKLER	TEKNİK ÖZELLİKLER	TEKNİK ÖZELLİKLER
Algılayıcı VGA CMOS	Ekran 300x400 mm, 240x320 piksel, 256 bin renk	İşlemci ve bellek Core 2 Duo T7200, 1 GB DDR2
Arabirim USB 1.1	Kamera 2 megapiksel ve VGA	E.kartı / sabit disk GMA 950, 120 GB 5.400 rpm
Mikrofon Harici	Bellek 30 MB dahili, 256 MB Micro SD	Ekran 15,4 inç, 1.280 x 800 piksel
Boyutlar 115 x 90 x 65 mm	Pil tüketimi 400 saat bekleme, 5 saat konuşma	Boyutlar ve ağırlık 350 x 250 x 33 mm, 2,7 kg
Birlikte gelenler Mikrofon, WebCam SE	Boyutlar ve ağırlık 96,7x47,8x19,2 mm, 107 g	Beraberinde gelenler El kitabı, kablolu fare
Diğer -	Diğer Bluetooth 2.0, UMTS	Diğer SD kart okuyucu, çanta

Akrobat kamera: ADSL'in yaygınlaşmasıyla son dönemin popüler donanım bileşenleri arasına giren web kameraları, pek çok marka ve modelde piyasada bulunmakta. Test Merkezi'mize yollanan Creative Live Vista Cam'in gayet akrobatik bir tasarıma sahip olduğunu söylemek mümkün. Her yöne dönebilen objektifiyle dikkat çeken ürünün ön kısmından istediğiniz takdirde elle netleme ayarı da yapabilirsiniz. Kamerası sadece masaüstü PC'nizle değil USB arabirimi üzerinden basit bir kurulumun ardından dizüstü PC'nizle de kolayca kullanabilirsiniz. Zira Creative Live! Vista Cam, her türlü LCD ya da CRT monitöre sorunsuz bir şekilde yerleştirilebilmekte. 640 x 480 piksel çözünürlükte bir algılayıcı ile donatılmış olan ürünün kutusundan çıkan mikrofonu da kullanarak çabucak görüntülü sohbete başlayabilirsiniz. Ürünle gelen yazılım da oldukça başarılı.

SONUÇ Makul bir görüntü kalitesi sunan kamerayla birlikte gelen yazılımı da beğendik.

- + Tatminkâr görüntü kalitesi
- + Esnek tasarım
- + Başarılı yazılım desteği

Yeni nesil telefonlara merhaba: 3. nesil telefonlar çoktan arz-ı endam etmeye başladı. Samsung da önde gelen üreticilerden biri olarak bu akıma öncülük ediyor. Test Merkezi'mize ulaşan Samsung SGH-Z400'e baktığımızda ilk dikkatimizi çeken tabii ki mükemmel ekranı oldu. Genel hatları itibarıyla Samsung kalitesini başarılı bir şekilde yansıtan telefonun gri ve siyah olmak üzere 2 rengi mevcut. Telefonun ön kısmındaki VGA kamera sayesinde görüntülü konuşma yapmak mümkünken (operatör destekliyse) arkadaki kamera ile 2 megapiksel çözünürlükte fotoğraf çekebilirsiniz. Telefonla gelen kulaklık MP3 dinlemek için ideal. Üründe bulunan 30 MB'lık dahili hafızaya ek olarak kutudan çıkan 256 MB Mikro SD kart, özellikle MP3 meraklısıysanız çok işinize yarayacak. Yeri gelmişken, MP3 kalitesi olarak tatminkar bir tablo çizen telefon, ayrıca mp4 biçimindeki videoları da gösterebiliyor.

SONUÇ Samsung SGH-Z400, gerek tasarımı gerekse sunduğu özelliklerle dikkat çeken bir telefon.

- + Şık ve yuvarlak hatlar
- + Kaliteli ekran
- + 3G desteği

En yeni işlemcili dizüstü: Intel'in en yeni çift çekirdekli Core 2 Duo (Merom) işlemcisi taşıyan dizüstü bilgisayarlar piyasaya çıktı. 2 GHz'lik Core 2 Duo işlemcisiyle donatılmış Casper Nirvana, performans arayan kullanıcıları hedefliyor. Parlak, 15,4 inç'lik ekran, yüksek bir görüntü kalitesi sunuyor. Ayrıca 120 GB kapasiteli 5.400 rpm'lik Seagate Momentus sabit disk, pratik kullanımda performans açısından ön plana çıkan bileşenler arasında. 1 GB'lık DDR2 bellek, özellikle Vista ile çalışırken çok işinize yarayacak. Öte yandan bu dizüstü bilgisayarda gönül isterdi ki Intel GMA 950 görüntü birimi yerine gelişmiş 3B özellikleri olan bir ekran kartı olsun. Bir dizüstü bilgisayar aldınız fakat nasıl taşıyacaksınız? Genellikle çanta için ayrıca para ödememiz gerekir, ki bu da pek hoş değil. Neyse ki Casper Nirvana ile gayet şık bir taşıma çantası da geliyor.

SONUÇ Hızlı işlemcisi ve başarılı ekranıyla beğenimizi kazanan Casper Nirvana, Vista uyumlu bir ürün.

- + Vista uyumlu
- + Beraberinde çanta var
- 3B özellikleri daha iyi olabilirdi →

Dizüstü bilgisayar

HP COMPAQ NC 2400

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA HP Türkiye
BİLGİ İÇİN (212) 444 03 07
WEB www.hp.com.tr
FİYAT 2.199 \$ + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

CPU ve bellek Intel Core Duo U2500, 1 GB DDR2
E.Kartı ve sabit disk GMA 950, 60 GB, 4.200 RPM
Ekran 12,1 inç, 1.280 x 800 piksel
Boyutlar ve ağırlık 282 x 213 x 25 mm, 1,29 kg
Beraberinde gelenler HP yazılımı, Norton I.S.
Diğer Bluetooth, Super M. DVD yazıcı

Harici sabit disk

PHILIPS SPE3050CC

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA Philips Türkiye
BİLGİ İÇİN (0800) 261 33 01
WEB www.philips.com.tr
FİYAT 420 YTL + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

Kapasite 500 GB
Arabirim USB 2.0
Form faktör 3,5 inç
Kutu içeriği AC adaptör, el kitabı, USB kablosu
Boyutlar 115 x 30 x 200 mm
Ağırlık 1,01 kg

SD flaş bellek

VERBATIM 2 GB SD KART

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA Ekip Elektronik
BİLGİ İÇİN (212) 289 89 00
WEB www.ekipelektronik.com.tr
FİYAT 48 Euro + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

Kapasite 2 GB
Aktarım hızı 2 Mb/s
Boyutlar 32 x 24 x 2.1 mm
Ağırlık 5 g
Garanti süresi Ömür boyu
Diğer Yazma koruması kilidi

Minik canavar: Dizüstü bilgisayarlar yaygınlaştıkça kullanıcılar daha fazla taşınabilirlik istemeye başladı. Bu doğrultuda popüler olan 12,1 inç ekranlı dizüstü PC'ler, 3 kg'lık modellerden sıkılanlar için ideal. HP Compaq NC 2400 de ufak tefek boyutlarıyla size varlığını bile hissettirmeyecek kadar taşınabilir bir dizüstü PC olarak inceleme sayfalarımıza konuk oluyor. Ürünün küçük boyutları ve hafifliği sizi aldatmasın. Donanım özellikleri olarak tatmin edici özelliklere sahip olan HP Compaq NC 2400'ün diğer bir dikkat çekici özelliği de parmak izi okuyucusuyla donatılmış olması. Bu biyometrik özellik, TPM sürücü şifreleme özelliğiyle birleşince ciddi bir güvenlik sağlıyor. Genel olarak baktığımızda bu ürünün yüksek performanstan ziyade taşınabilirliği hedeflediğini söylemek mümkün. Son olarak üründe touchpad yerine işaret çubuğu kullanıldığını belirtelim.

SONUÇ 1,29 kg'lık ağırlığı ve küçük boyutlarıyla size gittiğiniz her yerde eşlik edebilecek başarılı bir dizüstü PC.

- + Küçük boyutlar
- + Parmak izi okuyucu
- + Başarılı yazılım desteği

Harici yüksek kapasite çözümü: Sabit disk kapasitelerinin sürekli artmasına rağmen kullanıcıların depolama alanı ihtiyacı, azımsanmayacak boyutlarda. Özellikle dizüstü PC'lerin yaygınlaşması da harici depolama çözümlerini ön plana çıkarıyor. Test Merkezi'mize yollanan Philips SPE3050CC, bu noktada 500 GB kapasitesiyle oldukça cazip bir ürün.

USB 2.0 arabirimini kullanan Philips SPE3050CC içinde 8 MB önbellekli, 7.200 rpm dönüş hızına sahip bir Hitachi HDT725050VLAT80 disk var. HD Tach ile gerçekleştirdiğimiz testlerde ürünün rastgele erişim süresinin 13,5 ms civarında olduğunu gördük. Ortalama veri aktarımı (okuma) ise 31 MB/sn olarak ölçüldü. Oldukça sade fakat şık bir görünüme sahip olan Philips SPE 3050CC üzerinde sadece açma kapama düğmesi ve cihazın çalıştığını gösteren mavi bir led bulunuyor. Üründe kullanılan alüminyum materyal, soğutma da sağlıyor.

SONUÇ Dizüstü ve masaüstü PC'lerde kullanabileceğiniz başarılı ve taşınabilir bir ek kapasite çözümü.

- + Yüksek kapasite
- + Zarif tasarımı
- Beraberinde yazılım gelmiyor

SD kart arenasına yeni bir aktör:

Test Merkezi'mize ulaştırılan Verbatim marka 2 GB kapasiteli SD kartı görünce biraz şaşırdık açıkçası. Zira bu zamana kadar Verbatim markası bizim için optik ve manyetik depolama medyalarıyla özdeşleşmişti. Görünen o ki firma flaş bellek işine de el atmış. 2 GB'a ek olarak 512 MB ve 1 GB'lık modelleri de bulunan Verbatim SD kart ailesine performans olarak baktığımızda, saniyede 2 GB'lık bir aktarım oranı görüyoruz. "Peki bu kapasiteler tam olarak ne ifade ediyor" dersiniz şu örnekle açıklayabiliriz. 512 MB kapasiteli bir karta 116 adet 8 megapiksel çözünürlükte ve JPEG biçiminde fotoğraf sığarken, kapasite 2 GB olunca bu rakam, 464'e çıkıyor. Kapasite yüksek olunca JPEG gibi kayıplı bir biçime bağımlı olma durumu ortadan kalkıyor. Zira böylece kaliteden ödün vermek istemeyenler TIFF biçiminde bolca çekim yapabiliyor.

SONUÇ Verbatim 2 GB SD kart, gerek müzik gerekse fotoğraf depolamak için uygun bir çözüm.

- + Yüksek kapasite
- + Yazma koruması kilidi
- + Geniş uyumluluk

LCD monitör**PHILIPS 190CW7CS/00****CHIP PUANI****FİYAT/PERFORMANS**

FİRMA Philips Türkiye
BİLGİ İÇİN (0800) 261 33 01
WEB www.philips.com.tr
FİYAT 428 YTL + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

Görüntü alanı	19 inç (Geniş ekran)
Maksimum çözünürlük	1440 x 900
Kontrast oranı	850:1
Parlaklık	300 cd / m ²
Tepki süresi	5 ms
Boyutlar ve ağırlık	438,5 x 358 x 211 mm, 5 kg

Klavye ve fare seti**MICROSOFT WIRELESS LASER DESKTOP 6000 V2****CHIP PUANI****FİYAT/PERFORMANS**

FİRMA Microsoft Türkiye
BİLGİ İÇİN (800) 211 39 39
WEB www.microsoft.com.tr
FİYAT 99 \$ + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

Bağlantı şekli	Kablosuz, 2.4 GHz
Etki alanı	6 mt
Fare çözünürlüğü	1000 dpi
Pil tipi	2 + 2 adet AA
Pil ömrü	Yaklaşık 6 ay
Diğer	4 yönlü kaydırma, büyüteç ve ek kısa yol tuşları

Dijital fotoğraf makinesi**CASIO EXILIM EX-Z1000****CHIP PUANI****FİYAT/PERFORMANS**

FİRMA Hızlı Sistem, Mersa Elektronik
BİLGİ İÇİN (212) 454 99 00-(212) 220 10 15
WEB www.hs.com.tr, www.mersanet.com
FİYAT 759 YTL (KDV dâhil)

TEKNİK ÖZELLİKLER

Çözünürlük	10,3 MP, 3.648 x 2.736 piksel
Lens ve zum	F2.8 - F5.4, 3 x
Bellek	8 MB dahili, SD/MMC
Arabirim	USB 2.0 (beşik üzerinden)
LCD ve Pil	2.8 inç 230.000 piksel, dahili Li-Ion
Boyutlar ve ağırlık	92 x 58 x 22 mm, 185 g

Vista'da geniş ekran keyfi: İnsan gözü için 16:9 görüntü biçiminin 4:3'e nazaran daha doğru ve etkin bir kullanım deneyimi sağladığı ve görüntü birimlerinin de hızlı bir şekilde 16:9'a kaydığı bir gerçek. Vista işletim sistemindeki geniş ekran desteği, bu noktada kullanıcıları bilgisayar monitörlerinde geniş ekran biçimine yönlendiren önemli bir etken. Test Merkezi'mize yollanan Philips 190CW, 16:9 biçimini destekleyen ve 5 ms'lik tepki üresiyle beğenimizi kazanan hoş bir ürün. 19 inç'lik monitörün sunduğu 1.440 x 900 piksellik yüksek çözünürlük, tatminkâr bir görüntü kalitesiyle kullanıcılara sunulmuş. Hem D-Sub hem de DVI-I girişi olan üründe kasa malzemesi olarak, uzay araçlarında da kullanılan, ısıya dayanıklı özel bir materyal kullanılmış. Zarif hatlarıyla dikkat çeken Philips 190CW'nin kontrolleri de, kullanıcı dostu bir mantıklı hazırlanmış.

SONUÇ Vista için yeni bir monitör satın almayı düşünüyorsanız listenize eklemeniz gereken bir ürün.

- + Yüksek görüntü kalitesi
- + Düşük tepki süresi
- + Başarılı tasarım

Vista'yı etkin kullanmak için: Oldukça beğenilen klavye ve fare seti Wireless Laser Desktop 6000'in gördüğü ilgi üzerine, ürünü geliştirerek tamamen Vista'ya adapte eden Microsoft, bu 2. sürümle de oldukça iddialı. Eğer sessiz klavyeleri seviyorsanız bu klavyeyi de beğeneceksiniz. Ekstra Vista kısayol tuşlarıyla donatılmış olan klavyede bilek koymak için bulunan yarı yuvarlak kısım, özellikle uzun süreli kullanımda rahatlatıcı bir etkiye sahip. Fare ise hem büyük elli hem de küçük elli kullanıcıları tatmin edecek rahat bir tasarıma sahip. Kablosuz cihazlardaki önemli bir problem olan yüksek pil tüketimi konusunda ise Microsoft yaklaşık altı aylık bir kullanım süresi veriyor ki, bu oldukça iyi bir değer. Kurulumu kolayca tamamlanan Microsoft Wireless Laser Desktop 6000 V2, Vista ile harika bir kombinasyon oluşturmaya aday.

SONUÇ Ürün genel olarak Vista için tasarlanmış olsa da, WinXP kullanıcılarını da cezp edecek kadar başarılı.

- + Vista uyumlu
- + Ergonomik tasarım
- + Pil durumu göstergesi

Exilim ailesinin yeni modeli: Öyle ya da böyle dijital fotoğraf makineleri artık hayatımızın bir parçası oldu. Cep telefonlarıyla çekilen fotoğraflar yazık ki genellikle basılamayacak kadar düşük kalitede. Öte yandan pantolon hatta gömlek cebinize sığacak bir dijital fotoğraf makinesi arıyorsanız Ersan tarafından Test Merkezi'mize yollanan Casio Exilim EX-Z1000'e bir göz atmanızda fayda var. 10 megapiksel çözünürlükte fotoğraf çekebilen fotoğraf makinesi 2,8 inç'lik LCD ekranıyla dikkat çekiyor. Şarj ve fotoğraf / video aktarımı için kendine özel bir beşik kullanan ürün, daha önceki Casio modellerinde menü sistemine gömülü olan ve çekim kolaylığı sağlayan Best Shot özelliği için bağımsız bir tuşa sahip. Üründe özellikle loş ortamlarda artan gürültü, fotoğraf kalitesini düşürebiliyor ne yazık ki. Son olarak makinede anti titreme özelliği olduğunu da belirtelim.

SONUÇ Kolay kullanım ve küçük boyutlarıyla dikkat çeken ürünün fotoğraf kalitesi daha iyi olabildi.

- + Küçük boyutlar
- + Kolay kullanım
- Yüksek gürültü

Multimedya oynatıcı

ZUNE

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA	Microsoft
BİLGİ İÇİN	TÜRKİYE SATIŞI YOK
WEB	www.zune.net
FİYAT	250 USD (ABD fiyatı)

TEKNİK ÖZELLİKLER

Arabirim	USB 2.0
Kapasite	30 GB
Ekran	3 inç, 320 x 200 piksel
Boyut	112 x 62 x 16
Ağırlık	162 g
Diğer	Video ve resim gösterimi, kablosuz ağ

- + Şık tasarım
- + Kablosuz ağ
- Sabit disk modu yok

FIRMWARE GÜNCELLEMESİ Wi-fi özelliği güncellemeden sonra geldi. Yakında oyun da geleceği söyleniyor.

Eğlence merkezi

Yazılım devi Microsoft'un multimedya çaları MP3 çalar arenasındaki yerini aldı.

■ Zune'un ilk olarak kutusundan bahsetmek gerekiyor. Çok şık bir tasarıma sahip olan kutuyu kesinlikle kıyıp da çöpe atamayacaksınız. Renkleri, şekli ve bölümlenmesi ilginizi çekecektir. Kutudan Zune, kulaklık ve aktarım/şarj amaçlı USB kablosu çıkıyor. Kitapçık, CD, koruma amaçlı şık bir süet kılıf da kutu içeriğinin geri kalanları.

Zune'un donanım özelliklerini zaten biliyorduk: 30 GB kapasiteli bir sabit disk, fotoğraf ve video için 3 inç'lik ekran. Fiyatının 250 dolar olduğunu da biliyoruz. Portable Media Center software (Windows CE-tabanlı) işletim sistemine sahip ve kontroller de toplamda dört adet. Bir tanesi navigasyon diğerleri ise tek tuşluk işlevler için kullanılıyor. Tuş kilidini de unutmayalım. Kabaca bakıldığında normal bir MP3-video çalar. Ancak Zune farklı bir bakış açısının ürünü olduğunu daha kutusundan çıkar çıkmaz hissettiriyor.

Üç ayrı renk seçeneği

Zune üç renk opsiyonu ile pazara sunuldu. Beyaz, siyah ve kahverengi. Sade tasarımı göz dolduruyor ancak ince iPod tutmuş eller için kalın gelecektir. Gerçi ince iPod'ların sabit disk değil flash bellekli olduklarını unutmamak gerek.

Cihaz dil alışkanlığı olarak MP3 çalar olarak anılsa da aslında birçok biçimi destekliyor. WMA ve MP3 şu an desteklenen biçimler; ancak ileride güncellemeler ile format yelpazesi genişleyecektir.

Menü de kutu ve cihazın dış görünüşündeki genel konseptte uygun olarak şık ve sade tasarlanmış. Müzik, video, resimler, radyo ve ayarlar seçenekleri açar açmaz karşınıza geliyor. Mü-

zik menüsünde yüklediğiniz parçaları görebiliyor, kendi müzik listenizi oluşturabiliyorsunuz. Aynı şekilde video ve resimlerinizi de kategorilere ayırabiliyorsunuz. Cihazda radyo olması bir avantaj. Ses kalitesi ve sinyal temizleme yeteneği oldukça iyi. Ayrıca radyo sinyali ararken kulağınızı hissettirmememesi önemli bir özellik. Kısacası Zune kulak sağlığını tehdit etmiyor. Radyodaki RDS desteğinin (radyo istasyonunun adının, çalan parçanın adının gösterilmesi) altını da çizelim.

Kısıtlı kablosuz ağ desteği

Cihazı ilk incelediğimizde kablosuz bağlantı özelliği olmaması bizi şaşırttı. Çünkü reklamlarında öne çıkan bir özellik olarak vurgulanıyordu. "Acaba biz mi bulamadık" diye araştırırken cihaz PC ile ilk bağlantıda internetten firmware indirip kendini güncelledi. Güncel firmware ile kablosuz bağlantı özelliği geldi ve menüye "community" adlı bir seçenek daha eklendi.

Bu arada kaçırınlar için bir noktayı daha hatırlatalım. İki Zune arasında sadece müzik ve resim paylaşılabilir. Başkasına video göndermeye izin yok. Müzik gönderdiğinizde de hemen sevinmeyin. Arkadaşınız sizin gönderdiğiniz parçayı sadece üç kere dinleyebilecek. Sonrasında satın alması gerekiyor. Satın alma işlemi için PC şart.

SONUÇ Zune'u sadece donanım olarak algılamak biraz eksik kalabilir. Zune bir ekosistemin adı. Yani bu cihaz ve beraberinde gelen yazılımla internete bağlanıp Zune Marketplace isimli e-dükkanından istediğiniz parçaları satın alabiliyorsunuz. Yani Apple'ın iPod'una birebir rakip.

USB flaş bellek

ADATA MYFLASH PD7 200X

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA Endeks Bilişim
BİLGİ İÇİN (216) 313 68 68
WEB www.endeksbilisim.com
FİYAT 90 \$ + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

Kapasite	4 GB
Ready Boost uyumu	Var
Kutu içeriği	USB uzatma kablosu
Boyutlar	63 x 18 x 10 mm
Ağırlık	20 g
Diğer	Bölümleme ve güvenlik yazılımı

Dijital video kamera

SONY DCR-SR90E

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA Sony Türkiye
BİLGİ İÇİN (216) 531 98 50
WEB www.sony.com.tr
FİYAT 1.799 YTL + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

Objektif	Carl Zeiss, F1.8 - F2.9
Kayıt medyası	30 GB kapasiteli sabit disk
Algılayıcı / Zum	3 CCD, 3.3 megapiksel / 10x
Bağlantılar	PictBridge, USB, analog çıkış
Boyutlar ve ağırlık	149 x 69 x 82 mm, 545 g
Diğer	Tek tuşla DVD'ye kayıt, Dolby Digital ses

Dizüstü PC adaptörü

TRUST PW1350P

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA Multitec
BİLGİ İÇİN (0216) 420 93 00
WEB www.multitec.com.tr
FİYAT 60 \$ + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

Giriş voltajı	100-240V
Çıkış voltajı	15, 16, 19, 20, 22, 24V
Maksimum güç	120W
Boyutlar	170 x 70 x 36 mm
Ağırlık	680 g
Diğer	Kısa devre ve ısı koruma

Vista'ya doping: Windows Vista yeni-liklerle dolu bir işletim sistemi olarak kendine özgü kullanım alışkanlıklarını da beraberinde getiriyor. Bu yenilikler de farklı bileşenlere farklı şekillerde yansıyor. Örnek olarak flaş bellek satın alırken artık Vista'nın Ready Boost özelliğini destekleyip desteklemediği çok önemli bir kriter haline geldi. Test Merkezi'mize ulaştırılan ADAT PD7, hem 4 GB gibi yüksek bir kapasite sunuyor hem de Windows Vista'daki Ready Boost özelliğini destekliyor. Ready Boost özelliğiyle ilgili detaylı bilgiyi dergimiz sayfalarında bulabilirsiniz. Ürünün kutusundan USB uzatma kablosu çıkması, özellikle önemli. Çünkü çoğunlukla yerde duran PC'lerin USB portlarına ulaşmak ve daha kötüsü bunu sıkça yapmak zorunda olmak, pek hoş sayılmaz. Uzatma kablosu bu noktada gerçekten de oldukça işlevsel bir kullanım sunuyor.

SONUÇ Hem flaş bellek ihtiyacı, hem de Vista altında ek performans elde etmek için kullanılabilecek başarılı bir ürün.

- + Yüksek kapasite
- + Ready Boost desteği
- + Uzatma kablosu

Üç algılayıcı kamera: Piyasadaki kaliteli ve CD'li dijital video kameraların arasına eklenen sabit diskli video kameralar, son zamanlarda epey popüler. Sony DCR-SR90E de böyle bir ürün. 30 GB kapasiteli sabit diskle donatılmış olan bu video kameranın en büyük avantajı kuşkusuz üç adet CCD'ye sahip olması. Her ana renk için ayrı bir algılayıcı kullanan kamera, böylece yüksek bir görüntü kalitesi sunabiliyor. 3.0 megapiksel çözünürlükte fotoğraf çekebilen kamerada flaş da olduğunu hatırlatalım. Kamerada bulunan görüntü sabitleyici, pratikte oldukça işe yarıyor. İsteğe bağlı olarak 4:3 ya da 16:9 biçiminde çekim yapabilen Sony DCR-SR90, 5.1 kanal Dolby Digital ses kaydı da yapıyor. Ürünle gelen Image Mixer yazılımı sayesinde USB arabirimi üzerinden çekilen görüntüleri bilgisayara aktarmak, hatta DVD olarak kaydetmek çok kolay.

SONUÇ Yüksek görüntü ve ses kalitesiyle beğenimizi kazanan bu video kamera oldukça başarılı bir tablo çiziyor.

- + Yüksek görüntü kalitesi
- + Dolby Digital kayıt
- + Tek tuşla DVD'ye aktarım

Güç her zaman sizinle olsun: Özellikle sık sık seyahat ediyorsanız dizüstü PC'nizi yurt dışında farklı ülkelerde kullanmak ciddi bir problem olabilir. Zira AC voltaj ve priz standartlarının farklı olması çoğu zaman önemli bir derttir. Trust PW1350P bu gibi konularda sıkıntı çeken kullanıcılar için ideal bir çözüm. Amerika, İngiltere ve Avrupa'da olmak üzere, 58 ülkede kullanılabileceğiniz Trust PW1350P, değiştirilebilir uçlara sahip bir dizüstü PC adaptörü. Sadece uçları değil voltajı da değiştirilebilen adaptör, farklı dizüstü PC'lerle çalışmayı böylece garanti edebiliyor. 120 watt çıkış gücüne sahip olan adaptör, elektriksel korumayla donatılmış. Yani aşırı güç çekilmesi ya da kısa devre gibi durumlarda adaptör kendi kendini kapatabiliyor. Trust PW1350 P'nin üzerindeki anahtarla dizüstü bilgisayarınız için gereken voltajı kolayca ayarlayabiliyorsunuz.

SONUÇ Dizüstü bilgisayar sahibi kullanıcıların kesinlikle dikkate alması gereken ürünlerden biri.

- + Esnek kullanım
- + Kısa devre koruması
- + Yüksek uyumluluk

Masaüstü hoparlör

LOGITECH Z-10

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA Hızlı Sistem, Logosoft, Penta
BİLGİ İÇİN (212) 454 99 00
(216) 528 61 00 - (216) 528 00 00
FİYAT 149 \$ + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

Hoparlör	2 yollu Stereo
Çıkış gücü	2 x 15W
Kontroller	Bas, tiz, volüm
Frekans aralığı	50-20.000 Hz
Boyutlar	119 x 246 x 114 mm
Diğer	Çalan medya bilgisi, dokunmatik tuşlar

Flaş bellek

ADATA 1 GB MICROSD KART

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA Endeks Bilişim
BİLGİ İÇİN (216) 313 68 68
WEB www.endeksbilisim.com
FİYAT 31 \$ + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

Kapasite	1 GB
Yazma koruması	Var
Beraberinde gelen yazılım	-
Beraberinde gelen donanım	SD kart adaptörü
Garanti süresi	Ömür boyu
Diğer	-

Sabit disk soğutucusu

THERMALTAKE HARDCANO 14

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA Vega Bilgisayar
BİLGİ İÇİN (212) 2669200
WEB www.teknomarket.com
FİYAT 35 \$ + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

Form faktör	5,25 inç
Fan hızı	3.000 rpm
Fan boyutları	50 x 50 x 10 mm
Gürültü	16 db
Boyutlar	210 x 150 x 44 mm
Ağırlık	986 g

Kaliteli ses isteyenlere: Logitech'in farklı bir yaklaşımla tasarlanıp üretilen hoparlörleri Z-10, hem göze hem de kulağa hitap etmeyi başarıyor doğrusu. Hoparlörlerde kullanılan malzemenin kalitesi, daha ilk bakışta fark ediliyor. Ses kalitesi açısından baktığımızda ise oldukça dengeli ve doğal bir frekans karakteristiğiyle karşılaşıyoruz. Z-10'un ön kısmındaki kontrollerin dokunmatik olması ve ön panelin zarafeti, ürüne ayrı bir hava katıyor. Fakat Logitech Z-10'u alternatiflerinden ayıran asıl özellik, ürünle birlikte gelen yazılımın kurulmasından sonra USB bağlantısı üzerinden dinlediğiniz şarkıya ait bilgileri ön panelde görebilmeniz. Windows Media Player, Winamp ve iTunes gibi temel medya çalarlar, bu özellik için ürün tarafından destekleniyor. Ayrıca internetten radyo dinlemeyi seven kullanıcılar için de istasyon gösterimi sağlanmış.

SONUÇ Son zamanlarda kaliteli bir hoparlör seti almak istiyorsanız özgün tasarımıyla bu ürün aklınızı çekebilir.

- + Yüksek ses kalitesi
- + Başarılı tasarım
- + Yazılım desteği

Cebinize ek kapasite: Cep telefonları artık sadece cep telefonu değil. Fotoğraf makinesi, video kamera, radyo ve müzik çalar, ajanda, oyun makinesi ve daha pek çok şey olarak hayatımızı kolaylaştıran bu cihazların işlevlerini verimli bir şekilde kullanabilmek için yeterince bellekle donatılmış olmaları şart. Cep telefonlarının kullandığı farklı flaş bellek biçimlerinden biri olan MicroSD biçimi, uygun bir adaptörle SD kart olarak kullanılması açısından esneklik de sağlıyor. Endeks Bilişim tarafından test merkezimize yollanan 1 GB kapasiteli MicroSD kart, kutusundan çıkan adaptör yardımıyla SD kart olarak kullanılabilir. Böylece cep telefonunuza MP3 ya da video gibi dosyaları atmak için PC ile Bluetooth ya da kablo bağlantısı kurma derdinden de kurtulmuş oluyorsunuz ve basit SD kart okuyucuyla veri aktarımını gerçekleştirebiliyorsunuz.

SONUÇ SD kart adaptörü sayesinde, cep telefonuna dosya aktarmayı kolaylaştıran ürün, uygun fiyatıyla da dikkat çekiyor.

- + Esnek kullanım
- + Uygun fiyat
- + Adaptörde SD kart desteği

Verilerinizi koruyun: PC'lerin performansının artması, daha fazla güç tüketimini ve buna bağlı olarak kasa içi sıcaklığın artmasını da beraberinde getiriyor. Çeşitli fanlarla bu sıcaklığı düşürmek mümkünse de fan sayısının ya da fan dönüş hızlarının artırılması, gürültülü bir çalışma ortamı yarattığı için istenmiyor. Öte yandan kasa içi sıcaklığın sürekli olarak belli bir değerin üstünde olması, özellikle sabit diskler ve değerli verilerinize ciddi hasarlar verebilir. Thermaltake Hardcano, sabit diskinizi kasa içindeki sıcak ortamdaki yalıtım için tasarlanmış şık bir ürün. Optik sürücü yuvasına giren soğutucu içindeki kızaklara sabit diskini kolayca monte edebiliyorsunuz. Ön kısımdaki mavi aydınlatma, hoş bir görünüm sağlarken, iç kısımdaki sessiz fan etkin soğutma sağlayarak verilerinizi garanti altına alıyor. Thermaltake Hardcano, ısıyı emen yapısı sayesinde pasif soğutma da yapıyor.

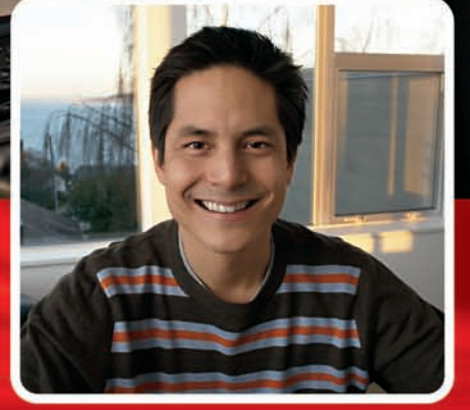
SONUÇ Sürekli çalışan bilgisayarlardaki diskler için harika bir soğutma çözümü olan ürün, çok az ses çıkarıyor.

- + Aktif/pasif soğutma
- + Düşük gürültü
- + Şık görünüm

Microsoft®

Farkı Keşfedin
Microsoft® Donanım

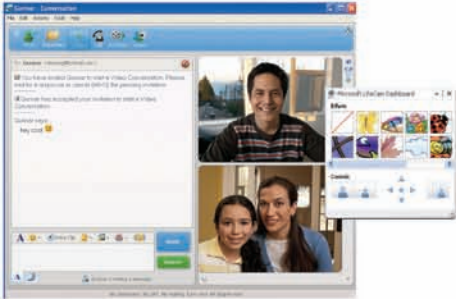
Baba ne zaman
döneceksin?

Çok yakında...

Performans Güvencesi

Windows Live
Messenger

- Windows Live Arama Tuşu
- LifeCam Denetim Masası
- Tek Tuş ile Günlük

Görmek, duymak ve paylaşmak daha kolay

Microsoft LifeCam ürünleri, Windows Live Messenger'a tek tuş ile ulaşımı, üstün görüntüsü ve kristal netliğinde ses özellikleriyle dünyanın en yaygın hızlı mesajlaşma platformunun kullanımına yeni bir boyut kazandırıyor.

Microsoft®
LiveCam
NX-6000

Microsoft®
LiveCam
VX-6000

Microsoft®
LiveCam
VX-3000

Microsoft®
LiveCam
VX-1000

Yazı tiplerinde büyük devrim: ClearType

Alıştığımız standart yazı tipleri, Vista'daki ClearType ile yerini daha yumuşak ve okunabilir yazı tiplerine bırakıyor.

Microsoft, doksanlı yılların başından beri, başta işletim sistemleri olmak üzere tüm yazılımlar için görüntü özelliklerini ve yazı tipi görünümlerini geliştirecek önemli adımları ardı ardına atıyor. Bu adımların hiç kuşkusuz etkileyici olanlarından biri, ClearType adı verilen yeni bir yazı tipi görüntüleme teknolojisi.

LCD Mİ CRT Mİ?

Farklı monitör tiplerinin getirdiği büyük fark

Peki ama bu teknoloji bize ne gibi yenilikler sunuyor? Bu sorunun cevabını verebilmek için, öncelikle katod ışını

tüplü standart monitörlerle (CRT) ince LCD monitörler arasındaki farkı anlamamız gerekiyor. CRT monitörlerde, ekranda gördüğümüz hemen her şey piksel adı verilen küçük noktacıklardan oluşur.

Bu noktacıklara yeterince yakından bakıldığında, aslında her birinin küçük birer kare olduğunu görürüz. Yazı tipleri de, piksellerin kare formlarından dolayı doğal olarak az da olsa kırık kırık görülür.

LCD monitörlerde de görüntüyü oluşturan piksellerdir. Ancak bu kez her piksel kendi içinde üç farklı alt piksele bölünmüştür. Bu alt pikseller, kare formu diklemesine bölen kırmızı, yeşil

ve mavi şeritlerdir. Bahsettiğimiz alt pikseller, ClearType teknolojisinin de çıkış noktası anlamına geliyor.

ALT PİKSELLER

Artık her şey sadece piksellerden oluşmuyor

Standart yazı tipleri hakkında bilinmesi gereken en önemli nokta, bu yazı tiplerini oluşturan piksellerin kendi içlerinde düzenlenemiyor olması. Ama işin içine alt pikseller girince, her bir alt piksel için uygun bir parlaklık seviyesi ayarlanabiliyor ve bu şekilde kare piksellerin neden olduğu kırık görünüm büyük oranda ortadan kalkıyor.

ClearType

Windows Vista ile birlikte gelen yeni yazı tipleri

Bugüne kadar kullandığımız yazı tipleri ClearType ile çok daha yumuşak bir görünüm kazansa da, Vista ile gelen yedi yazı tipi özellikle bu teknolojinin çalışma prensipleri dikkate alınarak hazırlanmış. Yani yeni yazı tiplerini kullanarak ClearType'ın kullanıcılara ne gibi faydalar sağladığını görmek çok daha kolay. Şimdi bu yazı tiplerine kısaca göz atalım:

► **Constantina:** E-postalarda, web tasarımında ve basılı yayınlar için dizgi işlemlerinde kullanılıyor.

► **Cambria:** E-postalarda, web tasarımında ve iş ile ilgili belgelerde kullanılıyor.

► **Corbel:** E-postalarda, web tasarımında ve iş ile ilgili belgelerde kullanılıyor.

► **Calibri:** E-postalarda, web tasarımında ve basılı yayınlar için dizgi işlemlerinde kullanılıyor.

► **Candara:** E-postalarda, web tasarımında ve basılı yayınlar için dizgi işlemlerinde ve resmi olmayan yazışmalarda kullanılıyor.

► **Consolas:** Programcılar tarafından kullanılıyor.

► **Sagoe UI:** Özellikle Vista için geliştirilmiş ve işletim sisteminin tüm arayüzünde kullanılıyor. Yani Windows Vista kullanıcılarının en fazla göreceği yazı tip Sagoe UI olacak.

Kısacası, monitörde gördüğünüz yazı tipleri, basılı dokümanlarda görmeye alıştığımız temiz yazı tiplerine biraz daha yaklaşmış.

Tüm bunlar, ClearType teknolojisinin sadece LCD monitörlerde kullanı-

labildiği anlamına da gelmiyor. CRT monitör kullanıyorsanız da bu teknolojinin sunduğu net yazı tiplerinden yararlanma şansına sahipsiniz.

Ancak şurası bir gerçek ki, LCD monitör sahipleri ClearType yazı tiplerini çok daha verimli bir şekilde kullanabiliyorlar. Başka bir deyişle, CRT monitörlerde elde edeceğiniz yazı tipi görünümü, asla bir LCD monitörde elde edeceğiniz kadar net olmayacaktır.

Aynı şekilde, her LCD monitörde aynı kaliteyi elde etmek de söz konusu değil. Dijital arabirim yardımıyla bilgisayara bağlanan LCD monitörler, kalite açısından her zaman için çok daha avantajlı. ClearType teknolojisinin getirdiği en önemli fayda, ekrandaki yazıların okunabilirliğini büyük oranda artırması.

Bu durumun kullanıcılara önemli bir zaman kazandırdığı da açıkça ortada. Aynı şekilde, ClearType sayesinde ekrandaki bir metni okumak için monitöre yanaşmak ya da baş ağrısı çekmek zorunda da değiliz.

NE KADAR YENİ?

Windows XP ve ClearType teknolojisi ile ilk tanışma

ClearType teknolojisi, aslında Vista ile hayatımıza giren bir yenilik değil; Microsoft bu teknolojiyi Windows XP ile kullanıcılarına sunmuştu.

Ancak Windows XP'nin satışa sunulduğu dönemlerde LCD monitörler bu kadar yaygınlaşmamıştı ve CRT

monitörler hala yoğun olarak kullanılmaktaydı. Bu yüzden ClearType özelliği, Windows XP'de kapalı olarak geliyor ve ancak görüntü özellikleri altından açılabilirdi.

Kısa bir süre önce kullanıma sunulan Internet Explorer 7 ise, daha önce ClearType ile tanışmamış olanlara zaten küçük ipuçları vermişti. Ancak bu gelişmiş yazı tipi teknolojisinin altın çağını Vista ile yaşayacağı da rahatlıkla söylenebilir.

NASIL AYARLANIR?

Vista altında ClearType'ı kapatmak ve açmak

Eğer LCD monitöre sahipseniz ilk gördüğünüzde sizi biraz şaşırtacak, ancak kısa süre sonra vazgeçemeyeceğiniz bir özellik haline gelecek olan ClearType'ı, dilerseniz kapatma şansına sahipsiniz. Özellikle CRT monitör kullananlar, bazı durumlarda bu özelliği kapatmak isteyebilirler.

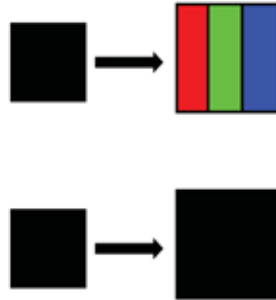
ClearType ayarlarına ulaşmak için Denetim Masası'na girin ve *Görünüm ve Kişiselleştirme* başlığı altında göreceğiniz *Renk düzenini değiştir* satırına tıklayın. Ekrana gelecek olan *Görünüm Özellikleri* penceresinin alt kısmındaki *Efektler* düğmesine basın.

En üstte göreceğiniz açılır menüde *ClearType*'ın seçili olduğunu göreceksiniz. Dilerseniz bu seçeneği *Standart* ile değiştirebilir ve ClearType özelliğini kapatabilirsiniz. ■

Cem Sinanoğlu, cemsinanoglu@chip.com.tr

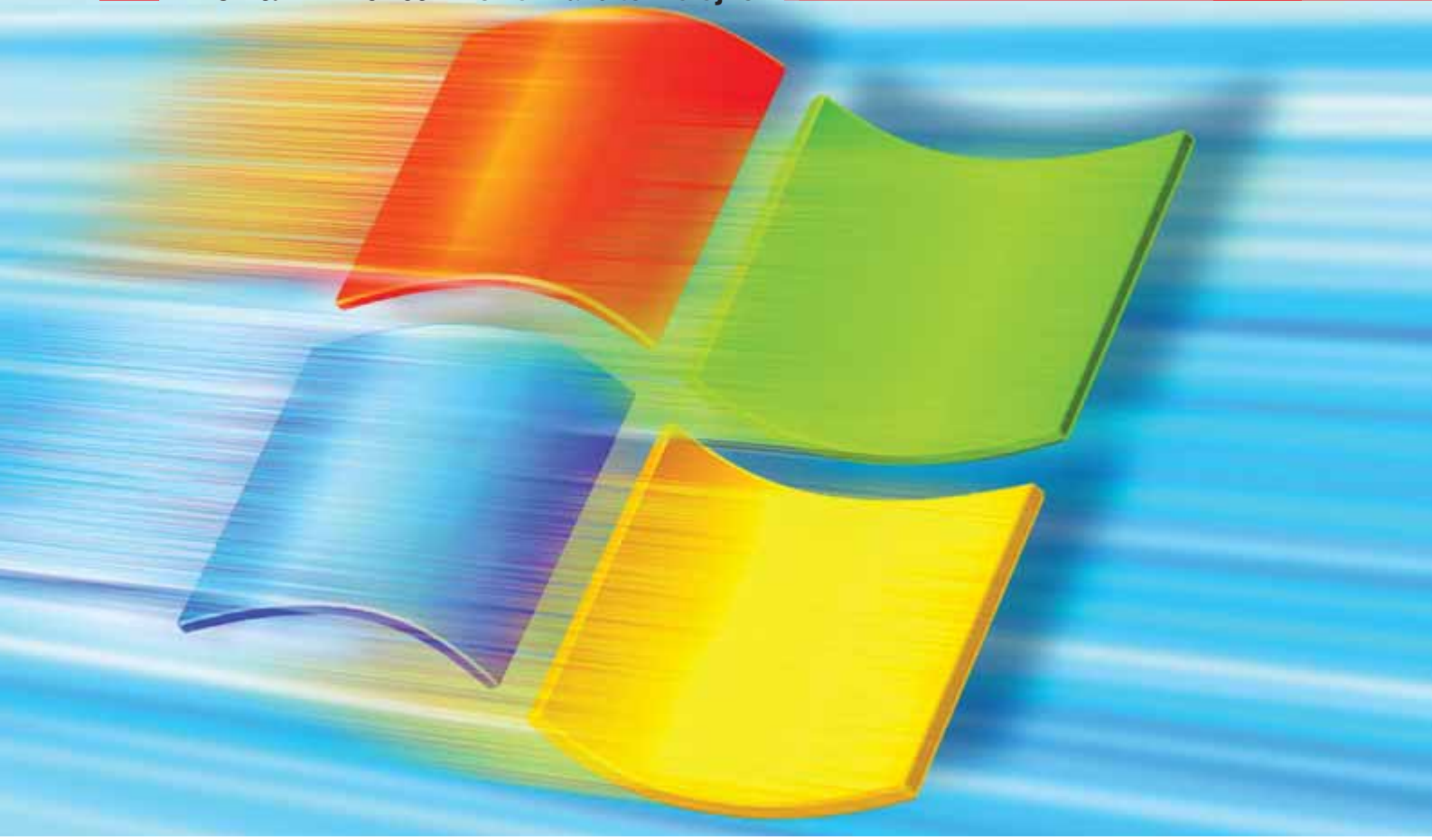
LCD VE CLEARTYPE Piksellerler, alt piksellere ayrıldığından okunabilirlik artıyor.

ALT PİKSELLER Tek bir piksele yakından baktığımızda göreceğimiz alt pikseller: LCD üstte, CRT altta.

I.E. 7 Yeni internet tarayıcısı, ClearType hakkındaki ilk ipuçlarını daha önce vermişti.

Vista ile gelen performans artışı!

Microsoft'un Vista ile sunduğu SuperFetch, ReadyBoost ve ReadyDrive gibi araçlar, sabit disk performansında çitayı yükseltiyor.

Vista'ya geçmeden önce çoğu kullanıcı aklında "Benim sistemim Vista'yı kaldırır mı?" sorusu oluşuyor. Şu bir gerçek ki, yeni işletim sisteminin sağladığı olanakların tamından faydalanmak için iyi bir bilgisayara sahip olmanız önemli. (Bilgisayarınızın Vista'ya uygun olup olmadığını anlamak için "48'deki PC'niz Vista'ya hazır mı?" yazısına göz atabilirsiniz.)

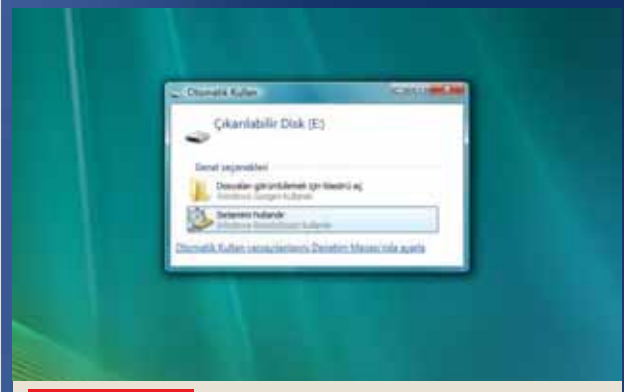
Buna karşın önyargılarla hareket edip Vista'ya sistem kaynaklarını tüketen bir canavar şeklinde bakmak hak-

sızlık olur. Zira Microsoft'un yeni işletim sistemi bilgisayarın performansını büyük ölçüde hızlandıran teknolojileri de beraberinde getiriyor. Büyük ihtialle kimse daha kısa sürede açılan bir Windows'a veya küçük bir USB bellek ile performansı yükseltmeye "hayır" diyemez. SuperFetch, ReadyBoost, ReadyDrive ve daha birçok performans artırıcı Vista yeniliklerini ilerleyen sayfalarda bulabilirsiniz. Ayrıca ReadyDrive ile kullanılan karma sabit disklerin altında yatan teknolojiyi ve çalışma prensiplerini de detaylı olarak inceleyeceğiz.

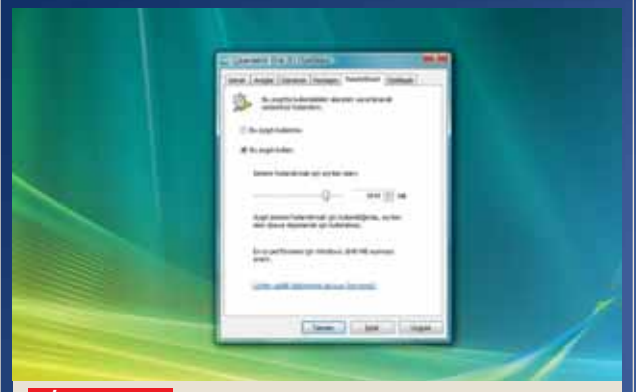
WINDOWS XP

XP'nin getirdikleri ve götürdükleri

Yeni hafıza yönetim teknolojisi olan SuperFetch'i masaya yatırmadan önce isterseniz hali hazırda tabloya bir göz atalım. Windows 3.x'ın bazı sürümleri dışındaki tüm işletim sistemlerinde Microsoft veriyi öncelikle hafızaya atıp daha sonra işleme mantığını öne çıkardı. Fiziksel hafızaya, yani RAM'e erişim sabit diskten çok daha hızlı olduğundan herhangi bir uygulamanın ihtiyaç duy-

READYBOOST USB bellek bilgisayar takılır takılmaz ReadyBoost için uygun olup olmadığı test ediliyor.

DİSK ALANI Sistemi hızlandırmayı seçerseniz ne kadarlık bir alanı bu işlem için kullanacağınız soruluyor.

duğu veri ve kodu hafızaya aktarmak akıllıcaydı. Sorun ise hafıza dolmaya başladığı zaman boy gösteriyor. Uygulamalar ardarda çalıştıkça fiziksel hafıza, yani bellek (RAM) de gitgide doluyor. Bunda, arkaplanda çalışan uygulamaların da katkısı var tabii. Hafıza tamamen dolup sorun oluşmadan önce Windows XP, kullanımda olmayan veriyi sabit diskteki geçici bir dosyaya (pagefile) yazıyor ve hafızadan siliyor. Böylece açılan uygulama için hafızada yer açılıyor ve ilgili veriler yükleniyor.

Önceki programa geri döndüğünüzde ise Windows XP eski uygulamaya ait veriyi sabit diskteki geçici dosyadan okuyarak tekrar hafızaya yüklüyor. Bu yöntem kararlılık ve performans için iyi bir çözüm olsa da iki önemli dezavantajı var.

Seçim hatası: Birinci dezavantaj hafızadan sabit diske aktarılabilecek verinin iyi seçilememesi. Bir örnek verelim: Bilgisayarınızı açıp sırasıyla Internet Explorer, MS Paint ve MS Outlook program-

larını kullandığınızı varsayalım. Bu programların hafızayı doldurduğunu ve dördüncü bir program, örneğin Excel için yer kalmadığını gören Windows XP, öncelikle Internet Explorer'ın kullandığı veriyi sabit diske aktarıyor. (Çünkü hafızada en uzun zamandır kullanılmayan veri Internet Explorer'ın verisi oluyor.) Oysa bilgisayarınızı nasıl kullandığınızı devamlı takip eden bir hafıza yönetimi, internette sıklıkla gezdiğinizizi, Paint'e ise nadiren ihtiyaç duyduğunuzu bilirdi. Dolayısıyla Internet Explorer yerine Paint'in verisini sabit diske yazmak daha mantıklı bir seçim olurdu.

Her saniye önemlidir: İkinci dezavantaj ise hafızayı boşaltmak veya doldurmak için tek seçeneğin sabit disk olması. Belleklerle karşılaştırıldığında, sabit diskler hayli yavaş kalıyor diyebiliriz. Bunun birden çok sebebi var. Eğer sabit disk uzun süre çalışmadıysa içindeki plakaların (verinin yazıldığı diskler) dönmeye başlaması 1-2 saniye sürüyor. Bundan sonraki süreç ise daha çetrefilli zira, öncelikle sistem dosyalarının plakalardaki konumunu belirliyor. Daha sonra da disk ve okuma kafası hareket ederek verinin olduğu alana gelmek zorunda. Günümüz sabit disklerinde bu süre iyimser bir yaklaşımla bile 10-15 ms (seek time) civarında.

Mili saniye elbette küçük bir birim. Ama herhangi bir DLL'in diskte 5-6 farklı noktada olduğunu ve Internet Explorer, Outlook gibi programların 100 küsur DLL dosyasına ihtiyaç duyduğunu düşünürseniz bir kâbusla baş-

başa kalıyorsunuz. Diskteki DLL'lerin art arda yazıldığını düşünelim, yani sabit disk verileri sırayla okuyor olsun (sequential read) ve tek tek aramasına gerek kalmayın. 16 MB tampon bellekli, SATA arabirimini kullanan ve hatta 10.000 RPM hızında dönen bir sabit disk bile saniyede 80 MB civarı bir veri aktarımı sunabiliyor. Bu durumda 1 GB hafızayı doldurmak için 12-13 saniye beklemeniz gerekiyor. Beklentileri çok olmayan bir kullanıcı bile bu süre zarfında kilitlendiğini düşünüp bilgisayarını baştan başlatabilir.

HAFIZA YÖNETİMİ

SuperFetch ile RAM'ler daha performanslı

Yukarıdaki bilgiler ışığında, sabit disk kullanımını azaltmanın performansı artıracığı aşikâr. Bunun yolu ise hafızayı iyi bir şekilde kullanarak bu ihtiyacı azaltmaktan geçiyor. SuperFetch, bilgisayarın hafıza kullanım şeklini devamlı olarak takip ederek her kullanıcı için en iyi hafıza içeriğini belirleyen; bunun için mümkün tüm kaynakları gerekli ve yerinde bir şekilde kullanan yeni hafıza yönetim teknolojisinin adı. Bu teknoloji sabit disk ihtiyacını azaltmaktan öte birazdan değineceğimiz birçok artıyı da beraberinde getiriyor.

SuperFetch teknolojisinin arkasında gelişmiş bir takip algoritması bulunuyor. Karmaşıklığına karşın sisteme yük olmayan bu algoritma bilgisayarda hangi programların daha sıklıkla kullandığını, hangi veriye daha çok erişim yapıl-

WINHEC 2006 Windows Vista performans teknolojileri sunumu.

USB BELLEK KAPASİTESİ VS PERFORMANS ARTIŞI ORANI

ReadyBoost kapasitesi	İşlemi bitirme süresi (saniye)	Performans artışı (%)
0 MB	42.45	--
512 MB	27.12	36.12
1,024 MB	25.21	40.61
2,048 MB	24.72	41.78

“ReadyBoost uyumlu USB Bellekler”

2,5 MB/s okuma ve 1,75 MB/s yazma hızına sahip bir USB bellek ReadyBoost'u kullanabilmek için yeterli. Buna karşın daha iyi bir performans için “enhanced for ReadyBoost” logolu USB bellekleri tercih edebilirsiniz. Bu bellekler logoyu hak edebilmek için en az 5 MB/s rastgele okuma ve 3 MB/s rasgele yazma hızına sahip olmak zorunda. Dolayısıyla daha fazla performans artışı sunuyorlar.

dığını, yani kısacası hafıza içeriğini sürekli olarak takip ediyor. Dahası bunu yaparken gün, saat, oturumdaki kullanıcı ve hatta arka planda çalışan programlar gibi birçok değişkeni de göz önünde bulunduruyor.

Sonuç olarak da hafta sonu çalışmak yerine oyun oynayacağınızı ya da Front-Page açıkken Internet Explorer'ı da sıklıkla kullanacağınızı tahmin edebiliyor.

Programlarınızın sekreteri: Peki, bunun bize faydası nedir? SuperFetch, hafıza boş olduğu anda bu algoritmanın çıkardığı sonuçlara bakıyor ve sizin ihtiyaç duyacağınızı düşündüğü programları önceden hafızaya yüklüyor. Aynı şekilde az önce verdiğimiz örnek söz konusu olduğunda, Paint yerine Internet Explorer verisini hafızada tutuyor. Böylece uygulama çalıştırıldığında gerekli veri yavaş sabit disk yerine hızlı olan hafızadan alınıyor. Yani uygulamalar daha çabuk açılıyor, dosyalar daha çabuk yükleniyor ve sonuç olarak da bilgisayar hızlanıyor.

XP ve Vista'yı karşılaştırmak için bir örnek verelim: Öğlen yemeği vakti geldi ve bilgisayarınızın başından kalktınız. Bu durumda kullanıcı tarafından hiçbir etkinliğin yapılmadığını gören Windows XP bunun virüs taraması gibi ba-

kım uygulamaları için iyi bir zaman olduğuna karar verir ve bu uygulamaları çalıştırmaya başlar. Bunun için de sizin en son çalışmakta olduğunuz uygulamanın verilerini hafızadan sabit diske aktarır. Böylece bakım uygulamaları için hafızada yer açılır. Gelin görün ki tekrar bilgisayarın başına dönüp kaldığınız yerden devam etmeye çalıştığınızda verilerin tekrar sabit diskten hafızaya yüklenmesini beklemeniz gerekir.

Peki, işletim sisteminiz Windows Vista olsaydı durum nasıl olurdu? SuperFetch teknolojisi bilgisayarın başına döndüğünüzde ne yapacağınızı, büyük ihtimalle de kaldığınız yerden devam edeceğinizi öngörüyor. Dolayısıyla bakım uygulamaları sona erdiği anda en son üzerinde çalışmakta olduğunuz uygulamanın verilerini tekrar hafızaya yüklüyor. Böylece sanki hiç ara vermemiş gibi kaldığınız yerden devam edebiliyorsunuz.

Bütçe dostu: SuperFetch beraberinde getirdiği artılara rağmen hali hazırda

donanımlar ile de çalıştığından bütçe dostu bir teknoloji. Fakat daha yüksek bir hafıza kapasitesi ve ReadyBoost ve ReadyDrive gibi birazdan değineceğimiz teknolojileri destekleyen donanımlar, SuperFetch'in sunduğu performans artışı bir adım ileriye taşıyor.

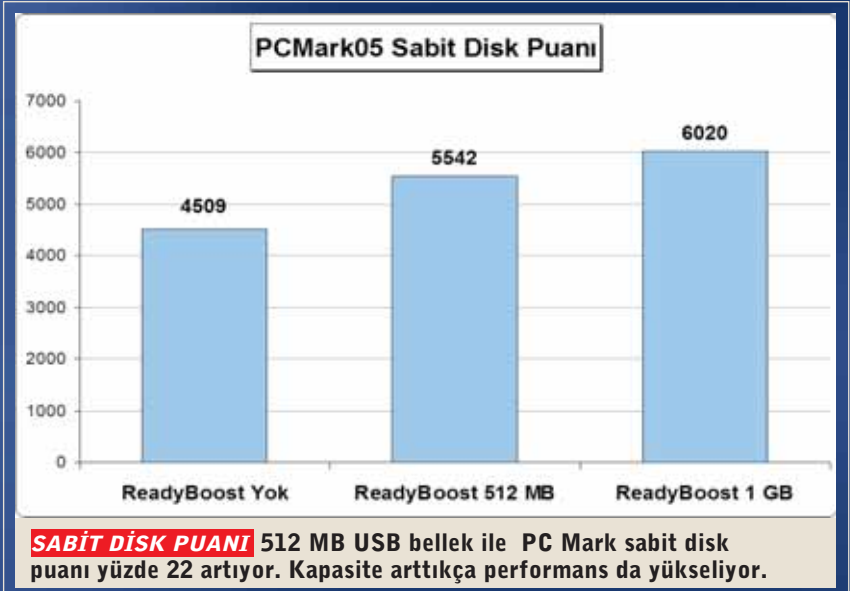
READYBOOST

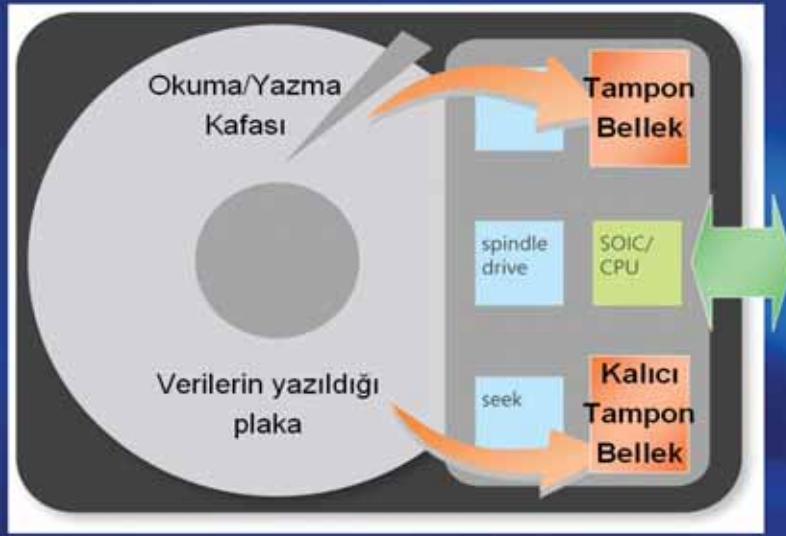
USB bellek ile sistemi hızlandırın!

SuperFetch, var olan hafıza kapasitesini daha iyi kullanmanın yollarını ararken ReadyBoost bu hafıza kapasitesini artırmak için çözümler sunuyor. Bunun için de USB bellek, SD/CF kartlar gibi “non-volatile”, yani elektrik kesildiğinde içindeki verilerin kaybolmadığı türden hafızalardan yararlanıyor.

Peki, neden sabit disk değil? Yanıtı basit: Sabit diskler sıralı okumada çok daha üstünken, iş rasgele okumaya geldiğinde kalıcı bellekler yaklaşık on kat daha hızlı. Zira erişim süreleri sadece 0,8 milisaniye civarında.

Başka bir sebep ise güç koruması. Başta alâkasız gibi gelse de daha yüksek hafıza daha fazla güç koruması demek. Zira hafıza artıkcı tampon bellek için sabit diske duyulan ihtiyaç azalıyor. Dolayısıyla hafızadan çok daha fazla güç tüketen sabit disk plakası gerçekten de sabit kalıyor.

KARMA SABİT DİSKLER Standart sabit disklerden farklı olarak veri ATA arabirimine gitmeden önce kalıcı tampon bellekten geçiyor.

ReadyBoost, sisteme taktığınız USB bellekteki sizin belirlediğiniz bir kapasiteyi, sistemin sabit diskine tampon bellek olarak atıyor.

Öncelikle sisteme takılan bellek test ediliyor. ReadyBoost'u kullanabilmek için kullanacağınız belleğin en az 2,5 MB okuma ve 1,75 MB yazma hızına, USB 2.0 desteğine ve 256 ile 4 GB arasında kapasiteye sahip olması gerekiyor. Eğer belleğiniz bu kriterleri yerine getiriyorsa Vista size belleğin performansı artırmak için kullanmak isteyip istemediğinizi soruyor. Yanıt "evet" ise belleğin ne kadarlık bir kısmını bu işe ayıracağınız belirtiyorsunuz.

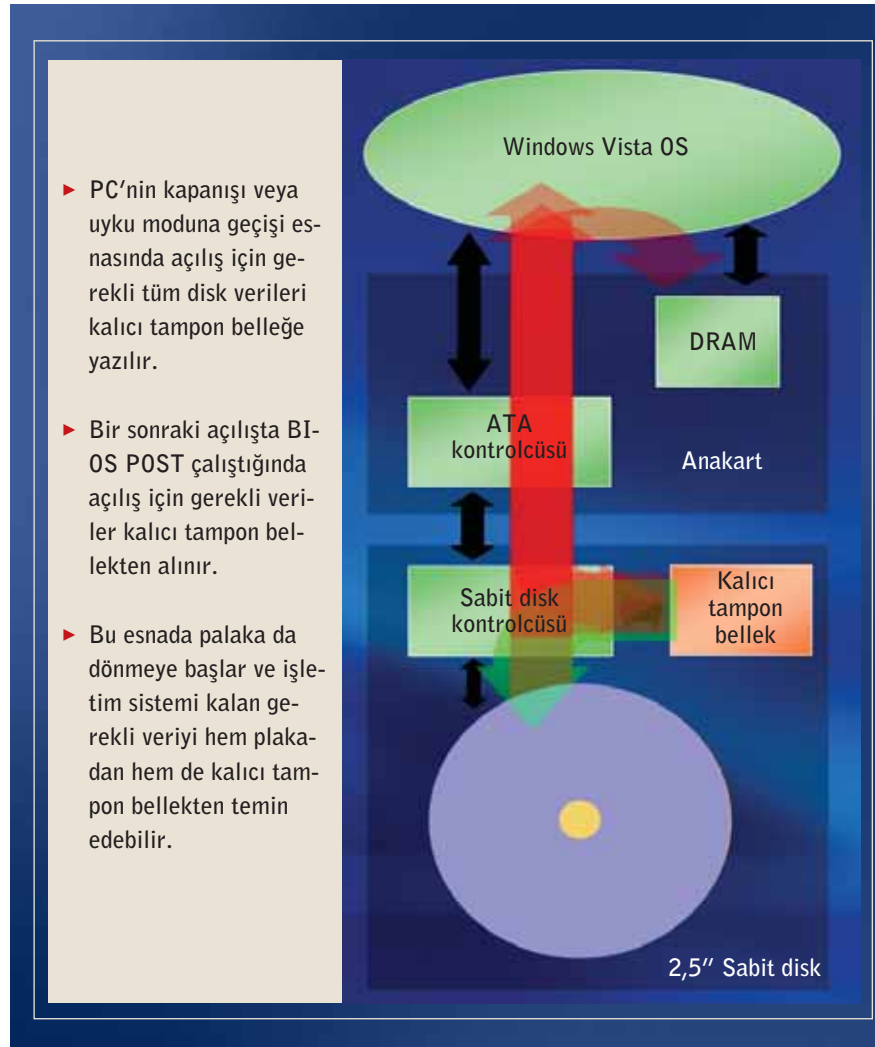
Performans farkı: Peki, gerçekten de ReadyBoost performans artışı sunuyor mu? İsterseniz önce Microsoft'un test laboratuvarından çıkan sonuçlara bir göz atalım. Testte 512 MB RAM'li bir bilgisayarda hafızayı zorlayan çoklu uygulama senaryosu canlandırılmış. Görüldüğü gibi 512 MB'lık bir USB bellek ile performansı yüzde 36 oranında artırmak mümkün. USB bellekte ayırdığınız hafıza miktarını 1 GB'a çıkarınca performans artışı da yüzde 40'a çıkıyor. 1,5 GB'ta ise açıkçası ciddi bir fark olmamasına karşın yine de bir artış gözleniyor. Tabii bu sonuçlar kullandığınız uygulama ve konfigürasyona göre değişiklik gösterecektir.

Elbette Microsoft'un sonuçlarıyla kalmayıp biz de testimizi yaptık. Bizim yaptığımız testler de sistemin genel performansında belli bir artış olduğunu onaylar yönde. ReadyBoost'un yapısını-

dan dolayı, oyunlarda ya da işlemci gücüne dayanan uygulamalarda bir performans farkı hissetmiyorsunuz ama sabit diske dayanan uygulamalarda ReadyBoost belli bir performans artışı sağlıyor. Biz testlerimizi 7.200 rpm dönüş

hızında sabit diski olan bir masaüstü sistemle yaptık, eğer 4.200 ya da 5.400 rpm dönüş hızında sabit diski olan bir dizüstüyle ReadyBoost'u denerseniz çok daha belirgin performans artışı elde ediyorsunuz. Ayrıca, 512 MB ve 1 GB bellekli sistemler, daha büyük bellekli sistemlere göre ReadyBoost'tan daha çok yararlanıyor.

128 bit Güvenlik: USB bellek denince, yanlışlıkla çıkartılmış ve içindeki veriler hasar görmüş cihazlar akla geliyor. Peki, ReadyBoost'u kullanırken USB belleği çıkarsam veri kaybetmez misiniz? Kesinlikle hayır. Öncelikle ReadyBoost ile USB belleğe atılan veriler mutlaka ve mutlaka sabit diskte yedeği olan veriler. Dolayısıyla USB belleği zamansız olarak çıkardığınızda bile veri kaybı yaşamıyorsunuz. Dahası veriler 128 bitlik AES sistemiyle şifrelenerek yazılıyor. Yani sizden habersiz birisi USB belleği alıp başka bir bilgisayara taksa da verilerini-

zi ele geçiremiyor. Bu arada verinin 1,8 ile 2,3 kat oranında sıkıştırılıp yazıldığı- nı bilgisini de verelim.

Aşınma sorunu: Akla takılan başka bir soru ise USB belleğin ömrü konusunda. Çoğu USB bellek üreticisi garanti belgesinde yazma ve okuma sayısını sınırlı tutuyor. Bunun nedeni özellikle aynı hafıza bloğunun çok kullanılması durumunda (merak etmeyin, burada “çok” derken en azından on binlerce yazma okuma işleminden bahsediyoruz) o bloğun kimyasal özelliklerini kaybederek artık veriyi saklayamıyor olması. Vista sorunu çözmek için özel bir algoritma kullanıyor. Bu algoritma hem performansı artırıyor, hem de kullanımı çeşitli bölgelere yayarak aşınmayı önüyor. Microsoft’un ReadyBoost için kullanılan bir USB bellek için biçtiği süre 19,4 ile 1823 yıl arasında. O zamana kadar da muhtemelen teknoloji kendi alternatifini üretmiş olur. USB flash bellek fiyatları oldukça düşmüş durumda. 1 GB kapasiteli, gayet hızlı modeller 25 dolar fiyatla raflarda sıralanıyor. Hal böyleyken, 512 MB ya da 1 GB kapasiteli bir USB bellek alıp sisteminize tampon bellek olarak atamanız çok da lüks olmaz. Özellikle dizüstü kullanıcılarının bu durumu değerlendirmeleri yararlarına olacaktır. Aslına bakarsanız, 1 GB kapasiteli, fiziksel olarak en ufak boyutlu olanlardan bir USB flash bellek alıp sisteminizin arka USB portlarından birinde takılı bırakmanız bile gayet uygulanabilir bir yöntem.

WINDOWS READYDRIVE

Karma sabit disklerle Performans artışı

ReadyBoost USB bellek, SD/CF kart gibi “non-volatile”, yani kalıcı belleklerden yararlanarak sistem için bir tampon hafıza oluşturuyor. Peki USB yuvası yerine kalıcı belleği sabit diskin içine koyarsak daha iyi değil mi? Samsung ve Seagate’in yeni sabit diskleri bunu gerçeğe dönüştürüyor.

Çok yakında diğer üreticilerin de piyasaya süreceği karma (hibrid) sabit diskler, adından da anlaşıldığı gibi kalıcı bellekle sabit diskin bir araya getirilmesinden oluşan karma donanımlar. Bu

KALICI TAMPON BELLEK İÇERİĞİ

Kalıcı tampon bellek boyutu	64 MB	128 MB	256 MB	1 GB
H HDD firmware	~10 MB	~10	~10	~24
Yazma: ReadyDrive yazma talebi geldikçe yerine veriyi buraya yazıyor. Böylece bu bölüm dolana kadar sabit disk dönmüyor ve güç korunuyor.	32 MB	32	32	32
OEM-pinned data: PC üreticileri belli uygulamalar için gerekli verileri önceden buraya sabitleyerek program açılışını hızlandırabiliyor. (max)	1 MB	1 MB + (Toplam bellek - 100)/21		
SuperFetch: SuperFetch en iyi hafıza içeriğini oluşturma ve sistemi hızlandırma işlemlerinde bu alanı kullanıyor.	Kalan hafıza	Kalan hafıza	Kalan hafıza	Kalan hafıza

kalıcı bellek, sabit disklerde bildiğimiz tampon belleklerle benzer göreve sahip olmasına karşın iki noktada büyük farklılığı ve avantajı var. Birincisi 8-16 MB yerine kapasiteleri 128 MB’tan başlıyor. Diğer önemli özellikleri ise kalıcı bellek olduklarından sabit diske giden elektrik kesilse bile içindeki verilerin yok olması. Bir önceki sayfada karma bir sabit diskin yapısını görebilirsiniz. Sizin de farkedeceğiniz gibi bildiğimiz sabit disklerden çok büyük farkları yok. Standart bir sabit diskte veri çoğu zaman sol taraftaki plakadan okunup, DRAM tampon bellekten geçip sisteme aktarılıyor. Kara bir sabit diskte ise veriler daha

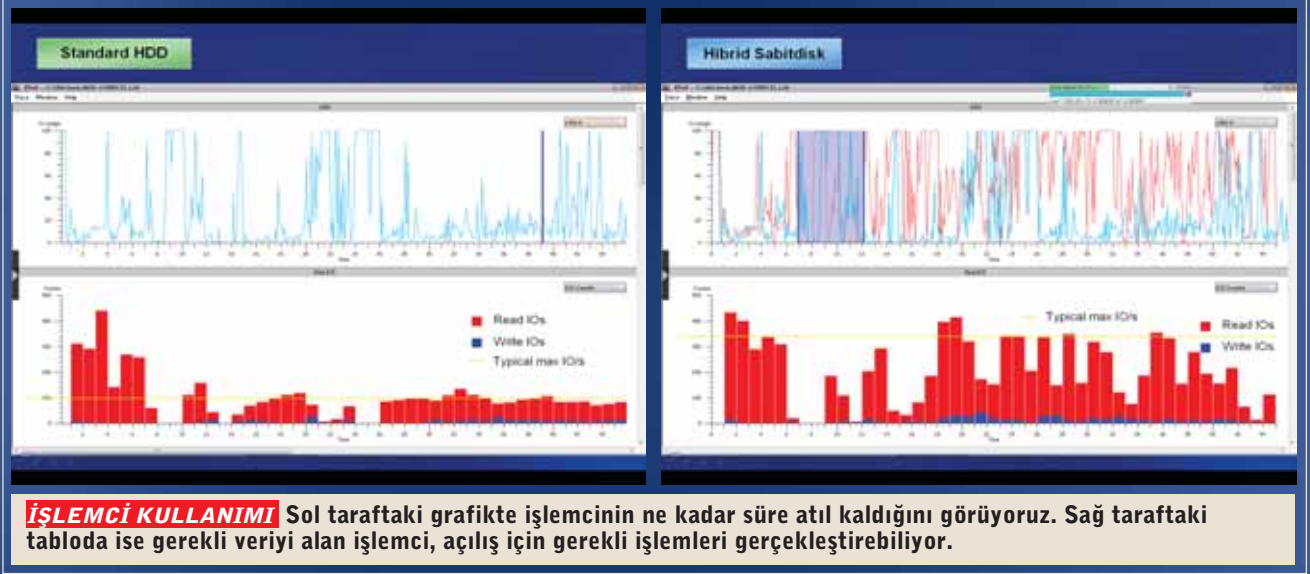
büyük ve güvenilir olan kalıcı tampon belleğe aktarılıp daha sonra sisteme sunuluyor. Aynı şekilde sistemden gelen veri de önce tampon kalıcı belleğe ve daha sonra plakaya aktarılıyor. Bu yapının üç avantajı var. Birincisi kalıcı tampon belleğe sistemin erişimi daha hızlı. Dolayısıyla karma sabit diskler 1 saniyeden daha az bir sürede kullanıma hazır oluyor. İkinci özellik sabit diskin içindeki plaka dönmese de okuma/yazma işlemlerini gerçekleştirebiliyor. Üçüncü özelliği ise, hali hazırda standartlarla uyumlu olması.

Geç olmasının gücü olsun!: ReadyDrive, Windows Vista’nın karma sabit disklerin bu özelliklerinden yararlanmasını sağlayan teknolojinin adı. Bu teknoloji ile bilgisayarınız daha hızlı açılmakla kalmayacak, uygulamalarınız daha hızlı çalışacak ve sabit diskleriniz daha az aşınacak. En iyi haber ise taşınabilir bilgisayar sahiplerine: Piliniz daha uzun süre gidecek.

Bakalım nasıl oluyor bu daha hızlı açılma meselesi. Kapanırken veya uyku moduna geçerken Windows Vista sabit disk plakasının üstündeki tüm verileri kalıcı tampon belleğe yazıyor. Böylece bir sonraki açılışta BIOS sabit disk plakasının dönmeye başlayıp (bu 2 ile 4 saniye arası sürebiliyor ki bir de buna veriyi arayıp bulmasını eklemelisiniz) veri sunmasını beklemektense kalıcı tampon bellekten verileri okumaya başlıyor. Bu esnada ise sabit disk geri kalan verileri plakadan okuyup sisteme vermeye hazır oluyor.

SEAGATE ÇÖZÜMÜ Momentus 5400 PSD karma sabit disk Seagate’in dizüstü bilgisayarlar için son çözümü.

KARMA SABİT DİSKLER

Performans ve güç tüketimi karşılaştırması

Gelin bir test ile ReadyDrive'ı kontrol edelim. Aşağıdaki grafiklerde standart ve karma sabit disklerle yapılmış testlerin sonuçlarını görüyorsunuz. Her grafiğin üst kısmında işlemci kullanımı, yani işlemcinin ne kadar meşgul olduğu var. İşlemcinin meşgul olması önemli zira bu işlemci bilgisayarı başlatmak için veri almış ve üstünde uğraşılıyor demek. Ne kadar veri aldığını ise grafiğin alt bölümündeki veri okuma ve yazma girdi/çıkış sayısından anlıyoruz.

Standart sabit diske baktığımızda işlemcinin tembellik yaptığı zamanlar bolca gözümüze çarpıyor. Bunun sebebi elbette altta gördüğümüz gibi veri aktarımının düşük olması. Karma sabit diske baktığımızda ise tablo bir anda değişiyor. Öncelikle işlemci çoğu zaman yüzde 100 oranında meşgul oluyor. Bunun sebebi de altta gördüğümüz gibi karma sabit diskin işlemciye işlemek için gerekli veriyi sağlayabilmesi.

Bunun gerçek hayattaki anlamı içinse başka bir test sonucunu sizlere sunacağız. Aşağıdaki iki tabloda bilgisayar açılışında uygulamaların kaçınıcı saniyede çalıştırıldığını gösteren grafikler yer alıyor. Birinci grafiğe baktığımızda standart bir sabit diskin LoginUI.exe'yi yani oturum açma kullanıcı arabirimini yaklaşık 42. saniyede başlatabildiğini görüyoruz. Aynı uygulamaya bir de karma sabit diskte bakalım. Fark nereden yarı yarıya. Daha 23. saniye dol-

madan LoginUI.exe başlatılmış bulunuyor. 42. saniyeye gelene kadar ise bilgisayar çoktan emrimize amade oluyor.

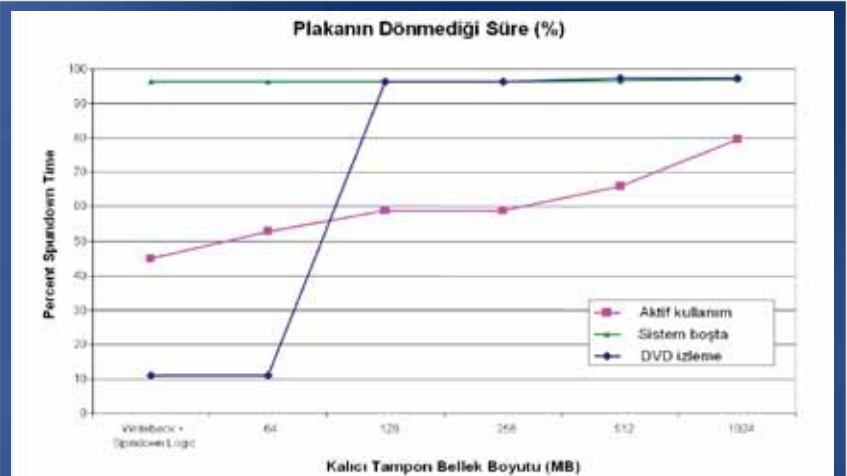
Hızlı başlangıç dışında ReadyDrive o bilgisayara özel uygulamaların hızlı açılmasına da yardımcı. Kalıcı tampon bellekte ayrılan belirli bir bölgeye bilgisayar üreticileri çeşitli uygulamalar için önemli bilgileri sabitleyerek (OEM-pinned data – sabitlenmiş OEM verisi) hız artışı sağlayabiliyor.

Örneğin 3B tasarım için iş istasyonları hazırlayan bir üretici bilgisayarın sabit diskindeki kalıcı tampon belleğe 3D Max verisini sabitleyor. Böylece 3D Max her zaman hızlı açılıyor çünkü gerekli verinin en azından bir kısmı hep tampon bellekten okunuyor. Dahası Windows HotStart özelliğinden faydalanılarak bilgisayar daha kapalıyken tek

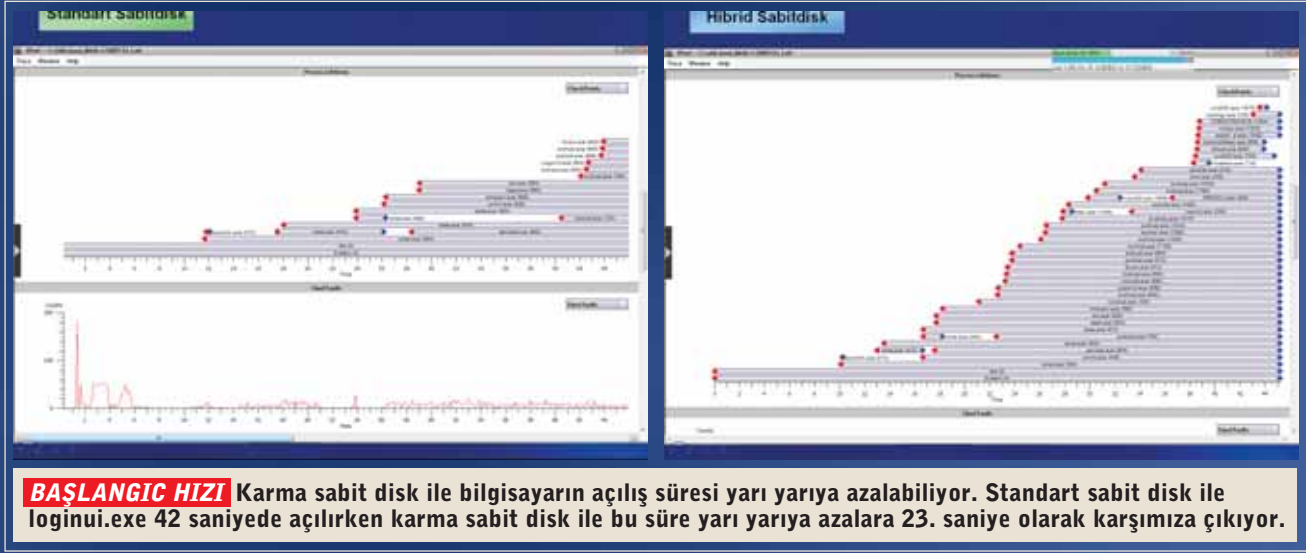
tuşa basıp çeşitli uygulamaları daha hızlı bir şekilde çalıştırmaya imkân tanıyor.

Güç koruma: Taşınabilir bilgisayar sahibiyseniz pil süresinin ne kadar önemli olduğunu bilirsiniz. Bu bilgiye taşınabilir bilgisayar pazarının geçen yıla nazaran yüzde 20 ila 30 oranında arttığını da katarsanız büyük firmaların düşük güç tüketimi için yaptıkları Ar-Ge harcamalarının miktarı sizi pek şaşırtmaz. Kısacası güç tüketimi önemli bir konu ve Microsoft, ReadyDrive ve karma sabit disk birleşimiyle güç tüketimini azaltıyor.

Pil tasarrufu: İsterseniz adım adım gidelim. Güç koruma moduna girdiğinde Vista, öncelikle SuperFetch ile sabit diskteki gerekli veriyi sistem hafızasına, RAM'e, aktarıyor. Veri aktarıldıktan sonra sabit diskin içindeki dönen →

GÜÇ TASARRUFU 128 MB kalıcı tampon belleğe sahip karma sabit disk DVD oynatırken neredeyse hiç dönmeyere güç tasarrufu sağlıyor.

plaka durdurularak güç tüketimi minimuma indiriliyor. Kullanıcıya bağlı olarak veri yazma talepleri geldiğinde Vista veriyi plaka yerine karma sabit diskin kalıcı tampon belleğine yazıyor. Plaka ise sadece gerekli veri tampon bellekte olmadığında veya tampon bellek dolduğunda dönüyor.

Plakadan yazma/okuma işlemi bittiğinde ise plaka tekrar duruyor ve güç tüketimi yine en aza indiriliyor. Bu durumda bir bilgisayardaki güç tüketimi üç değişkene bağlıdır diyebiliriz. Birincisi, hafıza miktarınız daha çoksa daha az güç tüketilir. Zira sabit diske erişim ihtiyacı azalır. İkinci değişken ise kalıcı tampon belleğin boyutudur. Bu boyut arttıkça kalıcı tampon bellek daha geç dolar ve plakaya yazma ihtiyacı ve sonuç olarak sıklığı o derecede azalır. Üçüncüsü ise bilgisayarı kullanım sıklığınızdır. Ama tabii kimse size bilgisayarı kullanmayın deme hakkına sahip değil. Kalıcı tampon bellek ve güç tüketimi ilişkisini kafamızda canlandırabilmek için grafiğe bir göz atalım isterseviz. Dikey ekseninde sabit disk plakasının

toplam sürenin ne kadarında sabit durduğu, yani az güç tükettiği yüzde olarak gösteriliyor. Yatay eksen de ise kalıcı tampon bellek boyutu yer alıyor. Gördüğünüz gibi 128 MB kalıcı tampon belleğe sahip bir kara sabit disk DVD oynatırken neredeyse hiç dönmüyor. En azından sistem hiçbir iş yapmazken gerçekleşen dönme süresiyle aynı. Etkin kullanım esnasında ise kalıcı hafıza kapasitesi arttıkça plakanın dönme süresi, dolayısıyla da güç tüketimi azalıyor.

Microsoft'un kendi test laboratuvarından yayımlanan sonuçlar da dikkat çekici. Etkin kullanımda ReadyDrive ve karma sabit disk teknolojileri yüzde 4'e varan bir pil tasarrufu sunuyor. Sistem boşta olduğunda ise bu ikili yüzde 12'lik bir tasarruf vaat ediyor.

Daha dayanıklı: Karma sabit disklerin başka bir özelliği ise daha dayanıklı olmaları. İstatistiklere göre bir bilgisayarda iki yıl içinde en çok aşınan parçalar anakart ve sabit disk. Sabit disklerdeki aşınmanın en büyük nedeni ise içindeki dönen mekanik parçalar. ReadyDrive sayesinde karma sabit disklerin içindeki plakalar ve okuma - yazma kafası çok daha az döndüğünden cihaz çok daha az aşınıyor. Bu arada içindeki plaka dönerken sabit disk sarsıntılara ve çarpmalara karşı daha hassas. Dolayısıyla ne kadar az süre dönüş halinde kalırsa,

çarpma esnasında zarar görme olasılığı da o kadar azalıyor.

Parçaların hareket etmesinin başka bir sonucu ise ortaya çıkan ısı. Her ne kadar sabit disk üreticileri sıvı rulman gibi çeşitli teknolojilerle bunun üstesinden gelmeye çalışsa da, henüz bilim sıfır sürtünme gibi ideal bir ortamı hayata geçirebilmiş değil. Isının zararı ise sabit diske olduğu kadar, kasa içi sıcaklık nedeniyle diğer donanımlara da yansıyor. Dolayısıyla, daha az ısı üreten karma sabit diskler daha sağlıklı bir platformu da beraberinde getiriyor.

Yeni komut seti: Bu arada ReadyDrive ve karma sabit diskler ile yeni bir ATA komut setinin de beraberinde geldiğini belirtelim. Özellikle kalıcı tampon belleğin yönetilmesinde bu ATA komut setine ihtiyaç var. Zira diskin dönüşü, OEM verisi, güç koruma modu, tampon bellek durumu gibi birçok yeni değişkenin okunup buna göre yeni komutların verilebilmesi yeni cihazların yönetimi için gerekli. Microsoft tarafından önerilen bu komut seti ATA 8 spesifikasyonlarında standart olarak kabul edilmiş durumda.

Karma vs standart

	Etkin kullanım	Sistem boşta
Sabit diski döndürme	15 watt	13 watt
Sabit diski durdurma	0,5 watt	0,3 watt
Dizüstü genel tüketim	15 watt	8 watt
Diskin dönmediği süre (%)	60	95
Pil tasarrufu (5 saatlik pilde)	%4 - 12 dakika	%12 - 36 dakika

LOW PRIORITY I/O

Veri akışı için öncelik sıralaması

Bu ara başlığı 'düşük öncelikli giriş/çıkış' olarak Türkçeleştirebiliriz. İşlemci tarafına bakarsak bir uygulamaya öncelik verme aslında uzun zamandır

kullanılan bir yöntem. Yani işlemcinin hangi uygulamaya daha fazla veya az işleyeceğini belirlemek mümkün. Oyun oynarken arka planda çalışan virüs tarama programını ele alalım. Aslına bakarsanız bu iki uygulama aynı anda çalışmaz. Aksine her iki uygulama da art arda sırayla çalıştırılır. (Çok çekirdekli işlemcilerde elbette durum biraz daha farklı) Bu durumda oyunun ve virüs taramasının komutları sıralanır ve birbirinin peşi sıra işlenir.

Oyunun daha hızlı çalışmasını sağlayan ise öncelik sırasına hürmeten işlemcinin oyunun verisini daha sık ve daha uzun zaman aralıklarında işlemesidir. Buna rağmen hiçbir oyuncu oyun oynarken arkada virüs taratmaz, çünkü oyun yavaşlar. Peki, bunun nedeni nedir?

Veri önceliği belirleniyor: Şimdiye kadar uygulamaların işlemcideki önceliği belirlenebilse de, ihtiyaç duyulan verinin okunması - yazılması konusunda bir sınırlama yoktu. Örneğin, oyun işlemci tarafından yaklaşık 10 saniye boyunca, anti virüs programı tarafından sadece 1 saniye boyunca kullanılsın. (Elbette gerçekte bu süreler ms'ler düzeyinde.) Bu 10 saniye boyunca oyun yeni bir haritayı yüklemek veya fizik motorunun hesaplarını yapabilmek için sadece birkaç MB'lık veriyi sabit diskten talep ederken anti virüs programı, taramak için MB'larca veriyi isteyebiliyor. Dolayısıyla oyun işleme sırasında öncelik sahibi olsa da sabit disk virüs programının verilerini aktarmakla meşgul olduğundan oyuna yeterli veri gidemiyor ve oyun yavaşlıyor.

Vista'da tablo çok daha farklı. Artık uygulamanın veri giriş/çıkışı için de öncelik sırası atanabiliyor. Hatta Vista ile gelen birçok arkaplan uygulaması düşük veri giriş/çıkış önceliğine sahip. Bunlardan bazıları dosya dizinleme servisi, Windows Defender, disk birleştiricisi ve daha önce bahsetmiş olduğumuz SuperFetch. Kısacası bu programlar çalışırken sisteminiz, veri akışında yaşanan darboğazdan zarar görmeyecek. Low Priority I/O özelliğinin başka bir faydası da daha hızlı bilgisayar açılışı. Standart bir kullanıcıya baktığımızda istatistikler başlangıç esnasında 40'a ya-

kın normal ve arkaplan uygulamasının açıldığı yönünde. Dolayısıyla normalde işinizi yapmak için bu 40 uygulamanın yüklenmesini beklemeniz gerekli. Yeni teknoloji sayesinde oturum açtıktan çok kısa bir sonra bilgisayarı kullanmak mümkün olacak. Önemsiz uygulamalar ise ötelenebilecek.

PERFORMANS AYARLARI

Yeni araçlarla PC'nizi test edip hızlandırın

Son olarak Vista'nın performans artışı için sunduğu ilginç bir özelliğe göz atacağız. Aslına bakarsanız bu kendi kendine performans artırmaktan ziyade performansı artırmak için yapmanız gerekenleri ortaya koyan bir yenilik. İlk olarak WinSAT (Windows System Assessment Tool) bilgisayarınızı bir tür teste tabii tutarak donanım birleşenlerini puanlıyor.

Windows Deneyim Dizini Puanı ola-

önemli işlere ayrılıyor. Aynı şekilde üçüncü parti uygulamalar da bu puana bakarken çeşitli ayarları yapabiliyor. Örneğin bir oyun, ekran kartı puanına bakarak otomatik olarak ışık kaynağı sayısını düşürüp gölgeleri kapatıyor. Böylece akıcı bir şekilde oyun oynayabiliyorsunuz. Yukarıda saydıklarımız dışında, Vista deneyimli kullanıcılara da performansı artırabilmek için gerekli bilgileri sağlıyor. Kullanıcılar olay denetleyicisi kayıtlarına bakarak hangi uygulamanın hatalar oluşturduğunu veya sistemi yavaşlattığını bulmakta artık eskisi kadar zorlanmayacaklar.

SONUÇ

En hızlı Microsoft işletim sistemi

SuperFetch, ReadyBoost, Ready Drive, Low Priority I/O ve ekstra Performans araçlarıyla Vista, Microsoft'un bir önceki işletim sisteminden kesinlikle daha

rak adlandırılan bu puana bakarak kullanıcı ekran kartının oyunlar için yeterli olup olmadığını, ya da sadece RAM ekleyerek performansı artırabileceğini görüyor.

Vista ayrıca Aero gibi bazı ekstra özellikleri bu puana göre açıp kapayabiliyor. Böylece yavaş bir PC'de Aero için harcanacak sistem kaynakları daha

çok performans vaat ediyor. Üstelik ekstra bir harcama yapmadan. Elbette karma sabit disk veya ReadyBoost uyumlu bir USB bellek dopingiyle Vista çok daha iyi bir iş ve eğlence platformu sunacaktır. Bu tür donanımların testlerini de yakında CHIP Test Merkezi'nde bulabileceksiniz. ■

Gökhan Bodur, gokhan@chip.com.tr

Yedekleme ile gelen maksimum güvenlik

İşinizi ne kadar sağlama alırsanız alın, önemli verileri yanlışlıkla silme ihtimaliniz her zaman için var. Ama bu durum, Windows Vista ve yedekleme aracı ile artık sorun olmaktan çıkıyor.

Çok önemli bir proje üzerinde çalışıyorsunuz ve bu proje ile ilgili olan dosyaları sabit diskinizde güvenli olduğunu düşündüğünüz bir konumda saklıyorsunuz. Her şeyin yolunda gidiyormuş gibi görüldüğü bir anda dosyaların kaybolduğunu fark ederseniz ne yaparsınız?

Küçük oğlunuz bilgisayarı karıştırırken tüm bu dosyaları silmiş olabilir. Ya da çalışmanız sırasında yaptığınız kü-

çük bir yanlış hareketle önemli bir dosyanın üzerine farklı bir veri kaydetmiş olabilirsiniz.

Bugüne kadar dosyaları geri almak için yapabileceğiniz neredeyse hiçbir şey yoktu. Eğer işini şansa bırakmak istemeyen bir kullanıcıysanız, bir süre önce CD ya da farklı bir ortam üzerine kaydettiğiniz yedek dosyanıza ulaşır ve sadece aradan geçen zaman içerisinde yaptığınız değişiklikleri kaybederek so-

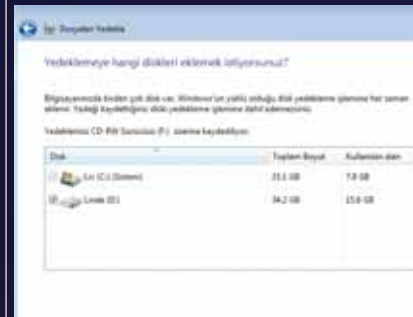
runu en az zararla atlatabilirsiniz. Peki, ya yedek almayı düşünmediyseniz?

VERİLERİ RİSKE ATMAYIN

Düzenli yedekleme ile önemli dosyalarınız güvende

Windows Vista, belki de bugüne kadar görülen en yetenekli yedekleme seçenekleri ile geliyor. Bu seçenekleri genel olarak iki başlık altında toplamak

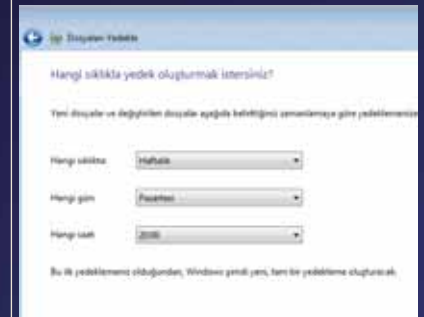
Adım adım: Dosyaları yedeklemek

ADIM 3 Hangi sabit disk ve hangi bölüm üzerindeki dosyaların yedekleneceğini belirlemelisiniz.

ADIM 4 EFS kullanan dosyaları, sistem dosyaları ve kullanıcı profillerini yedekleme şansınız yok

ADIM 5 Dilerseniz, dosya yedekleme işlemini günlük ya da aylık olarak tekrarlatmanız da mümkün.

lirmelisiniz. Eğer sabit diskiniz bölümlere ayrılmışsa, yedeklemeye dâhil edilecek bölümleri ayrı ayrı seçmeniz mümkün. Ancak Vista'nın kurulu olduğu bölümü istesiniz de işlem dışına bırakamıyorsunuz.

4 Sıra hangi dosyaları yedekleyeceğinize karar vermeye geldi. Resimlerden belgelere, sıkıştırılmış dosyalardan TV programlarına kadar hemen her türlü dosyayı yedeklemenizi mümkün. Ancak Dosya Şifreleme Sistemi'ni (EFS) kullanan dosyaları, sistem dosyaları ya da kullanıcı profillerini yedekleme şansına sahip değilsiniz.

5 Son adımda, yedeklemeniz ne sıklıkta tekrarlanacağını belirleyin. Bunun ne anlama geldiğini küçük bir örnekle açıklayalım: Diyelim ki; yedekle-

me işleminin haftada bir, Pazartesi günleri ve saat 20.00'da yapılmasını seçtiniz. Vista, ilk yedekleme işleminin ardından her Pazartesi günü yedeklenen dosyaları kontrol edecek ve değişen ya da yeni eklenen dosyaları son halleriyle aldığınız yedeğe ekleyecek. Başka bir deyişle, yedek dosyalarınızın da her zaman güncel kalması sağlanacak. Eğer dilerse, dosya yedekleme işlemini günlük ya da aylık olarak tekrarlatmanız da mümkün.

İŞİNİZİ SAĞLAMA ALIN

Adım adım bilgisayarı yedeklemek ve geri yüklemek

1 Denetim Masası'ndan Yedekleme ve Geri Yükleme Merkezi'ni açın. Dos-

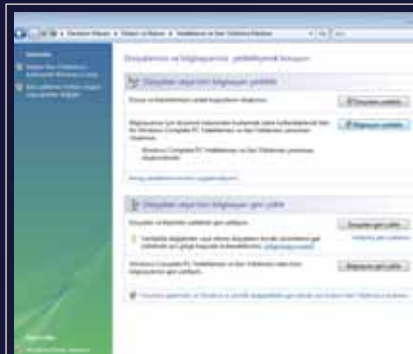
yaları veya tüm bilgisayarı yedekle başlığı altında göreceğiniz *Bilgisayarı yedekle* düğmesine tıklayın.

2 Dosya yedekleme işleminde olduğu gibi yedeklemenin nereye yapılacağını belirleyin.

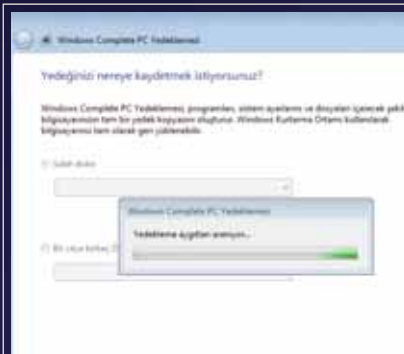
3 Son adımda, Vista size bu işlem için kaç adet DVD kullanılacağını ve hangi sabit disklerin yedekleneceğini gösterecek.

Tüm bilgisayarı yedeklediğinizde, programlarınızın, sistem ayarlarınızın ve dosyalarınızın eksiksiz bir kopyasına sahip olacaksınız. Bu yedek, sabit diskiniz veya tüm bilgisayarınız tamamen bozulacak olursa, bilgisayarınızın içeriğini geri yüklemek için kullanabileceğiniz eksiksiz bir yedek olarak değerlendirilebilir. Gerektiğinde yedeğinizi kullanmak

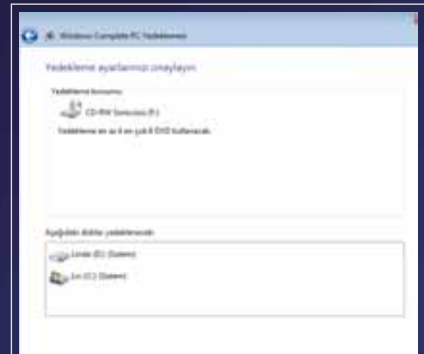
Adım adım: Bilgisayarı yedeklemek ve geri yüklemek

ADIM 1 İlk olarak Denetim Masası'ndan Yedekleme ve Geri Yükleme Merkezi'ni açın.

ADIM 2 Vista kısa bir süre için yedekleme işleminde kullanabileceğiniz cihazları tarayacaktır.

ADIM 3 Windows Vista size bu işlem için kaç adet DVD kullanılacağını gösterecek.

Ne kadar boş alan?

Gölge kopyalar ve sabit diskte gereken boş alan

Gölge kopyalar, sanılanın aksine son derece küçük bir depolama alanı ile yetinebilirler. Bunun nedeni, dosya yedekleme işlemi olduğu gibi tüm dosyanın değil, sadece değişen kısımların kaydediliyor olmasıdır. Vista, önceki sürümleri, yani Gölge kopyaları kaydetmek için önceden belirlenmiş bir disk alanı kullanılır. Yeni kopyalara yer açmak için dosyaların eski sürümleri otomatik olarak silinmektedir.

için aşağıdaki adımları takip etmeniz yeterli:

- 1 Windows Vista CD ya da DVD'sini sürücüye yerleştirin ve bilgisayarı yeniden başlatın.
- 2 Sistem CD / DVD yardımıyla açılacak. Dil seçeneklerinden birini seçin ve *Bilgisayarınızı onarın* satırını işaretleyin.
- 3 Onarmak istediğiniz işletim sisteminizi seçin. Daha sonra *Sistem Kurtarma Seçenekleri* menüsünde, *Windows Tam PC Geri Yükleme*'ye tıklayın ve yönergeleri izleyin. Bilgisayarı yedekleme özelliği, Windows Vista Home Basic veya Windows Vista Home Premium sürümlerinde bulunmuyor.

→ SİSTEM GERİ YÜKLEME XP İLE TANIDIĞINIZ ESKİ DOST ARITK DAHA GÜÇLÜ

Sistem Geri Yükleme özelliği aslında Windows kullanıcılarına hiç de yabancı değil. Bu özelliğin bizlere sunduğu avantaj, daha önceki bir tarihe ait olan sistem dosyalarını geri yüklememizi mümkün hale getiriyor olması. Üstelik bu işlem sırasında e posta, belgeler ya da multimedya dosyaları gibi kişisel dosyaları hiçbir şekilde etkilenmiyor. Kısacası Sistem Geri Yükleme, bilgisayarınızdaki sistem değişikliklerini geri almanın en kolay yolu. Biraz hayal kuralım...

Bir program veya yeni satın aldığınız bir donanım için sürücü kurulumu yaptınız. Ancak kurulum işlemi bilgisayarınızda beklenmeyen bir değişikliğe veya Windows'un kararsız davranmasına neden oldu. Bu durumda akla gelen ilk çö-

züm, programı veya sürücüyü sistemden kaldırmak olacaktır. Ancak sorun yine de ortadan kalkmıyorsa, bilgisayarınızın sistemini her şeyin düzgün çalıştığı önceki bir tarihe geri yüklemeyi deneyebilirsiniz. Sistem Geri Yükleme, düzenli aralıklarla geri yükleme noktaları oluşturmak ve kaydetmek için Sistem Koruma adı verilen gelişmiş bir özelliği kullanır. Bu geri yükleme noktaları, Windows'un kullandığı Kayıt Defteri ayarları ve diğer sistem bilgileriyle ilgili bilgileri içerir. Tabii derseniz, geri yükleme noktalarını kendiniz de oluşturabilirsiniz.

Sistem Geri Alma, yukarıda da bahsettiğimiz gibi kişisel dosyaları değil, sistem veya kurulum dosyalarını yedeklemeyi amaçlıyor. Örneğin sabit diskinize üç gün önce yeni bir MP3 dosyası kaydettiniz, ayrıca yeni bir de MP3 çalar programı kurdunuz. Eğer Sistem Geri Yükleme'yi kullanarak bir hafta öncesi-ne geri dönerseniz, MP3 dosyanız aynı şekilde sabit diskinizde sizi bekliyor olacak. Ancak kurduğunuz MP3 çalar programının sistemden kaldırıldığına şahit olacaksınız.

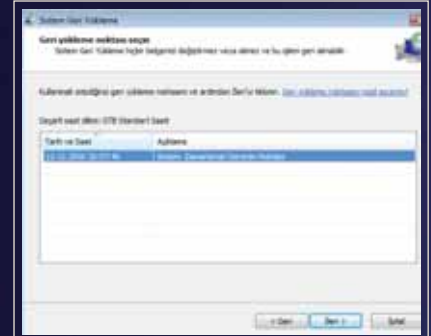
SİSTEM HATALARI

Adım adım Geri Yükleme Noktası oluşturmak

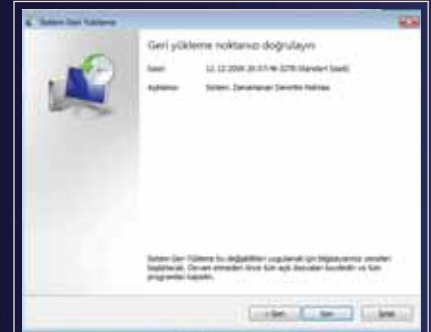
- 1 Windows zaten Geri Yükleme Noktası oluşturma işlemini her kurulum işlemi sonrasında ve periyodik olarak yaptığından, ihtiyaç duymadıkça yeni bir Geri Yükleme Noktası oluşturmaya gerek yok. Sisteminizde bir sorun olduğunda, hazır noktalardan birine geri dönebilirsiniz. Öncelikle Denetim Masası'ndan *Yedekleme ve Geri Yükleme Merkezi*'ni açın. Sol sütunda göreceğiniz *Sistem Geri Yükleme*'yi kullanarak *Windows'u onar* satırına tıklayın. *Sistem Geri Yükleme* başlıklı yeni bir pencere açılacak. *İleri* düğmesine tıklayarak açılış ekranını geçin.
- 2 Şimdi, hazır Geri Yükleme noktalarından birisini seçmeniz gerekiyor. Seçiminizi dikkatli bir şekilde yapın ve son adıma geçin.
- 3 Son adımda, Vista size seçimlerinizi özetleyecek ve işlemi onaylamanızı isteyecek. *Son* düğmesine basarak Sistem Geri Yükleme'yi başlatabilirsiniz.

ADIM 1 Öncelikle Denetim Masası'ndan Yedekleme ve Geri Yükleme Merkezi'ni açın.

ADIM 2 Geri Yükleme noktalarından birisini seçerken seçiminizi çok dikkatli bir şekilde yapmanız gerek.

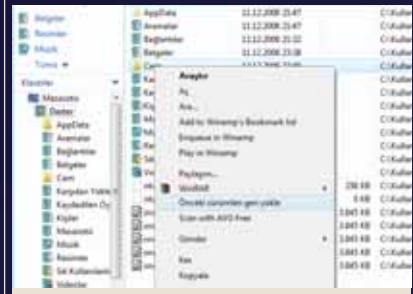
ADIM 3 Seçilen noktanın doğruluğunu tekrar kontrol etmeden Son tuşuna tıklamayın.

Eğer derseniz, kritik bir işlem öncesinde kendiniz de yeni bir Geri Yükleme Noktası oluşturabilirsiniz:

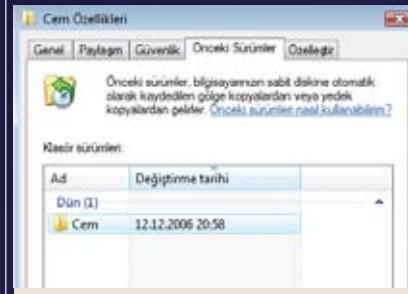
1 Denetim Masası'ndan *Yedekleme ve Geri Yükleme Merkezi*'ni açın. Sol sütunda göreceğiniz *Geri Yükleme Noktası oluştur veya ayarları değiştir* satırına tıklayın.

2 Açılan pencerenin alt kısmında göreceğiniz *Oluştur* düğmesine tıklarsanız, oluşturulacak yeni nokta için tanımlayıcı bir isim girmeniz istenir. Son olarak *Oluştur* düğmesine tıklayın ve yeni Geri →

Adım adım: Önceki sürümlere dönüş işlemi

ADIM 1 Dosya ya da klasör üzerine sağ tıklayın ve menüden **Önceki sürümleri geri yükle** satırını seçin.

ADIM 2 Son olarak hangi kopyaya dönmek istiyorsanız üzerine tıklayarak o kopyayı seçin.

Yükleme Noktası'nın hazır olmasını bekleyin.

GÖLGE KOPYALAR

Artık kişisel dosyalarınız da geri dönebilecek

Sistem Geri Yükleme özelliğini kullanarak önceki bir tarihe geri döndüğünüzde kişisel dosyalarınız silinmediği gibi, daha önce sildiğiniz bir dosyayı bu özellik yardımıyla geri getirmeniz de mümkün değil. Yine bir örnek verelim: Bir ay önce sabit diske kaydettiğiniz ve üç gün önce sildiğiniz bir dosyayı, bir hafta öncesine geri döndüğünüzde tekrar görme şansınız olmayacaktır. Ancak bu durum, Sistem Geri Yükleme özelliğinin kişisel dosyaları yedeklemediği anlamına da gelmiyor. Vista'nın sunduğu Sistem Geri Yükleme'nin önceki Windows sürüm-

lerinden en büyük farkı ve belki de en şaşırtıcı özelliği bu.

Vista, kişisel dosya ve klasörler için, Gölge Kopya adı verilen yedekler çıkarıp bunları gerektiğinde kullanabilmeniz için hazır olarak bekletir.

Sistem Geri Yükleme özelliğinin bir parçası olarak, otomatik kaydedilen dosya ve klasörlerin kopyalarına Gölge Kopya deniyor. Gölge kopyalar, bilgisayarınızdaki dosyaların veya ağdaki bir bilgisayarda paylaşılan dosyaların kopyaları olabilir. Gölge kopyaların faydası, kazayla değiştirdiğiniz, sildiğiniz veya zarar görmüş dosyaları geri yüklemek için bu dosyaların önceki sürümlerini kullanabilmenize izin veriyor olması. Dosya veya klasör türüne göre önceki bir sürümü açabilir, farklı bir konuma kaydedebilir veya geri yükleyebilirsiniz. Gölge kopyalar, bir geri yükleme nokta-

sının parçası olarak otomatik kaydedilir. Sistem Koruma özelliği etkinse, Windows son geri yükleme noktasından bu yana değiştirilen dosyaların gölge kopyalarını otomatik olarak oluşturur.

Gölge kopyaların kullanıcılara sağladığı en büyük avantaj ise, hiç kuşkusuz silinmiş bir dosyayı geri getirebiliyor olması. Ancak tam da bu noktada bilinmesi gereken küçük bir detaydan da bahsetmek gerekiyor. Windows'un düzgün çalışması için gerekli dosya ve klasörlerde gölge kopyaları kullanmak mümkün değil. Örneğin Windows'un kendi sistem klasörünün veya sistem klasöründeki dosyaların gölge kopyalarını oluşturma şansımız yok.

DOSYA KAYBETMEYE SON

Adım adım önceki sürümlere dönüş işlemi

1 Gölge kopyasına, yani önceki bir hali dönmek istediğiniz dosya ya da klasör üzerine sağ tıklayın ve açılan menüden **Önceki sürümleri geri yükle** satırını seçin.

2 *Dosya özellikleri* penceresi açılacak ve kaydedilmiş olan Gölge kopyalar burada listelenecek. Hangi kopyaya dönmek istiyorsanız üzerine tıklayarak o kopyayı seçin. Aç düğmesine basarsanız, seçtiğiniz kopya açılır. *Kopyala* düğmesi, kopyanın farklı bir konuma kaydedilmesini, *Geri Yükle* düğmesi ise, mevcut sürümün seçilen kopya ile değiştirilmesini sağlar.

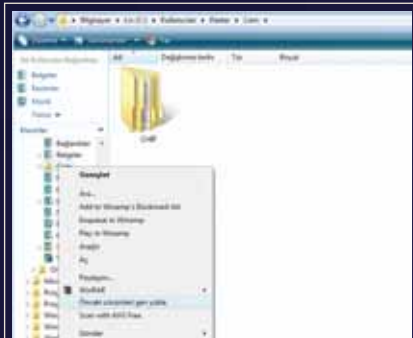
Peki ama daha önce silinmiş bir dosyayı Gölge kopya yardımıyla nasıl geri getirebiliriz? Sadece birkaç küçük tıklama, imkânsız gibi görünen bu işlem için yeterli olacaktır.

1 Silinen dosyaları geri getirmek için, bu dosyaların hangi klasör içerisinde silindiğini bilmeniz gerekiyor. Bu klasörü bulun ve üzerine sağ tıklayın.

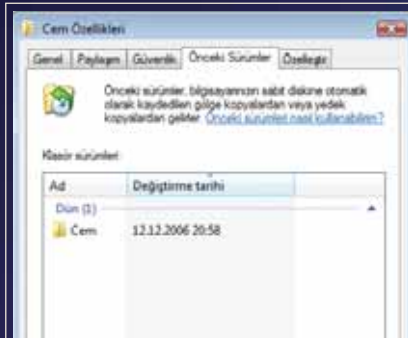
2 Açılan menüden **Önceki sürümleri geri yükle** satırını seçin. Gerekli olan Gölge üzerine çift tıklayın. Klasör içeriği, yedek alındığı sırada içerisinde bulunan tüm alt klasör ve dosyalarla birlikte görüntülenir. Artık daha önce silmiş olduğunuz bir dosyayı sürükleyerek dilediğiniz bir konuma kopyalayabilirsiniz. ■

Cem Sinanoğlu, cemsinanoglu@chip.com.tr

Adım adım: Silinmiş dosyaları kurtarmak

ADIM 1 Öncelikle silinen dosyaların hangi klasör içerisinde olduğunu bilmeniz gerekiyor.

ADIM 2 Önceki sürümleri geri yükle satırını seçin ve gerekli olan Gölge üzerine çift tıklayın.

Dünya artık avucunuzda!

HTC QTEK S200 POCKET PC

GSM Quad-band / GPRS
EDGE
Windows Mobile 5.0
Tek tuşla e-posta
WLAN 802.11b
Bluetooth
Wireless
Pocket PC
Internet Explorer
MSN
MMS
Java
MP3
2.0 Megapixel kamera

İÇİNDEKİLER
Qtek S200 PDA Telefon
AC Adaptör
Kulaklık
USB senkronizasyon kablosu
Kılıf

666\$ + KDV

HTC QTEK 8500 SMARTPHONE

GSM Quad-band / GPRS
EDGE
Windows Mobile 5.0
Tek tuşla e-posta
Bluetooth
Organizer
Hızlı müzik tuşları
MSN
Internet Explorer
MMS
Java
Çift TFT ekran
1.3 Megapixel kamera

İÇİNDEKİLER
Qtek 8500 Telefon
AC Adaptör
USB Senkronizasyon kablosu
Kulaklık

Peşin
466\$ + KDV

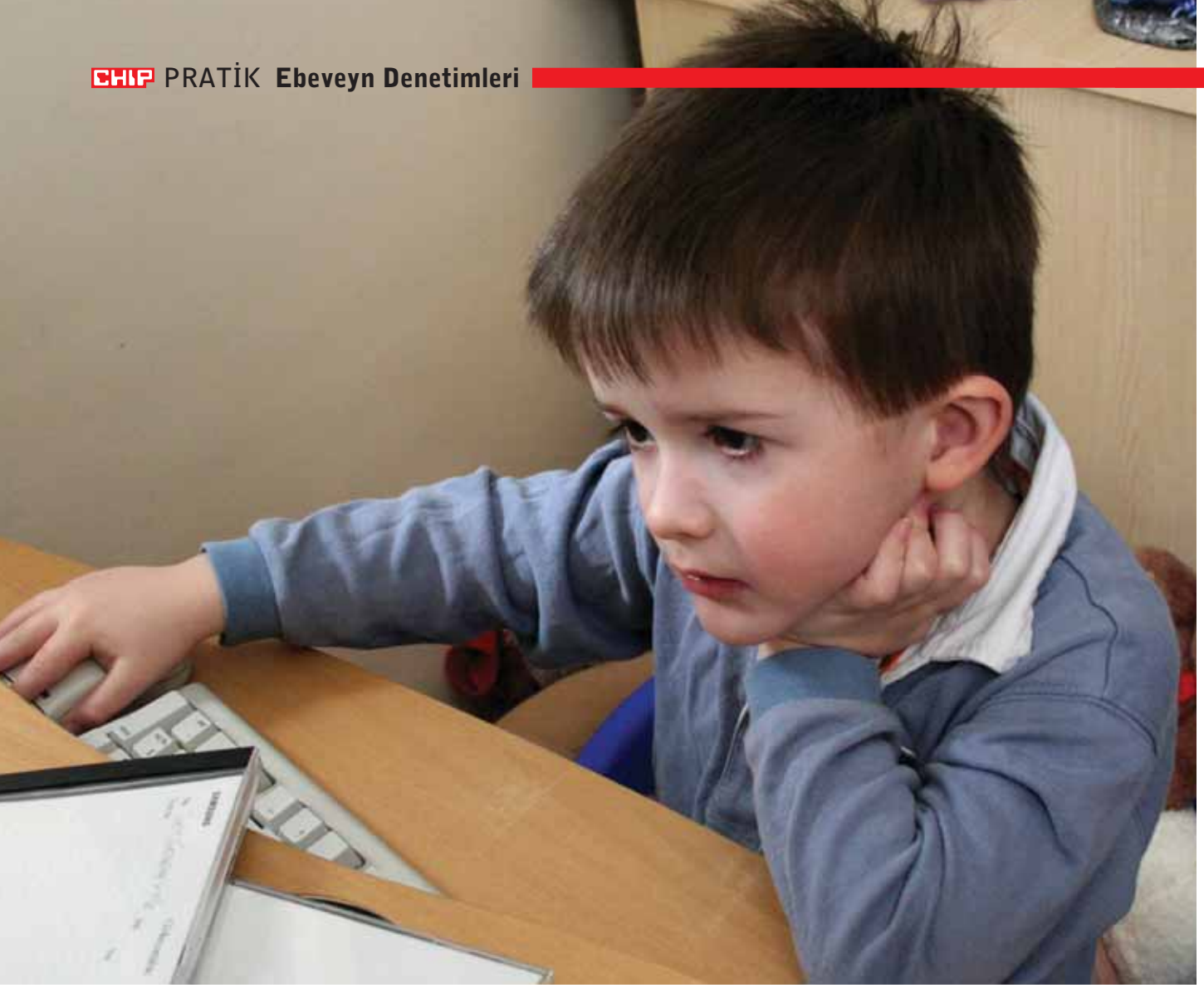

Qtek htc
smart mobility

Son teknoloji ürünü Qtek Smartphone ve Qtek S200 Pocket PC
ile mobil hayatın tüm olanakları elinizin altında...

Dünyanın bir numaralı Smartphone ve PDA üreticisi HTC'den...

LOGOSOFT

Bilgisayar ile çocuğunuz arasındaki duvarları yıkın

Çocuğunuzu korumak için bilgisayardan koparmak doğru değil. Kontrolü elden bırakmayın yeter.

Teknoloji bu kadar hızla ilerlerken, bilgisayar okuryazarlığının yakın gelecekte işlerimizi görmek için zorunluluk olacağını göz ardı edemeyiz. Dolayısıyla bugün çocuklarımıza bilgisayar eğitimi vermiyor olmamız, eğitimlerinin eksik kalacağı anlamına geliyor. Bunu engellemek için günün belli bir süresini bilgisayar başında geçirmelerine izin vermek gerekiyor. Ancak kontrolü elden bırakmamak kaydıyla.

KONTROLÜ ELDEN BIRAKMAYIN

PC, eğitici olduğu kadar tehlikeli de olabilir

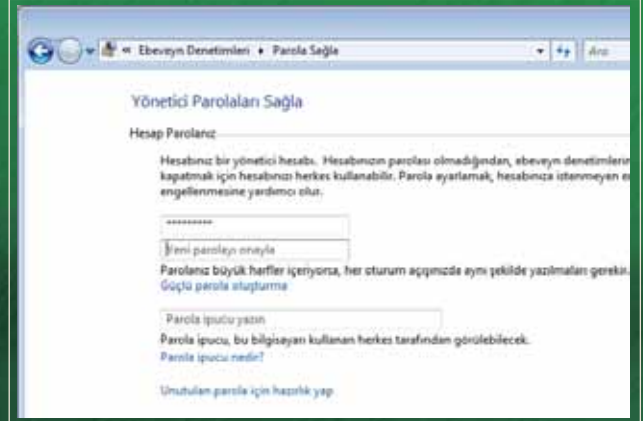
Bilgisayarlar, çocuklar için eşsiz birer öğrenme aracı olduğu kadar eğlence ve iletişim dünyasına açılan da bir kapı. Bilgisayarlarını kullanırken çocuklar denetimsiz bırakılırlarsa, şiddet içeren oyunlara ya da zararlı içeriğe sahip uygunsuz web sitelerine yönelebilirler.

Hatta kendi kontrolleri dışında yaşları için uygun olmayan bilgiler ve resimler içeren yığın postalar (spam) bile alabilirler.

Yukarıda sıralananlar en kötü senaryolar değil. Özellikle son zamanlarda çocuklara yönelik saldırıların oldukça arttığı düşünüldüğünde, sohbet odalarında onlara zarar vermek için yaklaşmaya çalışan kötü niyetli kişiler de olabilir. Tüm uç örnekler bir yana

SARI KUTULAR İşlemin herhangi bir noktasında bir eksiklik varsa bu bağlantılar yardımınıza koşuyor.

YÖNETİCİ PAROLASI Sınırlamalar getirmek istiyorsanız kendi hesabınıza şifre koyarak başlamalısınız.

en yaygın sorun olan çalışma zamanını bilgisayar başında harcama problemi çocuğunuzu bekliyor olabilir.

EBEVEYN DENETİMLERİ

PC başında değilken de kontrol sizde olsun

İşte bu yüzden Microsoft, ailelerin, çocuklarının bilgisayar kullanımı konusunda kontrol sahibi olması ve onların ulaşmaması gereken içeriği yönetebilmelerini sağlayan araçları, ilk defa işletim sistemi bünyesine katmış. Bu sayede aileler, çocuklarının oynayabileceği oyunları, kullanabilecekleri programları ve ziyaret edebilecekleri web sitelerini belirleyebiliyorlar. Ayrıca çocukların bilgisayar kullanım zamanlarını diledikleri gibi atayabildikleri denetimler sayesinde aileler, evde olmasalar bile kontrolü elden bırakmamış oluyorlar.

Windows'un zaten yapısında olan farklı kullanıcılar belirleme özelliği ile kullanabileceğiniz Ebeveyn denetimleri, ailedeki her çocuk için farklı olarak da ayarlanabiliyor. Farklı yaş grubundaki çocuklara göre kullanıcı profillerinin değiştirilmesiyle, her türlü ihtiyaca da yanıt verilmiş oluyor. Şimdi isterseniz çocuğunuz için örnek bir denetimin nasıl ayarlanacağına adım adım bakalım:

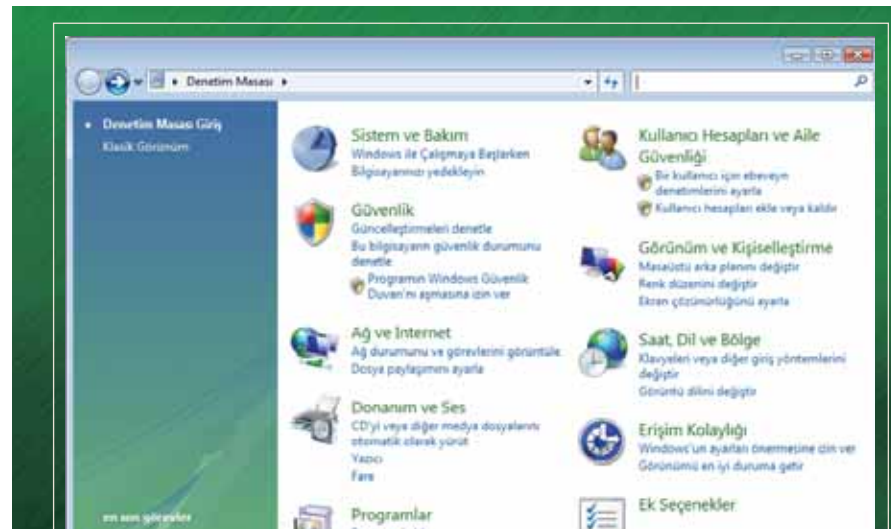
1 Yazının başında değindiğimiz kontrol özellikleri ile ilgili tüm önemli ayarların merkezi olan "Ebeveyn Denetimleri" panosu, Denetim Masası

uygulamasının bir parçası olan "Kullanıcı Hesapları ve Aile Güvenliği" bölümünde yer alıyor. Bu ayarlara ulaşmak için öncelikle Başlat tuşunun yerini alan sol alt bölümdeki yuvarlak Windows logosuna tıklayın. Sağ bölümdeki koyu renkli alanda yer alan Denetim Masası seçeneğine tıklayarak bu pencerenin açılmasını sağlayabilirsiniz.

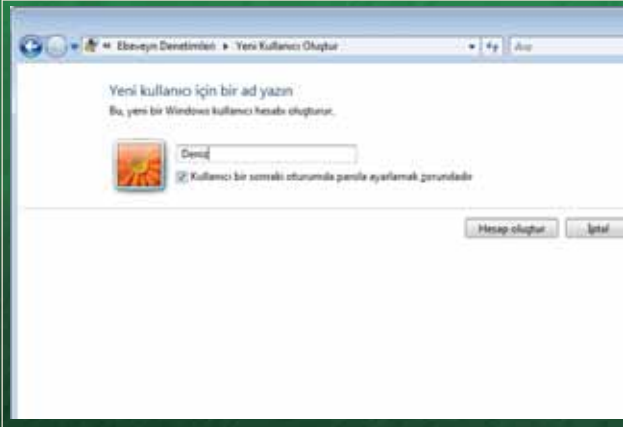
2 Burada Kullanıcı Hesapları ve Aile Güvenliği tuşuna tıklamadan önce bilmeniz gereken iki nokta bulunuyor. Kendi kullandığınız kullanıcının bir şifreye sahip olması gerekliliği bunlardan ilki. Eğer kurulum sırasında tanımladığınız kullanıcı için bir şifre atamadıysanız öncelikle bunu gerçekleştirmeniz gerekiyor. Aksi takdirde çocuğunuz, rahatlıkla sizin hesabınızla bağlanıp bu denetimleri kapatabilir.

3 Eğer bir şifre tanımladıysanız, bu eksiği Kullanıcı hesapları ekle veya kaldır bağlantısına tıklayarak giderebilirsiniz. Daha kolayı için doğrudan Bir kullanıcı için ebeveyn denetimleri ayarla bağlantısına tıklayın. Zaten bu şekilde öncelikli olarak şifre durumunu düzeltmenizi isteyen sarı bir uyarı kutusu karşınıza gelecektir. Bu kutuya tıklayarak şifrenizi daha kolay tanımlayabilirsiniz.

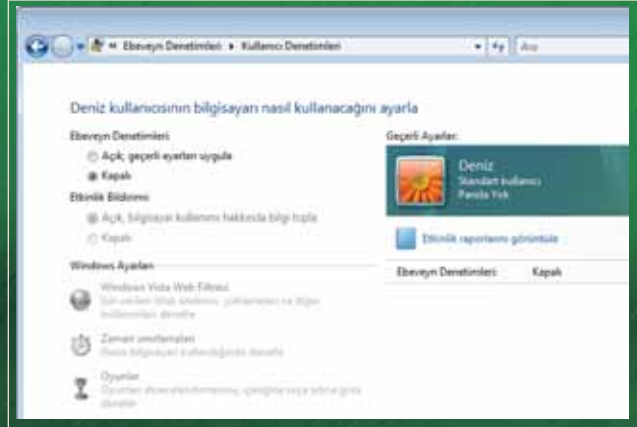
4 Karşınıza gelecek olan şifre pencresine yeni şifrenizi bir kontrol amaçlı olacak şekilde iki defa girin. Ardından →

TÜMÜ BİR ARADA Ebeveyn denetimlerinin tümü "Kullanıcı hesapları ve Aile güvenliği" seçeneği altında toplanmış.

YENİ KULLANICI Üzerinde kısıtlamalar gerçekleştirebileceğiniz yeni bir kullanıcıya daha ihtiyacınız var.

EKSİKSİZ KONTROL İstenmeyen tüm erişimler ebeveyn denetimleri altından kolayca sınırlandırılabilir.

alt bölüme, şifrenizi unutmamanız için hatırlatıcı bir cümle yazın. *Tamam* tuşuna tıkladığınızda yeni şifreniz oluşturulacaktır. Bundan sonra bilgisayara bu kullanıcı ismiyle her bağlanmak istediğinizde, sizden bu şifreyi isteyecektir.

5 Kendi kullanıcıyı güvenli bir hale getirdikten sonra ikinci adım olarak çocuğunuza yönelik yeni bir kullanıcı tanımlamanız gerekiyor. Böylelikle çocuğunuz için bilgisayara kısıtlamalar getirseniz de, kendi hesabınızdan bağlandığınızda, standart özelliklere geri dönersiniz. Bunun için *Ebeveyn Denetimleri* penceresinde, *Yeni kullanıcı hesabı oluştur* bağlantısına tıklayın.

6 Burada ilk olarak yeni bir kullanıcı adı tanımlayın. Örneğin, çocuğunuzun adını kullanabilirsiniz. Eğer başka alternatif kullanıcı tanımlamayı düşünmüyorsanız, çocuğunuz için kullanımı kolaylaştırmak için *Kullanıcı bir sonraki oturumda parola ayarlamak zorundadır* seçeneğinin yanındaki işareti kaldırın. Böylelikle çocuğunuzun parola girme zahmetinden kurtarmış olacaksınız.

7 Artık denetimleri etkinleştirebilirsiniz. Bunun için *Ebeveyn Denetimleri* altında yer alan *Açık* seçeneğini işaretleyerek başlayabiliriz. Bilgisayar kullanımı sırasında neler yaptığını denetlemek içinse *Etkinlik Bildirimi* özelliğini etkinleştirmek iyi bir seçim olacaktır. Şimdi hangi denetimin ne işe yaradığını tek tek inceleyelim.

WEB SINIRLAMALARI

Web gereğinden fazla kirli, çocuğunuzu koruyun

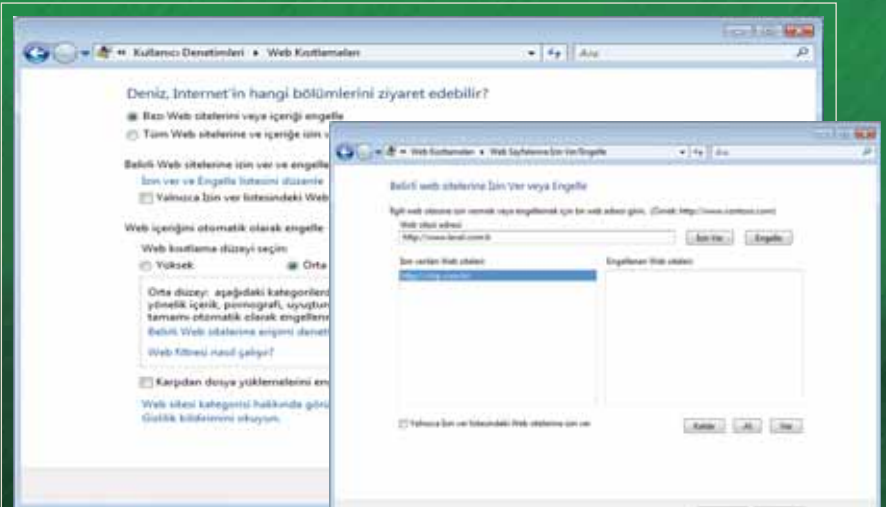
Herhangi bir yeni kullanıcı için Ebeveyn denetimleri varsayılan olarak "Web kısıtlamaları" hariç, kapalı olarak başlatılır. Web kısıtlamalarının koruma derecesi de ortadır.

Bunu değiştirmek için "Windows Vista Web Filtresi" kullanılabilir. Bu filtre, içeriğe göre ebeveynlerin web sitelerine sınırlama koymalarında daha iyi kararlar alabilmeleri için çeşitli bilgiler sunar. İsterseniz, belli başlı web tarayıcıların tümüyle kullanabileceğiniz web

sınırlama seviyelerinden birini seçebileceğiniz gibi isterseniz de içeriklere göre belirli web sitelerini ve hatta özellikle bu sitelerdeki belirli web sayfalarını da sınırlandırmanız mümkün.

Bu şekilde birbirine çok yakın içerikleri bile rahatlıkla ayrı ayrı değerlendirebiliyorsunuz. Örneğin çocuklara cinsel eğitim bilgileri veren sitelere giriş izni verilir, pornografik siteler kolaylıkla engellenebiliyor.

Kısıtlamaların ardından çocuğunuz bu tür içeriklerle karşılaştığında da yazdıkları web adresinin doğru olup olmadığını kontrol etmelerini ve siteye hala erişmek istiyorlarsa aileleri ile konuşma-

WEB KISITLAMALARI Web içeriğini belli düzeylerde kısıtlayabileceğiniz gibi kendi istenmeyen web sayfaları listesini de oluşturabilirsiniz.

larını öneren bir açıklama ekranı da onlara sunuluyor. Bu durumda siteyi inceleyip uygun bulursanız çocuğunuzun kullanıcı hesabından çıkmadan sınırlanan web sitesine erişimleri için ek izin verebiliyorsunuz. Bunun için açılan hata iletisi kutusuna daha önceden tanımladığınız size özel bilgileri girerek sitenin engelini kaldırmak mümkün oluyor.

1 Web filtrelerini etkinleştirmek için *Ebeveyn Denetimleri* altından çocuğunuzun kullanıcı simgesine tıklayıp, *Windows Vista Web Filtresi* tuşuna basmanız yeterli olacaktır.

2 Karşınıza gelecek olan pencerenin orta bölümünde bulunan “web kısıtla” düzeyi, optimum koruma için orta seviyede ayarlanmıştır. Bunu “Yok” olarak belirlerseniz tüm web sayfaları, “Yüksek” olarak belirlerseniz ise sadece listenizde olan web sayfaları açılacaktır.

3 Yüksek koruma değeri tanımladığınızda çocuğunuz sadece listelenen web sayfalarına bağlanabileceği için tabii ki öncelikle bir liste oluşturmanız gerekecek. Bu işlemi *Belirli web sitelerine erişimi denetlemek için, web sitesini izin ver ve engelle listesine ekleyin* bağlantısına tıklayarak gerçekleştirebilirsiniz.

4 Web sitesi adresi satırına adresi girdikten sonra *İzin ver* tuşuna tıklayarak izin verilen web siteleri listesini genişletebilirsiniz. *Engelle* seçeneğini ise çeşitli şekillerde filtreyi atlatmayı başaran uygunsuz siteleri engellemek için kullanabilirsiniz.

Hangi koruma seviyesini seçmiş olursanız olun *Yalnızca izin ver listesindeki web sitelerine izin ver* seçeneğini işaretleyerek, liste dışındaki tüm siteleri engellemeniz de mümkün olacaktır.

ZAMAN SINIRLAMALARI

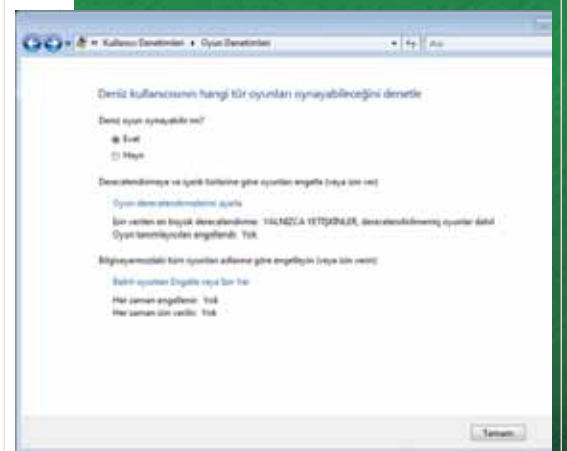
Genç gözler yorulmaya her zaman daha müsaittir

Çocuklar hiçbir şeyden kolay kolay bıkmazlar ve hiç yorulmadıklarını zannederler. Onları sokaktan eve çağırmak ne kadar zorsa, bilgisayar başından kaldırmak da aynı güçlüktedir. Her şeyin bir zamanı olduğuna çocuğunuzun ikna edemiyorsanız, bunun için de Windows Vista yardımınıza koşuyor. Ebeveyn kontrolleri, bilgisayarı kullanmaya ne za-

man izin verilip ne zaman verilmeyeceğini belirlemek için size haftanın günlerini ve günün saatlerini gösteren bir tablo sunuyor. Varsayılan olarak tüm gün ve saatler kullanıma açık bulunuyor. Bunu sınırlamak içinse tablo üzerinde engellemek istediğiniz günleri ve saatleri işaretlemeniz yeterli oluyor. Bundan sonra kullanım sırasında çocuğunuz, sürenin sonuna geldiğinde bir uyarı mesajı alacaktır. Bu süre zarfından oturdur. Bu süre zarfından oturdur. Bu süreçte oturma arkasında açık olarak kalacağı için de çocuğunuz herhangi bir veri kaybına uğramayacaktır. Dolayısıyla gelecek sefer giriş yaptığında kaldığı yerden çalışmaya devam edebilir.

1 Bu engellemeyi etkin hale getirebilmek için ilk olarak *Ebeveyn denetimlerine* altında çocuğunuzun kullanıcılarını seçmeniz ve zaman sınırlamaları seçeneğine tıklamanız gerekiyor.

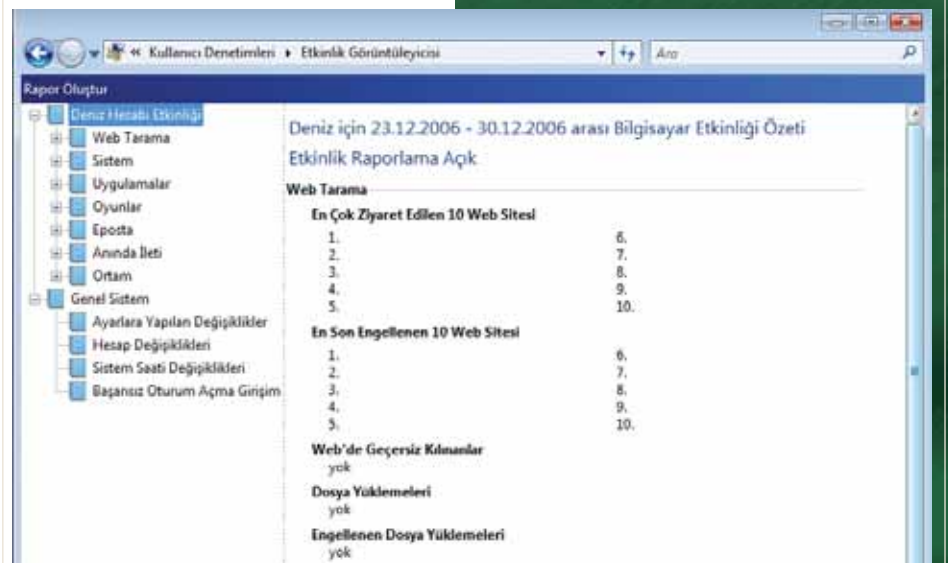
2 Ardından karşınıza gelen tabloda, haftanın yedi günü için ayrı ayrı olarak saat aralıklarını işaretleyerek bu saatler için çocuğunuzun bilgisayarı kullanmasını engel-

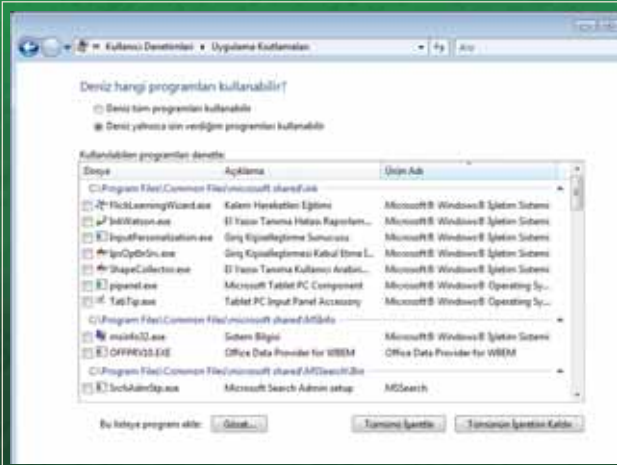
OYUN KISITLAMALARI Çocuğunuzun oyun oynayıp oynayamayacağını ve hangi oyunları oynayabileceğini buradan ayarlayabilirsiniz.

DEĞERLENDİRME TABLOSU Oyun kısıtlamalarını Amerikan eğlence yazılımları değerlendirme kurumunu baz alarak da belirleyebilirsiniz.

RAPORLAMA Siz yanında yokken bile çocuğunuzun bilgisayarda neler yaptığı size detaylı bir rapor şeklinde sunulacaktır.

YAZILIM KISITLAMALARI Bilgisayarın sorunsuz çalışması için yazılımlara erişim de kısıtlanmalı.

leyebilirsiniz. *Tamam* tuşuna tıkladığınızda engellemeler etkin hale gelecektir.

OYUN SINIRLAMALARI

Oyunların çok azı çocuklara uygun

Çocuklarınız için oyun alırken isimler uygunluk derecesi hakkında çok fazla şey anlatmaz. Bu durumda her oyun kutusu üzerinde zorunlu olarak bulunan ve Amerikan Eğlence Yazılımları Değerlendirme Kuruluşu (ESRB) tarafından hazırlanan değerlendirme notlarından yararlanmak en iyisidir. Bu değerlendirme notları, hangi oyunların hangi yaş grubu için uygun olduğunu ve hangilerinin ebeveyn gözetiminde oynanması gerektiği hakkında detaylı bilgiyi ailelere sunabilir. Ancak tabii ki bu, oyunların aileler tarafından alınması durumunda geçerlidir. Çocukların ailelerinden gizli kendilerinin edineceği oyunlarda da kontrol sahibi olunmak isteniyorsa, bu durumda Windows Vista Ebeveyn denetimleri yine yardıma koşabilir. Kullanıcı denetimleri altında yer alan *Oyun sınırlamaları* seçeneği, tüm uluslararası oyun sınıflandırma kuruluşlarını destekliyor. Dolayısıyla belirli oyunları ve oyun türlerini seçip bunlara izin verip vermediğinizi rahatlıkla tanımlamanız da mümkün oluyor. Hatta bu özellik size sınıflandırılmamış oyunlar hakkında da karar verme olanağı sunuyor.

Altı uluslararası kuruluşun oyun sınıflandırmalarını destekleyen Windows Vista, ailelere koydukları sınırlamaları geçici olarak kaldırma olanağını da sunuyor. Bu şekilde ebeveynler, belirli bir yaş grubu için onaylanmış bazı oyunları sınırlandırdıkları gibi çocukları için seçtikleri yaş seviyesinin üzerinde sınıflandırılmış bazı

oyunlara da izin verebiliyor.

1 Bu ayarları etkinleştirmek için öncelikle Denetim Masası altında yer alan *Bir kullanıcı için ebeveyn denetimlerini ayarla* seçeneğine tıklamanız gerekiyor. Ardından çocuğunuzun kullanıcıasını seçip, *Oyunlar* bağlantısına tıklayarak gerekli kısıtlamaları yapabiliyorsunuz.

2 Karşınıza gelecek olan pencerede “oyun oynayabilir mi?” sorusuna “Evet” yanıtını vermezseniz tüm oyunlar çocuğunuz için engellenecektir. *Evet* yanıtını verdikten sonra da ilk olarak *Oyun derecelendirmelerini ayarla* bağlantısını kullanarak yaşına uygun olmayan oyunları engelleyebilirsiniz. Bu bö-

Detaylı kullanım raporları

Ebeveyn Denetimleri penceresinde çocukların bilgisayarı nasıl kullandığını gösteren, kolay anlaşılır kullanım raporları da yer alıyor. Böylelikle onların davranışlarını izlemek, neler gördüklerini, duyduklarını ve yaptıklarını takip etmeniz de oldukça kolaylaşıyor. Dolayısıyla bunları değerlendirerek ebeveyn denetimlerini çocuklarınız için en uygun hale gelecek şekilde değiştirmeniz de mümkün oluyor. Sistem tepesinde yer alan asma kilit simgesi, çocuklarınıza Ebeveyn Denetimleri özelliğinin açık olduğunu anımsatırken, bilgisayara kendi kullanıcınız ile her bağlandığınızda da, Vista denetimler ile ilgili raporlar olduğunu size hatırlatarak yardımcı oluyor.

lümde eğer değerlendirmeye sahip olmayan bir oyun varsa, engellenip engellenmeyeceğini de belirleyebilirsiniz.

3 İsterseniz kendi sınırlarınızı belirlemek için bu genel değerlendirmelerin altında yer alan detaylı sınırlandırmaları elle yapabilmemiz de mümkün. *Tamam* tuşuna tıklayarak bu pencereden çıkabilirsiniz.

4 Oyun denetimleri altında bulunan *Belirli oyunları engelle veya izin ver* seçeneği ise sistemde yüklü olan oyunları tek tek derecelendirmek için kullanılabilir.

UYGULAMA SINIRLAMALARI

Tehlikeli olan sadece oyunlar olmayabilir

Tabii ki sadece oyunlar değil uygulamaların bazıları da çocuğunuz için uygun olmayabilir. Vista, çocuğunuzun hangi programları kullanabileceklerini belirlemenize de yardımcı oluyor:

1 Ebeveyn Denetimleri panosunda *Belirli Programlara İzin ver ve Engelle* düğmesine tıkladığınızda, bilgisayarınıza kurulu olan programların bir listesi ekrana geliyor. Buradan isterseniz çocuğunuzun tüm programları kullanmasına izin verip, isterseniz de sadece uygun gördüğünüz belirli programlara onay verebiliyorsunuz. İstedığınız zaman çocuğunuzun kullanımına açabilmek için bu listeye herhangi bir programı eklemeniz de mümkün oluyor.

2 Kullanım sırasındaysa engellenmiş bir uygulama için isterseniz çocuklarınıza anlık erişim izni verebiliyorsunuz. Bu şekilde, çocuğunuzun karşısına çıkan hata ileti kutusunu yeni uygulamayı kullanarak onayladığınızda, artık çocuğunuz o an için yazılımı kullanmaya başlayabiliyor. Dolayısıyla uygulamaya onay vermek için kendi hesabınıza giriş yapmanız gerekmediğinden zaman kaybının da önüne geçilmiş olunuyor.

Tüm bu ayarlardan sonra çocuğunuz ve bilgisayarınız arasındaki ilişki-
den artık çok fazla endişe duymanıza
gerek kalmıyor. Umuyoruz ki, yeni işle-
tim sisteminiz ve bu yazımız, sizin ve
çocuğunuzun güvenli bir gelecek kur-
masına yardımcı olur. ■

Mahmut Karslıoğlu, mkars@chip.com.tr

Oscar'a aday olmaya hazır mısınız?

Yüksek çözünürlüklü (HD) video desteği sunan yeni Movie Maker ve DVD Maker ile videolarınızı düzenlemeniz ve yönetmeniz artık çok kolay.

Kullanımı kolay arabirimi ve ilâve araçlarıyla yeni Windows Movie Maker, anılarınızı Hollywood benzeri yapımlar haline dönüştürebilecek birçok aracı size sunuyor. Yeni başlıklar, özel efektler ve geçişlerle yeni Movie Maker, hemen herkesi iyi bir yönetmene dönüştürebiliyor.

Kalite ve boyutu üzerinde sunduğu eksiksiz seçeneklerle videolarınızı dönüştürürken, tam kontrol sahibi olmanızı sağlayan yazılım, yüksek çözünürlüklü video (HD) desteği de sunuyor. Üstelik çözünürlük kaybı olmadan Öngörünüm Bölmesinin boyutunu büyütmenize de izin veren bu yeni vi-

deo teknolojisi, donanımınız destekli-yorsa HD içeriğini tam HD çözünürlüğünde ve tam ekran boyutunda ön izleyebilmenize de olanak tanıyor. Hazır-

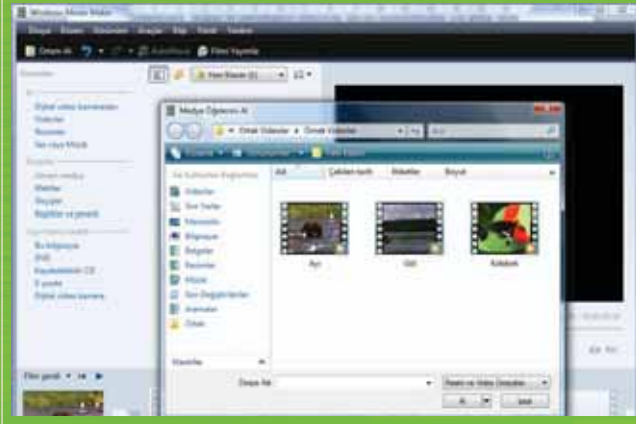
lık aşamasında ise Movie Maker, filmleri, donanımınızın izin verdiği en iyi boyut ve çözünürlükte, düzgün bir performansla oynayacak şekilde hazırlayabilmek için grafik işlem biriminin (GPU) gücünden yararlanıyor.

ARTIK HD DESTEĞİ DE VAR

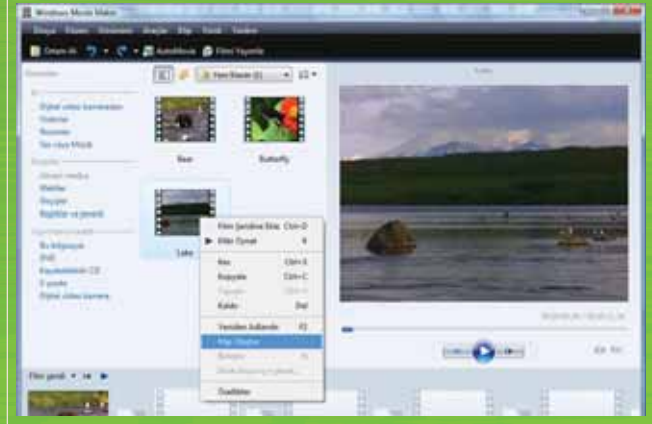
**Ünlü yönetmenlere
parmak ısırtacak filmler**

Windows Vista altında Movie Maker'a ulaşmak için ilk adım olarak ekranın sol altında yer alan yuvarlak yeni başlat logosuna tıklamak gerekiyor. Daha sonra en altta bulunan *Tüm programlar* tuşuna tıkladığınızda işletim sistemi içinde yer alan programların listesine ulaşabilirsiniz. Bu listeden *Windows* →

VIDEO EKLEME Ekleme istediğiniz tüm videoları [CTRL] tuşuna basarak tek tek seçebilirsiniz.

KLIP OLUŞTUR Videoyu otomatik olarak parçalamak için sağ tuş menüsünden *Klip oluştur* seçeneği yeterli.

Movie Maker'ı seçin. Movie Maker'ı çalıştırabilmek için sisteminizde en az DirectX 9.0 destekli bir ekran kartı olması gerekiyor. Daha önceki Windows sürümlerinde Movie Maker'ı ile çalışmış olan kullanıcıların programın değişmeyen ara yüzü sayesinde Vista altında da zorluk çekmeyecektir.

Kullanmamış olanlar için arabirime kısaca değinelim. Movie Maker'da tüm işlemler adım adım ilerliyor. Bu yüzden kullanımı oldukça kolay. Yazılım içinde yer alan adımlar, *Görevler* başlığı altında en sol bölümde yer alıyor. Onun yanında, ortada, projede kullanmak üzere çeşitli kaynaklardan aldığınız görüntü ve ses dosyaları görüntüleniyor. En sağ bölüm ise tek tek bu dosyaları ya da hazırladığınız videonun son halini izlemek için kullanabileceği-

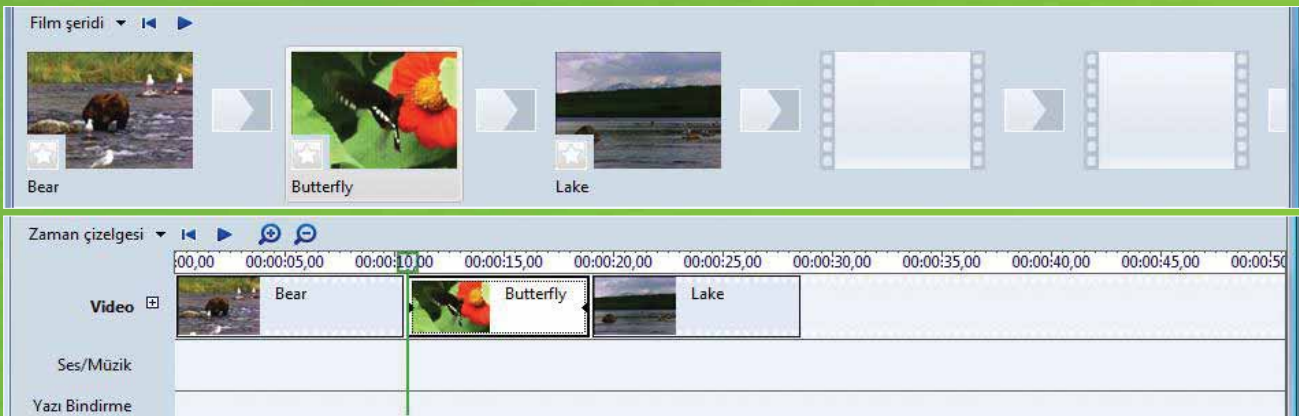
niz bir medya oynatıcısına ayrılmış.

Üzerinde çalışacağınız proje alanı ise pencerenin en altına boylanması yerleştirilmiş. Varsayılan olarak Film şeridi modunda açılan bu proje alanı amatör kullanıcılar için oldukça uygun. Ancak daha profesyonel çalışma sistemine alışmış olanlar bunu Zaman çizelgesi moduna da dönüştürebilirler. Bunun için Film Şeridi'nin hemen sağında yer alan oku kullanabilirsiniz. Şimdi hızlıca, ilk videonuzu nasıl oluşturacağınıza bir bakalım.

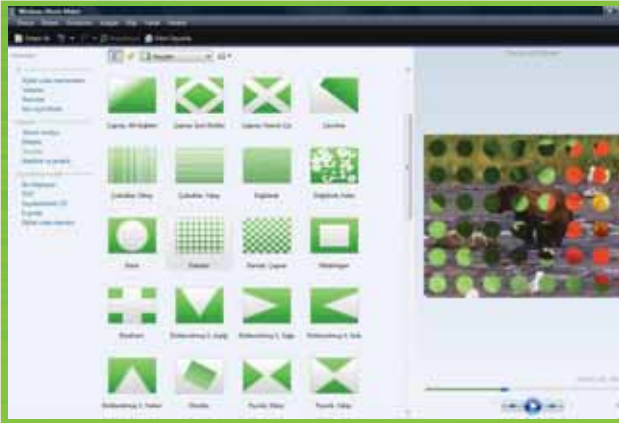
1 Başlamak için ilk olarak üzerinde çalışmak üzere ihtiyacınız olacak videoları, resimleri ya da sesleri Movie Maker içine aktarmamız gerekecek. Bunun için yazılım içinde iki seçenek bulunuyor. Sabit diskinizdeki dosyaları doğrudan açabileceğiniz gibi DV ka-

meranızdan görüntüleri yazılım içine aktarma yolunu da seçebilirsiniz. Bunun için Movie Maker, DV video kamerası üzerinde eksiksiz bir kontrol sağlayan arabirimi de size sunuyor. Bu şekilde DV'den aktarım yapmak istediğinizde kameraya dokunmadan kaydı ileri geri almanız, dondurmanız ve kare kare ilerletmeniz de mümkün olabiliyor.

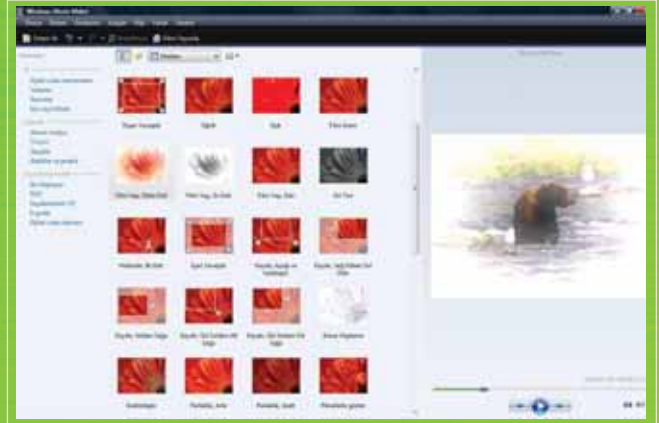
2 Yeni nesil sabit diskli bir video kamera kullanıyorsanız zaten bu kamerayı bilgisayarınıza bağlayıp tüm görüntüleri bu aracı kullanmadan da bilgisayarınızın sabit diskine aktarabilirsiniz. Şimdi bu şekilde yaptığınızı düşünelim ve projede kullanılmak üzere videoları açmaya başlayalım. Bunun için *Al* bölümü içinde yer alan *Videolar* seçeneğine tıklayın.

ZAMAN ÇİZELGESİ Daha profesyonel bir mod tercih edenler Film şeridi yerine Zaman çizelgesini kullanabilirler.

GEÇİŞLER Daha sık ve yumuşak bir geçiş sağlayabilmek için Movie Maker size farklı alternatifler sunuyor.

EFEKTLER Sadece sahne geçişleri için değil, videolarda da değişiklikler yapmak için de alternatifler sunuyor.

3 Açılacak "Medya Öğelerini Al" penceresinden videolarınızı sabit diskinizde kayıtlı olduğu klâsörden projeye dâhil edebilirsiniz. Bu aşamada istediğiniz kadar videoyu ve görüntü - ses dosyalarını da seçebilirsiniz. Görüntü ve ses dosyalarına daha kolay ulaşmak için yine *Al* bölümünden *Resimler* ve *Ses veya müzik* seçeneklerinden yararlanabilirsiniz.

4 Tüm ihtiyacınız olan dosyaları proje içine dâhil ettikten sonra artık ilk kişisel videonuzu oluşturmaya başlayabilirsiniz. Kullanacağınız videoları olduğu gibi kullanmayacak ve sadece içeriklerinden belirli bir bölümü alacaksınız bu videoyu Film şeridine taşımadan önce istediğiniz bölümü işaretlemeniz gerekir. Bunun için ilk olarak videoyu seçin. Görüntü en sağ bölümde oynatıcı içinde görüntülenecektir. Kaydırma çubuğu ile istediğiniz bölümün başına getirip sağ tarafta yer alan *Böl* tuşuna tıklayın. Videonuz iki parçaya ayrılacak ve sonu numaralandırılarak yine orta bölümde yerini alacaktır. Bu şekilde videoyu istediğiniz kadar parçalara ayırıp sadece bu parçaları kullanabilirsiniz.

5 Eğer elinizdeki video çok uzunsa, bu durumda onu otomatik olarak bölmek de isteyebilirsiniz. İşlem, video içindeki sahne değişimlerini algılayıp videonuzu otomatik olarak parçalara ayırabilir. Bunun için videonun üzerine sağ tuş ile tıklayıp *Klip oluştur* seçeneğini işaretlemeniz yeterli olacaktır. Eğer vi-

deo içinde keskin sahne geçişleri yoksa bu özelliğin verimli çalışmayacağını da unutmayın.

Vaktiniz yoksa

Eğer videoları projenize ekledikten sonra tek tek geçişler ve efektlerle oyalanacak vaktiniz yoksa ama yine de kısa zamanda ortaya güzel bir şeyler çıkartmak istiyorsanız, Movie Maker bunun için de size bir çözüm sunuyor. En üstteki siyah çubukta yer alan AutoMovie adlı bu özelliği kullanmak için ilk olarak *Düzenle* bölümü altındaki *Al nan Medya* menüsüne geçmeniz gerekiyor. Ardından AutoMovie'ye tıklayarak sihirbazı devreye sokabiliyorsunuz.

Bu özellik size altı farklı temada düzenleme stili sunuyor. Bu şekilde *Eski film*, *Spor videosu* ya da *K sa spor haberleri* gibi başlıkları seçip, tüm videonun otomatik olarak bu türlere uyacak şekilde hazırlanmasını sağlayabiliyorsunuz. Seçimin ardından tek yapmanız gereken *AutoMovie Olu tur* tuşuna tıklayıp arkanıza yaslanıp beklemek. Sonuç her seferinde oldukça tatmin edici oluyor.

6 Videoları kullanmak için en alt bölümdeki alana sürükleyip bırakmanız yeterli olacaktır. Bu bantta Film şeridi modunda her bir film tek bir kare ile ifade edilirken daha profesyonel bir mod olan zaman çizelgesi modunda ise videolar uzunluklarına göre arka arkaya dizilir. Eğer bir video düzenleme yazılımını ilk defa kullanıyorsanız Film şeridi modunu kullanmanızı önerebiliriz.

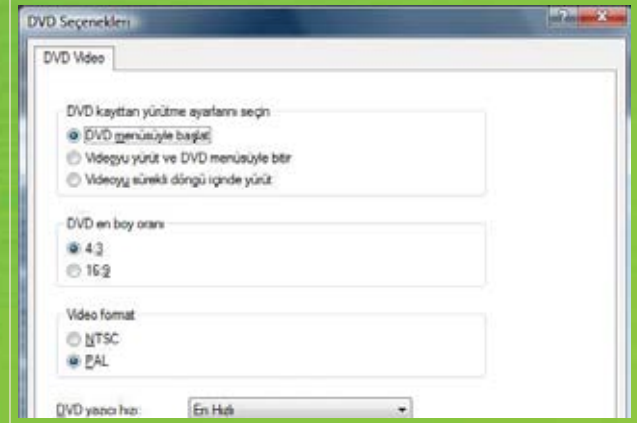
7 *Düzenle* başlığında *Alınan Medya* seçili olduğu sürece, orta bölümde projenizde yüklü olan dosyalar görüntülenecektir. Videoları istediğiniz sıra ile dizdikten sonra daha profesyonel bir görüntü verebilmek için kullanmak isteyeceğiniz geçişler ve efektlere ise *Düzenle* başlığı altında yer alan aynı isimi seçenekler kullanılabilir. Örneğin ilk iki video arasında hoş bir geçiş yapabilmek için *Geçişler* seçeneğine tıklayın.

8 Buradaki onlarca geçiş arasında örneğin *Daireler* isimli olanı sürükleyip Film şeridindeki iki video arasındaki bölüme bırakın. Şimdi ilk videoya tıklayıp seçili hale getirin ve sağ bölümdeki medya oynatıcısının *Yürüt* tuşuna basın. Tüm video oynatılırken geçiş efektinin ön izlemesi de size sunulacaktır. Efekt beğenmediyseniz fare ile seçip [Delete] tuşuna basarak kaldırabilir ve yenisini ekleyebilirsiniz. Bu şekilde tüm videolar arasına geçiş efektleri eklemeniz mümkün.

9 *Düzenle* bölümü altında yer alan *Efektler* menüsü ise videolarınıza daha hoş bir görüntü katmak ya da →

DOSYA EKLEME Resim ve videoları DVD Maker'ın ana ekranından projeye dâhil edebilirsiniz.

SEÇENEKLER Geniş ekran TV'niz varsa bununla ilgili yürütme seçeneklerini bu pencereden değiştirebilirsiniz.

var olan hataları düzeltmek için birçok efekt içerir. Bu efektleri kullanarak filmlerinize eski bir hava verebileceğiniz gibi, parlaklık, kontrast ve yürütme hızı değerleri ile oynayabilirsiniz. Bunlar gibi daha onlarca efekti videolara eklemek için tek yapmanız gereken, sürükleyip videonun hemen sol altında yer alan yıldızın üzerine bırakmak. Bir videoya birden fazla efekt ekleme şansınız da var.

Bu şekilde biraz hızlandırıp eski görüntüye kavuşturup tarihi film gibi gösterme şansınız da bulunuyor. Efektlerin nasıl sonuç verdiğini yine *Yürüt* tuşuna basarak izleyebilirsiniz. Ekledığınız efektleri silmek içinse vide-

o üzerindeki yıldız sağ tuş ile tıklayıp açılan listeden *efektler* seçeneğini işaretlemelisiniz. Daha sonra listeden istediğinizi seçip *Kaldır* tuşu ile kaldırabilirsiniz.

10 Gerekli tüm değişiklikleri yaptıktan sonra artık filmimizin son halini görücüye çıkarmanın vakti gelmiş demektir. Başyapıtınızı sevdiklerinizle paylaşmak için Movie Maker size birkaç farklı yöntem sunuyor. Eğer DV video kamerasınız çift yönlü aktarıma izin veriyorsa *Yayımlama hedefi* bölümünden *Dijital video kamera* seçeneğini seçerek, videoyu tekrar kamera kaydedebilirsiniz. *DVD*, *Kaydedilebilir CD* ve *E-posta* seçenekleri size farklı kaliteler-

de videolar oluşturabilmeniz için taslaklar sunar. Böylece çok fazla detaya girmeden farklı kalite ve boyutlarda videolar elde edebilirsiniz. *Bu bilgisayar seçeneği* seçildiğinde ise Movie Maker videonun kalitesini sizin belirlemenizi isteyecektir.

11 Burada ilk adımda videonuza bir isim verdikten sonra ikinci adımda *Daha fazla ayar* seçeneğini seçin. Bir önceki sürümlerden farklı olarak High Definition (Yüksek çözünürlük) desteği de sunan yeni Movie Maker sayesinde, artık hazırladığınız videoları 1.280 x 720 ya da 1.440 x 1.080 boyutlarında kaydetmeniz de mümkün oluyor. Tabii iyi bir kalite istiyorsanız üzerinde çalıştığınız dosyaların da bu boyutta olması gerekiyor.

Seçiminizi yaptıktan sonra *Yayımla* tuşuna basarak videonuzun istediğiniz kalitede diskinize kaydedilmesini sağlayabilirsiniz. Bu işlem kullandığınız efekt ve geçişler ile video boyutu ve kalitesine bağlı olarak bir miktar zaman alabilir. İşlem bittikten sonra artık videonuzu sevdiklerinizle paylaşabilirsiniz. Övgü dolu sözcükler duymaya hazır olun.

PROFESYONEL ARABİRİMLER

Sadece düzenleme değil, sunum da oldukça önemli

Önceki sürümlerden farklı olarak Vista, yönetmenliğe atacağınız ilk adımda size sadece video üretiminde değil,

YAYINLAMA HD desteği ile Movie Maker yeni nesil kameralar ile görüntülerin kalitesini kaybetmeden çalışmanıza imkan tanıyor.

Slâyt gösterisi ayarları

bunları DVD haline dönüştürürken de yardımcı oluyor. Üstelik oluşturduğunuz filmleri DVD'ye aktarmak için kullanabileceğiniz Windows DVD Maker uygulamasına sadece Movie Maker içinden *Yayınla* menüsünü kullanarak da hızlıca ulaşabiliyorsunuz. DVD Maker, MPEG-2 biçiminde filmler oluşturabildiği gibi video kameranızdan doğrudan DVD'ye yazabilmenize de olanak tanıyor.

Bu aşamada isterseniz videonuzda sizin uğraşmanıza gerek kalmadan orijinal DVD'lerdeki gibi sahneler listesi de otomatik olarak oluşturuluyor. Farklı yayınlama stilleri ise projenize renk katmada büyük yardımcı oluyor. Hatta Microsoft'un sunduğu yazılım geliştirme aracı (SDK) sayesinde herkesin kullandığı standart stillere bağlı kalmadan 3. parti geliştiricilerin stil ve geçişlerini de kullanabiliyorsunuz. Şimdi bunu nasıl yapabileceğimize bir bakalım.

1 İster Movie Maker içinden *Yayınla* tuşu ile ister *Başlat* menüsünden *Tüm Programlar* altında yer alan *Windows DVD Maker*'ı seçerek programı çalıştırdığınızda, karşınıza oldukça sade bir arabirim geliyor. Burada ilk adım olarak DVD içinde yer almasını istediğiniz videoları seçmek gerekiyor. *Öğe Ekle* tuşu bu konuda size yardımcı oluyor.

2 *İleri* tuşuna tıklayıp bir sonraki adıma geçmeden önce bu adımda DVD

DVD hazırlamanın son adımında üst menüde yer alan *Slâyt Gösterisi* tuşunu kullanarak bu özellik ile ilgili ayarları değiştirmeniz mümkün oluyor. Bu şekilde slâyt gösteriniz için bir arka plân müziği seçebileceğiniz gibi resim geçişleri arasındaki efektleri de belirleyebiliyorsunuz. *Slâyt gösterisi* uzunluğunu müzik uzunluğu ile eşleştirebilirsiniz. Bu seçenek Windows Fotoğraf Galerisi ile kullanılmaktadır.

yazıcınızı seçebilir ve isterseniz alt tarafta yer alan *Seçenekler* bağlantısına tıklayarak DVD'nizin biçimi, en boy oranı ve yürütme ayarları gibi özelliklerini değiştirebilirsiniz. Bunlar varsayılan olarak en uygun ayarlardadır. Sadece geniş ekran bir TV'niz varsa 4:3 oranını 16:9 olarak değiştirmeyi de seçebilirsiniz. Daha sonra *Tamam* tuşuna tıklayın.

3 *İleri* tuşuna tıkladığınızda DVD açılış menünüzü seçebileceğiniz ekran karşınıza geliyor. Burada sağ tarafta yer alan listeden en uygun stili seçebilirsiniz.

niz. Bu menü stili tasarımını olduğu gibi kullanmak istemiyorsanız üst bölümde yer alan *Özelleştir* menüsünü kullanabilirsiniz. Aksi takdirde *Menü metni* tuşunu kullanarak hemen standart metinleri değiştirme adımı da geçebilirsiniz.

4 *Menü metni* tuşuna tıkladığınızda, arabirim üzerinde gerekli değişiklikleri yapabileceğiniz pencere karşınıza gelecektir. Burada Disk başlığı, menü isimleri gibi değerleri değiştirebileceğiniz gibi, isterseniz ek notlar da ekleyebilirsiniz. Bitirdiğinizde *Metni değiştir* tuşuna tıklamanız yeterli olacaktır.

5 Son olarak en alt sağ bölümde yer alan *Yaz* tuşu sizi DVD'nizi yazacağınız ekrana taşıyacak. İşte hepsi bu kadar.

DEV FOTOĞRAF GALERİLERİ

Video ve fotoğraf izleme için alternatifte gerek yok

Hazırladığınız filmleri DVD yerine sabit diskinizde de saklayabilirsiniz. Vistada bu tür durumlar için de çözüm sunuyor. Dolayısıyla artık eskiden farklı olarak fotoğraf ve videolarınızı izleyebilmek için üçüncü parti bir yazılım kurmaya gerek kalmıyor. Windows Fotoğraf Galerisi, bilgisayarınızın kaynaklarını tüketmeden büyük bilgi yığınlarını rahatlıkla yönetebildiği için, yüzlerce hatta binlerce fotoğrafınızın yanına videolarınızı da aktarabiliyorsunuz. Bu durumda filmlerinizi oluşturduktan sonra, Windows Fotoğraf Galerisi'ni kullanarak her şeyi tek bir yerden görüntüleyip yönetebiliyor ve hatta videolarınızı slâyt gösterilerinize de ekleyebilirsiniz.

Bunun için istediğiniz görüntülerin tümünü seçtikten sonra, üst bölümde yer alan menüden *Film Yap* tuşuna tıklamanız yeterli oluyor. DVD Maker ile Movie Maker arasında olan bağ, Windows Fotoğraf galerisi ile Movie Maker arasında da kurulmuş.

Bu üç program gerçekten büyük bir uyum içinde çalışıyor. Windows Vista Home Premium, Windows Vista Ultimate sürümlerine sahip olanlar ise slâyt gösterilerine ek olarak HD videoları da kullanabiliyor. ■

Mahmut Karslıoğlu, mkars@chip.com.tr

FOTOĞRAF GALERİSİ Windows içinde şimdiye kadar yer alan bu en kapsamlı görüntü izleme programı ile slâyt gösterisi de hazırlayabilirsiniz.

yısıyla bu ayarlara ulaşabilmek için ilk olarak *Başlat* tuşunun yerini alan, ekranın sağ altındaki *Windows* tuşuna tıklamak gerekiyor.

2 Ardından yenilenmiş *Başlat Menü* si'nde sağ sütunda yer alan *Denetim Masası*'na tıklayarak sisteminiz ile ilgili tüm ayarları değiştirebileceğiniz pencereye ulaşabilirsiniz.

3 Şimdi listeden *Erişim Kolaylığı* seçeneğine, ardından da *Erişim Kolaylığı Merkezi* seçeneğine tıklayın.

4 Son olarak, *Bilgisayarınızı kullanmayı kolaylaştıran öneriler alın* bağlantısına tıkladığınızda size standart işlemleri gerçekleştirme yetisi ile ilgili; TV'de yüzleri ve metinleri seçip seçemediğiniz, normal konuşmaları duyup duyamadığınız ya da kalem kullanıp kullanamadığınız gibi birkaç soru soruluyor. Verilen cevaplara göre de, yardımcı olabilecek en uygun erişilebilirlik ayarları ve programları öneriliyor.

Daha önceki sürümlerde bulunan Erişilebilirlik Sihirbazı'nın ve Araçlar Yöneticisi'nin yerine geçen Erişim Kolaylığı Merkezi, bilgisayarınızı bir monitör olmadan kullanmanıza imkân tanıyor. Ayrıca monitörünüzü, fare, klavye ve sesleri en iyi şekilde ayarlamana, alternatif giriş cihazları kullanmanıza yardımcı olacak farklı kategorilerdeki ayarları da bünyesinde barındırıyor.

Engelleri ortadan kaldırın

Kullanıcıların PC'lerine fiziksel olarak daha fazla hâkim olmalarını sağlayan erişilebilirlik ayarlarıyla, Windows artık daha fazla kullanıcı dostu.

Yaşadıkları çok çeşitli fiziksel güçlükler nedeniyle bilgisayar kullanımları etkilenen kişilerin sorunları Microsoft'un yeni gözdesi Vista'nın sunduğu erişilebilirlik ayarlarıyla son buluyor. Yeni işletim sistemi özellikle görme güçlüğü çeken, işitme kaybı olan, eklem ya da zihinsel sorunları bulunan kişilerin faydalanacağı şekilde baştan aşağı yenilemiş. Bu alanda özellikle iki önemli iyileştirme dikkatleri çekiyor:

Bunlardan ilki, kullanıcıların Windows Vista'daki bütünsel erişilebilirlik özelliklerini bulmasına ve hangi ayarların işlerine yarayacağına karar vermelerine

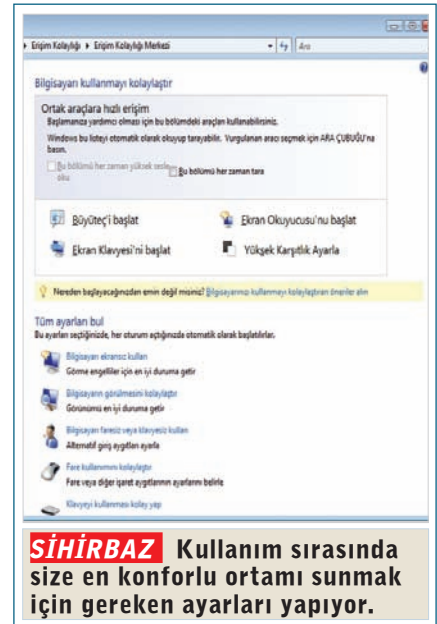
yardımcı olan, yeni Erişim Kolaylığı Merkezi.

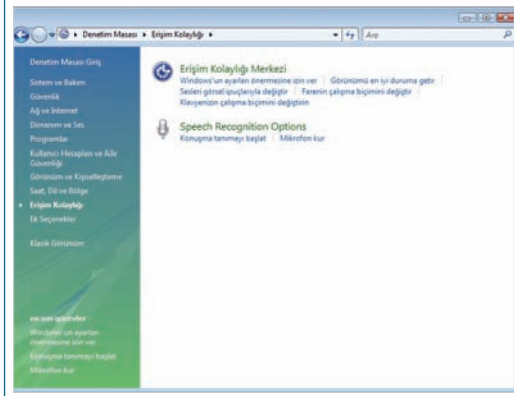
ERİŞİM KOLAYLIĞI MERKEZİ

Erişilebilirlik ayarlarına erişmek de artık çok kolay

Yardımcı yazılımları yönetmek ve erişilebilirlik ayarlarını yapmak için kullanılabileceğiniz, kolay ulaşılabilen Erişim Kolaylığı Merkezi, üzerinde çok fazla uğraşmanızı gerektirmeyecek bir "önerilen ayarlar" seçeneği sunuyor.

1 Erişim Kolaylığı Merkezine ve dola-

ERİŞİM KOLAYLIĞI MERKEZİ Vista tüm ihtiyaç duyulan gelişmiş erişilebilirlik araçlarını bir arada sunuyor.

YENİLENMİŞ ÖZELLİKLER

Siz konuşun o dinlesin, o konuşsun siz dinleyin

Bilgisayarınızı konuşarak yönetebilme-nize imkân tanıyan yeni konuşma tanıma teknolojisi, fare ve klavyeye olan ihtiyacı azaltıyor ve bazı uygulamalarda ortadan kaldırıyor. Bu konuda daha detaylı bilgiye yazının devamında yer vereceğiz.

Vista'ya eklenen yeni yakınlaştıрма özellikleri ise standart bir resim büyütme işlemi sırasında kenarlarda oluşan kırıklı görüntüler ve diğer kusurların oluşmasını engelliyor. Yazıtipi boyutu-

nu büyütmeyle benzer şekilde çalışan sistem, grafikleri görüntü kalitesinde kayıp olmadan 16 kat büyütüyor.

Metni sese dönüştüren diğer bir araç, bilgisayarınızı kullanırken gerçekleşen hata mesajları gibi olayları ya da masaüstünde açılan metinleri sesli olarak okuyor. İstenirse bu özellik yazılan metinlerin ya da ekranda meydana gelen olayların okunması için de ayarlanabiliyor. Tam tersi şekilde, sesi görünür hale dönüştürmek için kullana-

bileceğiniz görsel uyarılar sistem sesleri yerine ekranda yanıp sönen öğelere dönüşüyor. Bu şekilde uyarılar işitilme-sine bile fark edilebiliyor. Bu konuda yardımcı olabilecek diğer bir özellik olan alt yazı ise animasyonlar ve video görüntüleriyle ya da bazı sesli uyarıları ile ilgili ekranda yazılı bilgi sunuyor.

Klavye kullanımında sorun yaşayanlar için de ekran klavyesi ve süzme tuşları özellikleri kullanılıyor. Tüm standart tuşlara sahip olan ekran klavyesi, fare ya da başka bir işaretleme cihazıyla fiziksel bir klavye yerine kullanabiliyorsunuz. Süzme tuşlarını etkin hale getirdiyseniz, birbiri ardına hızlı şekilde basılan tuşlar ya da istenmeden birkaç saniye basılan

Windows'un her yeni sürümüyle mümkün olduğunca çok yardımcı teknoloji ürünü desteklenmeye çalışılıyor. Vista; büyütme, ekran okuyucu ve ekran klavyesi gibi erişilebilirlik araçları sunsa da bazı kişiler farklı gelişmiş yardımcı teknoloji ürünlerine de ihtiyaç duyabiliyorlar. İşte bu yüzden de Vista'dan önce çıkmış olan çoğu yardımcı teknoloji ürünü için Microsoft, Vista çıktıktan sonraki altı ay içinde işletim sistemi ile uyumlu olacağı sözünü de veriyor. Bu konuda detaylı bilgi almak isteyenler www.microsoft.com/enable/at/atvinfo.aspx adresine başvurabilirler.

tuşları dikkate alınmıyor ve hatalı girişler engelleniyor. Tabii ki bu özelliklerin tümünden faydalanmak istiyorsanız Vista'nın orijinal sürümünü yani İngilizce sürümünü kullanmanız gerekiyor. Çünkü bu derginin hazırlanması aşamasında incelediğimiz Türkçe sürüm, dil uyumsuzluğu yüzünden oldukça önemli sayılacak ses tanıma özelliğini bünyesinde barındırmıyordu. Benzer şekilde ekran okuma özelliği de Türkçe metinleri ve arabirimi İngiliz aksanıyla okuduğu için çok fazla anlaşılır değil. Umarız yakın zamanda Türkçe sürüm için de bu özellikler eklenir. O zamana kadar 3. parti yardımcı teknoloji ürünlerinden destek almanız en iyi seçenek olacaktır.■

Mahmut Karslıoğlu, mkars@chip.com.tr

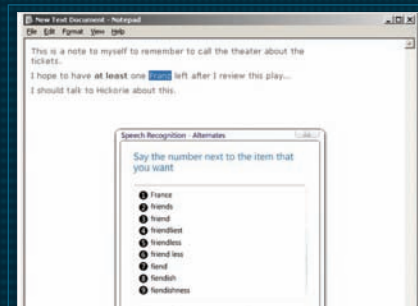
Söz dinleyen Windows

Kullanıcıların bilgisayarlarına söz geçirmesine olanak tanıyan ses tanıma özelliği, fare ve klavye kullanımının büyük ölçüde azaltılmasına yardımcı oluyor.

Belgelerinizi ve e-posta iletilerinizi dikte ettirebileceğiniz, sesli komutlarla uygulamaları ve işletim sistemini yönetebileceğiniz ve hatta web'deki formları doldurabileceğiniz yeni konuşma tanıma özelliği, sürekli konuşma şeklinize ve kullandığınız sözcüklere göre kendini geliştirerek başarılı bir tanıma sunuyor. Bu özellik, Türkçe henüz dâhil olmasa da farklı dilleri destekliyor ve insan sesine çok yakın yeni bir konuşma sentezleyicisini de bünyesinde barındırıyor.

Konuşma Tanıma

Yattığınız yerden PC'nizi kontrol etmek için baştan aşağı yenilenen arabirimi ile bilgisayarınızı kontrol etmek ve ha-

ÖNERİLER Anlaşılamayan kelimeler için sistem önerilerde de bulunabiliyor.

talari düzeltmek için eskisine oranla çok daha basit ve etkili bir yol sunan bu özellik İngilizce sürümde e-postaları ve belgeleri sesle yazdırmanın yanı sıra işletim sistemi komutlarını verebilmenize de imkân tanıyor. Doğru bir tanıma için konuşma tarzınıza ve aksanınıza göre kendini sürekli geliştiren bu özellik, dikte sırasında yanlış tanınan sözcükler için de alternatif bir liste sunuyor. Bu şekilde telaffuz zorluğu çekilen kelimelerin sadece numarasının söylenmesi yeterli oluyor. Verilen sesli komutlara açıklık getirmeye yarayan diğer bir arabirim ise farklı şekillerde yorumlanabilecek sesli bir komut verdiğinizde aslında neyi kastetmiş olduğunuzu tanımlamada size yardımcı oluyor.

Kablolar sizi masaya bağlamasın

Windows Vista, sayıları giderek artan dizüstü ve tablet PC kullanıcılarının ihtiyaçlarına yeni özelliklerle yanıt veriyor.

Fiyatlarının gerilemesi ve performanslarının masaüstü PC'leri aratmayacak düzeye gelmesi, dizüstü bilgisayarların giderek artan sayıda kullanıcının tercihi olmasını sağlıyor. Bu bilgisayarlar sık sık değişen çalışma şartları altında bile kullanıcıların en büyük yardımcısı olmayı sürdürüyor. Öyle ki, sabah işyerindeki ağı bağlanan dizüstü bilgisayar, öğleden sonra toplantı odasındaki kablosuz ağdan, ak-

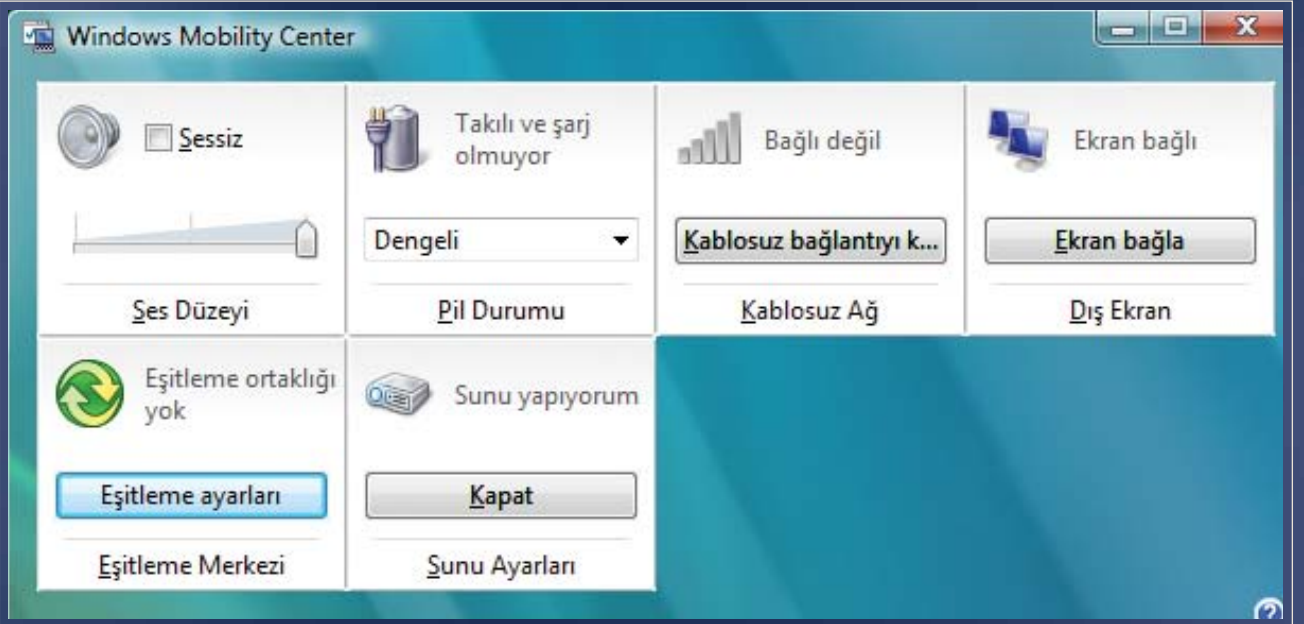
şam ise evdeki yerel ağdan yararlanmak için kullanılabilir. Kullanıcılar ayrıca zaman zaman prizden uzak kalabileceğinden bilgisayarın batarya ömrünü en etkin şekilde yönetmek durumunda. Microsoft, bu şartları dikkate alarak dizüstü ve tablet PC kullanıcılarının sorunlarına çözüm getirecek çok sayıda gelişmiş özelliği yeni işletim sistemi Windows Vista'ya entegre ediyor. Yazımızda söz konusu yeniliklerden ne şe-

kilde yararlanabileceğinizi açıklıyoruz.

WINDOWS MOBILITY CENTER

Tüm dizüstü araçları bir arada

Windows Vista, dizüstü bilgisayar kullanıcılarının en sık ihtiyaç duyacağı özellikleri tek bir pencerede topluyor. Bu sayede ses seviyesini değiştireceğinizde ya da batarya ömrünü arttırmak

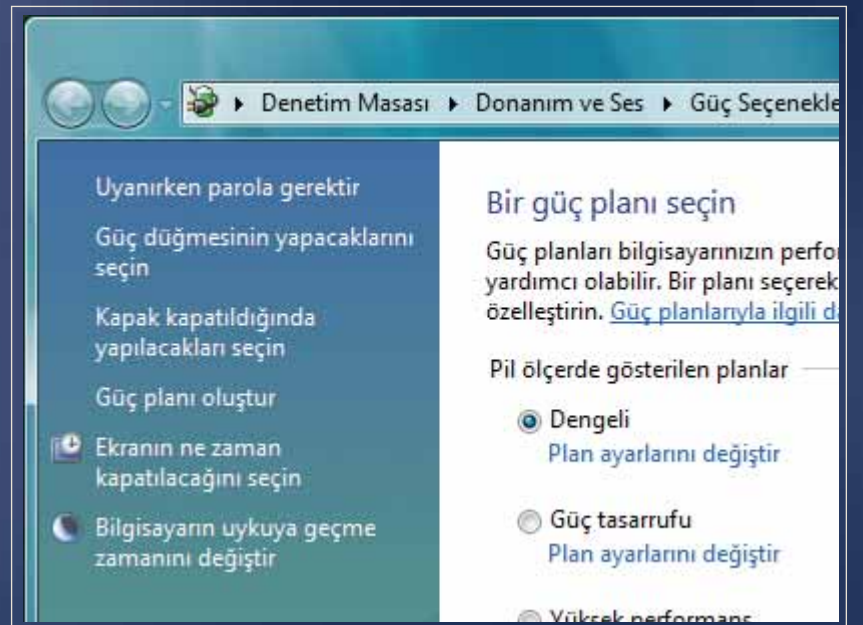
HEPSİ BURADA Dizüstü PC'lere özgü ayarların Mobility Center penceresinde toplanması işleri kolaylaştırıyor.

için kablosuz ağ bağdaştırıcısını devre dışı bırakmak ve ekran parlaklığını düşürmek istediğinizde tüm ilgili seçeneklere Windows Mobility Center penceresinden ulaşabilirsiniz. Güç planları arasında geçiş yapmak, dosyalarınızı farklı bilgisayarlarla eşitlemek, görüntüyü harici bir ekrana aktarmak ya da döndürmek için ise artık Denetim Masası'ndaki seçenekleri ya da bildirim alanındaki simgeleri tek tek açmanız gerekmiyor. Söz konusu pencere yalnızca dizüstü ve tablet PC kullanıcılarına sunuluyor.

Gelelim bu pencereden de ulaşılabilen seçeneklere. Vista'daki en önemli yeniliklerden biri olan güç yönetimi seçenekleri, XP'dekine kıyasla çok daha sade ve başarılı. Pil ömrü ve sistem performansı arasındaki en iyi dengeyi yakalamak için *Pil Durumu* alanından, standart güç planlarından birini seçmeniz yeterli. Bu planlardan ilki olan *Dengeli*, dizüstü bilgisayarınızın işlemci hızını yaptığınız işe göre değiştirerek enerji tüketiminin gereken performansla ayak uydurmasını sağlıyor. Dolayısıyla siz oyun oynarken hızlanan işlemciniz Word belgesi üzerinde çalışırken yavaşlıyor. İkinci seçenek olan *Güç Tasarrufu*'nda öncelik en uzun batarya ömrünü yakalamak. Bu plan, daha çok Office kullanımına yönelik. *Yüksek per-*

formans'ta ise, sistem kaynaklarının tümünü kullanmanız gereken durumlarda batarya ömrünü tümüyle göz ardı edebilirsiniz. Söz konusu standart güç planları üzerinde değişiklik yaparak örneğin, bilgisayarınızın uyku ve hazırda bekleme modlarına geçmesi için gereken süreyi *Programlar / Güç Seçenekleri*

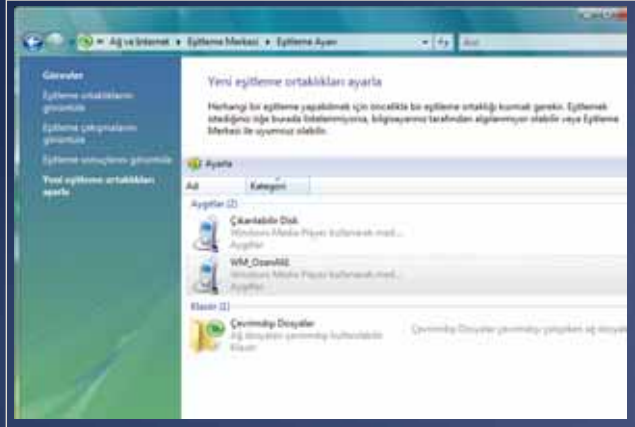
penceresinde soldaki panelin yardımıyla değiştirebilirsiniz. Varsayılan ayarlara geri dönmek içinse *Güç Seçenekleri / Plan Ayarlarını Düzenle*'den *Bu plan için Varsayılan ayarları geri yükle*'ye tıklamanız yeterli. Vista, bilgisayarınızın hangi kaynaktan güç aldığını otomatik olarak algılayabiliyor. Dolayısıyla priz-

GÜCÜ YÖNETİN Mevcut güç planları, batarya ömrü ve performans arasında dengeyi yakalamanızı sağlıyor.

HIZLI GEÇİŞ Mobility Center'a ulaşmak ve planlar arasında geçiş yapmak için bildirim alanını kullanın.

DOSYALARINIZI TAŞIYIN Eşitleme ortaklıklarıyla ilgili ayarlara da Mobility Center üzerinden erişebilirsiniz.

den yararlanamadığınız durumlarda Windows görev çubuğu ya da Mobility Center üzerinden planlar arasında ayrıca geçiş yapmanız gerekmiyor.

Vista'yla birlikte işletim sisteminin sık sık yeniden başlatma ihtiyacı da ortadan kalkıyor. Bu işletim sisteminde yer alan Uyku durumu seçeneği sayesinde, daha önceki Hazırda Beklet ya da Beklemede seçeneklerinden farklı olarak dizüstü bilgisayarınızın kapağını açar açmaz kaldığınız yerden ve üzerinde çalıştığınız dosyaları yeniden açmaya gerek duymadan çalışmaya devam edebilirsiniz. Başlat menüsündeki Güç düğmesine tıklayarak, birkaç saniye içinde uyku moduna geçebilirsiniz.

ÇİFT MONİTÖR KEYFİ

Birden fazla monitörle çalışmak isteyenlere

Mobility Center'daki Dış Ekran alanı ise ikinci bir ekrandan görüntü almak isteyen kullanıcıları ilgilendiriyor. Dizüstü bilgisayarınızı harici bir ekrana bağladığınızda üç farklı görüntü seçeneği ekrana geliyor. Bunlardan varsayılan seçenek olan Masaüstümü tüm görüntü birimlerinde yinele (Yansıtılmış) her iki ekranda da masaüstünüzün farklı bir kopyasının görüntülenmesini sağlıyor. Dolayısıyla dizüstünüzü bir projeksiyon cihazı, plazma ekran ya da TV yardımıyla sunum yapmak için kullanacaksanız amacınıza ulaşmanız kolaylaşıyor. Her görüntü biriminde

masaüstümün farklı birimlerini göster (Genişletilmiş) görüntü seçeneği ise daha geniş bir alanda çalışmak isteyen kullanıcıların masaüstünü mevcut ekranların tümüne yaymasını sağlıyor. Masaüstümü yalnızca dış görüntü biriminde göster seçeneği ise dâhili ekranı devre dışı bırakarak batarya ömründen tasarruf etmenize yardımcı oluyor.

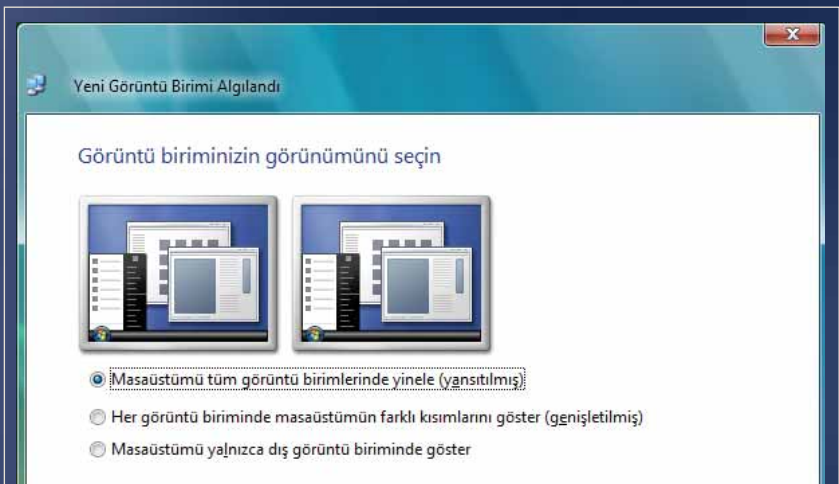
SUNUM ARAÇLARI

Ağıdaki projeksiyon cihazlarına kolayca bağlanın

Microsoft, yeni işletim sisteminde, sık sık sunum yapmak durumunda olan kullanıcıları da dikkate alıyor. Mobility

Center'daki Sunu Ayarları açıkken herhangi bir kesinti yaşanmaması için PC'nizin uyanık kalmasını ve sistem uyarılarının devre dışı olmasını sağlıyor. Otomatik olarak kaydedilen ve sonraki sunumlarda da dikkate alınan bu ayarlarla dilerseniz ekran koruyucuyu devre dışı bırakabilir ya da özel bir ses seviyesi ya da arkaplan resmi belirleyebilirsiniz.

Windows Vista, dizüstü bilgisayar kullanıcılarının sunum yapmasını kolaylaştıran bir diğer araç olan Ağ Projektörüne Bağlan sayesinde kablolu ya da kablosuz ağ üzerinden varsa paylaşılan herhangi bir projeksiyon cihazına görüntü gönderebilirsiniz. Bu cihaza

İKİNCİ MONİTÖR Bu pencereden dizüstüne bağladığınız ekranı ne şekilde kullanacağınızı belirleyebilirsiniz.

bağlanmak için izlenecek yol ağ yazıcılarındakinden farksız. *Projektör ara seçeneği* ile mevcut ağ görüntüleyerek cihazı tespit edebileceğiniz gibi <http://server/projectors/projector1> örneğindeki benzer bir adres girmek için *Projektör adresini girin*'i de seçebilirsiniz. Bağlantı oluşturmak için bu aşamada varsa projeksiyon cihazı için belirlenen parolayı girmeniz ve işlevleri yukarıda açıklanan üç görüntü seçeneğinden birinde karar kılmanız da gerekiyor.

TABLET PC ARAÇLARI

Tablet PC, Vista ile yeni anlam kazanıyor

Microsoft, Vista ile tablet PC kullanıcılarını da unutmadığını ortaya koyuyor. Vista'nın Home Basic dışındaki tüm sürümlerinde bulunan dijital kalem, dokunmatik ekran ve el yazısı tanıma özellikleri sayesinde tablet PC'nizin geleneksel dizüstü bilgisayarlar karşısındaki tüm avantajlarından etkin bir biçimde yararlanabilirsiniz.

Windows Vista'nın, Kalem Hareketleri (Pen Flicks) adlı teknolojisi, dijital kalemin standart işlevlerine yenilerini ekliyor. Gezinmeyi kolaylaştırmaya yönelik özel kalem hareketleri arasında yukarı kaydırma, aşağı kaydırma, bir önceki ve bir sonraki sayfaya gitme bulunuyor. Bu sayede Tablet PC'nizde herhangi bir web sayfasında gezinmek için kaydırma çubuğunu sürüklemek yerine bir kalem hareketiyle pencerenin aşağıya kaymasını sağlayabilirsiniz. Düzenleme amaçlı kalem Hareketleri ise örneğin, sadece bir kalem hareketiyle herhangi bir öğeyi bir belgeye yaşıtırmanızı veya bir metni silmenizi sağlıyor.

Windows XP'nin tablet PC'lere yönelik özel sürümünde kalemle ekrana dokunduğunuzda, bilgisayarınızın tepki vermeme nedeninin ekrana yeterince sert dokunmadığınız için mi yoksa sistem yavaşladığından mı olduğunu anlamak güçtü. Oysa Windows Vista'nın küçük görsel ipuçlarıyla sorunun kaynağını anında anlayabilirsiniz.

Diğer bir Vista yeniliği olan ve sürüklemeye, işaretlemeye, sol ve sağ tıklama

alanlarından oluşan Dokunmatik İşaretçi (Touch Pointer) özelliği, fare ve dijital kalemle gerçekleştirebileceğiniz pek çok işlemi parmaklarınızla da yapabilmeyi sağlıyor.

Masaüstü bilgisayarlardan da ulaşılabilen Ekran Alıntısı Aracı, tablet PC sahibiyse kalemizi kullanarak söz konusu nesne etrafında bir daire, dikdörtgen ya da serbest şekil çizip onun ekran görüntüsünü almanızı, el yazısıyla yorum eklemenizi, kaydetmenizi ve göndermenizi sağlıyor.

GİRİŞ PANELİ

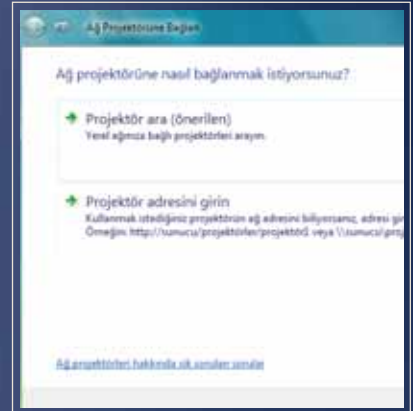
Vista artık sizin el yazınızı da tanıyacak

Yeni işletim sistemindeki Tablet PC Giriş Paneli, metin girişi için el yazınızı veya ekrandaki bir klavye görüntüsünü kullanmanıza sağlıyor. Bu sayede standart klavyenin kullanılmadığı toplantı ya da sınıf ortamlarında not almanız kolaylaşıyor. Ayrıca Otomatik Tamamlama özelliği sayesinde yazdığınız bir ya da birkaç harf, daha önce girdiğiniz metinler dikkate alarak Giriş Paneli üzerinden otomatik olarak tamamlanıyor. Bu panel üzerinden hatalı bir giriş yaptığınızda önceki sürümlerden farklı olarak Z hareketi yerine üzerini karalamanız ya da varsa dijital kalemin silgisini kullanmanız mümkün.

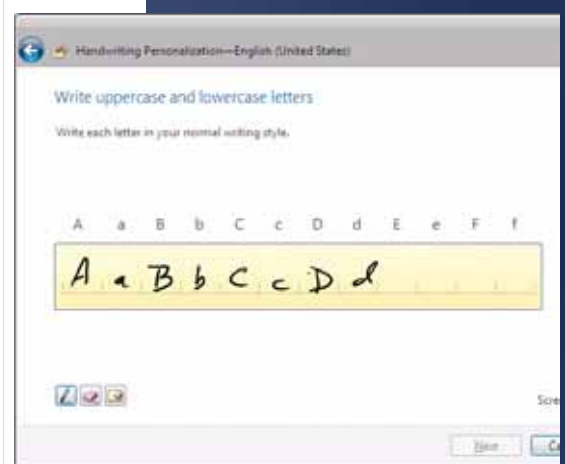
Vista'nın el yazısı tanıma aracı kendi el yazınızı daha kusursuz bir biçimde tanıyacak şekilde eğitebilirsiniz. Bunun için el yazınızdan çeşitli örnekler girmeniz yeterli. Otomatik öğrenme seçeneğini etkin-

leştirdiğinizde ise işletim sisteminiz kullandığınız sözcüklerle ve bunları yazış şeklinizle ilgili bilgiler toplayarak, sizin müdahaleniz olmadan el yazısı tanıyıcısının tarzınızı veya kullandığınız sözlüğü zaman içerisinde öğrenmesini sağlıyor. Tanıyıcı sözcüklere onları kullanım sıklığınıza göre öncelik vererek isabetli öneriler sunmayı amaçlıyor. ■

Ozan Ali Dönmez, ozand@chip.com.tr

PROJEKTÖRÜ DE PAYLAŞIN
Görüntüyü göndermek için önce paylaşılan cihazı bulmalısınız.

KİŞİSELLEŞTİRME Vista'yı eğiterek sizin el yazınızı da en doğru şekilde tanımasını sağlayabilirsiniz.

GİRİŞ PANELİ Tablet PC giriş paneli klavye kullanmadığınız ortamlarda size sanal bir tuş takımı sunuyor.

Vista'ya kolay terfi

Vista, beş yıllık geliştirme sürecini sonunda tamamladı ve bir gerçek varsa, o da yeni işletim sistemine terfi etmeye degeceği.

Vista, sadece biraz geliştirilmiş bir Windows XP değil, çok daha fazlası. Windows, yeni Vista sürümüyle baştan aşağı yenileniyor. Aero kullanıcı arayüzü ve etkileyici görsel efektleriyle birlikte dış görünümünden başlayarak, dış kabuğunun altındaki içyapısında da önemli yenilikler barındırıyor.

Vista'da artık birçok şeyi daha basit ve rahat bir şekilde yapabiliyorsunuz. Kısacası, Windows XP'den, veya daha eski Windows sürümleri olan Windows 98, ME veya 2000'den yeni Windows Vista'ya terfi etmek için birçok neden var.

Vista'ya terfi, hiç de zor değil. Microsoft, eski Windows'tan yenisine terfi etmeyi mümkün olduğunca kolaylaştırmak için her şeyi düşünmüş. İster hazır kurulu bir Windows'u Vista'ya güncelleştirmek isteyin, ister Vista'yı sıfırdan kurmak isteyin, güncelleme ve yeni kurulum kolay ve hızlı bir şekilde gerçekleşiyor. Her iki durumda da, kullandığınız verileri ve ayarları problemsiz bir şekilde yeni sisteme aktarabiliyorsunuz.

Bu yazıda, Windows'un sorunsuz ve mükemmel kurulumu sırasında dikkat etmeniz gerekenleri, adım adım ve ayrıntılı olarak anlatıyoruz. Ayrıca bilgi-

sayarınızdaki tüm kişisel verileri ve program ayarlarını yeni sisteme nasıl aktaracağınızı açıklıyoruz. Tüm zamanların en güzel ve güvenli Windows'u için perdeler açılıyor.

Terfi mi, yeni kurulum mu? En iyi kurulum seçenekleri

Windows Vista'yı PC'nize kurmak için birçok seçenek var. En yaygın ve en iyi seçenekler şunlar:

→ Eski Windows'un güncellenmesi:

En pratik yöntem bu. Mevcut Windows işletim sisteminizi kolayca güncelliyorsunuz ve sonra Windows Vista ile hemen çalışmaya devam ediyorsunuz.

HEMEN YÜKLE DVD'yi sürücüye taktıktan sonra **Şimdi yükle**'ye tıklayarak kurulumu başlatabilirsiniz.

GÜNCELLEMELER Asıl kurulumdan önce internetten kurulum için en yeni güncellemeleri temin edebilirsiniz.

Tüm programlarınız ve verileriniz bu sırada yeni sisteme aktarılıyor.

→ **Komple yeni kurulum:** Yeni bir bilgisayar satın alanlar veya “taze” bir Windows Vista ile başlamak isteyenler, yeni kurulumu seçebilirler. Böylece eski Windows sürümünün yükünden arınmış “temiz” bir sisteme sahip oluyorsunuz. İsterseniz sonradan eski PC'nizdeki tüm verilerinizi yeni sisteme aktarabilirsiniz. Hangi seçeneği tercih ederseniz edin, Windows Vista'yı sisteminize mükemmel şekilde nasıl kuracağınızı yazımız sayesinde adım adım öğreneceksiniz.

Windows'u güncelleyin: Kolay ve hızlı terfi

Rahat ve hızlı bir şekilde Vista'ya terfi etmek istiyorsanız, mevcut Windows sürümünüzü yeni Windows Vista'ya güncelleyebilirsiniz. Güncelleme prensibi basit: Windows 98, ME, 2000 veya XP yüklü PC'nizi alıyorsunuz ve Windows Vista'yı üstüne kuruyorsunuz. Kurulum sihirbazı pratik bir şekilde eski Windows'unuzu yepyeni bir Windows Vis-

Bilgi

Windows Vista'ya güncelleme, ancak PC'nizde Windows 98, ME (Millennium Edition), 2000 veya Windows XP (Home veya Professional-Edition) kuruluysa mümkün. Daha eski Windows sürümlerini (Windows 95 gibi) güncellemek mümkün değil. Böyle bir durumda Vista'yı sıfırdan kurmanız gerekiyor.

ta'ya dönüştürüyor. “Üstüne kurmanın” güzel tarafı, PC'nizdeki tüm programların, verilerin ve ayarların korunması. Kurulmdan sonra daha önce olduğu gibi, kaldığınız yerden, yeni Vista arayüzü altında çalışmaya devam edebilirsiniz. Eski Windows'unuzu yeni Vista sürümüne güncellemek için şunları yapın: **1** Her zamanki gibi bilgisayarınızı açın. Windows Vista'nın kurulum DVD'sini sürücüye yerleştirin. Windows Vista'nın karşılama ekranı otomatik olarak karşınıza çıkacaktır. Burada **Şimdi yükle**'ye tıklayın. Karşılama ekranı otomatik olarak açılmazsa, Windows Gezgin'i'nde DVD sürücünüze girin ve setup.exe dosyasına çift tıklayın.

2 Windows Vista için önemli güncelleştirmeleri temin etmek için **En son yükleme güncelleştirmelerini almak için çevrimiçi olun (önerilen)** seçeneğine tıklayın. Kurulum sihirbazı bu durumda internet üzerinden Microsoft'un sunucularında kurulum için önemli güncelleştirmelerin olup olmadığını kontrol ediyor. Bunlar donanımlar için yeni sürücüler veya güvenlik güncellemeleri olabiliyor. Kurulumun sorunsuz

gerçekleşmesi için bu imkânı değerlendirmenizi öneriyoruz.

İsterseniz bu seçeneği tercih etmeyecek güncel kurulum dosyalarının aranmasından vazgeçebilirsiniz. Bu durumda **En son yükleme güncelleştirmelerini alma**'ya tıklayın.

3 Daha sonra açılan pencerede **Ürün anahtarı** alanına Windows Vista DVD'nizin üzerindeki ürün numarasını girin. Ürün anahtarını aynen DVD üzerinde gösterildiği gibi yazın. Ürün anahtarını daha sonra da girebilirsiniz. Bu durumda bir sonraki pencerede hangi Vista sürümünü satın aldığınıza dair bir soru çıkacak. Doğru sürümü seçip alttaki **Satın aldığım Windows sürümünü seçtim** seçeneğini işaretleyin. Ürün anahtarını girdiğinizde uygun sürüm otomatik olarak seçiliyor. **İleri** düğmesiyle devam edin.

4 Sonraki pencerede kurulum sihirbazı lisans koşullarını gösterecektir. **Lisans koşullarını kabul ediyorum** seçeneğini işaretleyip **İleri** düğmesiyle devam edin. Şimdi açılan pencerede güncel Windows kurulumunuzu güncelleştirmek →

Bilgi

Önceki Windows sürümleriyle karşılaştırıldığında, Windows Vista'nın kurulumu çok daha basit. Kurulum sırasında PC'nizi defalarca yeniden başlatmak ve ek bilgiler girmek zorunda değilsiniz. Yapmanız gereken tek şey kurulumu başlatmak ve arkanıza yaslanmak. Geri kalanını Vista kendisi hallediyor.

Bilgi

Güncellemede genelde bir şey olmasa da, siz yine de işinizi sağlama alın ve yanlışlıkla da olsa önemli verilerinizin kaybolmaması için, güncellemeden önce yedek alın. Özellikle “Belgelerim” klasörünü yedekleyin. En önemli verilerinizi harici bir sabit diske, USB belleğe veya bir ağ sürücüsüne veya yazılabilir bir CD'ye veya DVD'ye kopyalayın.

için **Yükselt**'e tıklayın. Hepsi bu kadar. Kurulum programı bu andan itibaren kurulumu kendi kendine sonlandıracaktır, sizin başka herhangi bir giriş yapmanız gerekmeyecek. Kurulumun tamamlanmasını bekleyebilirsiniz.

Komple Vista kurulumu yaklaşık bir saat sürebilir ancak buna değecektir. Kurulumdan sonra bilgisayarınız yeni Windows Vista ile açılacaktır. Programlarınızın ve verilerinizin değişmeden kaldığını göreceksiniz. Artık Vista'nızı kullanmaya başlayabilirsiniz.

Vista'nın baştan kurulumu: Eski verilerin aktarımı

Bazen, tekrar en baştan başlamak en iyisidir. Taze, gereksiz yüklere sahip olmayan, yeni bir Vista daha çekici olabilir. Örneğin PC'nize yeni bir sabit disk takıyorsanız veya işletim sistemi olmayan yeni bir PC satın alıyorsanız, en iyi yol budur. Bu durumda Windows'u sıfırdan kurabilirsiniz.

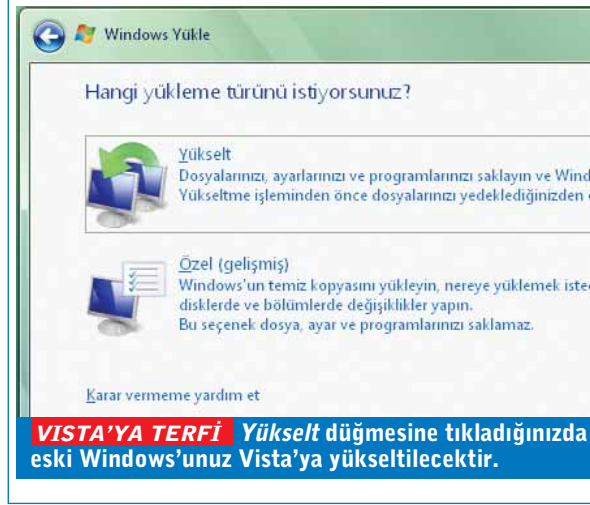
Daha sonra Word veya Photoshop gibi kullandığınız programları tekrar kurmanız gerekecek ancak bu çok da uzun sürmeyecektir. Endişelenmenize gerek yok, Vista'yı baştan kursanız da, e-posta, fotoğraf veya videolar gibi kişisel dosyalarınız kaybolmayacaktır. "Kolay Aktarım (EasyTransfer)" adın-

Bilgi

Kolay Aktarım aracı sadece Windows 2000 ve XP (Home ve Professional) işletim sistemlerini destekliyor. Windows 98 gibi daha eski Windows sürümlerindeki veriler maalesef aktarılamıyor.

Bilgi

Vista'yı baştan kurmak, özellikle eski PC'niz birçok küçük, ama genellikle işe yaramayan programlarla dolu olduğunda mantıklı. Zamanla hemen her bilgisayarda, PC'yi çoğunlukla yavaşlatan bu tarz programlar birikiyor. Vista, esaslı bir temizlik ve bir kez daha en baştan başlamak için iyi bir fırsat.

da özel bir programla, eski PC'nizdeki önemli kişisel verilerinizi ve ayarlarınızı yeni Vista PC'nize aktarabilirsiniz.

Şimdiye kadar kullandığınız verileri ve ayarları yeni Vista PC'nize aktarmak istiyorsanız, kurulum genelde üç adımda gerçekleşiyor:

- 1 Yeni PC'ye Vista'nın kurulması.
- 2 "Eski" PC'de "Windows Kolay Aktarım"ın çalıştırılması.
- 3 Eski PC'nin verilerinin yeni PC'ye aktarılması.

İdeal koşullarda burada eski ve yeni PC'nin ev ağı üzerinden birbiriyle bağlı olması en iyisi. Bu durumda eski verilerin aktarımı daha kolay ve güvenli bir şekilde gerçekleşiyor. Kurulum ve veri aktarımı için gereken adımlar ilerleyen sayfalarda ayrıntılı bir şekilde anlatılacak.

Yeni PC'ye Vista kurulumu: 1 saatte Vista'nız hazır

Yeni bir PC satın aldığınız ve üzerine Windows Vista kurmak istiyorsunuz. Vista'yı kolayca kurabilir ve daha sonra eski PC'nizdeki verilerinizi yeni Vista yüklü sisteminize aktarabilirsiniz. Vis-

ta'nın yeni PC'ye kurulumu için şu adımları izlemeniz gerekiyor:

Windows Vista'nın kurulum DVD'sini sürücüye yerleştirin ve bilgisayarı yeniden başlatın.

DİKKAT PC açıldıktan hemen birkaç saniye sonra ekranda CD'den veya DVD'den önyükleme için bir tuşa basın yazısı belirecektir. Bu mesajı gördüğünüz anda kurulum programını DVD'den başlatmak için herhangi bir tuşa basın.

Kurulum sihirbazının ilk penceresinde kurulum dilini, saat ve klavye görünümünü

ayarlamanız gerekiyor. Normalde Windows burada her şeyi Türkçe olarak ayarlıyor. Gerekirse, *İleri* düğmesiyle devam etmeden önce bu ayarları uygun bir şekilde değiştirin.

4 Bir sonraki pencerede *Şimdi yükleye* tıklayın. Açılan pencerede Windows Vista DVD'nizin ürün anahtarını girin.

5 Ürün anahtarı DVD kabının üzerinde bulunur. Ürün anahtarını aynen burada yazdığı gibi girin ve *İleri* düğmesiyle devam edin.

6 Bir sonraki adımda kurulum sihirbazı lisans koşullarını gösterecektir. *Lisans koşullarını kabul ediyorum* seçeneğini işaretleyerek onaylayın. Daha sonra yine *İleri* düğmesine tıklayın.

7 Şimdi kurulumu devam etmek için *Özel (gelişmiş) kurulum* seçeneğine tıklayın.

8 PC'nizde birden fazla sabit disk veya disk üzerinde birden fazla disk bölümü (partition) varsa, açılan pencerede

Bilgi

CD'den veya DVD'den önyükleme için bir tuşa basın yazısı ekranda görünmezse, büyük ihtimalle PC'nizin BIOS'unda sistemi DVD'den açma seçeneği etkinleştirilmemiştir. Bu durumda öncelikle BIOS ayarlarınızı değiştirmelisiniz. Bunun için PC'nizi açtıktan hemen sonra [Delete] veya [F2] tuşuna basarak BIOS ayarlarına girin. BIOS'ta *Boot* veya *Boot Sequence* bölümünde önyükleme sırasını ilk olarak CD/DVD sürücüyü bakılacak şekilde değiştirin. PC'niz ancak bu sayede DVD'den açılabilir.

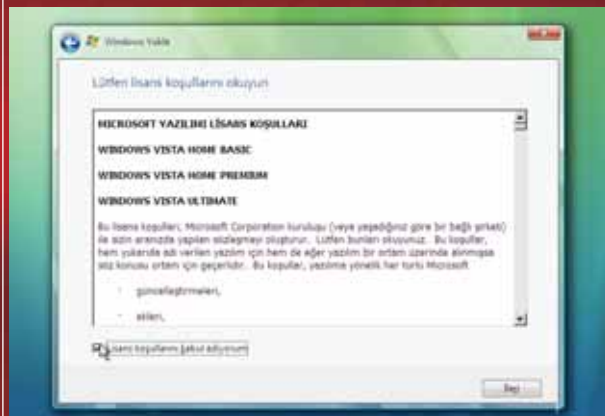
Adım adım Windows Vista kurulumu

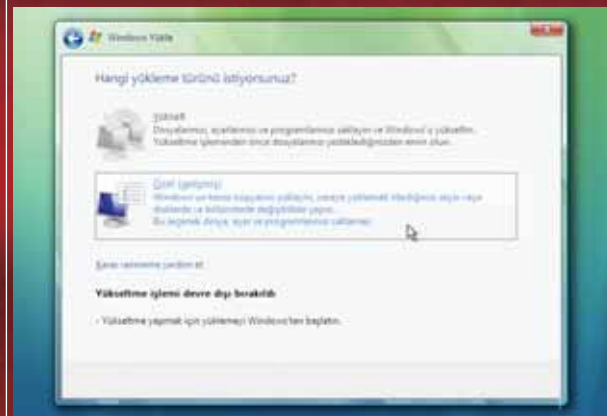
1 BIOS AYARI PC'nizin DVD'den açılabilmesi için BIOS'ta açılış sırası doğru seçilmiş olmalı.

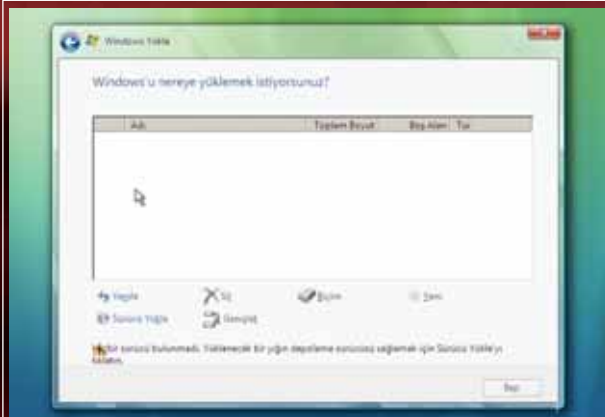
2 DİL SEÇİMİ Tüm dil ayarları ve bölgesel ayarlar için Türkçeyi seçin.

3 LİSANS SÖZLEŞMESİ Lisans sözleşmesinden sonra Vista kurulumuna devam edebilirsiniz.

4 ÖZEL YÜKLEME Yeni kurulumda kurulum seçeneği olarak sadece **Özel** seçilebiliyor.

5 DİSK SEÇİMİ Vista kurulumu için diskinizi seçtikten sonra asıl kurulum başlayacaktır.

6 KOLAY AKTARIM Eski PC'nizdeki verileri aktarmak için "Kolay Aktarım"ı kullanabilirsiniz.

Windows Vista'nın kurulacağı sabit diski veya disk bölümünü seçin.

9 Seçiminizi *İleri* düğmesine tıklayarak onaylayın. Windows Vista kurulumu bu andan itibaren tek başına Vista'yı kuracaktır. Yaklaşık bir saat sonra kurulum tamamlanacaktır; artık Win-

dows Vista'nızı kullanabilirsiniz.

Eski PC'nizdeki verilerinizi ve ayarlarınızı "Windows Kolay Aktarım" ile yeni sisteminize nasıl aktaracağınızı 140'da okuyabilirsiniz. Windows Vista'yı ister güncelleme ile ister sıfırdan kurun, birkaç tıklamadan sonra Windows Vista'ya

ısınacaksınız. Windows Vista'daki tüm yenilikleri ve geliştirmeleri merak ediyorsanız, işletim sisteminde kısa bir tur atmanızı öneriyoruz. Tura *Başlat / Karşılaşma Merkezi / Windows Vista'daki yenilikler* ile başlayabilirsiniz. ■

Ufuk Yamankılıçoğlu, uyaman@chip.com.tr

Taşınırken arkanızda hiçbir şey bırakmayın

Yeni PC'ye Vista kurarken eski verilerinizi kaybetmek istemiyorsanız, Vista'nın standart araçlarıyla sorunsuzca taşınmak elinizde.

Yeni bir PC satın aldınız ve daha önce kullandığınız bilgisayardaki fotoğraf, video, e-posta gibi belgeleri ve ayarlarınızı eski bilgisayarınızdan yenisine aktarmak istiyorsunuz. Ancak bu işlemin hem zaman alıcı hem de can sıkıcı olacağı, önceki tecrübelerinizle sabit. Aktarım sırasında bazı dosya ve klasörleri gözden kaçırma olasılığınız da bir hayli yüksek. Neyse ki Microsoft da bu zorluğun farkına varmış ve yeni işletim sistemiyle birlikte, özellikle amatör kullanıcıları zorlayabilecek bu işlemi olabildiğince kolaylaştırma yoluna gitmiş.

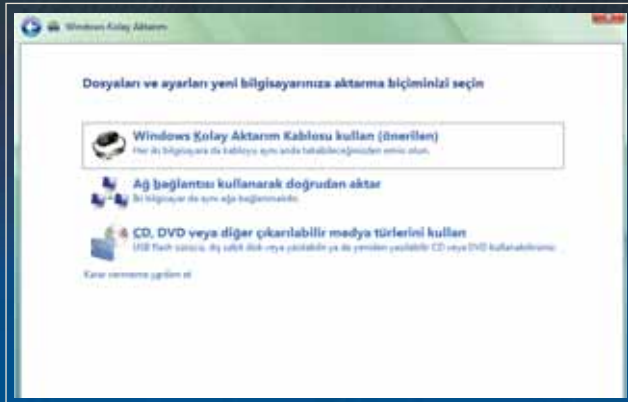
Windows Kolay aktarım sayesinde kullanıcı hesaplarının birini ya da tümünü kolaylıkla yeni bilgisayarınıza taşıyabilir, dosya ve klasör seçimlerinizi kişiselleştirebilirsiniz. CHIP, yeni PC'nize taşınmak istediğinizde bu yardımcı araçtan yararlanmanın yollarını açıklıyor.

WINDOWS KOLAY AKTARIM

Yeni bilgisayarınıza sorun yaşamadan taşının

Home Basic de dâhil tüm Windows sürümlerinde bulunan Kolay Aktarım,

sizin için son derece önemli olan bazı verileri XP ya da Vista yüklü bir bilgisayardan Vista yüklü ikinci bir bilgisayara aktarmanıza yardımcı oluyor. Bu veriler arasında kullanıcı hesapları, yazılım ayarları, e-postalar, adres defteri, Windows ve internet ayarlarıyla birlikte fotoğraf, müzik ve resim dosyaları da yer alıyor. *Başlat* menüsünde *Tüm Programlar / Donatılar / Sistem Araçları*'ndan *Windows Kolay Aktarım*'ı başlatmadan önce tüm etkin uygulamalardan çıkmalısınız. *Yeni aktarım başlat*'a tıklayarak aktarımın ilk adımını geçtikten sonra, verilerin taşınacağı bilgi-

ALTERNATİFLER Verileri aktarmak için CD, DVD, USB bellek ve harici sabit disk kullanabilirsiniz.

HİÇBİRİNİ UNUTMAYIN Kolay Aktarım kullanıcılara seçimlerini detaylandırma fırsatı da sunuyor.

sayarda olsanız bile eski sistemde Vista kurulu değilse *Yeni Bilgisayarım*'ı seçerek aktarım için hangi yöntemin kullanılacağını belirleyin.

ALTERNATİFLER BÖL

Taşınmak için CD, DVD, USB disk kullanılabilir

Her iki bilgisayarı birbirine bağlayan uygun bir kolay aktarım kablosuna sahip değilseniz *Hayır, diğer seçenekleri göster* seçeneğiyle CD, DVD, USB bellek ve harici sabit disk alternatiflerine yönelebilirsiniz. Bir sonraki pencerede önceki bilgisayarınızda *Hayır, şimdi yüklemem gerekiyor*'u işaretledikten sonra söz konusu yazılımı XP'ye taşımak için bir medya oluşturabilirsiniz. Vista'dan Vista'ya taşınma sırasında ise bu adımı atlayabilirsiniz. Burada *USB flash sürücü* ve *CD* gibi standart seçeneklerin yanı sıra harici ya da ağ üzerindeki disklerden birini tercih edebi-

lirsiniz. İlk iki alternatiften birinde karar verip yazılımı kopyaladıktan sonra USB bellek ya da CD'deki yazılımı XP yüklü bilgisayarda çalıştırın ve aktarım için sunulan standart seçeneklerden birinde karar kılabilirsiniz. Çünkü İki bilgisayar birbirine ağ üzerinden bağlı değilse *CD, DVD ve diğer çıkarılabilir medya türlerini kullan* standart bir kullanıcı için en ideal seçenek.

Size uygun yöntem ve medyayı belirleyin ve *Parola oluştur* alanını kullanarak dosya aktarımının güvenliğini artırın. Yanıtlamanız gereken kritik sorulardan biri de tüm hesap, dosya ve ayarları mı yoksa yalnızca içlerinden birini mi kopyalamak istediğiniz. Bu noktada *Gelişmiş Seçenekler* tercihiyle bazı kişisel klasörleri listeye ekleyebilir ya da ondan çıkarabilirsiniz.

Üçüncü seçeneğin sağladığı en önemli avantaj sağ alt köşeden gerekli disk alanını da görebilmeniz. Taşınacakları özenle seçtikten sonra diskin

oluşturulmasını bekleyin. Gerekli alan büyüdüğünde dosyanın birden fazla CD, DVD ya da diske bölünebilmesi büyük bir avantaj.

SON ADIM

Bu diskle Vista yüklü her PC'ye taşınabilirsiniz

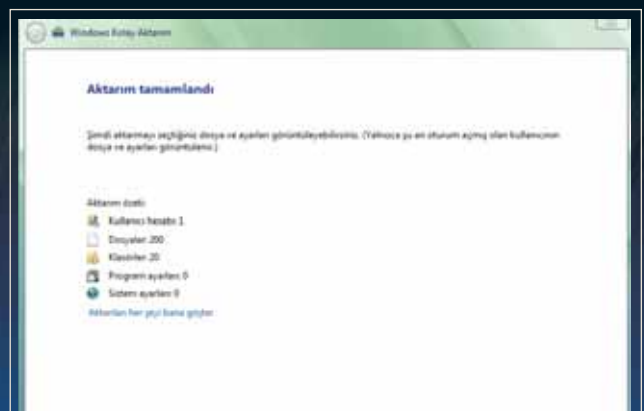
Artık son adıma geçerek aktarımı tamamlayabilirsiniz. USB bellek ya da CD'yi taktıktan sonra içerisindeki "IMG00001" dosyasına çift tıkladığınızda Windows Kolay Aktarım yeniden çalıştırılacak ve disk gözden geçirilecek.

Burada eski bilgisayardaki kullanıcıyı işaretleyin ve onu olduğu gibi ya da adını değiştirerek diğer bilgisayara aktarın. İşlem tamam. Artık eski bilgisayarınızdaki kullanıcı, dosya ve ayarları Vista yüklü yeni sistemde de kullanabilirsiniz. ■

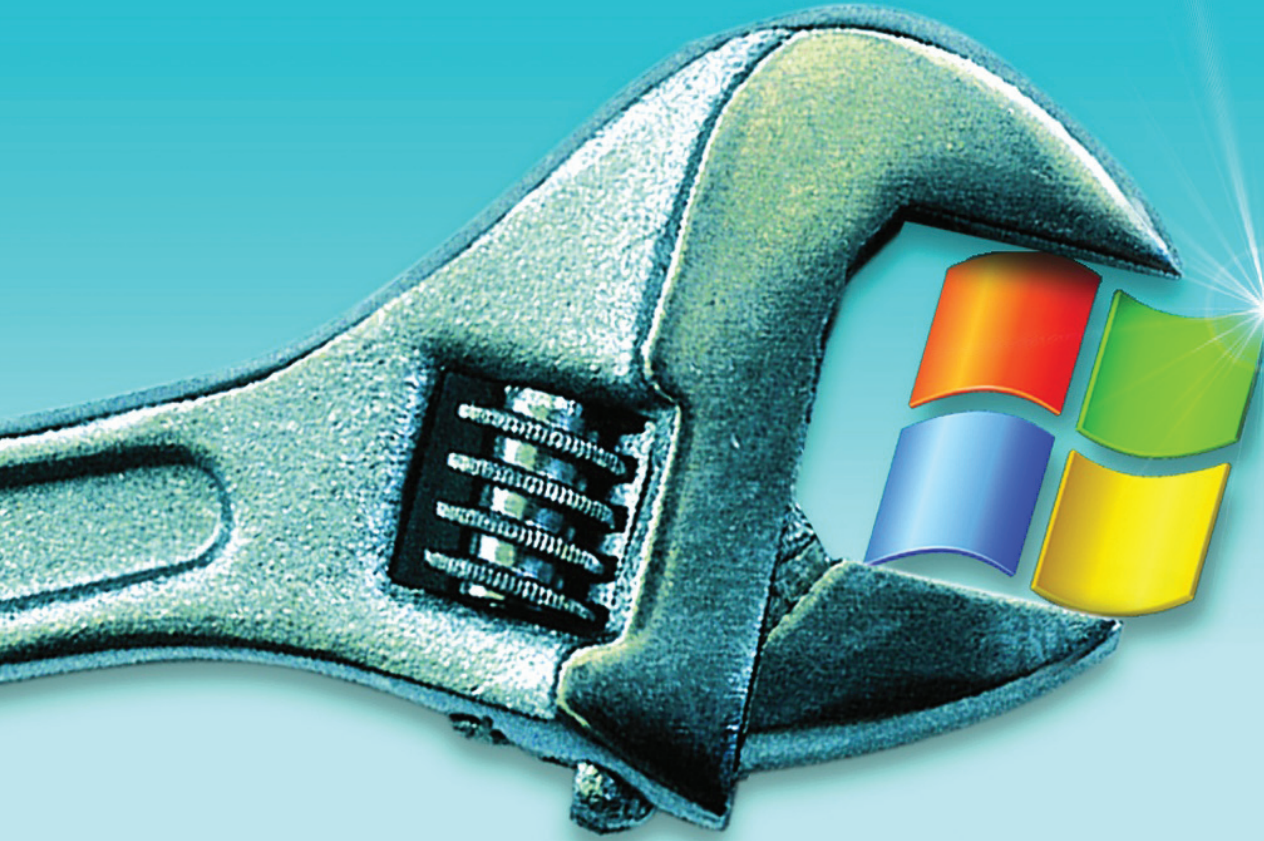
Ozan Ali Dönmez, ozand@chip.com.tr

SONA DOĞRU Hangi hesapları Vista'da hangi ad altında bulundurmak istediğinizi seçin.

BAŞARDIK XP'deki kullanıcı hesabınız ve önemli belgeleriniz Vista'da da kullanıma hazır.

Vista'yı dizginleyin!

Windows Vista, yeni ve gelişkin özellikleriyle eski Windows sürümlerine göre sisteminizi daha çok zorlayacak. Peki Vista'nın gücünü dizginlemenin bir yolu yok mu? Bazı ince ayarlar ile mümkün.

Windows Vista'nın sisteminizi yavaşlatacağını mı düşünüyorsunuz? Merak etmeyin, yeni işletim sisteminiz kaynak kullanımı konusunda o kadar da bencil değil. Üstelik hem birkaç ufak ayarla sisteminizin kaynaklarını daha verimli kullanabiliyorsunuz, hem de Vista daha önceki Windows sürümlerinde olmayan yönetim araçlarıyla, bilgisayarınızın donanımı arasında çok daha başarılı bir köprü görevi üstleniyor.

Gelin, Vista ile gelen ve performans – ince ayar meraklılarını sevindirecek bazı yeni özellikleri gözden geçirelim; daha iyi performans için yolunuzu açacak birkaç da ipucu sunalım.

VISTA BASIC

Görsellikten feda edip, bellekten kazanın

Sisteminizin donanım konfigürasyonu düşükse, siz de Vista ile çalışırken performanstan yana sıkıntılıysanız, ilk el atacağınız şey Aero Glass arayüzü olmalıdır. Doğru, bu arayüz olmadan Vista gösterişinden çok şey kaybediyor ama sistem kaynaklarınız da bir o kadar rahatlıyor. Sisteminiz özellikle bellek açısından kısıtlıysa yapabileceğiniz güzel bir tercih, masaüstü seçeneklerinden Aero değil de Vista Basic görünümünü seçmeniz olacaktır. Bu durumda hem masaüstünüz Vista görünümünü koru-

yacak, hem de sisteminiz eskisine göre biraz daha hızlı yanıt veriyor olacak. Aradaki fark az değil, Aero arayüzü çalışırken 55 MB civarı bellek kullanan

Yanama Adı	Kullanıcı	CPU	Bellek (Ö...)	Açıklama
explorer.exe	OzanAli	94	32,292 K	Windows Gezgin
smss.exe	OzanAli	00	18,088 K	Masaüstü Pencere Yön...
csrss.exe	OzanAli	00	14,680 K	Windows Kloner Çubuğu
AcroRd32.exe	OzanAli	00	3,932 K	Adobe Reader 8.0
MSAGUI.exe	OzanAli	00	2,420 K	Windows Defender Use...
taskmgr.exe	OzanAli	02	1,888 K	Windows Görev Yöneticisi
vispnts.exe	OzanAli	03	1,568 K	Microsoft Tablet PC İnp...
SnippingTool...	OzanAli	00	1,388 K	Kırma Aracı
taskmgr.exe	OzanAli	00	1,104 K	Görev Zamanlayıcısı Alt...
Babylon.exe	OzanAli	00	1,084 K	Babylon Information Tool
csrss.exe	OzanAli	00	912 K	Messenger
memmgr.exe	OzanAli	00	736 K	Media Center Tray Appl...
winlogon.exe	OzanAli	00	568 K	
ehtray.exe	OzanAli	00	528 K	

GÖRSELLİĞİN BEDELİ Aero'nun cam efektleri güzel ama pencereleri çizen uygulama fazla bellek harcıyor.

Vista'yı kurmadan önce hafifletin: vLite

Masaüstü Pencere Yöneticisi (sistemde DWM.EXE adıyla görülür), o efekt zenginliğinden vazgeçerseniz 5 MB'ın altında bellek kullanmaya başlıyor. 1 GB bellekli sistemlerde bu durum sorun yaratmayacaktır, ama özellikle 512 MB bellekli sistemlerde, belleğin 50 MB kadarını pencere efektlerine ayırmak bize pek mantıklı değil.

ÇİFT KANAL BELLEĞE DİKKAT

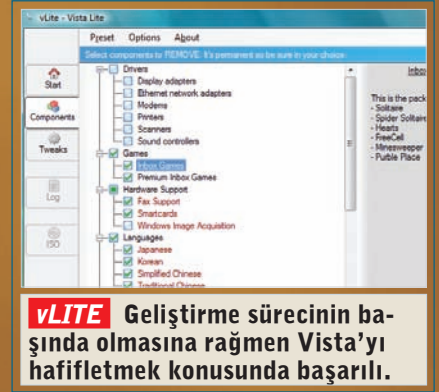
Perfomans için bellek optimizasyonu şart

Windows Vista'nın özellikle belleğe eskisinden çok yüklenen bir işletim sistemi olduğundan bahsettik. Bellek miktarınız ne olursa olsun, bellek performansınızı en üst düzeyde tutmak için mutlaka çift kanal bellek erişiminin etkin olmasını sağlayın. Bu konu özellikle anakarta tümleşik grafik işlemcisi bulunan sistemler için önemli, çünkü bu sistemlerde zaten işlemciyle grafik işlemcisi aynı bellek modüllerinden yararlanabilmek için rekabet halindeler. Vista'da masaüstünde çalışırken de grafik işlemcisi yoğun olarak kullanılacağından, işlemcilerin bellek gereksinimi rahatlatmak gerekiyor. Bu yüzden,

Sistemlerinden maksimum performansı elde etmek için Windows XP'yi karıştıranların en büyük yardımcısı, Windows'u sistem kurulmadan önce hafifleten nLite uygulamasıydı. nLite, Windows XP'nin kurulum dosyaları üzerinde işlem yaparak istemediğiniz özelliklerin kurulum sırasında pas geçilmesini sağlıyor, sonuçta bellek ve disk kullanımı açısından çok daha iddialı XP kurulumları oluşturuyordu. nLite uygulamasını olgunluk noktasına ulaştıran amatör programcı, şimdi zaman kaybetmeden aynı uygulamayı Vista'ya uyarlamaya koyuldu ve vLite uygulamasının ilk deneme sürümlerini kullanıma sundu.

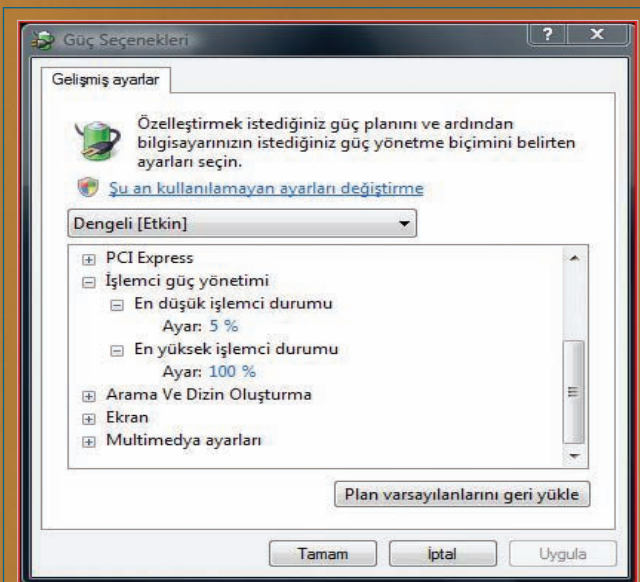
vLite, önceden sabit diskinize kopyaladığınız Vista kurulum dosyaları üzerinde çalışıyor ve sistem kurulduğu zaman yer almasını istemediğiniz özellikleri, dosyalardan çıkartıyor. Gerek duymayacağınız birçok özelliği, yer vermek istemediğiniz cihaz sürücülerini ve benzer özellikleri ortadan kaldırmanız mümkün. Ayrıca, sistemde çalışmasını istemediğiniz servisleri daha kurulum başlamadan kapatabiliyorsunuz. Hatta dilerseniz birçok özellikten fedakârlık ederek Vista'nın kurulum dosyalarını

CD'ye sığacak kadar ufaltabiliyorsunuz. www.nliteos.com sitesinden ücretsiz sunulan vLite kullanımı kolay bir uygulama değil ve daha çok konunun meraklılarına hitap ediyor. vLite ile yaptığınız ince ayarlar, size hem daha hızlı kurulan bir Vista sağlıyor, hem de disk ve bellek konusunda sistemi oldukça rahatlatıyor. Yalnız hatırlatalım, vLite yeni hayata geçmiş bir proje ve çok hızlı bir gelişme süreci yaşıyor. Sisteminizi optimize etmek için vLite ile çalışırken, uygulamanın henüz test sürecinde olduğunu unutmanız gerekiyor.

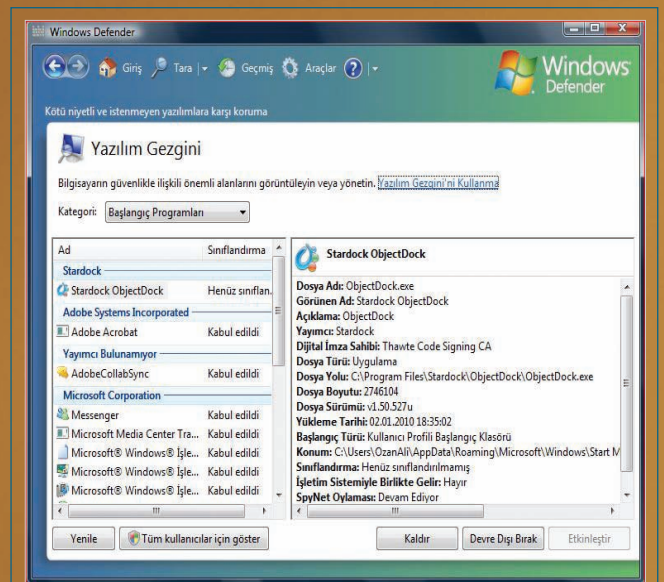

sisteminizin bellek yapısını gözden geçirin ve mutlaka çift bellek modülü kullanarak, çift kanal üzerinden bellek erişimini etkinleştirin. Bu konuda anakartınızın ya da dizüstü bilgisayarınızın kullanım kılavuzu size destek olacaktır. Sisteminizin şu anda çift kanal

bellek erişimi kullanıp kullanmadığını kontrol etmek için, www.cpubid.com adresinden indirebileceğiniz minik uygulama CPU-z size yardımcı olabilir. Uygulamanın *Memory* panosunda, çift ya da tek kanal bellek erişimi kullandığınızı görebilirsiniz. →

KONTROL Windows, daha önce işlemciye hiç bu kadar hükmetmemişti. Vista ile güncel işlemcilerin en yüksek çalışma hızlarını sınırlayabiliyorsunuz.

HIZ Açılış hızlandırmak ve ziyan olan belleği geri kazanmak için ilk adım, açılıştaki gereksiz uygulamaları Windows Defender ile devre dışı bırakmak.

Gereksiz servisleri kapatın

Windows XP gibi Windows Vista da çalışmaya başladığında arka planda hizmet için bekleyen birçok servis bulunduruyor. Bu servislerden bir kısmı her zaman çalışır halde olmak zorunda ama bazılarını sadece gerektiğinde çalıştırabilir, bazılarınıysa asla kullanmayacağınız için tümünden kapatabilirsiniz. Ofis ortamında çalışanlara sistemleri üzerinde bu tür değişiklikler yapmalarını pek önermeyiz ama özellikle ev kullanıcılarının kapatabilecekleri çok sayıda servis bulunuyor. Kullanmayacağınız için kapatacağınız her servis, size boş bellek alanı ve kimi zaman da artan güvenlik olarak geri dönecektir. Bilgisayarını evinde kullanan ve internet, ofis uygulamaları, oyun, multimedya gibi işlerle uğraşan bir kullanıcının gerektiğinde çalışır hale getirebileceği ya da tümünden kapatabileceği servislerden birkaçını aşağıda listeliyoruz. Sisteminizdeki servislerin yönetimi için Denetim Masası altından *Yönetim Araçları* paneline girmeniz gerekiyor. Servislerin sistemden sisteme farklılık gösterebileceğini ve kimi uygulamaların kimi servisleri şart koştuğunu unutmayın. Örneğin Print Spooler servisini kapattığınızda, sisteminize bağlı tüm yazıcılar bir anda kaybolacaktır. Biz size kapatılması çoğunlukla güvenli olan servisleri listeliyoruz ama eğer daha ince ayarlar yapmak isterseniz adım adım ve dikkatli çalışmanızı öneririz.

- ▶ **Digital ID Management Service:** MP3 çalar gibi araçlarınız yoksa çalışması gereksizdir, başlatma şekli *Manual / Elle* seçebilirsiniz.
- ▶ **Distributed Link Tracking Client:** Ağ ortamında değilseniz kapatabilirsiniz. Group Policy Client: Tek kullanıcı ev sistemlerinde kapatılabilir.
- ▶ **IKE and AuthIP IPSec keying modules:** VPN tipinde ağ yapıları kullanmıyorsanız kapatabilirsiniz.
- ▶ **Infrared monitor service:** Sisteminizde bir kızılötesi alıcı yoksa kapatabilirsiniz.
- ▶ **IP Helper:** IPv6 tipinde bir ağ kullanmıyorsanız, devre dışı bırakabilirsiniz.

Peer Name Resolution Protocol:

- ▶ **Peer Networking Identity Manager:** Henüz pek kullanımı olmayan, P2P benzeri bir altyapıyı oluşturan bu servisleri kapatabilirsiniz.
- ▶ **Offline Files:** Eğer Windows'un Çevrimdışı Dosyalar özelliğini kullanmıyorsanız, kapatabilirsiniz.

- ▶ **Tablet PC Input Service:** Sadece TabletPC bilgisayarlara gerekli olan bu servis sisteminizde çalışıyorsa, kapatabilirsiniz.
- ▶ **PnP-X IP Bus Enumerator Service:** Henüz pek örneğine rastlanmayan PnP-X tipi bir ağ donanımınız yoksa, kapatabilirsiniz.
- ▶ **Remote Registry:** Sadece büyük firmaların ağ ortamlarında, sistem yönetimi gerekli bir servistir, evinizdeki sistemde sorunsuzca kapatabilirsiniz.
- ▶ **Secondary Logon:** Tek kullanıcı bir ev sisteminde kullanılması çok gerekli değildir.

Server:

- ▶ **Workstation:** Her iki servisin de sıradan bir ev kullanıcısı için pek etkisi yoktur, sisteminizin kullanıcı ayarlarını yaptıktan sonra bu servisleri kapatabilirsiniz.
- ▶ **Software Licensing Service:** Bu yeni yazılım lisansı servisi şu anda çok az yazılım tarafından kullanıldığından kapatabilirsiniz ama ileride sorun yaşatabilir.

SSDP Discovery Service:

- UPnP Device Host: Eğer UPnP tipinde bağlantıları destekleyen donanımlarınız yoksa bu iki servisi kapatabilirsiniz.
- ▶ **TCP/IP NetBIOS Helper:** Artık çok az rastlanan NetBIOS tipi bir ağa bağlı değilseniz mutlaka kapatmanız gereken bir servistir.
- ▶ **WebClient:** Eğer bilgisayarınızda web sitesi tasarımı gibi işlerle uğraşmıyorsanız ya da internet üzerindeki bazı sunucuları sisteminize klasör olarak bağlamadıysanız, devre dışı bırakabilirsiniz.
- ▶ **Windows Error Reporting Service:** Eğer sisteminizin yaşadığı sorunları Microsoft'a rapor etmesine gerek duymuyorsanız, kapatabilirsiniz.
- ▶ **Windows Image Acquisition (WIA):** Bilgisayarınıza bağlı bir web kamera, dijital fotoğraf makinesi ya da tarayıcı yoksa kapatabilirsiniz. Yalnız, daha sonra sisteminize bu tür bir cihaz eklemek isterseniz, önce bu servisi etkinleştirmeniz gerekecektir.
- ▶ **Windows Search:** Vista'nın hayli gelişkin arama özelliğini kullanmayacaksanız bu servisin size bir getirisi olmayacaktır.
- ▶ **Windows Time:** Bilgisayarınızın saatini internet üzerindeki bir sunucudan güncellemek gibi bir amacınız yoksa kapatabilirsiniz.

YENİ KAYNAK YÖNETİCİSİ

Kaynaklarınızı daha yakından inceleyin

Vista'da Görev Yöneticisi uygulamasına giriş için bir değil, iki tıklama gerekiyor. [CTRL+ALT+DEL] tuşlarına dokunarak doğrudan görev yöneticisine girememek ince ayar meraklılarının canını sıkacaktır ama Microsoft Vista'ya görev yöneticisine bağlı öyle bir araç eklemiş ki, bütün sorunları affettirebilir. Görev Yöneticisi'nin *Performans* kısmında, *Kaynak İzleyicisi* şeklinde yeni bir düğme göreceksiniz. Bu düğmeye tıklarsanız, ince ayar sevenler için gerçekten çok iyi bir yardımcı açılacak.

Bu yeni araçta, hangi uygulama ve servisin işlemciyi ne kadar meşgul ettiği, ne kadar bellek kullandığı ve kaç ke-re disk işlemi yaptığı gibi detayların tümü elinizin altında. Arka planda çalışan uygulamalardan birinin sistemi gereğinden fazla yavaşlattığını mı düşünüyorsunuz? İşte bu konuda araştırmalarınıza başlamanız gereken yer bu yeni kaynak yöneticisi.

SES KALİTESİ

Ses araçlarına tam kontrol

Windows serisinin şimdiye kadar ses konusunda pek yetenekli olduğunu söyleyemeyiz, ama Vista bu durumu değiştiriyor. Öncelikle, Vista sayesinde 5.1 ve 7.1 kanal gibi çevresel ses sistemlerinin kurulumu çok daha kolaylaşmış durumda. Eğer anakartınızda HD Audio sistemi varsa, Vista bu ses sistemlerinin kurulumu için bir yardımcı araç sağlıyor ve her kanalın ses verip vermediğini birer birer test edebiliyor. Üstelik, Vista kontrol panelinde ses kartınızın özelliklerine girerseniz, ekolayzır, ortam efektleri, ses şiddeti sabitleyici gibi daha önce rastlamadığımız gelişmiş ses özelliklerinin artık ek araçlar gerektirmeden, Windows'un kendisi tarafından desteklediğini göreceksiniz.

CD/DVD yazmak çocuk oyuncağı

Windows Vista, CD / DVD yazma işlemi nasıl olmalı sorusuna, sahip olduğu araçlarla ve etkileyici yenilikleriyle en güzel yanıtı veriyor.

Verileri boş bir CD ya da DVD üzerine aktarmak, günümüzde bir bilgisayar kullanıcısı için olmazsa olmaz işlemler arasında yer alıyor. Standart bir kullanıcı bile ister yedekleme, ister anıların depolanabileceği albümler için olsun, CD / DVD yazma işlemini hemen her gün en azından bir kez tekrarlamak zorunda kalabiliyor.

Windows XP'de bulunan CD / DVD yazma araçları, Vista'da da yerlerini almış. Ancak bu araçlar, artık daha önce hiç olmadıkları kadar güçlü ve çok sa-

yıda farklı seçenek ile zenginleştirilmiş durumda.

BİÇİMLENDİRME SEÇENEĞİ

Canlı Dosya Sistemi ile farklı bir yazma deneyimi

Vista'nın CD ve DVD yazma konusunda getirdiği en büyük yenilik, hiç kuşkusuz UDF, yani Canlı Dosya Sistemi desteği. Eğer Windows XP'nin araçlarını kullanarak CD ya da DVD yazdıysanız, sadece Ana Kopyalı Disk Biçimi'nin

(ISO) desteklendiğini de mutlaka fark etmişsinizdir. Ana Kopyalı disk biçimi kullanıldığında, kopyalanacak olan dosyalar öncelikle belli bir alanda depolanır ve hepsi birden aynı anda medya üzerine yazılır. Müzik CD'leri gibi çok sayıda dosya içeren diskleri yazmak için uygun olan bu biçim, eski bilgisayarlarla ve CD / DVD oynatıcılar gibi aygıtlarla sorunsuz olarak çalıştırılabilir.

Canlı Dosya Sistemi ise, Ana Kopyalı Disk Biçimine oranla çok daha hızlı bir biçimde kopyalama imkânı sunuyor. Canlı Dosya Sistemi ile biçimlendirilmiş bir medyaya yazılacak olan dosyalar, basit bir sürük - bırak işlemi ile kopyalanabiliyor.

UDF Mİ, ISO MU?

İki biçimlendirme seçeneği arasındaki farklar

Bu iki biçim arasındaki farkı daha iyi anlayabilmek için küçük bir örnekten yararlanabiliriz. Sabit diskinizde farklı farklı klasörlerde bulunan 50 farklı dosyayı CD ya da DVD üzerine yazmak istiyorsunuz.

Eğer bu işlemi Ana Kopyalı Disk Biçimini kullanarak yaparsanız, öncelikle her bir dosyayı CD / DVD sürücü simgesinin üzerine sürüklemeniz gerekir. Ancak bu işlem sırasında dosyalar medya üzerine yazılmaz; aslında belli bir sabit disk alanında toplanır. Doğal olarak da belli büyüklükte bir sabit disk alanına ihtiyaç duyulur. Tüm dosyalar toplandığında, *Diske Yaz* düğmesine tıklayarak yazma işlemi başlatılır.

Canlı Dosya Sistemi'nde ise, dosyaların belli bir yerde toplanması gibi bir durum söz konusu değil. Bu biçim kullanıldığında, CD / DVD yazıcı USB bellek veya disket gibi çalışır. Dosyayı CD / DVD sürücü simgesinin üzerine sürüklediğiniz an yazma işlemi başlar. Kısacası Canlı Dosya Sistemi, gerek duyduğunuz an herhangi bir dosyayı ya da dosya grubunu en kısa yoldan kopyalayabilmemiz için uygun bir biçimdir. Ancak XP öncesi Windows sürümlerinde ya da CD / DVD oynatıcılar gibi aygıtlarda uyum sorunlarının yaşanacağını da bilmeniz yarar var. Canlı Dosya Sistemi ile üzerine veri yazılan bir CD / DVD,

Farklı sürümler

Fotoğraf Galerisi, Media Player 11 ve Media Center

Yazma işlemini önemli oranda hızlandıran Canlı Dosya Sistemi, Vista'da dört farklı sürümüyle karşımıza çıkıyor. Medyayı biçimlendirirken seçeceğiniz sürüm, hazırladığınız kopyanın kullanım alanı dikkate alınarak seçilmek zorunda. Bu dört UDF sürümünü şu şekilde özetleyebiliriz:

- **1.02:** Bu sürüm, Windows 98 ile birlikte birçok Macintosh bilgisayarda da okunabilir.
- **1.5:** Bu sürüm Windows 2000, Windows XP ve Windows Server 2003 ile uyumludur. Diğer Windows sürümleri ve Macintosh sistemler ile uyumsuzluk yaşanabilir.
- **2.01:** Bu sürüm Windows XP ve Windows Server 2003 ile uyumludur. Windows 98, Windows 2000 ile ve Macintosh sistemlerle uyumsuzluk yaşanabilir.
- **2.5:** Bu sürüm Vista için tasarlanmıştır ve önceki Windows sürümleri ile uyumsuzluk yaşanabilir.

her yazma işleminden sonra kapatılmaz; aksi halde diğer bir bilgisayarda kullanılamayabilir.

Her kapatma işlemi medya üzerinde belli bir alana ihtiyaç duyar. Ana Kopyalı Disk Biçimi ile yazılan medyaların kapatılması gerekmez; bunlar diğer bilgisayarlarla otomatik olarak uyumludur. Bu yüzden de, Ana Kopyalı Disk Biçimi kullanarak yaptığınız oturumu kapatmak için herhangi bir seçenek görmezsiniz. Canlı Dosya Sistemi kullanılırken ise, diski başka bir bilgisayarda veya oynatıcıda kullanabilmek için geçerli oturumu kapatma seçeneği sunulur.

ÇOKLU YAZMA

Tüm cihazları aynı anda kullanmak hayal değil

Vista'nın CD / DVD yazma işlemi için sunduğu tek yenilik Canlı Dosya Sistemi değil. Artık sisteme bağlı olan tüm yazıcı cihazları aynı anda kullanma şansına sahibiz. Windows XP, sistemde kaç adet CD / DVD yazıcı olursa olsun, aynı anda bunlardan sadece birini kullanmamıza izin veriyordu. Ayrıca bir dosyaya sağ tıklayıp menüden *Gönder* satırı üzerine gelindiğinde, listede sadece atanmış olan cihaz gözüküyordu. Vista kullanıcıları ise böyle bir kısıtlamayla karşılaşmıyorlar. Örneğin sisteminizde bir CD yazıcı, bir de DVD yazıcı bulunduğunu varsayın. Bu iki yazıcıyı aynı anda kul-

lanma, dolayısıyla aynı anda iki farklı optik medya üzerine veri kaydetme şansına sahipsiniz. Üstelik bu iki işlem için farklı dosya biçimlerini kullanmanız da mümkün. *Gönder* menüsü ise, Vista ile sisteme bağlı olan tüm CD / DVD yazma cihazlarını listeleyebiliyor. Yani bu menü yardımıyla sadece varsayılan olarak atanmış olan cihaza değil, mevcut tüm cihazlara kolaylıkla ulaşabiliyoruz.

Diğer Yollar

Fotoğraf Galerisi, Media Player 11 ve Media Center

Windows Fotoğraf Galerisi adı verilen resim dosyası görüntüleme uygulaması aracılığıyla da, CD / DVD yazmanız mümkün. Bir resim dosyasını uygulama ile açtığınızda, üst bölümdeki menüde *Yaz* seçeneğinin bulunduğunu hemen göreceksiniz.

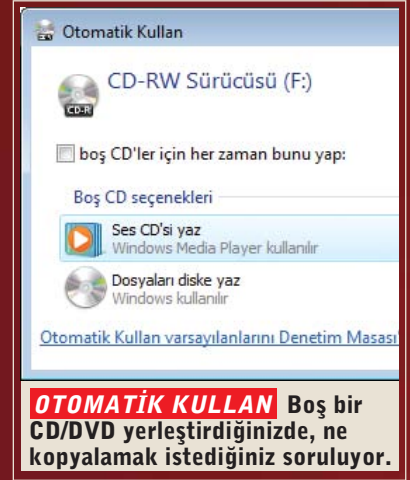
Bu seçeneğe tıklarsanız sizi iki farklı CD / DVD yazma alternatifi karşılayacak. Bunlardan ilki olan *Veri Yazma*, standart bir veri CD'sine dosyaları eklemenizi sağlar. *Video Yazma* seçeneğini seçtiğinizde ise, derginin diğer bölümlerinde ayrıntılı olarak incelediğimiz Windows DVD Maker uygulaması açılır ve birçok DVD oynatıcıda kullanılabileceğiniz özel bir DVD hazırlamaya başlayabilirsiniz.

CD / DVD yazmak isteyenlerin takip edebileceği diğer bir yol ise Windows Media Player 11'den geçiyor. Yazıcı cihaza boş bir CD ya da DVD yerleştirdiğinizde ekranda açılan pencere, *Ses CD'si Yaz* seçeneği için zaten Media Player'ı kullanır. Media Player, özellikle müzik CD'si hazırlamak isteyenler için son derece geniş bir seçenek yelpazesi sunuyor.

Tabii bu gelişmiş multimedya aracını sadece müzik CD'leri oluşturmak için kullanmak zorunda da değilsiniz. Dileyenler, veri CD ya da DVD'leri için de Media Player'ı kullanma şansına sahipler. Son olarak, Windows Media Center yardımıyla da CD / DVD işlemlerini yapabileceğini söylemekte yarar var. Me-

dia Center'ın etkileyici arayüzünü kullanarak hem normal bir müzik setinde dinleyebileceğiniz CD'leri oluşturabilir, hem de verileri CD / DVD üzerine aktarabilirsiniz. ■

Cem Sinanoğlu, cemsinanoglu@chip.com.tr

Office 2007 ofislerde

Sadece ciro ya da kârlılık değil Ar-Ge'ye ayırdığı kaynaklarla da en tepedeki şirketlerden biri olan Microsoft, Office 2007 ile hayatı epey kolaylaştıracak.

New York'ta 6-7 Mayıs'ta gerçekleşen Office 2007 lansmanında yazılımın genel yapısı ve bileşenlerdeki değişiklikler hakkında önemli bilgiler verildi. Şu anda incelediğimiz 60 günlük deneme sürümünde tüm bu yenilikleri bizzat kullanma şansı bulduk. Ürünün son kullanıcılarla raflarda buluşması ise lansmandan sonra gerçekleşecek. Microsoft, Office 2007'nin arayüzünü geliştirirken bu konuda gönüllü 400 binden fazla kullanıcıyla işbirliği yapmış. Buna göre kullanıcıların en çok kullandığı ya da sık erişmek istediği işlevler, istatistik olarak toplanan veriler doğrultusunda yeni bir arayüz yaratma çalışmasında anahtar rol oynamış. Bu konuda oldukça

detaylı sonuçlar elde edilebilmiş. Bu sonuçlar arasında belki de en çarpıcı olanı, kullanıcıların mevcut işlevlerin sadece %5'ini kullandığı bilgisiydi. Microsoft bu verilerden hareketle daha homojen, verimli ve keyifli bir kullanım için gereken çalışma ortamını yaratmak adına yeni sürümde elinden geleni yapmış.

Her şeyden önce, tüm genel arayüz daha sık bir görünüme bürünmüş. Kullanılmayan hatta farkında olunmayan özellikler daha göz önüne getirilirken sık kullanılan özelliklere erişim de hızlanmış. Yeniden tasarlanmış 3B parlak düğme ve kutular ilk bakışta dikkat çekiyor. Bunun dışında Ribbon (kurdele) adındaki yapı, yeni arayüzün temelini oluşturuyor.

Kurdelenin hikmeti: Ribbon, çeşitli obje ve işlevleri kapsayan sekme-lerden oluşuyor. Her sekme kendi içinde farklı menü ve simgeler barındırıyor.

KULLANICI DOSTU

Office 2007 ile gelen Ribbon (kurdele)

Basitçe söylemek gerekirse, Ribbon gelişmiş özelliklere sahip kişiselleştirilebilir bir araç çubuğu aslında. Ribbon üzerinde, kullanım sırasında sıkça ihtiyaç duyacağınız işlevleri simge şeklinde görebilirsiniz. En güzeliyse fontları gerçek zamanlı olarak görebilmek. Yani diyelim ki yazınızdaki fontu değiştirmek istiyor-

sunuz. Herhangi bir metin seçmeden sadece ilgili fontun üzerine fare ile gelmek ve değişikliği tüm metin üzerinde izlemek mümkün. Benzer gerçek zamanlı biçim değişikliklerini farklı işlevlerle de görmek olanak dâhilinde. Ayrıca Ribbon üzerindeki simgelerin küçük ve belirsiz değil de ait oldukları işlevi anlatan bir görünüme sahip olması, kullanımda ciddi anlamda kolaylık sağlıyor. Bu simgeler arasında bulunan “Galeri”ler” yaratacakları kompozisyon değişikliğini gösteren bir simge düzenine sahip. Ribbon’un hoş bir özelliği de ana pencerenin küçülmesi durumunda simgelerin işlevselliği bozmayacak bir mantıkla küçülmesi, hatta bazı durumlarda iç içe geçmesi. Benzer şekilde çözünürlüğü yükselttiğinizde Ribbon kendini geliştirip içeriğini zenginleştirerek daha fazla menü ve simgeye ev sahipliği yapıyor.

ORTAK ÇALIŞMA

Open XML tabanlı yeni bir biçim geliyor

Office 2007 .docx uzantılı yeni bir biçimle geliyor. Yazılım paketi içindeki farklı programlar bu biçim sayesinde birbirleriyle daha iyi ve doğru bir şekilde anlaşabiliyor. Office 2007 lansmanı sırasında Microsoft, sık sık farklı alanlardaki (fiziksel ya da elektronik olarak) kişilerin ortak bir noktada buluşup beraberce çalışabilmesine büyük önem verdiğinin altını çizdi. Bu biçimse esnek yapısıyla kullanıcılara bu noktada

PRATİK ARAÇLAR Özellikleri değiştirmek için yazı içinde herhangi bir seçim işlemi gerçekleştirmek yeterli oluyor. Gerekli araç seçim üzerinde açılıyor.

önemli avantajlar sağlıyor. Yeni biçimin dışında, zengin SharePoint ve InfoPath özellikleri, Word’de yazdığınız blog’unuzu anında yayınlatabilmeniz gibi gelişmelerin altında bu anlayış yatıyor. Böylece internet ya da intranet içinde ya da şirket içindeki bir sunucu üzerinde bulunan ortak alanda, kişiler ya da gruplar aynı proje dahilinde kolayca ortaklaşa çalışmalar yapabilecek. Kişisel kullanım açısından baktığımızdaysa örneğin Word’de yazdığınız blog’unuzu anında yayınlatabilmeniz, kolay ve hızlı iletişim düsturunun bir başka izdüşümü. Docx uzantılı herhan-

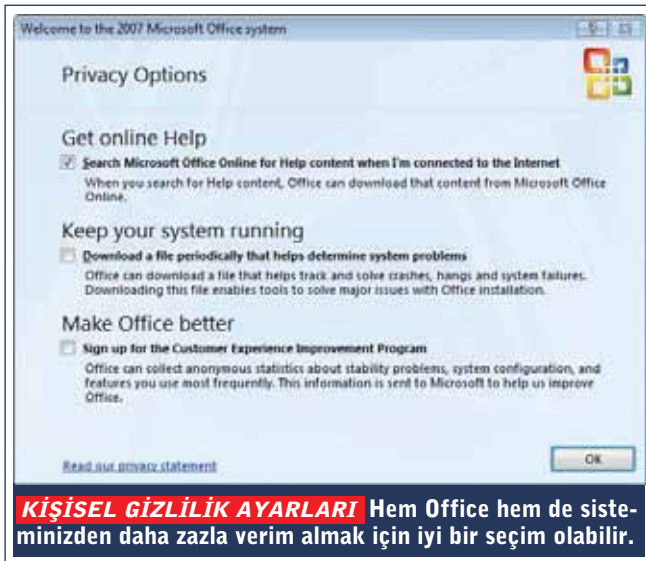
gi bir dosyanın uzantısını ZIP olarak değiştirdikten sonra karşımıza çıkan klasör ağacı, dosyayı oluşturan temel bileşenleri barındırıyor.

Ayrıca içeriği değiştirirken sağlanan kolaylıklar verimi önemli ölçüde artırıyor. Yeni biçim üzerinde yapılan değişikliklerin kolayca izlenebilmesi de sunulan avantajlardan bir diğeri.

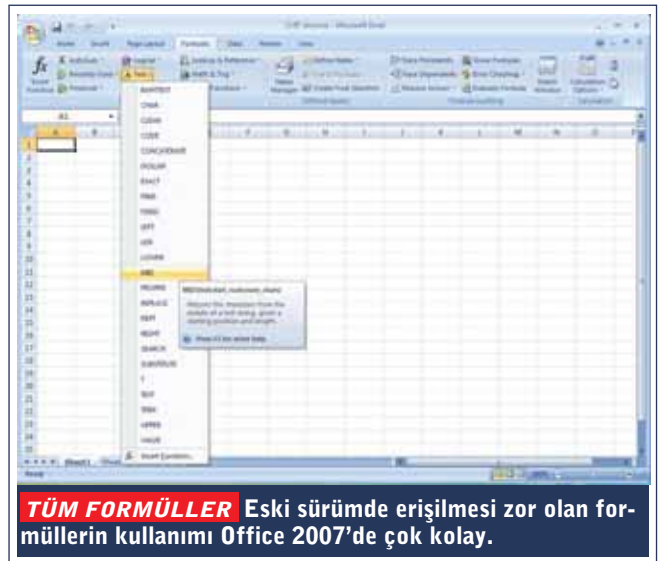
TASARIM DESTEĞİ

Şablon konusunda sıkıntı çekmeyin

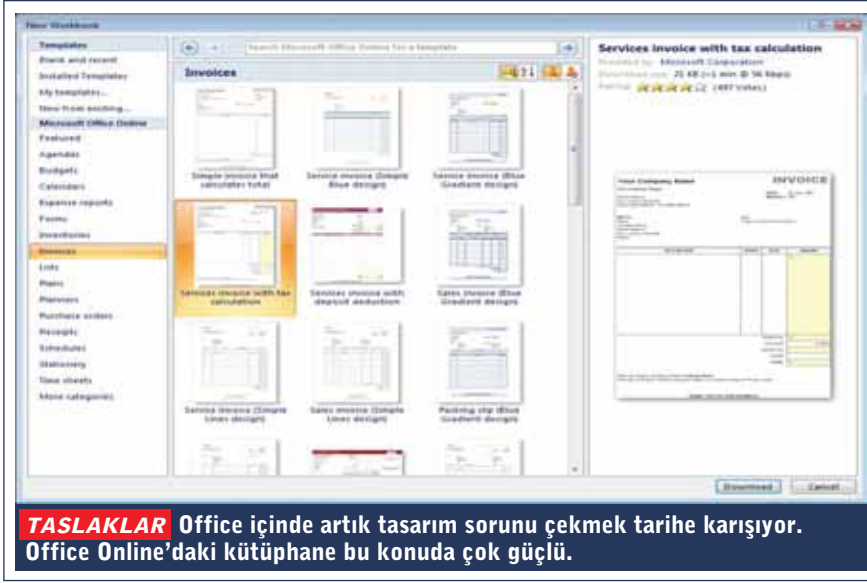
Özellikle sunumlarda ya da tablolarla-

KİŞİSEL GİZLİLİK AYARLARI Hem Office hem de sisteminizden daha fazla verim almak için iyi bir seçim olabilir.

TÜM FORMÜLLER Eski sürümde erişilmesi zor olan formüllerin kullanımı Office 2007’de çok kolay.

da kullanılan grafikler konusunda Office 2007'de hem estetik hem de işlevsel açıdan önemli gelişmeler var. Diğer bir deyişle veri görselleştirme konusunda Microsoft yazılımcılarının epey uğraştıklarını söylemek mümkün. Outlook'ta hoşumuza en çok giden özelliklerden biri, kuşkusuz takvim ve kişisel çalışma planı oluşturma konusundaki gelişimlerdi. Randevularınızı ve çalışma planınızı içeren kişisel takviminizi e-posta yoluyla paylaşabilmeniz, iletişim olanaklarını artırıyor.

Böylece ortaklaşa plan-program yapmak ve strateji belirlemek daha kolay hale gelmiş. Office 2007 içindeki Diagnostics aracı sayesinde bellek, uyumluluk, güncelleme ve diskteki olası problemler kolayca denetlenip belirleniyor ve üretilen çözümler kullanıcıya

sunuluyor. Ayrıca RSS okuyucusu sayesinde önemli ölçüde "dışa açılım" ve otomasyon söz konusu. Office 2007 daha kullanıcı dostu bir hale gelirken, çevrimiçi özelliklerde de gelişmeler var.

OFFICE 2007

Ofis ortamları için taze kan

Ürünle gelen şablonlar size yetmiyorsa internette sürekli güncellenen şablon veritabanı içinden size en uygun olanı bulmanız çok kolay ayrıca kullanım sırasında yaşadığınız problemlerin çözümüne ulaşırken başvuracağınız ilk kaynak yine Office Online olacak. Zira sitede bulunan ve sürekli güncellenen çözümler ya da ipuçları çalışma veriminizi epey artırabilir.

Office 2007 sayısız yenilikle geliyor ve bu yenilikler sadece ortalama ofis kullanıcısını değil, yazılım geliştiricileri ya da kurumsal kullanıcıları da önemli ölçüde ilgilendiriyor.

Örneğin Office Live, KOBİ'ler için internet üzerinde harika bir ortam sunuyor. Şablonlar ve ilgili araçlar sayesinde ticari web sayfaları yaratmak, güncellemek, site trafiğini ve diğer istatistikleri incelemek için çok fazla deneyim gerekmiyor.

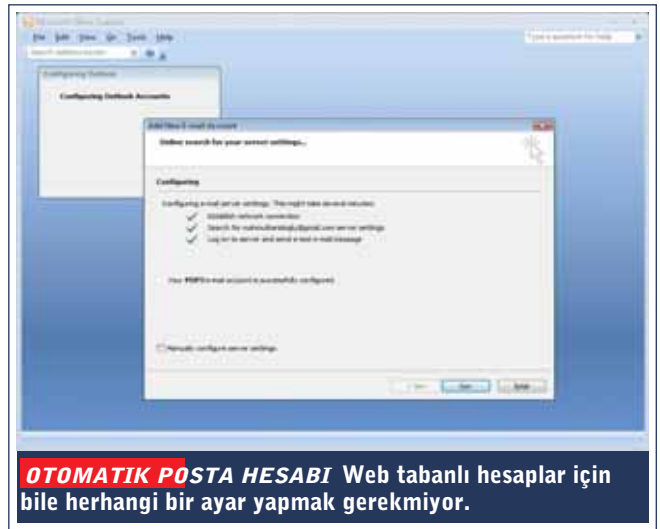
Buna ek olarak, çevrimiçi satış sitelerine otomatik olarak bağlanıp satılmak istenen ürünü listelemek mümkünse de, şu an için bu özellik sadece ABD'de kullanılabilir.

Office 2007 basit bir makyajla ortaya konan eski bir ürün değil. İstatistikler doğrultusunda çalışma verimini artırma amacıyla yeniden şekillendirilmiş önemli bir yeni sürüm. Eklenen yeni özelliklerin sayısı bir hayli fazla.

Deneyimli bir Office kullanıcısıysanız "keşke şöyle olsaydı" dediğiniz pek çok şeyin Office 2007'de hâlihazırda "öyle olduğunu" fark edeceksiniz; hatta belki de "ben söylemişim zaten" diyeceksiniz. Deneyimsiz bir kullanıcıysanız, alet işler el övünür misalinde hızlı ve etkin çalışmanın keyfine varırken, hazırladığınız sunumlarla yarattığınız etki yüzünüzü güldürecek.

Ocak 2007'de satışa sunulacak olan Office 2007, çalışma alışkanlıklarımızı değiştirecek fakat bundan dolayı kimse şikâyet edeceğini sanmıyoruz. ■

Şahin Ekşioğlu, esahin@chip.com.tr

CALL OF DUTY 3

Bir kez daha siperlerden çıkma vakti geldi!

Call of Duty'nin ilk oyunundan beri oyun severler, dünyanın dört bir yanında geçen maceraların hepsine büyük bir keyifle katıldılar. Oyunun üçüncüsünde ise heyecan bu kez daha özel bir noktaya, Normandiya'ya odaklanmış. Toplam 88 gün süren ve Paris'in tekrar ele geçirilmesine kadar devam eden senaryo boyunca, İngiliz, Amerikan, Kanadalı ve Polonyalıların saflarında yer alacaksınız. Bundan önceki oyunlarda Amerikan ve İngiliz saflarında defalarca savaşmış olan oyuncular için, Call of Duty 3'ün ilgi çekici ilk detaylarından biri Kanada ve Polonya ordularına dâhil olmak.

Polonyalılara merhaba deyin!

Sayırsız benzer oyunun piyasada olmasının nedeni tabii ki çok büyük talep olması. Bu büyük talep oyun üreticilerini benzer oyunlar yapmaya zorlarken, çoğu zaman sıradanlık tuzağına takılmadan geçemiyorlar. Farklılık yaratacak detaylar düzgün şekilde oyuna eklenme-

diğinde ise, uzun zamandır merakla beklenen bir oyun hayal kırıklığı yaratmıyor. Fakat Call of Duty 3, Kanada ve Polonya saflarını oyunculara sunmanın ötesinde önemli bir konuda daha benzerlerine üstünlük sağlıyor. Bu konuda askerlerin sadece birer grafikten öte, o savaş içinde yer alan birer insan olduğunun vurgulanabilmesi. Gerçekten de oyunu oynadığınız süre boyunca askerinizi ile beklentilerinizin ötesinde bir özdeşleşme kuracak ve yanı başından geçen kurşunların yarattığı korkuyu onunla paylaşacaksınız.

Zeki düşmanlar

XBOX 360'ın sağladığı avantajları en üst seviyede kullanan oyun, farkını yapay zekada da ortaya koyuyor. Aynı Call of Duty 2'de olduğu gibi hem müttefiklerin hem de düşmanların yapay zekaları son derece gerçekçi. Artık video oyunlardaki saçma kararlar veren düşmanların çağı kapandı. Örneğin düşmanlarınızı basit tuzaklara düşürmek pek de kolay

değil. Eğer onlara karşı avantajınızı artırdığınızı hissetmeye başlarsanız, emin olun düşmanınız da bunu hissedecek ve daha iyi siper alabileceği bölgelere çekilecek. Benzer şekilde size atılan el bombalarını patlamadan önce geri göndermenin keyfini yaşadığınız bir anda, az önce fırlattığınız diğer bir el bombasının tam yanınıza düştüğünü gördüğünüzde şaşırmasanız iyi olur.

Görsel şölen

Ve tabii ki bu sayfada gördüğünüz grafikler de üzerinde konuşulmayı sonuna kadar hak ediyor. Yapımcılar Xbox 360'ın hakkını verecek bir iş çıkartmışlar ve şimdiye kadarki İkinci Dünya Savaşı oyunlarında gördüğümüz en iyi grafikleri bize sunmayı başarmışlar. Sadece askerler veya zırhlı araçların görüntüleri değil, çevrenizdeki binalar, ağaçlar ve hatta ufak çalılar bile insanda tüm savaşı bırakıp bu görsel ziyafetin tadını çıkartmaya teşvik ediyor. Duman bombaları ve diğer patlayıcıların efektleri ise var olan ortamın gerçekçiliğini zirveye taşıyor. ■

Ümit Öncel, umit@chip.com.tr

Tür ► FPS Yayıncı ► Activision Yapımcı ► Treyarch
Yayıncı ► Activision

GEARS OF WAR

Xbox 360, en iyi oyununu buldu!

Marcus Fenix adını henüz duymadıysanız, emin olun bu sizin için büyük bir kayıp. Onunla tanışıp dünyasına girdikten sonra, şimdiye kadar tanıdığınız oyun kahramanlarının çoğunun adını bile anımsamakta zorlanacaksınız. Gears of War bu yeni kahramanımızın hikayesini anlatıyor.

“Ben Fenix... Marcus Fenix”

Oyun, Locust adı verilen sıra dışı bir grubun terör estirdiği Sera adlı .len grup tarafından istilaya uğradığında, Coalition of Organized Governments (Organize devletler koalisyonu) ya da kısaca COG, onları durdurmak için elinden geleni yapmaya çalışmaktadır. Bu savaş devam ederken, emirleri hiçe sayarak babasını kurtarmaya çalışan Marcus Fenix adlı bir COG askeri, emre itaat etmediği için hapse atılır. Henüz hapisteyken, ilerlemeleri bir türlü durmayan Locust güçleri, Marcus'un kapalı tutulduğu hapisaneyi de ele geçirdi. 14 yıllık esaretin sonunda Dom adlı eski bir arkadaşının yardımıyla hapisten kaçmayı başaran

Marcus, sizin de yardımınızla Locust ile savaşmaya kaldığı yerden devam edecek. Hapisten çıkar çıkmaz Delta birliğine katılan Marcus'un görevi, o sıralarda kayıp olan Alpha birliğini bulmak. Söylentilere göre Alpha birliği tüm savaşın seyrini değiştirebilecek

kadar önemli bir cihazı ele geçirmiş bulunuyor. Sayfadaki resimlerden de görebileceğiniz gibi Marcus ve arkadaşları kapılardan geçmekte bile zorlanmalarına yol açacak kadar kalın zırhlara bürünmüş durumdadır. Bu kadar kalın ve korunaklı zırhlar kulla-

farklı yaratıklarla tanışıp, hepsini öldürme fırsatınız olacak. Bunlardan bazıları gözünüze oldukça ufak tefek görünecek, bazıları ise tüm ekranı kaplayacak kadar büyük olacak. İşin güzel yanı, bu yaratıkların birbirlerinden tek farkının görünüşleri olmaması. Her bir yaratık kendi özelliklerine uygun olacak farklı taktikler kullanarak sizinle savaşacak.

Oyunda bir yerlerin arkasına saklanarak savaşmak hayatı önem taşıyor ve saklandığınız yerin ardından burnunuzun çıkarmadan önce iyice düşünmenizde büyük yarar var. Aynı şekilde düşmanlarınızın da oldukça temkinli olacağını hatırlatalım. Bu nedenle oyun boyunca çevrenizi oldukça dikkatli gözlemeniz gerekiyor. Ateş etmek için bir fırsat yakaladığınızda, ikinci bir fırsatın elinize geçeceğinden emin olamayacaksınız.

Eğer dikkatinizi toplamazsanız ve benzer arcade oyunlarındaki gibi dikkatsizce düşmanın üzerine koşmaya başlarsanız, Gears of War macerasının sizin için pek de uzun sürmeyeceğini şimdiden söyleyebiliriz. Yapmanız gereken, siper aldığınız yerden çıktıktan sonra doğruca bir sonraki korunaklı alana doğru ilerlemek. Düşmanın saçının telini gördüğünüz anda ateş etmeye başlamak da iyi bir fikir olacaktır. Bu sayede ilerleyerek, çirkin Locust askerlerini geri çekilmeye zorlayabilirsiniz.

Bir oyundan bekleyeceğiniz her şey var

Oyunda saklanmanın önemini yeterince vurguladık ama bu size oyunun yavaş tempolu olduğunu düşündürmesin. Gears'in en önemli özelliklerinden biri son derece tempolu olması.

Bu da temkinli olmak için az zaman ve hata yapmak için çok fırsat yaratan bir özellik; özellikle de yapay zekanın bu kadar başarılı kullanılmış olduğunu düşünecek olursak. Savaş alanını dost ve düşman pek çok askerle dolu olduğu anlarda bile diğer karakterler gerçekten bir yakın savaş anının gereklilerini mükemmel bir şekilde yerine getiriyor. Örneğin yıkık bir duvarın arkasında saklanırken düşman ateşinin beklenmedik bir şekilde kesilmesinin tek anlamı olduğunu herkes biliyor; rakip silahını dolduruyor. İşte siperinizden çıkıp düşmanın açığını kollamak için mükemmel bir zaman. Aynı zamanda bir sonraki sığınacak noktaya ilerlemek için de bundan daha iyi bir zaman olamaz. Oyunu bu kadar özel kılan etken de işte bu taktik ve hızlı aksiyonu ustaca bir araya getirmiş olması. Gears of War, Halo'nun hızı ile Rainbow Six'in taktiksel özelliklerini bir arada bulabileceğiniz en der oyunlardan.

Ve saydığımız tüm bu sebeplere muhteşem grafikleri de ekledikten sonra, geriye tek bir söz kalıyor: Tüm Xbox 360 sahipleri mutlaka edinmeli; gerçekten... ■

Ümit Öncel umit@chip.com.tr

niyor olmalarına rağmen, başlarını korumak için bir miğfer veya kask kullanmamayı tercih etmeleri onların ne kadar "sert çocuklar" olduklarını gösteriyor. Ama bir de kullandıkları silahları görene kadar bekleyin. İşte o zaman Marcus'u gerçekten tanımaya başlayacaksınız.

Oyunun bu kısa giriş öyküsünü beğendiyseniz şunu söylemek zorundayız ki, bu kısım oyunun en gösterişsiz bölümü. Oyunun yapımcısı Epic Games, hikayeyi size anlatmaktan ziyade yaşatmayı hedeflemiş ve bunu da gayet başarılı bir şekilde gerçekleştirmiş. Bölüm aralarındaki mükemmel sinematik anlatımlar size hem Marcus'u, hem de arkadaşlarını yakından tanıtıyor. Sera gezegenindeki 36 saate yayılmış olan maceranız boyunca hepsini tanımak için oldukça fırsatınız olacak.

Önemli olan boyut değil, taktik

Locust orduları ile aranızda geçecek amansız savaşlar boyunca başlarda daha insani yaratıklarla savaşacaksınız ama Locust'un tamamı bunlardan oluşmuyor. İlerleyen bölümlerde daha

FLIGHT SIMULATOR X

Microsoft Flight Simulator, serinin 10. oyunu ile yeniden aramızda. Artık gökyüzü eskisiyle kıyaslanamayacak kadar güzel!

Bazı oyunlar o kadar sevilir ki, oyuncuların gelen talep üzerine yenileri yapılarak bir seri haline getirilir. Fakat bunlardan pek azı aradan geçen yıllar sonunda hala ilk günkü kadar beğenilen bir oyun olarak kalmayı başarabilir. İşte Microsoft Flight Simulator, bu istisnalara bir örnek. Neredeyse 25 yıldır piyasada olan bu oyun, kesinlikle alanında kendine özgü bir rekora sahip. Her ne kadar bir Grand Theft Auto veya bir Pro Evolution Soccer kadar geniş kitlelere hitap etmiyor olsa da, oyunun sadık hayran kitlesi bu geçen uzun yıllar boyunca büyük bir sadakat ve beğeniyle, serinin her yeni oyununu oynadılar. Bu hayran kitlesinin en büyük ortak özelliği şüphesiz hepsinin uçuş tutkusuna sahip olmasıydı. Hayran kitlesiyle ilgili en ilginç gerçek de, birçokunun gerçek yaşamlarında da pilot olması. İşte bu saptama, oyunun başarısını en açıklayıcı biçimde ortaya koyuyor.

Aslı kadar gerçek

Bugüne kadar serideki her bir oyun bir öncekinden daha büyük bir başarıya ulaştı. Fakat Microsoft Flight Simulator'un 10.'su diğerlerine göre daha da büyük bir adım atmış durumda. Özellikle de grafik anlamında. Serinin bir önceki oyunu olan Microsoft Flight Simulator 2004 ile 2006 sonlarında çıkan Microsoft Flight Simulator X arasında sadece iki yıllık bir süre geçmiş olduğuna inanmak çok zor. Oyunda teknolojik anlamda çok büyük adımlar atılmış. Tüm grafiklerin kalitesi, bir önceki oyuna göre birkaç kat artmış. Önceki oyunda, oyunun haritasına kilometrekare başına 600 farklı obje kullanılabiliyordu, artık 6.000 farklı objeyi görebilirsiniz. Kalabalık sokaklarda birbirini geçmeye çalışan arabalar, alçaktan uçan kuşlar veya ormanlık alanlarda kendi halinde dolaşan fil sürüleri. Tüm bunlara şahit olurken, kendinizi gerçekten

de dünyanın başka bir noktasındaymış gibi hissetmeniz çok olası. Özellikle oyunun Direct X 10 desteği ile genişletilmiş sürümünde bir oyunun nasıl bu kadar gerçekçi olabileceğine siz de şaşıracaksınız.

Peki ya görevler?

Oyunun gerçekçiliği sadece grafiklerinde saklı değil elbette. Microsoft Flight Simulator sayesinde neredeyse gerçekten bir uçağı uçurduğunuzun düşünebilirsiniz. En ufak detayına kadar düşünülmüş kontroller ve fizik kuralları, size gerçek pilotların neler yaşadıklarını oldukça başarılı bir şekilde aktarabiliyor. 23 farklı bölgeye ayrılmış olan dünyanın herhangi bir noktasında uçuşunuzu, gerçek rotalar üzerinde sürdürebiliyorsunuz. Uçuşlar gerçek zamanlı olduğu için, her seferde hiçbir ayrıntıyı atlamadan komple bir uçuş tecrübesi yaşamanız mümkün.

Daha sabırsız olanlar veya bu tarz sakın uçuşlardan hoşlanmayanlar ise Microsoft Flight Simulator X'da farklı eğlenceler bulabilirler. Örneğin bir sivil uçak pilotu olmak yerine gösteri pilotu olmayı hiç düşünmüş müydünüz? Helikopterinize hareket halindeki bir otobüsün üzerine iniş yapmak düşüncesi size ilginç geliyor mu? Tecrübelerinizi yeterince geliştirdiyseniz artık bunları da denemenin zamanı gelmiş demektir. Yeteneklerinizi gösteri dünyası için değil, insanlara yardım etmek amacıyla kullanmak isteyenler için hazırlanmış özel görevler de var.

Örneğin azgın denizin ortasındaki bir petrol platformunda mahsur kalmış işçileri kurtarmaya çalışmak, bunlardan sadece biri. Tabii ki görev bu kadar basit değil: Platformda yangın çıkmış ve alevlerin işçilere doğru hızla yaklaşmakta olduğunu da unutmamak gerekiyor. Karlarla kaplı dağların zirvesinde kaybolmuş bir dağcının izini sürmek ve hayatını kurtarmak da yine oyunun sunduğu ilginç görevler arasında.

Artık gökyüzü daha kalabalık

Tüm bu yeniliklerin yanı sıra oyundaki çok oyuncu desteği, yine pek çok "sanal pilotun" oldukça hoşuna gidecek de-

taylarla dolu. Aslına bakarsanız çok oyuncu desteği Microsoft'un Flight Simulator'de oldukça önem verdiği bir konuydu. Pek çok oyuncu arkadaşlarıyla beraber, gerçek zamanlı olarak 18 saatlik bir uçuşu gerçekleştirmenin keyfine zaten varıyordu. Ama bu çok oyuncu özelliklerinin önemli bir kısmı, zor olması nedeniyle sadece tecrübeli oyunculara hitap edebiliyordu. Flight Simulator X ile artık amatör pilot adayları da göz yüzünde yalnız kalmaktan kurtuluyor. Yeni sunucu merkezli sistem, hemen her seviyeden oyuncunun kolaylıkla bu heyecanı paylaşmasına olanak tanıyor. Özellikle de VoIP desteği sağlayan sohbet özelliği çok büyük bir gelişme. Tahmin edebileceğiniz gibi 18 saatlik uçuşlar, ne olursa olsun tek başına çekilecek dert değil. Hatta artık uçakta da yalnız olmak zorunda değilsiniz. Çoklu oyuncu desteği sayesinde, aynı uçağa birden fazla kişinin binmesi mümkün. Bu yenilik özellikle eğitim açısından çok önemli bir gelişme.

Oyunu öğrenmesi neredeyse gerçek bir uçağı uçurmayı öğrenmek kadar zor ve başlarda acemi oyuncular genellikle bu nedenle ciddi sıkıntılar yaşıyor. Fakat artık yanınızda tecrübeli bir pilotun desteğini hissederek, onun talimatları ve tavsiyeleri doğrultusunda hareket edebilmeniz mümkün. Gökyüzünde olmaktan sıkılanlar bile bu oyunda ken-

dileri için bir şeyler bulabilecekler. Artık, var olan birçok oyuncu seansına, kulede oturan bir hava trafik görevlisi olarak da dahil olabiliyorsunuz! Kulenin pencerelerinden kalkan ve inen uçakları, önünüzdeki radardan ise yaklaşan ve uzaklaşanları izleyebilirsiniz. Bu pozisyondayken tüm iniş ve kalkış izinleri sizden geçiyor. Aynı gerçek hayattaki gibi çevrenizdeki tüm pilotlar, uçuş emniyeti için sizi can kulağıyla dinliyor ve talimatlarınızı bekliyorlar. Emin olun ki bu, bir uçağın kokpitinde olmaktan çok daha stresli bir görev. ■

Ümit Öncel umit@chip.com.tr

Tür ► Uçuş simülasyonu Yayın ► Microsoft Game Studios Yapım ► ACES Studio

HALO 2

Vista, PC oyuncularına Halo 2'yi sunar.

Halo, Xbox'ın gelmiş geçmiş en iyi oyunları arasında yer alıyor. Ünü o kadar yayıldı ki, pek çok PC oyuncusunun bir Xbox edinmek için başlıca nedenleri arasına bile girdi. Ve nihayet Vista ile, Xbox'da bundan iki yıl kadar önce piyasaya çıkmış olan Halo 2, PC oyuncularına için yeniden hazırlandı. Serinin ilk oyunu olan Halo: Combat Evolved, 2003 yılında Windows işletim sistemine sahip PC'lerde de oynamaya

başlamıştı ama Halo 2 için biraz daha beklememiz gerekti. Halo 2'nun parmak ısırtan grafiklerini PC'lerde görmemizi sağlayan en önemli unsur ise Vista'nın DirectX 10 desteği veriyor olması.

Çok oyuncu daha çok eğlence

Dünya çapında milyonlarca oyuncunun vazgeçemedikleri arasında yer alan Halo 2, tıpkı Xbox sürümünde olduğu gibi hem tek kişilik maceralarını, hem de çok oyunculu heyecanı PC'lerimize taşıyor. Üstelik de Halo 2'nin ekstra çok oyuncu haritalarını da beraberinde getiriyor. Farklı haritalar arasında arkadaşlarınızla en sevdiklerinizi seçip, bu haritalarda oynamanın keyfi gerçekten farklı olsa da, asıl keyif şüphesiz ki kendi haritalarınızı hazırlayabiliyor olmanız. PC'nin avantajlarını kullanarak çok oyuncu için kendinize özel haritalar hazırlamak oldukça kolay.

Halo'nun tek kişilik oyununu, bazı oyunculara yeterli gelse de asıl keyfinin çok oyuncu desteğinden kaynaklandığını söylemek yanlış olmaz. Şimdiye kadar dünya çapında tam 14,5 milyon adet satılan oyunun geniş oyuncu kitlesi de bi-

zimle aynı fikirde. Çünkü bugüne değin Microsoft sunucuları, Xbox Live Service üzerinde tam 600 milyon saatlik oyun oynanmış olduğunu da kayıtlarından aktarıyorlar. Söylediğimiz gibi Halo, Xbox ile bugünkü ününe kavuştu ve oyuncuların büyük kısmını onu Xbox üzerinde tanıdı.

Eğer siz de bu oyunculardan biriyseniz ve PC'nin farklı kontrollerine alışmakta zorlanıyorsanız yapmanız gereken tek şey Xbox kontrol cihazınızı USB bağlantısı üzerinden PC'nize bağlamak. Bu sayede Halo'yu alıştığınız şekilde rahatlıkla oynayabilirsiniz. Ama konsol cihazları yerine PC'yi tercih eden oyuncular da kısa süre içerisinde kontrollere alışacak ve tecrübeleri Halo oyuncuları ile başa baş mücadele edebilecek seviyeye gelecek. ■

Ümit Öncel, umit@chip.com.tr

Tür ► FPS Yay nc ► Microsoft Yap mc ► Bungie
Software / Microsoft Game Studios

HELLGATE: LONDON

Londra'yı bekleyen cehennem için geri sayım sürüyor.

Pek çok oyuncu, başladığı oyunu bitirmekten hoşlanır. Daha sonra arkadaşlarıyla konuşurken oyunu nasıl bitirdiğini anlatıp gururlanır. Fakat bu tip bir oyunu bitirdikten sonra, ne kadar keyif almış olursa olsun oyunu rafa kaldırır ve bir başka oyun aramaya başlar. Fakat günümüzde oyunlar özellikle yeniden oynanabilme derecesi bakımından başarılı sayılır hale geldi. Eğer bir oyunu oynayıp bitirdikten sonra bir kez daha oynarken ilk anki kadar keyif alabiliyorsanız, bu, oyunu yapanlar için önemli bir başarı sayılıyor. Bu seviyede bazı oyunlar yapıldı. Flagship Studios'un hazırladığı ilk oyun Hellgate: London'ın en büyük hedefi de yeniden oynanabilirlik düzeyinin yüksek olması.

Farklı bir RPG tecrübesi

Flagship Studios ismi pek çoğunuz için bir şey çağdırtmayabilir ama onları hafife almamanızı tavsiye ederiz. Çünkü bu firmadaki ekip daha önce Diablo'yu yaratan ve geliştiren insanlardan oluşuyor. Dolayısıyla bahsettiğimiz oyun firmanın ilk oyunu olabilir ama yapımcılar aslında zaten kendilerini kanıtlamış profesyoneller. Her birinin özelliklerini birbirinden farklı dokuz ayrı karakter sınıfının yer aldığı oyun, aksiyon öğelerinin ön planda olduğu bir RPG. Oyuna başlarken detaylı bir şekilde karakterinizi yaratıyorsunuz fakat sınıfınızı hemen seçemiyorsunuz. Yapımcılar bu konuda da rol yapma oyunlarının özelliklerini ön planda tutmuş. Konusu ise şöyle: Londra'da sıradan bir vatandaş olarak

gündelik yaşantınızı sürdürürken bir anda nereden geldiği belli olmayan yaratıklardan kaçmaya başlıyorsunuz. Ardından sizi saflarına katmak isteyen değişik örgütlerle tanışıyor ve onlar hakkında bilgi alıyorsunuz. Hangisine katılacağınıza ise bundan sonra karar veriyorsunuz. Bu sırada da size verilen ufak görevlerini yerine getirerek hem yeteneklerinize alışıyorsunuz, hem de yaklaşmış olduğunuz örgütün güvenini kazanıyorsunuz. Bu güzel detayın karakterinizle özleşmeniz açısından hoş bir düşünce olduğunu söylemek gerek.

Uzun zamandır bekleniyor

Grafikleri oldukça ümit vaat eden Hellgate: London, uzun zamandır üzerinde konuşulan ama oyuncular da bir o kadar merakta bekleten bir oyun. Bir yandan Flagship Studios kendine has bir tarz yaratmaya çalıştığı için, oyundaki özellikleri mümkün olduğu kadar geniş tutma çabasında. Bu da doğal olarak yeni fikirlerin eklenmesi ve testlerde beklenen sonuçları vermeyen fikirlerin çıkartılması gibi detaylar yüzünden zaman alan bir süreç. Hellgate: London'ın oynanabilirliği kadar, DirectX 10 desteğini arkasına alması ne kadar iddialı olduğunu gösteriyor ve tüm bunlar bizim merakla beklememize yetiyor da artıyor bile. ■

Ümit Öncel umit@chip.com.tr

TOM CLANCY'S RAINBOW SIX: VEGAS

Tom Clancy'nin gurur duyacağı yeni Rainbow Six'in muhteşem dönüşü!

Rainbow Six serisi yakın zamana kadar ciddi bir kriz içindeydi. Oyun popüler oldukça, oyuncuların sayısı artmış ve doğal olarak farklı türlerden zevk alan oyuncular da Rainbow Six'e merak salmaya başlamışlardı. Ticari bir ürün için daha geniş kitlelere ulaşmak en büyük hedef olsa da, bu za-

man zaman büyük risk anlamına da gelebiliyor. Yapımcılar bütün iyi niyetleriyle, kendiliğinden oluşmuş olan Rainbow Six oyuncularının dahil oldukları sanal toplulukları takip edip, onların fikirlerini dikkate almaya karar verdiklerinde muhtemelen bu riskin farkında değillerdi. Eğer farkında olsalardı,

muhtemelen internetteki forumlarda oyunun çok yavaş ya da çok zor olduğuna dair yazılara kulak asmadan önce bir kez daha düşünürlerdi. Bundan iki yıl önce yapımcıların, oyuncuların fikrine değer vermek ile başarılı bir seriyi tehlikeye atmak arasındaki ince çizginin yanlış tarafında kalması, Rainbow Six Lockdown adlı, neredeyse tamamen arcade ve Rainbow Six efsanesinin en kötüsü olma ününü kazanan bir oyun hazırlamasına neden oldu. Neyse ki, Ubisoft Montreal çok geçmeden sorunu çözdü ve bildiğimiz, alıştığımız bir Rainbow Six oyunu ile Tom Clancy'nin bir kez daha gönlünü almayı başardı.

“Deja-Vu”

Serinin Las Vegas'ta geçen yeni oyununda, Meksika'daki görevinin hemen ardından Las Vegas'taki bir krize müdahale etmek üzere görevlendirilen Logan Keller'ın rolünü üstleniyorsunuz. Üç kişilik son derece iyi eğitilmiş ekibi-

nizle kumarhanelerin ve eğlencenin kalbinin attığı şehre gelip, burayı hedef almış teröristleri durdurmanız gerekiyor. Tabii ki hikaye ilerledikçe tek derdinizin rehinelere kurtarmak olmadığı ortaya çıkıyor. Görünüşe göre teröristler birkaç kumarbazdan daha kalabalık bir kitleyi tehdit edecek çok güçlü ve de çok gizli silahlara sahip.

Oyun ve öykü ilerledikçe Ubisoft'un diğer oyunlarını oynamış olanlar, dönem dönem "deja-vu" yaşayacaklar çünkü Ubisoft ekibi hikayenin bazı bölümlerini Ghost Recon ve benzeri diğer oyunlardan "ödünc almış". Ama neyse ki, "ben bu anı daha önce yaşamıştım" hissiniz, Rainbow Six'in mükemmel savas sistemi sayesinde kısa sürecek.

Gerçek silahlar...

Hemen hemen tüm Tom Clancy'lerde olduğu gibi bu oyunda da sizi en çok gerçekçilik etkileyecek. Örneğin silahlar, askeri silahların bire bir kopyası; hiçbir detay atlanmamış. Elinizde tuttuğunuz bir Glock 18'in ne kadar gerçekçi olduğunu merak ediyorsanız, siz de bizim yaptığımız gibi internette bir araştırma yapıp buna şahit olabilirsiniz. Silahların sadece görünüşleri değil, kullanımları da aslına uygun. Her bir silahın yeniden doldurma süresi dahi bire bir kopyalanmış. Ayrıca pek çok farklı oyunda yapabildiğiniz silah modifikasyonlarına bu oyunda gidemiyorsunuz. Eğer elinizde tuttuğunuz silaha susturucu takmak mümkün değilse, bu konuda elinizden bir şey gelmiyor. İşte bu tarz unsurlar oyuncuları ellerindeki malzemeyi en iyi şekilde kullanmak zorunda bırakan gerçekçi öğeler. Örneğin sessiz hareket etmeniz gereken bir yerde susturucusuz bir silahla kalakalırsanız,

nız, yapmanız gereken silahı değil taktiğinizi değiştirmek olacak. Örneğin bu durumda teröristleri sessizce teker teker öldürmek yerine, ani bir baskın ile şansınızı denemeniz gerekebilir. Neyse ki oyun silah kullanımı konusunda oldukça geniş seçenekler sunuyor. Elinizde iki büyük silahla dolaşırken çatışma anında dilediğinizi kullanabilirsiniz. Veya şarjörünüz boşaldığı bir anda, az önce öldürmüş olduğunuz düşmanın kollarından Kalaşnikof'unu alıp yolunuza devam edebilirsiniz.

...gerçek bir çatışma!

Cephaneniz tükendiği bir anda eğer yakınızda bir silah da göremiyorsanız, geriye tek bir alternatif kalıyor: Saklanmak ve dua etmeye başlamak. Çünkü arcade oyunların aksine bu oyunda karakterinizin ölmesi hiç de zor değil. Pek çok kurşuna hedef olup tüm gücüyle savaşmaya devam eden askerler bu oyunda yok. Rainbow Six Vegas'da eğer ilk kurşun sizi yere sermediyse, ikincisinin bunu başaracağından emin olabilirsiniz. O yüzden çok dikkatli olmanız ve aynı zorlukla düşmanlarınızın da karşı karşıya olduğunu hatırlamalısınız.

Fırsatını bulduğunuz anda yapacağınız tek bir iyi atış bile tüm görevin başarısını garantileyebilir.

Oyunun gerçekçi yapısına yaralanmanın da büyük katkısı olduğunu belirtmeliyiz. Örneğin size bir kurşun isabet ettiği andan itibaren karakterinizi kontrol etmeniz zorlaşıyor. Görüntünün bulanıklaşması ve hareketlerin zorlaşması nedeniyle, aynı gerçek bir çatışmada olması gerektiği gibi geri çekilmek zorunda kalıyorsunuz. Kendinize bir siper bulduktan sonra ise yapmanız gereken şey dinlenmek. Çünkü oyunda yaralandıktan sonra dinlendikçe enerjiniz yerine gelmeye başlıyor ve bu zaman zarfında eğer başka bir kurşun yemezseniz bir süre sonra kendinizi toparlayıp görevinize kaldığınız yerden devam edebiliyorsunuz. Tüm bu belirtilerimizin ardından sonuç olarak, oyunun Rainbow Six serisinin Xbox 360 için yapılan ilk oyun olduğunu ve görünüşe göre bu ikilinin birbirine son derece yakıştığını söyleyebiliriz. ■

Ümit Öncel umit@chip.com.tr

Tür ► Shooter **Yayıncı** ► Ubisoft **Yapımcı** ► Ubisoft
Montreal **Oyuncu sayısı** ► 1-6

Unreal Tournament 2007
Vista'ya hazır. Peki ya siz
hangisine hazırsınız?

UNREAL TOURNAMENT 2007

Unreal Tournament artık daha büyük, daha hızlı ve daha eğlenceli!

Unreal Tournament, 2006'nın ikinci yarısına kadar oyunculara pek de iyi haberler veremedi. 2004'ten beri beklenen oyun hakkında merakları giderecek bir açıklama yapılmıyordu. Üstüne bir de çıkış tarihinin 2007'nin başına ertelenmesi eklenince, oyuncuların içini bir sıkıntı kapladı. Ama neyse ki işte nihayet size Unreal Torunamen 2007 ile ilgili yeni ve iyi haberler getirdik. Oyunun ertelenmesinin nedenlerinin başında, oyunculara çok daha gelişmiş grafiklere sahip bir Unreal Tournament sunmak geliyordu. Ve bu da ancak Windows Vista ile gelecek DirectX 10 ile mümkündü. Eğer siz de şu ana kadar Unreal Tournament ile il-

gili hayal kırıklığına sahip oyunculardan biriyseniz merak etmeyin; beklediğinize değecek...

Ayaklarınız yerden kesilecek

Unreal Tournament 2007'deki araçlar oldukça ilgi çekici; özellikle, ileri teknoloji kullanan insan ırkı Axon'ların, kötü yaratıklardan oluşan Necris'lere karşı kullandıkları. Örneğin Unreal Tournament 2004'te de karşımıza çıkan Cicada gözden geçirilmiş ve geliştirilmiş. Bu araç ağırlıklı olarak yer hedeflerine karşı kullanılıyor. Aracın füzelerinin hedefe kilitlenebiliyor olması en büyük avantajlarından. Bu sayede hedefinize bir kez kilitlenmeniz yeterli, daha sonra görüş

açınızı kaybetmeniz bile, gönderdiğiniz füze kendiliğinden doğru yolu bulabiliyor. İsmi kadar görkemli olan Goliath'ı ise bir tanka benzetmek mümkün. Üzerindeki döner taretli ile etkili bir ateş gücüne sahip. Bunları sayarken Leviathan'ı unutmak olmaz. Bu büyük tank, oldukça kuvvetli ateş gücüne sahip topları ile rakiplerine korku salıyor.

Ama tabi ki Necris oynamak isteyenlerin araçları da unutulmamış. Necris'in en önemli araçları arasında Dark Walker geliyor. Üç bacağa sahip bu ilginç aracın lazeri pek çok araca zarar verebilecek kadar güçlü. Fakat tahmin ettiğiniz gibi bir de önemli dezavantajı var: Özellikle lazeri kullandığınız anlarda,

devasa araç gücünün büyük kısmını bu işe harcadığı için hareket kabiliyetini önemli ölçüde yitiriyor ve hayli yavaşlıyor. İşte bu noktada da takım oyununun önemi devreye giriyor. Birden fazla oyuncu ortak bir şekilde hareket ederek Dark Walker'ı en etkili şekilde kullanabilir. Araç lazerini ateşlediği sırada büyük oranda savunmasız kalmasına rağmen, diğer bir oyuncu onu koruyarak kolayca avlanmasını önleyebilir.

Necris'in diğer önemli bir aracı da Viper adı verilen ufak ama manevra yeteneği çok yüksek uçağı. Ateş gücü yüksek olmasa da, bu ufak aracı çok daha tehlikeli hale getirmek yine sizin elinizde. Eğer düşmanınızın üzerine doğru uçarken, bir anda atlarsanız, uçağın düşmana çarparak patlamasını ve herhangi bir taretten çok daha fazla zarar vermesini sağlayabilirsiniz.

Her takıma ayrı bir görev

Eğer Unreal Tournament'ı tek kişilik senaryolarından çok, online oynamayı sevenlerdenseniz, büyük ihtimalle sizi en çok ilgilendiren şeylerin başında UT 2007'de hangi oyun türlerinin olduğu geliyordur. Örneğin 2003 yılında çıkan oyunda Assault türünü görememiştik. Fakat Assault 2004'te geri dönmüştü. 2007'de Assault bir kez daha aramızdan ayrılıyor. Onun yerine Warfare modu eklenmiş. Aslında yapımcı Warfare'i daha önceden Conquest adıyla duyurulmuştu ama bir kaç değişiklikten sonra bu isim değiştirildi. Warfare, Assault'a göre biraz daha farklı. Assault'ta bir takım savunmadayken diğeri saldırı yapıyordu ama bu kez her iki takımın da birbirinden farklı görevleri var. Bunun yanı sıra Onslaught modunu 2007'de de oynama şansınız olacak.

Hovercraft'lar emrinizde

Devasa haritalarda yolculuk

Diğer bir iyi haber ise haritalarla ilgili. Unreal Tournament 2007'deki haritalar 2004'tekileri kışkırtacak kadar büyük. Yapımcılar UT 2007'de herkesin yeteri kadar hareket alanı olması için özel olarak çalışmış ve haritaları geliştirmişler. Savaş alanının bu kadar büyük olması taktik açıdan farklı stratejiler geliştirmeyi gerektiriyor ama aynı anda beraberinde kat edilmesi gereken uzun yollar getiriyor. Neyse ki UT 2007'de yolculukların daha kısa ve eğlenceli olması için bir yenilik daha yapılmış. Hoverboard adı verilen ve hovercraft mantığı ile, yerden yükselmiş bir platforma benzeyen bu araçlarla çok daha hızlı hareket etmeniz mümkün. Fakat bu kadar hızlı hareket etmenin riski de aynı hızla peşinden geliyor. Hoverboard kullanırken herhangi bir silah kullanamıyorsanız ve sizi vurabilecek kadar iyi nişancılara karşı tamamen savunmasız kalıyor-

sunuz. Buna rağmen hızlı oyun tarzını seven oyuncular için hoverboard kesinlikle büyük bir eğlence kaynağı. Aracın üzerinde düşmanınıza doğru ilerleyip hızla inerek yakın savaşa girmeniz, sürpriz avantajını sağlıyor. Tabii bunu yaparken haritanın üzerindeki tepeciklerin arkasında saklanarak yaklaşmayı tercih etmeniz çok önemli. Unreal Tournament 2007'den bahsederken Unreal 3.0 motoru üzerine kurulmuş olan grafiklerden bahsetmeden olmaz. Sizin de bu sayfalarda göreceğiniz gibi bu oyun gelmiş geçmiş en iyi grafiklere sahip oyunlardan biri. Evet, gerçekten de UT 2007 bizi çok bekletti. Ama ortaya çıkan sonucu gördükten sonra emin olun siz de her şeyin bu uzun bekleme süresine değdiğini göreceksiniz. ■

Ümit Öncel umit@chip.com.tr

Tür ► FPS Yayın ► Midway Games
Yapın ► Epic Games

"Huzurlu" Bir Hybaria gecesinden kamp haritası

DirectX 10 farkını bu oyunda tadacaksınız.

AGE OF CONAN

Kimmeryalı Conan'ın dünyasında uzun bir gezinti.

Aranızda Conan ismini bilmeyen yoktur. Aslında biraz geçmişe dönecek olursak bu oldukça şaşırtıcı bir durum. Çünkü Conan bundan tam 75 yıl önce doğdu ve yaratıcısı 71 yıl önce öldü. Conan hakkında ardında sadece 20 kısa hikaye bırakmıştı. Başta H.P. Lovecraft olmak üzere dönemin ünlü yazarlarından etkilenerek oluşturduğu yazım tarzı, kendine has bir hâl aldıktan sonra Kral Kull ve Red Sonja gibi karakterlerin ardından Kimmeryalı Conan'ı yaratan Robert E. Howard bile Conan'ın bu kadar uzun ömürlü olacağını tahmin etmiyordu. Conan yaklaşık 40 yıl yer altında, sadece meraklı okurların erişebildikleri bir karakter olarak kaldıktan sonra, 1970'li yıllarda Marvel Comics, çizgi roman haklarını satın aldı. Roy Thomas'ın editörlüğünde tekrar doğan Conan efsanesi filmler ve bilgisayar oyunları ile günümüze kadar daha da güçlenerek geldi. Fakat Conan'ı konu alan oyunlar ne yazık ki şimdiye kadar hiçbir zaman tam anlamıyla "hit" olamadı. Fakat Funcom'un Age of Conan: Hyborian Adventures adlı oyunu, Kimmeryalı barbarın bu kötü talihine son vereceğe benziyor.

Hyboria'da günlük yaşam

Funcom'un son üç yıldır üzerinde çalıştığı oyunun en büyük özelliği, tamamen DirectX 10'un yeteneklerini gözler önüne serecek bir oyun olması. Çok geniş bir görüş alanı, çok daha düzgün kenarlara sahip grafikler ve göz alabildiğinde detay. Bu devasa online oyunun, şimdiye kadar yapılmış olanlar arasından görsel olarak çok daha öne çıkacağını şimdiden söylemek mümkün.

Oyunun grafikleri kadar, oynanışı da ilgi çekici. Daha önce farklı oyunlarda karşılaştığımız bayrağı ele geçirme gibi minik oyunların yanı sıra, bu oyunda bar kavgalarına da karışabileceksiniz.

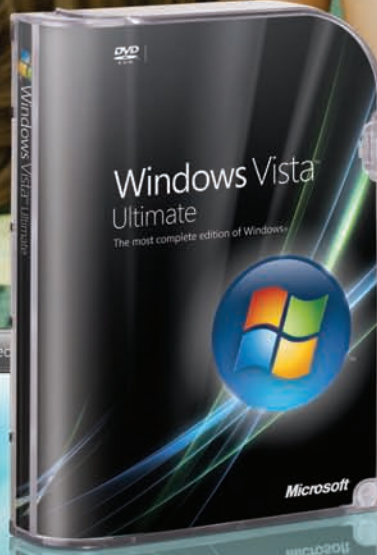
Gerçekten de Conan çizgi romanlarını anımsayanlar sıklıkla hanlarda çıkan kavga sahnelerini gözlerinin önüne getirebileceklerdir. Oyunda handa içki içerken çıkan bir kavgaya karışabilir, hatta kavgayı kendiniz de başlatabilirsiniz. Devasa bir online oyundan bahsettiğimize

göre, kavga edeceğiniz kişilerinde diğer oyuncuların sarhoş karakterleri olduğunu söylemeye gerek yok sanırım. Handa içtiğiniz farklı içkiler, karakterinizin farklı dövüş özelliklerini geliştiriyor. Bu sayede kullanmayı tercih ettiğiniz özelliklere göre içki seçiminizi yapabiliyorsunuz. "Barbarlık doğaldır, doğal olmayan medeniyettir" diyen Robert Ervin Howard'ın yarattığı karakterin dünyasında bir bar kavgasına karışmak, belki de Conan'ı daha iyi tanımak için çok iyi bir fırsat olabilir. ■

Ümit Öncel, umit@chip.com.tr

Tür ► Online Aksiyon RPG Yay nc ► Funcom / SCI
Entertainment Group Yap mc ► Funcom

23. neden:
Çünkü
tadılacak
çok lezzet var.

"Wow" demeye buradan başlayın.

Sınırsız eğlencenin tadını çıkarın.
Vista'ya geçmek için tam 100 nedeniniz var.

Karşınızda

Windows Vista™

Microsoft®

©2007 Microsoft Corporation. Her hakkı saklıdır.

www.microsoft.com/turkiye/windowsvista

işte Burada.

Windows Photo Gallery

Windows Media Center

10:10 AM

Karşınızda Windows Vista™

Microsoft®

©2007 Microsoft Corporation. Her hakkı saklıdır.

www.microsoft.com/turkiye/windowsvista

"Wow" demeye buradan başlayın.

